

ОПШТИНА МЕРОШИНА

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ МЕРОШИНА 2024.

OPŠTINA MEROŠINA

Opštinski projekat

Evropska unija

Пројекат ”Унапређење процеса привлачења инвестиција у општину Мерошина”

финансира се из средстава Европске уније кроз реализацију програма EXCHANGE 3 у Србији

и у партнерству са општином Стара Пазова

Израда Просторног плана општине Мерошина до 2024 године саставни је део наведеног пројекта

”Ова публикација је направљена уз финансијску помоћ Европске уније. За садржај ове публикације искључиво је одговорна општина Мерошина и не представља званичан став Европске уније”

Projekat sprovodi
Opština Merošina

Adresa: Cara Lazara 17
18252 Merošina
Tel: +381 18 4892 023
Fax: +381 18 4892 034
www.merosina.org.rs

Program finansira
Evropska unija

Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji
Adresa: Avenija 19a
Vladimira Popovića 40/V
11070 Novi Beograd
Tel: +381 11 3083200
Fax: +381 11 3083201
www.delscg.ec.europa.eu

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ МЕРОШИНА 2024.

Наручилац:

ОПШТИНА МЕРОШИНА

Председник општине

Извршилац:

ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НИШ

Директор:

Одговорни планер:

Мерошина, 2012. године

ОДГОВОРНИ ПЛАНЕР:

Александар Ристић, дипл. инж. арх.

ТИМ ЗА КООРДИНАЦИЈУ:мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер
Слободан Тодоровић, инж. ел.
Слободанка Алексић, дипл. инж. грађ.
Драган Јанковић, дипл. инж. ел.**СИНТЕНЗНИ ТИМ:**

<i>Уводне напомене</i>	Александар Ристић, дипл. инж. арх.
<i>Обухват и опис граница</i>	Зорица Голубовић, инж. геодезије
<i>Коришћење и заштита пољопривредног земљишта</i>	Мирослав Вучковић, дипл. географ
<i>Коришћење и заштита шумског земљишта</i>	Милијана Петковић Костић, дипл. инж. пејз. арх.
<i>Коришћење геолошких ресурса</i>	Мирослав Вучковић, дипл. географ
<i>Становништво</i>	Биљана Павловић, дипл. ек.
<i>Јавне службе</i>	Тамара Јовановић дипл. инж. арх.
<i>Мрежа насеља</i>	Лидија Стефановић, дипл. инж. арх.
<i>Привредни и економски развој</i>	Биљана Павловић, дипл. ек.
<i>Развој туризма</i>	Никола Лечић, дипл. инж. арх.
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>	Славица Стефановић, дипл. инж. грађ.
<i>Водопривредна инфраструктура</i>	Марко Марсенић, дипл. инж. грађ.
<i>Електронергетска инфраструктура</i>	Драган Јанковић, дипл. инж. ел.
<i>Телекомуникациона инфраструктура</i>	Драган Јанковић, дипл. инж. ел.
<i>Гасификација, топлификација и обновљиви извори енергије</i>	Милан Милосављевић, дипл. инж. маш.
<i>Комунална инфраструктура</i>	Јелена Ђурић, дипл. инж. арх.
<i>Заштита животне средине</i>	Марија Наумовић, дипл. инж. з. ж. с.
<i>Заштита природних добара</i>	мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер
<i>Заштита предела</i>	Мирослав Вучковић, дипл. географ
<i>Заштита непокретних културних добара</i>	Александар Ристић, дипл. инж. арх.
<i>Организација простора од интереса за одбрану земље</i>	мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер
<i>Намена простора и предлог начина спровођења плана</i>	мр Дејан Стојановић, дипл. просторни планер Александар Ристић, дипл. инж. арх.
<i>Правила уређења и грађења</i>	Александар Ристић, дипл. инж. арх. Мирослав Вучковић, дипл. географ Марко Марсенић, дипл. инж. грађ. Милијана Петковић Костић, дипл. инж. пејз. арх. Јелена Ђурић, дипл. инж. арх. Славица Стефановић, дипл. инж. грађ. Милан Милосављевић, дипл. инж. маш. Драган Јанковић, дипл. инж. ел.

ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ:Јелена Ђурић, дипл. инж. арх.
Светлана Момчиловић, дипл. инж. арх.
Милена Огњеновић, дипл. инж. арх.
Зоран Живић, дипл. инж. арх.
Јелена Палић, дипл. инж. арх.
Александар Ристић, дипл. инж. арх.

С а д р ж а ј :

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	III
1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	
1.1. Обухват и опис граница подручја Просторног плана	1
1.2. Плански и правни основ за израду плана	2
1.3. Извод из концепта плана	3
1.3.1. Општа концепција просторног развоја	3
1.3.2. Концепција просторног развоја по областима	4
2. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА	
2.1. Опис и одређење намена простора	10
2.1.1. Пољопривредно земљиште	10
2.1.2. Шуме и шумско земљиште	12
2.1.3. Воде и водно земљиште	12
2.1.4. Грађевинско земљиште	12
2.2. Заштита, уређење, коришћење и развој природних система и ресурса	13
2.2.1. Пољопривредно земљиште	13
2.2.2. Шуме и шумско земљиште	14
2.2.3. Воде и водно земљиште	15
2.2.4. Геолошки ресурси	16
2.3. Просторни развој, дистрибуција становништва и мрежа насеља и јавних служби	17
2.3.1. Становништво	17
2.3.2. Однос градских и сеоских насеља и функционално повезивање насеља и центара	20
2.3.3. Организација јавних служби	20
2.4. Просторни развој и дистрибуција привредних делатности	24
2.4.1. Просторни развој пољопривреде	25
2.4.2. Просторни размештај индустрије	26
2.4.3. Просторни размештај предузетништва и сектора мале привреде	27
2.5. Просторни развој туризма, организација и уређење туристичких и рекреативних простора	28
2.6. Просторни развој саобраћаја и инфраструктурних система и повезивање са регионалним инфраструктурним мрежама	30
2.6.1. Саобраћај	30
2.6.2. Водопривредна инфраструктура	31
2.6.3. Енергетска инфраструктура	34
2.6.4. Електронске комуникације и поштански саобраћај	36
2.6.5. Комунална инфраструктура	38
2.7. Пропозиције заштите животне средине предела, природних и културних добара	40
2.7.1. Пропозиције заштите животне средине	40
2.7.2. Пропозиције заштите, уређења и унапређења предела	42
2.7.3. Пропозиције заштите, уређења и унапређења природних добара	43
2.7.4. Пропозиције заштите, уређења и унапређења културних добара	43
2.7.5. Организација простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода ..	44
3. ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА	
3.1. Правила уређења	45
3.1.1. Пољопривредно земљиште	45
3.1.2. Шумско земљиште	45
3.1.3. Водно земљиште	46
3.1.4. Грађевинско земљиште	47
3.1.5. Опис и одређење целина и зона за које плански документ садржи шематски приказ уређења ..	47
3.1.6. Планирано уређење и изградња јавних објеката за целине и зоне за које плански документ садржи шематски приказ уређења	48
3.1.7. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене, мреже саобраћајне и друге инфраструктуре, као и услови за њихово прикључење	48

3.1.8.	Степен комуналне опремљености грађевинског земљишта по зонама који је потребан за издавање локацијске и грађевинске дозволе	60
3.1.9.	Општи и посебни услови и мере за заштиту живота и здравља људи.....	60
3.1.10.	Посебни услови којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним собама са инвалидитетом, особама са посебним потребама, старима особама и особама са децом, у складу са стандардима приступачности.....	60
3.1.11.	Објекти за које се пре обнове и реконструкције морају изградити конзерваторски и други услови...	64
3.1.12.	Мере енергетске ефикасности.....	64
3.2.	Правила грађења	65
3.2.1.	Општи појмови	65
3.2.2.	Општи услови	66
3.2.3.	Становање С1	69
3.2.4.	Становање С2	71
3.2.5.	Пољопривредни комплекси	73
3.2.6.	Фарме за узгој стоке	75
3.2.7.	Објекти производних и комерцијалних делатности.....	77
3.2.8.	Површине и објекти за јавне намене	79
3.2.	Имплементација.....	80
3.2.4.	Смернице за спровођење просторног плана	80
3.2.4.	Приоритетна планска решења и пројекти.....	81
3.2.4.	Мере за подстицање равномерног територијалног развоја и кооперације са суседним јединицама локалне самоуправе	86
3.2.4.	Учесници у имплементацији.....	86
3.2.4.	Мере и инструменти за имплементацију	88
4. ПРИЛОГ		
4.1.	Списак табела.....	91
4.2.	Списак слика	91
4.3.	Списак карата	91
Рефералне карте 1:25.000		
Реферална карта 1:	.....	"НАМЕНА ПРОСТОРА"
Реферална карта 2:	.....	"МРЕЖА НАСЕЉА И ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ"
Реферална карта 3:	.....	"ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРОСТОРА"
Реферална карта 4:	.....	"КАРТА СПРОВОЂЕЊА"
Шематски прикази уређења насеља са описом обухвата грађевинских подручја 1:5.000		
Шематски приказ 1:	.....	Шема уређења насеља Александрово и Мраморско Брдо
Шематски приказ 2:	.....	Шема уређења насеља Арбанасце
Шематски приказ 3:	.....	Шема уређења насеља Азбресница и Јовановац
Шематски приказ 4:	.....	Шема уређења насеља Балајнац
Шематски приказ 5:	.....	Шема уређења насеља Баличевац
Шематски приказ 6:	.....	Шема уређења насеља Батушинац
Шематски приказ 7:	.....	Шема уређења насеља Билег
Шематски приказ 8:	.....	Шема уређења насеља Бучић
Шематски приказ 9:	.....	Шема уређења насеља Дешилово
Шематски приказ 10:	.....	Шема уређења насеља Девча и Чубура
Шематски приказ 11:	.....	Шема уређења насеља Доња Расовача
Шематски приказ 12:	.....	Шема уређења насеља Дудулајце
Шематски приказ 13:	.....	Шема уређења насеља Горња Расовача
Шематски приказ 14:	.....	Шема уређења насеља Градиште
Шематски приказ 15:	.....	Шема уређења насеља Југбогдановац
Шематски приказ 16:	.....	Шема уређења насеља Костадиновац
Шематски приказ 17:	.....	Шема уређења насеља Крајковац, Кованлук и Падина
Шематски приказ 18:	.....	Шема уређења насеља Лепаја
Шематски приказ 19:	.....	Шема уређења насеља Облачина
Шематски приказ 20:	.....	Шема уређења насеља Рожина

На основу члана 19,20,29,35,42 и 43. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - одлука УС и 24/11) и члана 34. став 1. тачка 6. Статута општине Мeroшина ("Службени лист Града Ниша", бр.78/08), Скупштина општине Мeroшина, на седници одржаној 25.09.2012. године, донела је:

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ МЕРОШИНА 2024

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Просторни план општине Мeroшина (у даљем тексту: "Просторни план") израђен је на основу "Одлуке о изради Просторног плана општине Мeroшина 2009-2024" ("Службени лист града Ниша", бр. 86/09) чији је саставни део "Програм за израду Просторног плана општине Мeroшина". Израда Просторног плана започета је у складу са Законом о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 47/03 и 34/06), Правилником о садржини и изради планских докумената ("Службени гласник РС", бр. 60/03) и Правилником о општим условима о парцелацији, изградњи, садржини, условима и поступку издавања акта о урбанистичким условима за објекте за које одобрење за изградњу издаје општинска, односно градска управа ("Службени гласник РС", бр. 75/03), а настављена према одредбама Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - одлука УС и 24/11), Правилника о садржини, начину и поступку израде планских докумената ("Службени гласник РС", бр. 31/10, 69/10 и 16/11), Правилника о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу ("Службени гласник РС", бр. 50/11) и осталим нормативним актима који регулишу област просторног планирања. Израда Просторног плана је поверена ЈП Завод за урбанизам Ниш, а у циљу формирања документационе основе за планирање просторног развоја остварена је сарадња са надлежним републичким и локалним органима и организацијама: министарствима, организацијама, јавним предузећима и установама надлежним за послове пољопривреде, шумарства, водопривреде, саобраћаја, телекомуникација, енергетике, економије, регионалног развоја, туризма, заштите животне средине, рударства, просторног планирања, заштите споменика културе, заштите природе, надлежним службама општине Мeroшина, као и другим заинтересованим органима и организацијама. Нацрт Просторног плана као финална фаза његове израде припремљен је на основу Концепта, као прве фазе, којим су ближе приказани основни потенцијали и ограничења планског подручја, постављени циљеви и утврђена концепција развоја, а који је верификован од стране Комисије за планове општине Мeroшина (Извештај бр. 350-88/веза од 11.01.2012. год.). Нацрт Просторног плана је упућен у даљу процедуру од стране Комисије за планове општине Мeroшина (Извештај бр. 350-88/2011 од 09.03.2012. год.) и Комисије за контролу усклађености РПП за подручје Аутономне покрајине, РПП за подручје града Београда, Просторног плана јединице локалне самоуправе, генералног урбанистичког плана, плана генералне регулације и плана детаљне регулације који се израђује у обухвату ППППН који се доноси за национални парк или заштићено природно добро (Извештаје бр.350-01-00474/2012-07 од 13.06.2012. год.).

Целокупан простор општине Мeroшина досад није био третиран јединственим планским документом који би представљао подлогу и законску основу просторног и функционалног развоја већ је третиран парцијално, преко урбанистичких планова и пројеката техничке инфраструктуре. При изради Просторног плана анализиран је њихов садржај а позитивна планска решења су имплементирана. Просторни план се доноси за период од 2012. до 2024. године са елементима за прву фазу спровођења до 2016. године. Као основни развојни документ представља основу за уравнотежен и одржив развој заснован на интегралном приступу његовој економској, еколошкој и социјалној компоненти и дефинише мере и правила просторне организације, коришћења, уређења планског подручја и заштите природних и непокретних културних добара. Доношењем Просторног плана створиће се плански основ за рационалну организацију, изградњу, уређење и коришћење простора а привредним и економским развојем, као и унапређењем инфраструктурне и комуналне опремљености насеља побољшаће се квалитет живота становништва. Просторни план такође даје и смернице за институционалну, организациону, управну, контролну и информатичку подршку у примени и спровођењу.

Просторни план садржи: I Полазне основе, II Планска решења просторног развоја, III Пропозиције просторног развоја, четири рефералне карте у размери 1:25.000 ("Намена простора", "Мрежа насеља и инфраструктурни системи", "Туризам и заштита простора" и "Карта спровођења"), као и 20 шематских приказа уређења насеља у размери 1:5.000. Паралелно са израдом Просторног плана, рађена је и стратешка процена утицаја планских решења на животну средину и израђен Извештај о утицају Просторног плана на животну средину.

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1.1. Обухват и опис граница подручја просторног плана

Просторни план обухвата административно подручје општине Меровина са двадесетседам (27) насеља распоређених у двадесетдве (22) катастарске општине.

Табела 1: Општи подаци (стање према попису из 2002. године)

Назив	Површина ¹ km ²	Насеља		Становника (2002.)		Катастарске општине ¹	Регистроване месне заједнице ²	Месне канцеларије ²
		број	просечна величина km ²	број	по km ²			
Општина Меровина	193	27	7,1	14812	77	22	27	5

¹ Подаци су преузети од Републичког геодетског завода Србије.
² Подаци су преузети из регистра правних лица

Просторним планом обухваћена је целокупна територија општине Меровина коју према Закону о територијалној организацији Републике Србије и локалној самоуправи, (Службени гласник РС", бр. 47/91, 79/92, 82/92, 47/94, 49/99, 24/01), чине сва насељена места, односно, подручја свих катастарских општина, која улазе у састав територијалне јединице и на којима је, према попису из 2002. године, живело 67.544 становника (Табела 2). Са обухватом планског подручја од 193km² (Табела 1), општина Меровина припада мањим општинама Нишавског округа и заузима 7% његове територије.

Табела 2: Општи подаци по катастарским општинама

број	Катастарска Општина	број становника 2002.	површина ha	површина km ²	густина насељености на km ²	број домаћинстава 2002.	број станова 2002.
1	АЗБРЕСНИЦА	1404	1906	19,06	74	399	435
2	АЛЕКСАНДРОВО	393	461	4,61	85	127	147
3	АРБАНАСЦЕ	612	656	6,56	93	159	197
4	БАЛАЈНАЦ	1256	1003	10,03	125	304	355
5	БАЛИЧЕВАЦ	1237	1186	11,86	104	326	365
6	БАТУШИНАЦ	831	594	5,94	140	202	252
7	БИЉЕГ	545	572	5,72	95	156	180
8	БРЕСТ	580	801	8,01	72	148	199
9	БУЧИЋ	585	509	5,09	115	156	159
10	ГОРЊА РАСОВАЧА	254	239	2,39	106	71	75
11	ГРАДИШТЕ	597	773	7,73	77	174	212
12	ДЕВЧА	642	2789	27,89	23	210	268
13	ДЕШИЛОВО	471	732	7,32	64	154	219
14	ДОЊА РАСОВАЧА	541	504	5,04	107	146	161
15	ДУДУЛАЈЦЕ	365	984	9,84	37	136	142
16	ЈУГ БОГДАНОВАЦ	505	551	5,51	92	153	168
17	КОСТАДИНОВАЦ	308	342	3,42	90	90	103
18	КРАЈКОВАЦ	1270	2162	21,62	59	364	380
19	ЛЕПАЈА	687	828	8,28	83	193	209
20	МЕРОШИНА	980	464	4,64	211	270	322
21	ОБЛАЧИНА	464	564	5,64	82	143	161
22	РОЖИНА	778	705	7,05	110	215	214
23	ОПШТИНА МЕРОШИНА	14812	19325	193,25	77	4296	4923

Извор: Републички геодетски завод - Републички завод за статистику Србије Београд

Границу планског подручја, према Закону о територијалној организацији Републике Србије (Службени гласник РС", бр. 129/07) и Закону о локалној самоуправи (Службени гласник РС", бр. 129/07), дефинишу границе целих катастарских општина које улазе у састав административног подручја општине Мeroшина.

Северна граница планског подручја почиње на тромеђи општина Алексинац, Прокупље и Мeroшина и из ове тачке, у смеру кретања казальке на сату, иде граничном линијом између општине Мeroшина и Алексинац северном спољном границом катастарских општина Девча, Крајковац, Азбресница и Дудулајце до тромеђе општина Алексинац и Мeroшина и Града Ниша, а затим скреће на југ.

Источна граница је граница између општине Мeroшина и Града Ниша и иде источном спољном границом катастарских општина Дудулајце, Облачина, Рожина и Брест, наставља северном и источном границом катастарске општине Александрово и источним границама катастарских општина Балајинац и Батушинац, а затим наставља на запад.

Јужна граница је граница између општине Мeroшина и Дољевац и иде јужном границом катастарских општина Батушинац и Балајинац, источном границом катастарске општине Градиште, све до тромеђе општина Мeroшина, Дољевац и Житорађа, а затим у правцу запада води јужном спољном границом катастарских општина Градиште, Брест и Мeroшина, скреће на југ источном границом катастарске општине Бучић и наставља у правцу северозапада јужном границом катастарских општина Бучић, Доња Расовача, Горња Расовача и Костадиновац и наставља даље на север.

Западна граница почиње на тромеђи општина Мeroшина, Житорађа и Прокупље и у правцу северозапада, између општина Мeroшина и Прокупље, иде југозападном границом катастарских општина Костадиновац, Југбогдановац, Арбанасце, западном границом катастарске општине Арбанасце, јужном границом катастарске општине Лепаја, јужном и западном границом катастарске општине Дешилово, западном границом катастарске општине Девча и долази до почетне тачке описа на тромеђи општина Алексинац, Прокупље и Мeroшина.

1.2. Плански и правни основ за израду Просторног плана

Правни основ за израду Просторног плана садржан је у "Одлуци о изради Просторног плана општине Мeroшина 2009-2024" ("Службени лист града Ниша", бр. 86/09), одредбама Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - одлука УС и 24/11) и Правилника о садржини, начину и поступку израде планских докумената ("Службени гласник РС", бр. 31/10, 69/10 и 16/11). Просторни план је усклађен са одредбама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10), Закона о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09), Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09 и 72/09); Закона о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10 и 91/10), Закона о шумама ("Службени гласник РС", бр. 30/10), Закона о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10), Закона о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр. 62/06 и 41/09), Закона о енергетици ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10), Закона о туризму ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10); Закона о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94), Закона о јавним путевима ("Службени гласник РС", бр. 101/05, 123/07 и 101/11), Закона о железници ("Службени гласник РС", бр. 18/05), Закона о телекомуникацијама ("Службени гласник РС", бр. 44/03, 36/06, 50/09 – одлука УС и 44/10), Закона о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10), Закона о одбрани ("Службени гласник РС", бр. 116/07, 88/09, 88/09 и 104/09), Закона о ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", бр. 111/09 и 92/11), као и другим законима и нормативним актима који регулишу област просторног планирања.

Плански основ за израду Просторног плана садржан је у Просторном плану Републике Србије 2020 ("Службени гласник РС", бр. 88/10), Просторном плану подручја инфраструктурног коридора Ниш – граница Републике Македоније ("Службени гласник РС", бр. 77/02) и другим плановима и стратегијама из области привреде, животне средине, регионалног развоја, саобраћаја, енергетике, заштите и водопривреде од националног, регионалног и локалног значаја који третирају општину Мeroшину. Такође, просторни план је утемељен на резултатима истраживања која се односе на планско подручје, студијској и документационој грађи формираној у претходном периоду, као и на аналитичкој грађи формираној у току његове израде.

1.3. Извод из Концепта плана

Општина Меровина се налази на заравњеном платоу у западном делу Нишавског округа. Изузетно повољан положај у непосредној близини места укрштања историјских културолошких и путних праваца допринео је да планско подручје буде настањено од најранијих дана. У римском периоду њиме су пролазили путни правци који су повезивали значајне римске градове *Naissus* (Ниш), *Scipul* (Скопље) и *Justiniana Prima* (Царичин град). У доба Византије кроз ово подручје пролази каравански пут ка Дубровнику. У време турака, планским подручјем пролази пут кириција и развија се више насеља у којима и данас постоји неколико старих кула, и црквишта. Географски и геостратешки положај планског подручја нарочито долази до изражаја после II светског рата, како због проласка државног пута I реда бр. 25 који повезује североисточни и југозападни део Европе, Дунав и Јадранско море, тако и због близине Ниша и његовог интензивног развоја. Граде се нови јавни објекти, отварају индустријски погони, јача задружна активност везана за пољопривреду и уређује Облачинско језеро. Осамдесетих година прошлог века под утицајем развојних токова из Ниша, на платоу уз Јужну Мораву граде се складишни и производни погони што такође утиче на развој планског подручја прижајући нов развојни подстицај. Наставком изградње и модернизације правца државног пута I реда бр. 25 преко Црне Горе до Бара (Барија и даље), и наставком развоја Ниша, као макрорегионалног центра, Меровина добија нове могућности да природне и просторне потенцијале искористи за убрзање свог развоја. Највреднији природни потенцијал којим располаже општина Меровина је пољопривредно земљиште које пружа услове за разноврсну пољопривредну производњу па је пољопривреда основна привредна делатност. Шуме и шумско земљиште се највећим делом простору северним рубним делом планског подручја, а местимично су се одржале и на стрмијим деловима долињских и котлинских страна и јужним падинама Малог Јастрепца. Најзна-чајнији природни водотоци су Крајковачка и Југбогдановачка река, а Облачинско и Крајковачко језеро представљају велики туристички потенцијал. Рудно и минерално богатство је релативно скромно.

Основни циљ Просторног плана је да на основу развојних потенцијала, ограничења, интереса и потреба усмери даљи просторни развој, утврди оптимални размештај становништва, активности и физичких структура и утврди услове за развој, заштиту и уређење планског подручја уважавајући принципе одрживости и заштите простора и животне средине. На основу анализе стања, развојних потенцијала, потреба, снага, слабости, могућности и претњи, а у складу са смерницама виших планских докумената и одредбама Стратегије развоја општине Меровина 2011-2015, дефинисана је *визија дугорочног развоја* по којој ће Меровина бити развијена општина, интегрисана у савремене привредне токове, позитивне пословне климе и развијеног партнерства између јавног, приватног и цивилног сектора, лидер у производњи и преради органске хране са препознатљивим брэндовима, подручје очуване животне средине и повољних услова за квалитетан живот, одмор и рекреацију.

1.3.1. Општа концепција просторног развоја

Имајући у виду дефинисану визију, циљеве и основне принципе развоја, као и карактеристике, потребе, потенцијале, ограничења и економске могућности простора, општа концепција просторног развоја дефинисана је према издвојеним основним зонама:

Зона интензивне урбанизације захвата централни део планског подручја, односно интензивно урбанизован простор са обе стране државног пута I реда бр. 25 и представља осовину привредног развоја где је сконцентрисан највећи број новоизграђених привредних капацитета. Повољне саобраћајне везе са Нишем као макрорегионалним и Прокупљем као регионалним центром утицале су на измену коришћења простора која се огледа у одсуству пољопривредне производње и концентracији привредних делатности. Насеља су збијена и линеарно распоређена уз државне путеве првог и другог реда, као и уз локалне некатегорисане путеве и у свим постоје нуклеуси радних зона. Осовина уз државни пут I реда бр. 25 остаће центар привредних активности и зона концентрације услуга и становништва и наставити да се развија као привредно и институционално чвориште у коме уз јавне и привредне садржаје преовлађују мешовита и непољопривредна домаћинства. Изражена је тенденција згушњавања и ширења грађевинског земљишта уз путеве, претежно за потребе производних и комерцијалних делатности, што у планском периоду треба подржати обезбеђењем планских, просторних и инфраструктурних услова за изградњу привредних зона. У оквиру насеља, а првенствено у постојећим центрима, такође се могу формирати радне зоне.

Зона туристичких активности у највећој мери захвата северни и северозападни део планског подручја изразите сложености рељефа, геолошке грађе, климе и вегетације. Овом зоном доминира масив Малог Јастрепца на чијим благо нагнутим и осунчаним падинама преовлађују шуме, ливаде и пашњаци. Насеља карактерише лоша демографска слика и изражена депопулација, а њихово грађевинско подручје је разуђено и састоји се из великог броја засеока. Атари ових села се у највећој мери простиру на нагнутим и стрмим падинама, са неповољном пољопривредном структуром и лошим саобраћајним везама (како међусобним тако и са Општинским центром), па је потребно побољшати стање путне мреже и инфраструктурну опремљеност. Падине Малог Јастрепца ће се првенствено користити за узгој воћа и винове лозе у нижим зонама, док ће се виши делови под шумама планирати за развој туризма. Гајење зачинског биља и туризам издвајају се као доминантни правци развоја ове зоне. Туризам ће бити оријентисан на етно туризам, еко туризам, планинарење и излетничке посете, док ће се источни и северни обронци Малог Јастрепца оријентисати на ловни, риболовни и рекреативни туризам. Значајан туристички потенцијал представља и природно добро "Таткова Земуница", као и водни ресурси у виду хидроакмулације на Крајковачком језеру. Коришћење ових потенцијала биће усмерено ка искоришћењу њихових спортско-рекреативних и туристичких потенцијала, у складу са условима надлежних служби заштите. Смештајне капацитете је могуће обезбедити активацијом вишка стамбеног простора у селима у долинама, у рекреативно-туристичком центру и изузетно, у виду специфичног смештаја као што су кампови и сл. Поред постојећег хотела и угоститељских објеката предвидеће се уређење више зона као видиковаца са уређеним зеленилом и угоститељским садржајима.

Зона интензивне пољопривреде захвата средишњи део планског подручја и плодни долински део Јужне Мораве према југозападу. Представља зону која се користи за пољопривредну производњу тржишног карактера са доминантним ратарством и повртарством у најнижим равним деловима котлине, воћа и винове лозе на брежуљкастом ободу котлине, као и за гајење крмног биља као основне хране за развој сточарства (свињарства и говедарства). Груписане ораничне површине омогућавају примену савремених агротехничких средстава, што уз повољне природне услове и добру организацију омогућује постизање високих приноса. У оквиру ове целине налази се највећи број насеља и становника. Насеља су компактне структуре и свој привредно-економски развој базирају на пољопривреди. Како земљиште у овој зони представља основ ратарске производње целог планског подручја, његово смањивање ширењем насеља може имати негативне последице, па ће се у случају предвиђања привредних капацитета предност дати онима из области агропрерађивачке индустрије, директно ослоњених на примарну пољопривредну производњу. У селима је приоритетно развијање услуга и опремање јавним садржајима, а у онима по северном ободу котлине и смештајним капацитетима за специјалне видове туризма. Простор је потребно инфраструктурно опремити у погледу саобраћајне, хидротехничке, електроенергетске и телекомуникационе мреже, уз уређење локација за изградњу комуналних објеката. Еколошка санација се мора предвидети на свим површинама које су деградиране и са делимично изгубљеним позитивним еколошким факторима. Слични услови јављају се и у крајњем јужном делу планског подручја који је такође оријентисан на развој ратарства, воћарства и сточарства, уз потребу бољег инфраструктурног и функционалног опремања насеља.

1.3.2. Концепција просторног развоја по областима

Природни системи и ресурси

Основно концепцијско опредељење у области коришћења пољопривредног земљишта је његово одрживо коришћење, у складу са еколошким својствима. Просторни размештај обрадивих површина на планском подручју је у непосредној зависности од обима и структуре пољопривредних површина. На планском подручју створиле су се основе за формирање геоморфолошких целина које су заједно са антропогеним деловањима довеле до формирања предеоних рејона са специфичним облицима пољопривредне производње. Природно-еколошки потенцијал за развој пољопривреде је највећи у котлинском делу планског подручја а најслабији на косим и стрмим падинама Малог Јастрепца.

Најзначајнији природни водотокови на подручју плана су Крајковачка и Југбогдановачка река. Поред ових постоји и већи број мање значајних потока и река чија су водна тела са бујичним карактеристикама и одликују се стрмим сливовима, великим падом и великом продукцијом вученог наноса. Јужна Морава тече граничним југоисточним делом планског подручја и у том делу тока је типично равничарска река релативно сиромашна водом. Сем речних токова на

планском подручју постоје и вештачке акумулације: Крајковачко језеро и Облачинско језеро. Основно концепцијско опредељење у области водoprивреде је заштита вода, заштита од вода и одрживо коришћење водoprивредних потенцијала за водоснабдевање и мелиорацију.

Шуме су биле главни биљни покривач планског подручја али су услед крчења готово нестале у речним долинама, котлинским заравнима и на широким косама. Основна концепција у овој области подразумева очување и заштиту значајних шумских комплекса и рационално коришћење дрвета као сировине уз формирање мањих дрвопрерађивачких погона у брдско-планинској зони. При спровођењу шумско-узгојних и мелиорационих радова, приоритет ће се дати подизању мешовитих састојина на нагибима већим од 40% (поготову на долињским странама бујичних токова), пошумљавању ерозивних предела (при чему су приоритетни сливови бујичних токова), рекултивацији и пошумљавању деградираниог земљишта, и успостављању програма заштите шума и развоја туризма и ловства

Концепција одрживог коришћења минералних сировина засниваће се на стварању услова за интезивније и комплексније коришћење истраженог и билансираног минералног богатства, у првом реду за резерве песка и шљунка, затим на интензивирању геолошких истраживања, санирању деградираних (загађених и девестираних) површина око постојећих експлоатација и развоју пројеката који минимално угрожавају животну средину применом тзв. "зеленог инжењерства" и "техологије без или са минимумом отпадака".

Демографски развој

Концепција демографског развоја се огледа у смањивању и заустављању негативних демографских токова, првенствено неповољне старосне и образовне структуре становништва, негативне стопе природног прираштаја, као и негативне стопе миграција село-град. Стимулисање млађег и женског становништва да остане у сеоским насељима предуслов је да се постигне природно обнављање становништва. У том смислу потребно је доношење и реализација специфичних програма и предузимање мера и активности од стране локалне самоуправе како би се побољшали услови живота и рада у руралним срединама. Осим економских и социјалних мера, потребно је предузети и низ активности у циљу побољшања комуналне и саобраћајне инфраструктуре.

Концепција развоја мреже насеља

Концепт развоја мреже насеља посебно се односи на међузависност процеса просторне и социјално-економске покретљивости становништва са процесом функционалне трансформације насеља. Основна концепцијска опредељења у развоју мреже насеља заснивају се на потреби:

- Настављања развоја насеља Меровина као општинског центра;
- Јачања утицаја и већег повезивања насеља која имају изражен централитет;
- Подстицања развоја више мањих центара на основу одабраног модела хијерархијске структуре;
- Стварања услова који мотивишу останаке и досељавање, а дестимулишу иссељавање;
- Функционалног развоја и опремања центара заједница насеља у циљу побољшања квалитета услуга, рационализације и доступности објеката јавних служби;
- Развијања руралних насеља и тржишног усмеравања сагласно бонитету земљишта њихових атара, где би се на основу одговарајуће рејонизације дошло до оптималне структуре намене површина;
- Развоја насеља са туристичким функцијама и коришћењу свих расположивих фактора ради проширења њихове туристичке понуде;
- Развоја пољопривреде са ослонцем на природне и просторне погодности и локалне ресурсе.

Концепција развоја јавних служби

Основна концепција развоја јавних служби на планском подручју огледа се у даљем развоју и комплетирању постојећих јавних служби, у складу са препорукама Просторног плана Републике Србије 2020, као и у складу са концепцијом развоја мреже насеља, демографском пројекцијом, привредним развојем и развојем туризма.

Основне услуге од јавног интереса, обавезно основно и предшколско образовање, социјална и примарна здравствена заштита, којима се остварују Уставом загарантована права, морају бити свима подједнако доступне у месту становања, односно на удаљености до 30 минута организованим

превозом. Размештај јавних услуга вишег ранга (средње, више и високо образовање, секундарна и терцијарна здравствена заштита, услуге у области спорта и културе) засниваће се на принципу 45-60-о минутне доступности организованим превозом, усклађености са потребама и интересима центара у планираној мрежи насеља, као и специфичностима припадајућих гравитационих (функционалних) подручја са примарним сеоским насељима. Квалитет јавних услуга не сме се разликовати у насељима различите величине (са различитим бројем корисника услуга) или у односу на планирани степен централитета у мрежи насеља. У циљу подизања квалитета услуга треба остварити и унапредити сарадњу између јавног и приватног сектора, локалних удружења и невладиних организација.

Концепција развоја привредних делатности

Концепт развоја привредних делатности заснива се на принципима одрживог развоја и заштите животне средине, постојећој просторној структури привредних капацитета, просторној дисперзији привредних субјеката и диверзификацији привредних активности. Ако се имају у виду компаративне предности планског подручја које чине искуство, традиција и природни ресурси, концепт развоја привреде заснива се на:

- (1) *формирању и развоју мини фирми из сектора малих предузећа и предузетништва* у сектору агроиндустријског и индустријског комплекса, трговине, туризма, угоститељства, услужних делатности, занатства и домаће радиности, како у општинском центру Меровина-Брест, тако и у насељима која представљају центре заједнице насеља и
- (2) *развоју интензивне и органске пољопривреде* у ратарству, повртарству, сточарству, пчеларству, плантежном гајењу и сакупљању гљива, лековитог и зачинског биља.

Пољопривреда и агрокомплекс – ће се заснивати на повољним природним условима и постојању употребљивих прерађивачких капацитета уз финансијску подршку шире друштвене заједнице и локалне самоуправе. За свеукупни развој пољопривредне производње од пресудног је значаја удруживање пољопривредних произвођача у вертикалне (повезивање са пољопривредно-прехрамбеним сектором и директан пласман производа) и хоризонталне кластере (који су се показали као значајни организациони облици за ефикасно и рентабилно коришћење скупе механизације, едукацију и размену искустава пољопривредних произвођача у свим областима пољопривредне производње).

Индустрија – ће се базирати на развоју пољопривредно-прерађивачке индустрије ослоњене на коришћење домаћих сировина с обзиром да планско подручје обилује природним ресурсима који представљају добру сировинску основу развој преваходно прехрамбене индустрије. Треба више пажње посветити већој инфраструктурној и комуналној опремљености повољних локација за привлачење "greenfield" и "brownfield" инвестиција уз увођење система стандарда ЕУ и система контроле квалитета како би се подигао ниво квалитета финалних производа и пружених услуга и постигла већа конкурентност на тржишту.

Мала и средња предузећа – ће представљати основни облик организовања фирми и генератор развоја, конкурентности и запошљавања. Развој сектора малих и средњих предузећа и предузетништва је могућ уз обнављање и изградњу адекватне саобраћајне и комуналне инфраструктуре чиме се омогућава стварање адекватног пословног амбијента, олакшава дистрибуција производа и повећава конкурентна способност привредних субјеката.

Концепција просторног развоја туризма

Концепција развоја туризма ће се заснивати на стратешким приоритетима доминантних видова туризма дефинисаних на основу мотивских, просторних, еколошких, економских, функционалних и других критеријума, као и на поштовању принципа одрживог развоја. Према утврђеним природним вредностима и досадашњем развоју материјалне основе, туристичка понуда општине засниваће се на: културно-историјским знаменитостима; повољном гео-саобраћајном положају; унапређењу постојеће материјалне основе на туристички највреднијим локалитетима и туристичким садржајима руралне зоне планског подручја (кроз организовање домаћинства за бављење сеоским туризмом и понуде спортско-рекреативних и манифестационих активности у атару села) и др.

Са становишта погодности, расположивих природних и антропогених туристичких ресурса, разноврсности и очуваности предела за формирање и организацију препознатљиве туристичке понуде са могућностима повезивања и интегрисања, утврђена су следећа туристичка подручја:

Туристичка зона "А" у оквиру просторне целине "Облачина" коју чини: Облачинско језеро – државни пут I реда М-1 (државни пут IA реда бр. 1, државна граница са Мађарском (гранични прелаз Хоргош), Нови Сад – Београд – Ниш – државна граница са Македонијом (гранични прелаз Прешево)* у даљем тексту ДП I реда М-1 (ДП I А реда бр. 1)* и државног пута I реда М-25 (државни пут I Б реда бр. 14, државна граница са Румунијом (гранични прелаз Ђердап и Ђердап II) – Неготин – Зајечар – Књажевац – Ниш – Прокупље – Куршумлија – Рударе - административна линија са АП Косово и Метохија (контролно безбедносни пункт Мердаре))* у даљем тексту ДП I реда М-25 (ДП I Б реда бр. 14)* – општински центар Меровина-Брест – сеоска насеља у функцији туризма. Развој туризма у овој зони усмераваће се више ка спортско-манifestационом, транзитном и излетничко-рекреативном туризму.

Туристичка зона "Б" у оквиру просторне целине "Мали Јастребац" представља јединствену контрактивну целину заједно са југозападним делом општине Алексинац и северним делом општине Прокупље. Поред села у функцији туризма (Крајковац, Азбресница, Дудулајце и др.) главне садржаје летње понуде у простору зоне чиниће бројне стазе за спортски риболов (Крајковачко језеро и Крајковачка река), планинарење, излети (пешице, на коњу или планинском бициклу), бивковање у природи, сакупљање лековитог биља и др. Посебни мотиви биће природне и створене вредности Споменика природе "Таткова земуница", чија ће се презентација остваривати у оквиру планираног визиторског центра и на "стазама природе", комбинованим са бројним излетничким и планинарским итинерерима, логориштима планинара, извиђача и др.

Концепција развоја саобраћаја

Концепција развоја саобраћаја на планском подручју подразумева даљи развој друмског саобраћаја кроз развој примарне и секундарне путне мреже чиме ће се свим становницима и привредним субјектима обезбедити брз и квалитетан приступ магистралној и регионалној путној мрежи. Општа концепција се односи на:

- Интегрисање у заједнички, јединствени саобраћајни систем Европе;
- Повећање саобраћајне доступности планског подручја плана државним путевима I реда;
- Комплегирање мреже (реконструкција и изградња), модернизација, рехабилитација и појачано одржавање на државним путевима II реда (општински путеви)*;
- Асфалтирање постојећих општинских путева према ДП II реда Р-245а (општински пут Меровина-Облачина-Мали Јастребац)* у циљу повезивања насеља у обухвату планског подручја са ДП I реда М-25 (ДП I Б реда бр. 14)* тј. будућим Е-80;
- Асфалтирање и модернизација општинских путева у северном делу општине у циљу бољег повезивања насеља на падинама Малог Јастрепца са центром општине и у циљу боље међусобне комуникације између планинских насеља;
- Побољшање хоризонталне и вертикалне сигнализацију на целом планском подручју.

Концепција развоја инфраструктурних система

Према плановима за развој система водоснабдевања на територији Републике, планско подручје треба да се снабдева водом из топличког подсистема водоснабдевања који се ослања на акумулацију "Селова" на реци Топлици. Као прелазно решење снабдевање се са система водозавода акумулације на Крајковачкој реци, а постојећи системи са бунарима задржаће се (са одговарајућом заштитом) као резервни систем, односно за потребе коришћења техничке воде за пољопривредне и друге сврхе. Објекти и мреже водоводног система градиће се тако да се омогући касније прикључење на топлички подсистем. Постојећи сеоски системи, који су сада у функцији, задржаће се (са одговарајућом заштитом) као резервни систем.

Каналисање отпадних вода планирано је сепаратним системом канализације. Употребљене воде сакупљаће се јединственим системима за одговарајуће групе насеља, односно за појединачна насеља и након пречишћавања испуштати у најближи водоток. Степен пречишћавања на постројењу треба да обезбеди очување прописане категорије реципијента.

Мере хидротехничке мелиорације треба да буду комплексне, што подразумева усклађену реализацију система за одводњавање и наводњавање уз оптимално коришћење агротехничких мера. Радови на уређењу водотока усмераваће се на обезбеђење стабилности и функционалности линијских система за заштиту од поплава (насипе), као и на уређење мањих водотока кроз насеља у интеракцији са свим корисницима вода. За регулацију попречног профила Крајковачке реке кроз насеља Меровина и Брест предвиђа се двогубо корито трапезастог профила са парковском обрадом. Крајковачка река мора имати шири регулациони профил због могућег отицања већих количина воде из Крајковачког и

Облачинског језера. Мале хидроелектране се могу градити на водотоцима где се стекну повољни услови у смислу рационалног коришћења водног потенцијала и економске исплативости.

Основна концепција развоја електроенергетског система је да створи оптимално решење сигурног, квалитетног и економичног снабдевања електричном енергијом потрошача на планском подручју и засниваће се на изградњи и доградњи дистрибутивних водова и трафостаница 35 kV и 10 kV за сигурније задовољење све већих потреба потрошача.

Планира изградња дистрибутивне гасоводне мреже, а као примарни енергент у домаћинствима, индустрији и код осталих корисника планира се природни гас. За снабдевање природним гасом планира се гасовод средњег притиска од планираног главног разводног чвора (ГРЧ) "Житорађа" на магистралном гасоводу МГ 11-02 од Орљана до Куршумлије до мернорегулационих станица у захвату Просторног плана. Планирају се две мернорегулационе станице и то једна између насеља Брест и Александрово, а друга у близини насеља Горња Расовача, Доња Расовача и Бучић.

Концепција развоја у области фиксне телефоније је њено прилагођавање најновијим технолошким решењима, тј. технологијама које ће се примењивати у појединим деловима мреже. Кључне активности у јавној фиксној телекомуникационој мрежи биће убрзан развој и дигитализација мреже, развој приступне мреже и задовољења потреба привреде и бизнис корисника. Повезивање свих иступних комуникационих степена – мултисервисних приступних чворова оптичким кабловима ће омогућити телефонским претплатницима приступ свим сервисима у телекомуникацијама. Наставиће се даља надградња транспортне мреже (оптички каблови) на магистралним везама и регионалним нивоима телекомуникационе мреже, као и повезивање свих нових комуникација. Базне станице сва три оператера се углавном групишу на истим локалитетима и то постојећа на Дебелом брду, планирана на брду западно од насеља Југбогдановац, у атару села Биљег и у радној зони у Александрову.

Распоред пошти на планском подручју није адекватан и не одговара размештају насеља. Радијуси опслуживања су изузетно велики и потребно је отварање нових пошти у центрима заједница насеља.

Подручје је повољно са становишта инсолације па је потребно је урадити техноекономске анализе и мерења које ће показати исплативост великих инвестиција у производњу електричне енергије коришћењем енергије сунца. Планско подручје спада у подручја са средњом годишњом снагом ветра од 100-200 W/m² (на висини од 100,0m), што је сврстава у општине са осредњим капацитетима за производњу енергије коришћењем снаге ветра.

Концепт управљања комуналним отпадом подразумева, пре свега, затварање и санацију несанитарне општинске депоније у насељу Меровина, уклањање осталих постојећих дивљих депонија и сметлишта и усмеравање укупних токова отпада на регионалну санитарну депонију. Неопходно је зауставити и санкционисати одлагање отпада дуж путева, водотока и у насељима и спречити поновно настајање дивљих сметлишта на местима која су претходно очишћена. Да би се то постигло потребно је успоставити систем интегралног управљања отпадом и проширити систем организованог сакупљања отпада на што већи број становника на планском подручју, односно и на села која нису обухваћена организованим сакупљањем отпада.

Концепт управљања гробљима подразумева: планско проширење постојећих гробаља у складу са потребама или одређивање нових локација за сахрањивање тамо где није могуће проширење, уређење сеоских гробаља, као и њихово опремање водоводом и канализацијом за одвођење атмосферских вода. Такође, неопходно је утврђивање надлежности јавних предузећа у управљању сеоским гробљима и планско лоцирање и изградња сточних гробаља.

У погледу пијаца приоритет је побољшање санитарних услова и уређење постојећих пијаца и одређивање локација за нове пијаце (зелене и сточне).

Постојеће ветеринарске станице задовољавају потребе становништва и планира се задржавање постојећег система ветеринарских станица уз могућност унапређења услуга.

Концепција заштите животне средине

Концепција заштите животне средине заснива се на очувању квалитета ваздуха, воде, земљишта, смањењу утицаја буке, као и рационалној употреби природних и створених ресурса. Обновљиви и необновљиви природни ресурси се морају користити према условима којима се постиже њихово дугорочно коришћење. Концепција еколошког управљања животном средином

припремљена је према категоризацији животне средине дефинисањем одговарајућих решења за сваку категорију у односу на степен загађености и деградације.

Концепција заштите предела, природних и непокретних културних добара

Концепција заштите предела огледа се у очувању карактера, структуре и разноврсности предела, обезбеђењу несметаног функционисања природних појава и процеса у природним пределима и заштити културног предела. У том смислу, усмеравање развоја ће се заснивати на одржању историјског континуитета у формирању одређених делова простора као препознатљивих структура.

Концепција заштите природних добара заснива се на досадашњим искуствима у заштити, развоју, уређивању и управљању природним добрима у Србији. Базираће се на очувању и унапређивању укупних природних вредности и ресурса и усклађеном развоју човека и природе. Заштита природних добара огледаће се у проширењу постојећих и установљењу нових заштићених подручја и то:

1. Очувању, уређењу и презентацији постојећих заштићених природних добара, са раније утврђеним или новим, већим, површинама заштите (на основу документације Завода за заштиту природе Србије):
  - Заштићено природно добро: Предео изузетних одлика "Таткова земуница";
2. Установљењу нових заштићених подручја за која је од стране Завода за заштиту природе Србије припремљена, или је у току израда документације, за проглашење и то за:
  - Облачинску слатину на подручју Облачинског језера која припада Лалиначком слатиначком подручју, евидентираном за заштиту.
3. Идентификацији и заштити просторних целина са посебним природним вредностима које су утврђене Просторним планом Републике Србије 2020, другим плановима и стратешким документима. Просторним планом утврдиће се одговарајући режим заштите за подручје:
  - Малог Јастрепца, на територији општине Меровина.
4. Заштити популације угрожених, ретких и у другом погледу значајних врста дивље флоре и фауне установљењем заштићених подручја мале површине у виду станишта или споменика природе на местима која су идентификована кроз научне студије, пројекте и одговарајућа програмска документа:
  - Значајна подручја за биљке – ИРА (*Important Plant Areas*), која представљају мрежу подручја од наглашеног значаја за заштиту биљака и њихових станишта;
  - Станишта ретких и угрожених врста;
  - Евидентирана стара стабла – записи (стабло храста у селу Балајнац).
5. Деловању органа локалне самоуправе на успостављању заштите и организовању адекватног управљања, односно спровођења мера очувања, уређења и презентације мањих подручја и локалитета.

Концепција заштите непокретних културних добара је њихова потпуна и трајна заштита као извора идентитета, територијалне препознатљивости и унапређења квалитета простора уз примерено активирање њиховог културно-историјског, научно-образовног и туристичког потенцијала. Просторним планом ће се штитити заједно са простором у коме се налазе и заједно са објектима који су од утицаја на њихов изглед, заштиту и презентацију, а тамо где су интегрисана у природни простор заједно са природним окружењем.

Организација простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода

На планском подручју нема комплекса специјалне намене а уређење простора за потребе одбране земље и заштите од ратних разарања засниваће се на важећим прописима, Условима и Ставовима Министарства одбране. Од елементарних непогода планско подручје угрожавају бујичне поплаве, шумски пожари, атмосферске непогоде, земљотреси, одрони, клизишта и др. Интензитет сеизмичког оптерећења за повратни период од 100 година на планском подручју износи 7° MCS.

Регионална и прекогранична сарадња и функционалне везе

Планско подручје обухваћено је:

- Развојном осовином I ранга Коридора X дуж Јужне Мораве ка Скопљу и Солуну који подразумева концентрацију индустрије, туризма и савремених услуга;
- Трасом планираног аутопута који треба да повеже источну Србију са Косовом чија је изградња на релацији Ниш-Прокупље одређена као стратешки приоритет до 2014. године.

2. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

2.1. Опис и одређење намена простора

Према специфичностима и основним морфолошким, планским, историјско-амбијенталним и другим карактеристикама, на планском подручју укупне површине 19325ha предвиђен је простор за следеће основне намене:

- Пољопривредно земљиште;
- Шуме и шумско земљиште;
- Воде и водно земљиште;
- Грађевинско подручје.

Табела 3. Биланс површина према основним наменама простора

ВРСТА ЗЕМЉИШТА	ПОВРШИНА	
	ha	%
Пољопривредно земљиште	13.841	71,6
Шуме и шумско земљиште	3.310	17,1
Водно и остало земљиште	115	0,6
Грађевинско подручје	2.059	10,7

Извор: Републички завод за статистику Србије и рачуница у AutoCAD-у

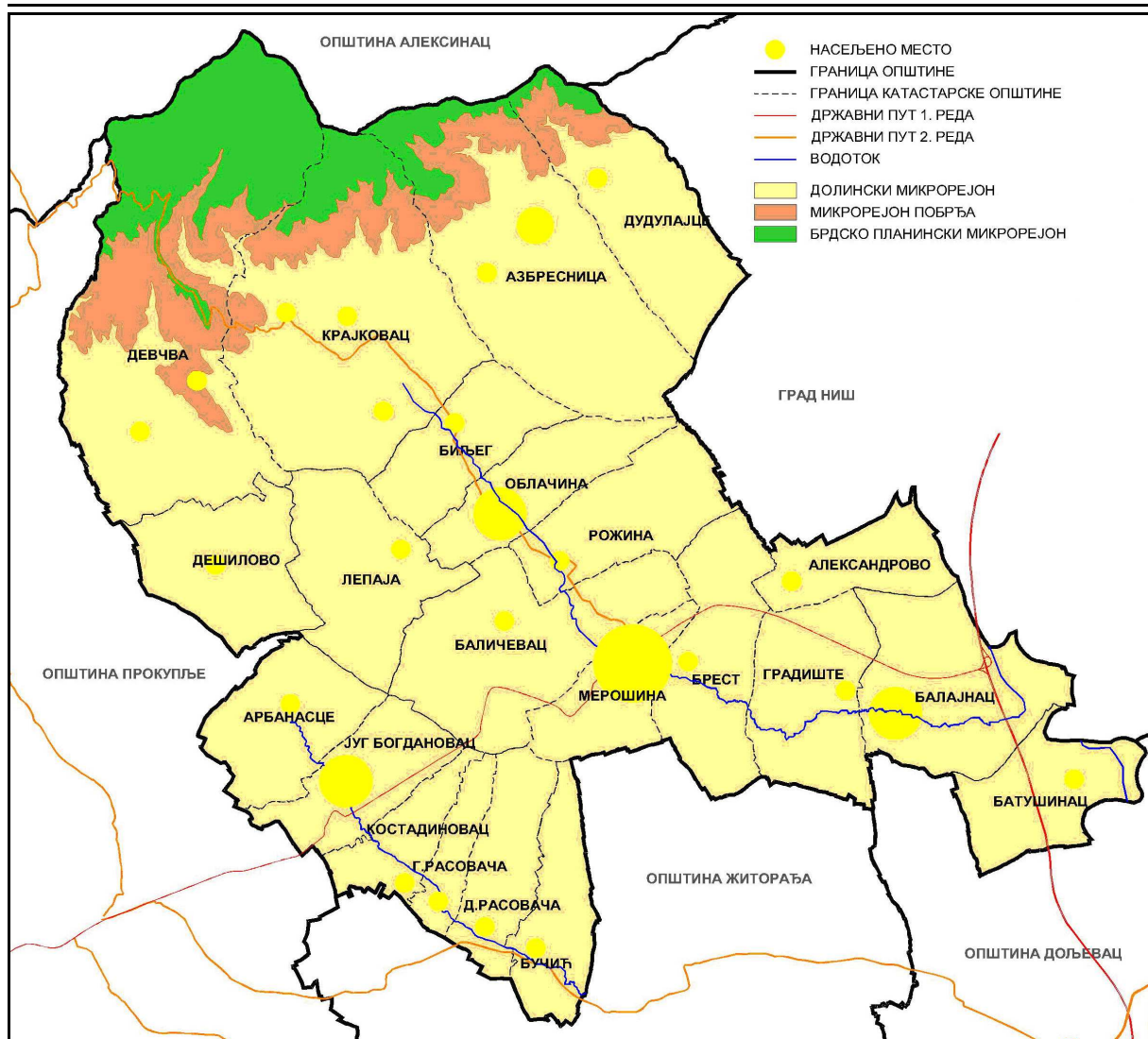
Према билансу коришћења простора изградња је расута и заузима 10,7% (2.059ha) укупног простора, претежно дуж путних праваца и на нижим речним терасама Крајковачке реке. Најпродуктивнија земљишта се простиру углавном на алувијалним равнинама, речним терасама и благо нагнутим и осунчаним падинама Малог Јастрепца и обухватају 71,6% (13.841ha). Шумски покривач се одржао на вишим и стрмим деловима док је у нижим у највећој мери искрчен за пољопривредну производњу и обухвата 17,1% (3.310ha) површине планског подручја. Водно и остало земљиште заузима 0,6% територије плана (115ha).

2.1.1. Пољопривредно земљиште

На квалитет пољопривредног земљишта велики утицај имају геолошка подлога, типови земљишта, рељеф, физичко-хемијске особине, клима, хидролошке карактеристике подручја, природна флора, фауна, еколошки фактори, начин обраде и коришћења и др. Дејством ових фактора створени су разноврсни типови и подтипови тла на релативно малој територији мерошинске општине. У долинским равнинама Јужне Мораве, Крајковачке реке и Југбогдановачке реке заступљен је алувијум. На терасама, нижем побрђу и долинским странама преовлађује смоница и еутерично смеђа земљишта (гајњача), а на брдско-планинском терену Малог Јастрепца дистрично смеђа хумусно-силикатна тла. Најплодније пољопривредно земљиште налази су у алувијалним равнинама Јужне Мораве, Крајковачке и Југбогдановачке реке и њихових притока и на ближним долинским странама, терасама и побрђу. У овим деловима планског подручја и агроколошки услови за развој пољопривреде су највећи, а најслабији су на косим и стрмим странама Малог Јастрепца.

Према подацима Републичког завода за статистику, пољопривредно земљиште на територији општине Меровина заузима 140,47km². Од 108km² под ораницама и баштама, житарице заузимају 70,79km², поврће 13,18km² (актуелна производња пасуља и кромпира), а под крмним биљем (детелином и луцерком) се налази 12,51km² обрадивих површина. Под воћњацима се налази 14,69km², а најзаступљенија воћарска култура је свакако тзв. "Облачинска вишња", а последњих година тенденцију раста има и производња шљива, јагода, купина, малина и бостана. Виногради заузимају 4,45km² и углавном се налазе на топлим и полутоплим експозицијама што погодује производњи грождја високог квалитета. Учешће ливада и пашњака у односу на укупну пољопривредну површину износи 19,04km², а парцеле су уситњене и разбацане по читавој територији. Највећи ливадски и пашњачки комплекси се простиру на вишим деловима катастарских општина које се простиру на обронцима Малог Јастрепца и алувијалним равнинама река.

У односу на природне факторе, економске и инфраструктурне услове за развој пољопривредне производње, издвајају се следећа три микрорејона: долински микрорејон, микрорејон побрђа и брдско-планински микрорејон.

Слика 1: Микрорејони пољопривредне оријентације

Долински микрорејон пружа се по дну Добрича и Нишке котлине и представља подручје интензивне пољопривреде тржишног карактера у којој доминира повртарство и ратарство. Оранице и баште имају највеће учешће (преко 50%) у катастарским општинама које се простиру на најнижем делу планског подручја, дуж Крајковачке и Југбогдановачке реке и њихових притока по дну Нишке котлине. У овом, најнижем појасу, интензивно се узгајају разноврсни повртарски производи међу којима се издвајају пасуљ, кромпир, паприка, парадајз, бостан, итд. У воћарству се поред тзв. "Облачинске вишње", узгаја и шљива, јагода, купина, малина, бостан итд. Ово подручје је погодно и за узгој крмног биља. У долини Крајковачке и Југбогдановачке реке су концентрисана највећа насеља планског подручја и ту пролазе најзначајнији инфраструктурни системи.

Микрорејон побрђа захвата северни део планског подручја и чине га виши, благо нагнути делови катастарских општина Девча, Крајковац, Азбресница и Дудулајце. На нижим речним терасама су се развили различити типови земљишта велике моћности, што пружа могућност дубоке обраде. На вишим терасама се такође простиру значајне ораничне површине које су знатно слабијег квалитета од поменутих где се претежно гаје жита, док њене више и присојне стране представљају област винограда и воћњака. Шумски покривач је овде разређен, прилично девастиран и представљен дрвном масом лошијег квалитета. Јављају се и знатне пашњачке површине. Једино насеље у овом микрорејону је Чубура, на територији катастарске општине Девча, које карактеришу изразито негативна демографска обележја.

Брдско-планински микрорејон захвата мањи, северни део планског подручја који захвата јужни обод Малог Јастерпца. Њега чине северни делови катастарских општина Девча, Крајковац, Азбресница и Дудулајце. Шумска биоценоза захвата највећи део површине овог микрорејона. Насеља у овом микрорејону нема.

2.1.2. Шуме и шумско земљиште

Шуме су се одржале местимично у северозападном и северном делу планског подручја, на стрмијим деловима долинских и котлинских страна и јужним падинама Малог Јастрепца. Укупна површина под шумама и шумским земљиштем износи 3.310ha. Од листопадног двећа заступљени су у мањим количинама цер, граб и јасен, а од чистих састојина четинара бели и црни бор. Ливадске биоценозе могу се поделити на долинске и брдске. Долинске ливаде су развијене фрагментално у речним долинама. Ове ливаде су настале вештачким путем, крчењем мешовитих шума храста лужњака и пољског јасена. Често су плављене, а у њихов састав улази велики број биљних врста од којих су најкорисније траве и легуминозе. У брдским ливадама (пашњаци, ледине, утрине и необрађено земљиште), које углавном захватају северне делове планског подручја, биљни покривач је мање бујан него у долинском подручју. Према функцији шуме су разврстане на:

- *Производњу техничког дрвета* – заступљена је на 924,05ha површине (од укупне површине под шумом на планском подручју);
- *Заштиту вода (водоснабдевања) I степена* – заступљена је на сливном подручју Крајковачког језера, у пределу Г. Ј. Малог Јастрепца - Добрич (одељења 67, 48, 49) где се налазе изворишта и каптаже воде за снабдевање села Падинес и општине Меровина;
- *Заштиту вода (водоснабдевања) II степена* – захвата сливно подручје језера у пределу Г. Ј. Малог Јастрепца - Добрич (одељења 51-65, 72-75) где се налазе изворишта и каптаже воде за снабдевање села Падине и општине Меровина.

2.1.3. Воде и водно земљиште

Водно земљиште је земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем. Водно земљиште текућих вода је корито за велику воду и приобално земљиште (појас земљишта непосредно уз корито за велику воду водотока који служи одржавању заштитних објеката и корита за велику воду и обављању других активности које се односе на управљање водама). Најзначајнији природни водотоци на планском подручју су Крајковачка река и Југбогдановачка река. Ширина појаса приобалног земљишта износи: у подручју незаштићеном од поплава до 10m; у подручју заштићеном од поплава до 50,0m рачунајући од ножице насипа према брањеном подручју по чл. 9. Закона о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10). Водно земљиште обухвата и напуштена корита и пешчане и шљунчане спрудове које вода повремено плави, као и земљиште које вода плави услед радова у простору (преграђивања текућих вода, експлоатације минералних сировина и сл.). Водене површине и водно земљиште (збирно са неизграђеним неплодним земљиштем) тренутно покривају око 115ha и заузимају око 0,6% планског подручја. Сви водотокови припадају сливу Јужне Мораве.

2.1.4. Грађевинско подручје

Грађевинско подручје обухвата уређене и изграђене делове насеља и засеока, неизграђени део планског подручја одређен за заштиту, уређење или изградњу објекта, као и земљиште намењено инфраструктурним коридорима и објектима. Изградња ће се првенствено реализовати путем реконструкције, у оквиру граница постојећег грађевинског подручја, затим као интерполација у изграђеном ткиву, а потом и на неизграђеном проширењу грађевинског подручја, док је изградња путне мреже планирана претежно на трасама постојећих локалних, шумских и некатегорисаних путева. Интензивна урбанизација предвиђа се дуж трасе ДП I реда М-25 (ДП I Б реда бр. 14)*.

Основни критеријуми за утврђивање грађевинског подручја били су: рационално коришћење и намена простора, расположивог простора који није изграђен, процењених природних, привредних и осталих потенцијала и потреба, капацитета постојеће и планиране инфраструктуре, месту насеља у планираној хијерархији мреже насеља, заштити јавног и приватног интереса, очувању аутентичности и посебности насеља и вредновању квалитета простора и његове околине у циљу одређивања грађевинског земљишта, а да се при том не смањују квалитетни шумски, пољопривредни и водни ресурси. Границе грађевинског земљишта за просторе и зоне директне примене плана, прецизно су дефинисне на нивоу парцела у шемама уређења насеља, док ће се за просторе и зоне у којима је предвиђена даља урбанистичка разрада, границе прецизније дефинисати приликом доношења Одлуке о изради урбанистичких планова и урбанистичких пројеката.

Изван граница Плана генералне регулације општинског центра утврђене су границе грађевинског подручја за сва насеља и засеоке, чиме је дефинисан простор за њихов даљи развој и створени услови за спречавање неконтролисаног и стихијског заузимања површина пољопривредног земљишта. У оквиру грађевинског подручја издвојене су зоне за: становање (С1 и С2), јавне функције, привредне делатности, верске објекте, гробља, просторе и објекте јавне намене, као и за инфраструктурне и саобраћајне системе. У оквиру грађевинских подручја туристичког комплекса "Облачинско језеро" и предвиђених радних зона "Александрово" и "Југбогдановац", даљом урбанистичком разрадом Плановима детаљне регулације предвиђа се уређење простора и изградња објеката у складу са прописаним режимима заштите па се њихов обухват планира као грађевинско подручје. Планом детаљне регулације "Туристичког насеља Мраморско Брдо" предвиђа се утврђивање мера заштите од клизишта и уређење постојећег насеља па се и ово подручје планира као грађевинско. Урбанистичким пројектом за туристички комплекс "Мали Јастребац" и "Визиторски центар за споменик природе Таткова земуница" предвиђа се санација и адекватна туристичка активација ових локалитета уз могућност увођења нових намена и садржаја на постојећим парцелама, у свему према пројекту, па се и подручје ових коомплекса планира као грађевинско.

2.2. Заштита, уређење, коришћење и развој природних система и ресурса

Планом се регулише заштита, уређење, коришћење и развој: Пољопривредног земљишта, шума и шумског земљишта, вода и водног земљишта и геолошких ресурса.

2.2.1. Пољопривредно земљиште

Основна планска решења у погледу коришћења и заштите пољопривредног земљишта као природног ресурса су ослоњена на следеће пропозиције:

- Заштита најквалитетнијег пољопривредног земљишта као природног ресурса и потенцијала за развој пољопривреде и то првенствено у долини Крајковачке реке, Југбогдановачке реке, Јужне Мораве и њихових притока, као и поред државних путева II реда;
- Подизање нивоа техничке опремљености и увођење агротехничких мера у циљу повећања продуктивности;
- Одрживо коришћење пољопривредног земљишта на целом планском подручју уз производњу здраве хране и еколошки вредних и брендираних пољопривредних производа;
- Примена мера строге заштите од пренамене пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе, посебно у долинама река, на уравњеним платоима и местимично у брдско-планинским крајевима;
- Спречити негативне утицаје пољопривредне производње на животну средину успостављањем контроле коришћења минералних ђубрива и средстава за заштиту биља у пољопривреди;
- Земљишта на којима је установљен изванредан степен загађености, преусмерити на производњу култура које ослобађају земљиште од опасних и штетних материја, најчешће непољопривредних производа (укусно биље, цвеће и сл.);
- Подршка младим пољопривредницима у преузимању старачких газдинстава.

У односу на утврђене микрорејоне планска решења подразумевају:

У долинском микрорејону:

- Заштита најквалитетнијег пољопривредног земљишта од I до V катастарске класе, осим у случајевима када је утврђен општи интерес на основу Закона (грађевинско земљиште и објекти инфраструктуре од ширег значаја);
- Наводњавање пољопривредног земљишта, као и изградња прихватних резервоара и система за наводњавање;
- Спречавање повремених плављења најплоднијег земљишта регулацијом и уређењем речних корита, бујичних токова и корита других водотокова;
- Рекултивација оштећених пољопривредних површина услед експлоатације песка и шљунка;
- Потпуну санацију дивљих депонија на пољопривредном земљишту.

У микрорејону побрђа:

- Спречавање даљег уситњавања пољопривредних парцела стимулацијом укрупњавања земљишних поседа;
- Очување традиционалних аграрних садржаја руралних предела од посебне природне, културно-историјске и научне вредности;
- Рекултивација запуштеног и деградираних пољопривредног земљишта.

У брдско-планинском микрорејону:

- На теренима захваћеним ерозијом, потребно је дефинисати и применити мере заштите пољопривредног земљишта и контролу њиховог спровођења;
- Очување крмне базе за развој планинског сточарства;
- Побољшање техничке опремљености, посебно у погледу сакупљања, транспорта и чувања сена и других врста сточне хране.

2.2.2. Шуме и шумско земљиште

Основна планска решења за заштиту и коришћење шума и шумског земљишта као природног ресурса су ослоњена на следеће пропозиције:

- Пољопривредно земљиште најнижих бонитетних класа (VI, VII и VIII бонитетне класе) пошумљавати полазећи од еколошких карактеристика станишта, уз коришћење аутохтоних врста: лишћари (јавора, јасена, буква, млеч, китњак и др.), бели и црни бор, јела, смрча и др, или их претварати у уређене, мелиорисане пашњаке;
- Актуелизирати катастарски план;
- Израдити Програм газдовања приватним шумама;
- Израдити Програм пошумљавања површина у приватном власништву;
- Формирати стручне службе за реализацију ових радова у оквиру ЈП "Србијашуме" и локалних шумских газдинстава;
- Израдити географски информациони систем (ГИС) за шуме;
- Заштитити и очувати посебно заштићене делове природе и заштитити биодиверзитет у целини;
- Пошумљавање аутохтоним врстама и успостављање аутохтоности природног амбијента када је реч о шумској и другој вегетацији;
- Унапређење стања високих шума кроз правилну примену природне обнове и благовремено и планско извођење мера неге и обнове шума уз одговарајуће повећање дрвне залихе по ha и текућег запреминског прираста;
- Реконструкција постојећих и изградња нових путева како би се повећала отвореност шумских екосистема;
- Заштита и очување ретких и угрожених врста;
- Изградња ловно-техничких објеката уз могућност ограђивања делова ловишта у складу са важећом планском документацијом.

Основна планска решења подразумевају:

- Очување и заштиту значајних шумских комплекса: Мали Јастребац, природно добро "Меморијални природни споменик Таткова Земуница" и др;
- Рационално коришћење дрвета као сировине уз формирање мањих дрвопрерађивачких погона у оквиру радних зона сеоских насеља;
- Спровођење шумско-узгојних и мелирационих радова, при чему се приоритет даје подизању мешовитих састојина на нагибима већим од 40% (поготову на долињским странама бујичних токова);
- Пошумљавање ерозивних предела (првенствено багремемом), при чему су приоритет клизишта и сливови бујичних токова;
- Рекултивацију и пошумљавање деградираног земљишта;
- Формирање мултифункционалних шумских целина за лов, туризам, сакупљање шумских плодова, спорт и рекреацију;
- Очување шумских комплекса и појединачних стабала у зони општинског центра и другим насељима;
- Превођење нижих у виши узгојни облик шума;
- Интензивну конверзију постојећих састојина у изданачим шумама и њихово превођење у високи узгојни облик. На местима где је то могуће вршиће се реституција, док супституцију врста треба избегавати уз што чешће коришћење аутохтоних врста планског подручја.

Поред наведених планских решења која се односе на целокупно планско подручје, Просторним планом се дају и решења према издвојеним зонама:

У брдско-планинској зони:

- Формирање мешовитих и вишенаменских шумских састојина као простора са шумско-привредним, ловним, туристичким и другим потенцијалима;
- Очување и заштита значајних шумских комплекса у делу Малог Јастрепца;
- Обнављање деградираних шума у различитим висинским појасевима почевши од врбово-тополових шума које су у овом подручју сведене на минималне површине;
- Успостављење аутохтоности природног амбијента везано за пошумљавање и очување травне вегетације.

У зонама заштите вода:

Са заштитом вода, као приоритетном функцијом, спојива је функција заштита земљишта од водне ерозије. Искључује се туристичко-рекреативна функција из санитарно-хигијенских разлога и ловно газдовање (интензивног и ограченог типа), док су остале функције допунског карактера. Функционални захтеви састојина садржани су у:

- Избору врста дрвећа на типолошкој основи са дубоким и разгранатим кореновим системом;
- Искључивању великоповршинског газдовања;
- Оптималној шумовитости;
- Смањењу употребе механизације при газдовању на најмање могућу меру;
- Мањој густини шумских комуникација;
- Потпуној забрани употребе хемијских средстава у радовима на заштити и нези шума;
- Ограничењу паше на заштићеном подручју.

У обухвату природног добра "Меморијални природни споменик Таткова Земуница":

- Уређење шумских локалитета и развој излетничког туризма (уређење парк-шума и повећање зелених површина по глави становника на нивоу до 25m² по становнику);
- Очување шумских комплекса;
- Активности у циљу научних проучавања или конзервације;
- Активности на уређењу простора у циљу коришћења у дозвољене научне, културно-просветне и туристичке сврхе (по посебном одобрењу Републичког завода за заштиту природе);
- Газдовање шумама у државној својини и стручна помоћ у газдовању шумама у приватној својини вршиће се путем стручних служби ШГ "Топлица" - Куршумлија - Шумска управа Прокупље, а у складу са решењем о стављању под заштиту дела природног подручја планине Мали Јастребац;
- Контролисано сакупљање шумских плодова и лековитог биља у складу са важећим законским прописима.

2.2.3. Воде и водно земљиште

Заштита квалитета вода спроводиће се у оквиру интегралног јужноморавског регионалног система водотока, применом технолошких, водопривредних и организационо-економских мера. Основна планска решења у циљу заштите вода и водног земљишта су:

- Израда елабората и успостављање зона санитарне заштите локалних изворишта водоснабдевања;
- Заштита и уређење вода треба да обухвати све сливне површине на планском подручју;
- Потпуна санитација насеља и изградња канализационих система за одвођење употребљених и атмосферских вода и њихово контролисано испуштање у водопријемнике након пречишћавања;
- Изградња планираних постројења за пречишћавање отпадних вода за групе насеља;
- Доношење акта о испуштању отпадних вода у јавну канализацију;
- Неопходно је дефинисати све изворе загађења (регистровати мање загађиваче), израдити катастар загађивача;
- Уклонити дивље депоније дуж токова и обезбедити одлагање чврстог отпада на санитарној депонији;
- Појачан надзор и боља сарадња инспекцијских служби ради контроле вода;
- Заштита од поплава применом хидротехничких и организационих мера.

Хидротехничке мере подразумевају: пасивне мере заштите (линијски заштитни системи – насипи), активне мере заштите (трансформација таласа великих вода у акумулацијама) и неинвестиционе мере заштите (урбанистичким и просторним планирањем, тј. забраном изградње објеката у приобаљу водотока - на површинама угроженим поплавама).

Окосницу заштите од поплава представљаће линијски системи за пасивну заштиту, тј. системи одбрамбених насипа уз њихово комплетирање, доградњу, реконструкцију и одржавање. Радови на уређењу водотока усмераваће се на обезбеђење стабилности и функционалности линијских система за заштиту од поплава (насипи), као и на уређење мањих водотока кроз насеља у интеракцији са свим корисницима вода. Објекти линијских инфраструктурних система морају се издићи и диспозиционо решити изнад коте поплавних вода. Усвајање меродавних протицаја великих вода обавиће се на основу категорије приоритета, а утврђивање категорије приоритета извршиће на основу броја становника, важности добара и величине површине која се брани.

Организационо-економским мерама је потребно спречити грађење нових урбаних, привредних и инфраструктурних садржаја у зонама угроженим од поплава. У плавним зонама које су угрожене великим водама вероватноће до 5% не дозвољава се изградња нових привредних, стамбених и других објеката, ширење већ постојећих, нити подужно вођење саобраћајних и инфраструктурних система.

Битан услов за остваривање укупних позитивних ефеката система за заштиту од поплава и уређење водних токова представља и заштита од ерозије и бујичних токова. Са аспекта ерозије земљишта, за планско подручје од значаја је поред претварања нископродуктивних и деградираних пољопривредних површина у шумске комплексе и заштита водопривредних објеката од наноса са механичког, хемијског и биолошког аспекта, у зависности од степена угрожености и степена осетљивости тих објеката на засипање наносом. Када је реч о заштити од бујица, приступ овој проблематици зависи од величине водотока. Код већих бујичних токова, заштита од вода се постиже класичним мерама уређења водотока и одбране од поплава. У случају мањих бујичних токова, мере уређења ових водотокова се третирају у склопу комплексног антиерозионог уређења слива, што подразумева пре свега изградњу бујичних преграда за заустављање наноса.

На водотоцима где се стекну повољни услови у смислу рационалног коришћења водног потенцијала и економске исплативости могу се градити мини-хидроелектране.

Сви радови морају се ускладити са прописаним нормама које не нарушавају природни амбијент и културно-историјске садржаје.

2.7.6. Геолошки ресурси

Планско опредељење јесте одрживо коришћење минералних сировина (песка и шљунка) на територији општине Меровина у складу са општом концепцијом коришћења минералних ресурса Републике Србије.

Одрживо коришћење минералних сировина засниваће се на основним планским решењима која подразумевају:

- Утврђивање услова за интензивније и комплексније коришћење истраженог билансираног минералног богатства - неметаличних сировина (песка и шљунка) у долини Крајковачке и Југбогдановачке реке;
- Ревитализацију технолошких процеса у експлоатацији и преради фелдспата и реконструкцију постојеће застареле опреме;
- Минимизирање техногеног отпада и његове трансформације у техногену сировину која се може искористити даље у одговарајућем производном процесу;
- Образовање потребних кадрова за будућа геолошка истраживања;
- Санирање деградираних и загађених површина око постојећих експлоатација и тежња ка развоју пројеката који минимално угрожавају животну средину, применом тзв. "зеленог инжењерства" и "технологије без или са минимумом отпадака".

2.3. Просторни развој, дистрибуција становништва и мрежа насеља и јавних служби

2.3.1. Становништво

Основне планске претпоставке при креирању демографске политике и креирању просторног демографског развоја планског подручја су: покретање привредних активности (као покретача позитивних смерова миграционих кретања и пораста стопе природног прираштаја), побољшање нивоа комуналне и саобраћајне инфраструктуре (нарочито у руралном подручју) и повећање нивоа базичних услуга (социјалних, здравствених, птт услуга и сл. - као основе за побољшање услова живота и рада становништва). Испуњење ових планских претпоставки омогућиће задржавање становништва и допринети смањењу одласка младог и образованог становништва у веће градове Србије (Београд, Ниш, Прокупље) и у иностранство.

За ублажавање негативних демографских трендова и ревитализацију демографског потенцијала на планском подручју потребно је предузети читав низ мера, као што су:

1. *Мере економске политике* – Предузимање низа финансијских мера у правцу отварања нових радних места, пораст samozапшљавања и запошљавања млађег и женског дела популације као што су средстава РС (Фонда за развој, средства Министарства пољопривреде и шумарства, Министарства привреде и регионалног развоја и сл.), средства локалне самоуправе, привредних банака (са највећим степеном осигурања и најнижим камтаним стопама) и приватних предузетника за покретање привредних активности (за ревитализацију напуштених објеката, за модернизацију постојећих и изградњу нових објеката за откуп и прераду млека и млечних производа, откуп и примарну прераду воћа, кланица и објеката за прераду меса и сл.); Предузимање низа нефинансијских подстицајних мера на општинском нивоу у циљу поспешивања развоја приватног предузетништва (пореске олакшице, обезбеђивање локација, стимулативне мере комуналне политике и политике цена грађевинског земљишта, организовање обуке и курсева за заинтересоване предузетнике и друге мере);
2. *Мера социјалне политике* – Побољшање социјалног статуса појединих категорија становника (одраслих особа без образовања, деце, жена, старих и других посебно угрожених група); Развој система социјалног становања (коришћењем слободног стабменог фонда); Побољшање и пораст нивоа социјалних давања породицама са децом у циљу пораста наталитета (бесповратна новчана помоћ за свако новорођено дете, обезбеђивање опреме за бебе, субвенционисан боравак у вртићима и предшколским установама за свако треће и четврто дете, обезбеђење бесплатне опреме и уџбеника предшколцима и првацима и сл.); Побољшање нивоа пружене здравствене заштите на територији Просторног плана, нарочито старијим грђанима и старачким домаћинствима и побољшање доступности услуга здравствене заштите организовањем низа акција (акције мерења крвног притиска и шећера у крви на терену, предузимање акција за превенцију карцинома дојке, дебелог црева и сл, организовање акција "каравани здравља" до удаљених села на планском подручју и сл.); Организовање низа едукација и промоција репродуктивног здравља адолесцената и жена и сл.
3. Осим економских и социјалних мера, потребно је предузети и низ активности у циљу побољшања *комуналне и саобраћајне инфраструктуре* (обнова и изградња локалне саобраћајне и комуналне инфраструктуре), као и нивоа *базичних услуга* (стварање ефикасне администрације у циљу смањења административних процедура у правцу формирања "one stop shop" (све на једном месту) и пружања online услуга и сервиса, побољшање нивоа птт услуга, доступности интернета и сл.) за побољшање квалитета живота на селу (како младог, тако и остарелог становништва).

Синергичким деловањем ових политика могуће је утицати на активирање свих расположивих потенцијала планског подручја, на пораст наталитета, привредног раста и запошљавања, што за крајњи резултат треба да има ублажавање (и у неким подручјима заустављање) даљег смањења становништва у периоду 2015-2024. године.

Пројекција становништва општине Меровина за период 2002-2024. године, рађена је применом математичког модела екстраполације тренда кретања становништва методом настављања тренда 1991-2002. године. Приликом пројекције становништва пошло се од

претпоставке да се у току планског периода може очекивати даљи наставак свих започетих тенденција и трендова који су постојали у последњој деценији 20. века (између два пописна периода). Уколико се настави постојећи тренд, при чему се могу очекивати негативне стопе природног прираштаја и миграционих кретања (које карактерише негативни тренд миграционих кретања како из рубних делова општине ка општинском центру, тако и наставак тренда миграција млађег и радноспособног становништва ка Нишу, Прокупљу и Београду, односно ван граница наше земље), а уз претпоставку даљег старења становништва (самим тим и смањења удела женског фертилног становништва у укупном и укупном женском становништву), може се очекивати наставак смањења укупног становништва на планском подручју, као и у већини насеља.

Пројекција показује кретање броја становника у четворогодишњим размацима, почевши од 2016. године до 2024. године.

Табела 4: Прогноза кретања броја становника до 2024. године

Насељено/општина	1991	2002	Пројекција		
			2016	2020	2024
Азбресница	950	853	730	694	659
Александрово	361	393	434	445	457
Арбанасце	668	568	441	404	368
Балајнац	1229	1236	1245	1247	1250
Баличевац	1219	1185	1142	1129	1117
Батушинац	840	830	817	814	810
Билег	513	526	543	547	552
Брест	624	562	483	461	438
Бучић	590	549	497	482	467
Горња Расовача	226	250	281	289	298
Градиште	650	596	527	508	488
Девча	563	492	402	376	350
Дешилово	583	429	233	177	121
Доња Расовача	582	538	482	466	450
Дудулајце	407	363	307	291	275
Јовановац	614	513	384	348	311
Југбогдановац	547	474	381	355	328
Кованлук	303	266	219	205	192
Костадиновац	325	306	282	275	268
Крајковац	699	607	490	456	423
Лепаја	731	674	601	581	560
Мерошина	870	873	877	878	879
Мраморско Брдо	62	67	73	75	77
Облачина	488	443	386	369	353
Падина	359	370	384	388	392
Рожина	772	753	729	722	715
Чубура	90	96	104	106	108
ОПШТИНА МЕРОШИНА	15865	14812	13472	13089	12706

Извор: Републички завод за статистику Србије

Табела 5: Прогноза кретања броја становника до 2024. године – индекс промене

Насеље/општина	Индекси промене броја становника			
	2016/2002	2020/2016	2024/2020	2024/2002
Азбресница	85,53	95,17	94,92	77,26
Александрово	110,36	102,68	102,61	116,28
Арбанасце	77,59	91,75	91,01	64,79
Балајнац	100,72	100,20	100,20	101,13
Баличевац	96,35	98,92	98,91	94,26
Батушинац	98,47	99,56	99,55	97,59
Билъег	103,15	100,87	100,86	104,94
Брест	85,96	95,33	95,10	77,94
Бучић	90,50	97,00	96,91	85,06
Горња Расовача	112,22	103,11	103,02	119,20
Градиште	88,47	96,28	96,13	81,88
Девча	81,63	93,57	93,13	71,14
Дешилово	54,31	75,97	68,36	28,21
Доња Расовача	89,59	96,68	96,57	83,64
Дудулајце	84,57	94,79	94,50	75,76
Јовановац	74,94	90,45	89,44	60,62
Југбогдановац	80,40	93,03	92,51	69,20
Кованлук	82,30	93,85	93,45	72,18
Костадиновац	92,10	97,55	97,49	87,58
Крајковац	80,71	93,17	92,67	69,69
Лепаја	89,24	96,55	96,43	83,09
Мерошина	100,44	100,12	100,12	100,69
Мраморско Брдо	109,50	102,48	102,42	114,93
Облачина	87,07	95,76	95,57	79,68
Падина	103,78	101,04	101,03	105,95
Рожина	96,79	99,05	99,04	94,95
Чубура	107,95	102,11	102,06	112,50
ОПШТИНА МЕРОШИНА	90,95	97,16	97,07	85,78

Извор: Републички завод за статистику Србије

На основу извршене анализе стања и трендова кретања становништва, очекује се да ће се становништво на подручју Просторног плана, у планском периоду кретати са тенденцијом опадања:

- На основу пројекција (табела 4) становништво ће се постепено смањивати са 14.812 становника у 2002. години на 12.706 становника у 2024.години, што за читав плански период чини смањење од 2.106 становника или просечно годишње за 96 становника, по просечној годишњој стопи од 0,6%;
- Насеља у којима се очекује пораст броја становника у планском периоду су: Александрово (пораст становника по стопи од 16,3%), Балајнац (по стопи од 1,1%), Билъег (за 4,9%), Горња Расовача (за 19,2%), Мерошина (за 0,7%), Мраморско брдо (за 14,9%), Падина (за 5,9%) и Чубура (за 12,5%).;
- У свим осталим насељима се очекује наставак смањења демографског потенцијала, при чему се највеће смањење становништва може очекивати у насељима: Дешилово (за 71,8%) Јовановац (за 39,41%), Арбанасце (за 35,2%), Југбогдановац (за 30,8%), Крајковац (за 30,3%), Девча (за 28,9%), итд.

Разлози овом негативном тренду су економске, социјалне, образовне, психолошке, биолошке и културне природе и огледају се у високој стопи незапослености, старењу популације, каснијем ступању у брак, већем броју нежења, иселјавању биолошки репродуктивног становништва, порасту броја породица са једним дететом или без деце и сл. Због свих ових тенденција, потребно је да локална самоуправа донесе низ планских мера са циљем деловања на демографски развој планског подручја. Потребно је побољшати услове животе, унети функционалне садржаје и побољшати ниво базичних услуга и у рубна рурална насеља, у оном нивоу који је довољан да смањи привлачну снагу општинског центра Мерошина и околних

великих привредних, културних, образовних и индустријских центара (нарочито Ниша и Прокупља). На овај начин је могуће створити услове за задржавање како млађег, тако и женског (нарочито фертилно способног) становништва.

Поред мера и активности предузетих од стране локалне самоуправе, за постизање демографске ревитализације на територији Просторног плана, битна је и помоћ државе мерама популационе политике које би ишле у смеру осавремењавања пољопривредне производње, развоја сектора малих и средњих предузећа и предузетника у сектору туризма, пољопривреде, агроиндустрије, трговине и занатства.

2.3.2. Однос градских и сеоских насеља и функционално повезивање насеља и центара

Насеља, њихова структура и распоред у простору представљају главни елемент просторног уређења, па према томе и систем њихових веза и односа треба да буде ослонац и полазна основа. Просторну организацију у највећој мери карактерише размештај насеља уз инфраструктурне коридоре па су већа насеља углавном концентрисана уз путеве ка Нишу, Прокупљу, општинском центру и његовој непосредној околини, што уз велики број уситњених насеља указује да на планском подручју није формиран одговарајући урбани систем. План развоја мреже насеља на планском подручју посебно се односи на међузависност процеса просторне и социјално-економске покретљивости становништва са процесом функционалне трансформације насеља. При дефинисању система насеља у општини Меровина анализирани су природни фактори и њихов утицај на кретање становништва, па самим тим и њихов утицај на формирање насеља. На планском подручју насеља су диференцирана по величини, демографским и функционалним карактеристикама од примарног насеља до општинског центра. На основу поменутих чиниоца можемо закључити да систем насеља представља хијерархијски ред у коме поједине категорије насеља заузимају одређено место по важности својих спољних функција.

На основу анализе досадашњег развоја и с обзиром на могућности саобраћајног повезивања и инфраструктурног опремања, начин организације јавних услуга и развој привреде, одређена је насељска хијерархија унутар планског подручја према степену централитета, и то:

- I Општински центар: Меровина;
- II Центри заједница насеља: Облачина, Југбогдановац и Балајнац;
- III Насеља са ограниченим степеном централитета: Азбресница и Крајковац;
- IV Примарна сеоска насеља: Сва остала насеља.

Основна планска решења развоја мреже насеља заснивају се на потреби:

- Настављања развоја Меровине као општинског центра;
- Јачања утицаја и већег повезивања насеља која имају изражен централитет;
- Подстицања развоја више мањих центара на основу одабраног модела хијерархијске структуре;
- Стварања услова који мотивишу останак и досељавање а дестимулишу иселјавање;
- Функционалног развоја и опремања центара заједница насеља у циљу побољшања квалитета услуга, рационализације и доступности објеката јавних служби;
- Развијања сеоских насеља у планском периоду и тржишног усмеравања сагласно бонитету земљишта њихових атара, где би се на основу одговарајуће рејонизације дошло до оптималне структуре намене површина;
- Развоја насеља са туристичким функцијама и коришћењу свих расположивих фактора ради проширења њихове туристичке понуде;
- Развоја пољопривреде са ослоном на природне и просторне погодности и локалне ресурсе;
- Укључивања и усаглашавања концепта развоја насеља по препорукама ЕУ.

2.3.3. Организација јавних служби

Организација јавних служби на планском подручју планирана је на основу Препорука Просторног плана Републике Србије 2020 за организацију јавних служби према хијерархијском нивоу насеља, уз поштовање постојећих јавних садржаја у насељима, демографског и економског аспекта њиховог развоја (Табела 6).

Табела 6: План организације јавних служби по насељима

редни број	Степен централитета	Насеље	ОБРАЗОВАЊЕ					СОЦ. ЗАШТИТА	ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА			КУЛТУРА	СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА			ОРГАНИ УПРАВЕ		МУЛТИФУНКЦИОНАЛНИ ЦЕНТАР
			Предшколска установа	Основна школа 4 разреда	Основна школа 8 разреда	Средњешколска настава	Школа у природи		Центар за социјални рад(са домским смештајем)	Дом здравља	Здравствена станица /Амбуланта		Ветеринарска станица/амбуланта	Народна библиотека	Дом културе	Спортски терен /игралште	Спортска сала	
1	ОЦ	Азбресница	п		п				п				п				п	
2	П	Александрово											п					+
3	П	Арбанасце																
4	ЦЗ	Балајац	п		п				п				п				п	
5	П	Баличевац	п	п									п					
6	П	Батушинац	п	п					п			п	п					
7	П	Билег		п								п	п					
8	П	Бучић																
9	П	Горња Расовача																
10	П	Градиште										п	п					
11	П	Девча	п	п					п				п					
12	П	Дешилово		п					п				п				п	
13	П	Доња Расовача	п	п					п				п				п	
14	П	Дудулајце		п									п					+
15	П	Јовановац										п						
16	ЦЗ	Југбогданавац	п		+				п				п					
17	П	Кованлук	п	п									п					+
18	П	Костадиновац																+
19	ОЦ	Крајковац	п	п					п			п	п					+
20	П	Лепаја		п									п					+
21-22	ЈЛС	Мерошина-Брест	п		п			п	п	п	п	п	+			п		
23	П	Мраморско Брдо																
24	ЦЗ	Облачина	+		п	+	+			п			п		п, +*		п	
25	П	Падина		п									п					+
26	П	Рожина		п								п	п					
27	П	Чубура																+

Ознаке у табели:

П примарно насеље

ОЦ центар са ограниченим функцијама централитета

ЦЗ центар заједнице насеља

ЈЛС центар јединице локалне самоуправе

п постојеће стање уз могућност реконструкције или проширења постојећих капацитета;

+ планиран садржај у новом објекту или у оквиру постојећег објекта јавне намене (адаптација или пренамена простора);

* садржај изван насеља у оквиру припадајуће катастарске општине

Основно планско решење подразумева задржавање, реконструкцију и адаптацију, као и пренамену постојећих капацитета јавних садржаја на целокупном планском подручју. Затим, у насељима у којима не постоје основне јавне услуге, а која су на удаљености већој од 2km од суседних насеља у којима јавни садржаји постоје, као једна од мера задржавања становништва и даљег опстанка ових насеља планирани су мултифункционални центри, у већини насеља замишљени као једна или више просторија за различите намене адаптираних у оквиру постојећих капацитета јавне намене (углавном домова културе), или као нови објекти (уколико се утврди да трошкови адаптације и пренамене постојећег објекта превазилазе трошкове изградње новог).

Квалитет планираних услуга зависиће од задовољења потребних просторних, техничких и кадровских услова, па је неопходно капацитете јавних услуга адекватно инфраструктурно и технички опремити (уз могућност осавремењивања и проширења капацитета за нове садржаје) и применити адекватна кадровска решења (уз могућност стручног усавршавања као што су семинари, скупови, симпозијуми, конгреси и сл). Ниво квалитета пружених услуга не сме бити различит у насељима различите величине (са различитим бројем корисника услуга) или у односу на планирани степен централитета у мрежи насеља.

У циљу подизања нивоа квалитета услуга треба остварити и унапредити сарадњу између јавног и приватног сектора, локалних удружења и невладиних организација, као и са републичким и Европским институцијама и асоцијацијама.

Предуслови за несметано функционисање јавних служби су:

- Регулисање имовинско-правних односа за све локације за пружање јавних услуга и остваривање права локалне самоуправе/заједнице у управљању јавним објектима. Јавни садржаји углавном су планирани у оквиру постојећих парцела у државној својини. У случају да је земљиште у приватном власништву, не мора се нужно вршити експропријација, већ се предлаже партнерство јавног и приватног сектора;
- Реконструкција путне мреже и њено адекватно одржавање, нарочито у зимском периоду, као предуслов просторне доступности.

За све капацитете који се Просторним планом задржавају, планирана је могућност реконструкције или проширења у оквиру постојећих локација (грађевинских парцела и комплекса);

За поједине услуге планирана је пренамена и адаптација постојећих објеката јавне намене који су тренутно запуштени или су ван функције (планирани мултифункционални центри у оквиру нефункционалних објеката домова културе, школских објеката и сл.), односно адаптација простора за одређену намену у оквиру постојећих објеката јавне намене који су у функцији (адаптација простора за услуге предшколског образовања у оквиру постојећих школа, услуга социјалне заштите у оквиру постојећих амбуланти, здравствених станица и сл.).

Мултифункционални центри планирани су у насељима: Дудулајце, Падина, Чубура, Кованлук, Лепаја, Александрово и Костадиновац.

Образовање - Предшколска установа "Полетарац" наставиће да своје активности обавља у расположивом простору у Меровини и још 9 насеља, у складу са важећим нормативима и стандардима, као и у насељу Облачина, које ће имати обавезу организовања предшколске наставе (у оквиру основне школе или другом објекту), као планирани центар заједнице у мрежи насеља. За децу из осталих сеоских насеља, планира се рад мобилних служби вртића (2-3 пута недељно) у оквиру предвиђених мултифункционалних центара.

Основна настава (четворогодишња и осмогодишња), осим у матичној школи у Меровини, биће организована у свим школским објектима сеоских насеља који су тренутно у функцији, а за децу из осталих сеоских насеља, настава ће бити организована у виду мобилних служби у оквиру планираних мултифункционалних центара. Ученици виших разреда основне школе наставу могу похађати и у најближем насељу које има осмогодишње одељење, уз обавезу организовања ђачког превоза у 30-минутном интервалу.

Поред организованог превоза ученика ка средњим школама изван општине Меровина (првенствено ка Нишу), планира се организовање средњешколске наставе и на територији општине Меровина, у оквиру општинског центра Меровина-Брест. Детаљна разрада локације и капацитета предвиђена је израдом плана генералне регулације.

На локацији у близини Таткове земунице (КО Девча), планирана је реконструкција школе у природи.

Здравствена заштита - Мрежа здравствених установа планирана је у складу са Уредбом о плану мреже здравствених установа и Законом о здравственој заштити РС.

Основно планско решење је задржавање, реконструкција, инфраструктурно и техничко опремање постојећих садржаја у области примарне здравствене заштите на целокупном планском подручју, у складу са планом организације рада Дома здравља, постојећих станица и амбуланти у сеоским насељима.

Услуге примарне здравствене заштите пружаће и мобилне службе у адаптираним просторијама планираних мултифункционалних центара појединих сеоских насељима (2-3 пута недељно).

Хоспитализација болесника са планског подручја и даље ће се усмеравати ка Нишу, а по потреби и ван Нишавског округа.

Огранак Апотеке Ниш у Меровини у планском периоду наставиће да функционише у оквиру постојећих капацитета, са могућношћу дистрибуирања лекова у постојећим здравственим станицама у центрима заједнице насеља Облацина, Југбогдановац и Балајнац.

Здравствена заштита животиња на планском подручју планирана је у оквиру постојећих капацитета ветеринарске станице у Меровини (уз могућност проширења), уз континуиран рад на терену и обилазак сеоских насеља.

Социјална заштита - Услед повећаног интересовања за услугама Центра за социјални рад у Меровини, нарочито стационарног типа, предвиђа се могућност изградње смештајних капацитета, не само за задовољење потреба старих лица, већ и осталих корисника социјалне заштите и помоћи (малолетна и пунолетна лица са посебним потребама). У оквиру ових капацитета могуће је планирати и простор за различите видове социјалне заштите (дневни центар, дечји центар, саветовалиште за брак и породицу и сл). Њихова организација биће дефинисана даљом разрадом кроз План генералне регулације.

У сеоским насељима предвиђено је, у недељном термину, функционисање мобилних служби примарне социјалне заштите, које ће функционисати у оквиру постојећих здравствених амбуланти и станица, као и у планираним мултифункционалним центрима насеља која немају капацитете услуга примарне здравствене заштите.

Спорт и рекреација - У општинском центру Меровина-Брест планирана је изградња затвореног спортског објекта, како за потребе ученика основне школе, тако и за потребе осталог становништва на планском подручју. У осталим насељима потребно је обезбедити адекватне услове за различите активности, где приоритет уређивања и опремања имају спортски терени уз школске објекте. Опремање безусловних травнатих терена у планском периоду зависиће од приоритета спортских удружења – савеза и локалне самоуправе, уз успостављање сарадње првенствено са суседним општинама.

На Облацинском језеру, као главном спортско-рекреативном и туристичком атрактеру планског подручја планирано је комплетирање садржаја према важећим планско-регулационим документима.

На Јастрепцу, у оквиру туристичког комплекса на територији КО Девча близу Таткове земунице, планирани су пратећи спортско-рекреативни садржаји. Такође, планира се и туристичка активација капацитета Крајковачког језера по престанку функције акумулације водоснабдевања. Разрађиваће се израдом ПДР-а па се и ту могу предвидети садржаји спортско-рекреативног типа.

Култура - Постојећи капацитети Дома културе и Народне библиотеке у насељу Меровина задовољиће потребе становништва у планском периоду, уз могућност проширења постојећих капацитета или увођења нових културних садржаја у постојећем простору. На осталом делу

планског подручја постојећи домови културе задржаће своју намену за потребе више насеља у окружењу (Јовановац, Крајковац, Биљег, Рожина, Градиште, Батушинац), или ће се адаптирати за више намена мултифункционалним центрима (Кованлук, Лепаја и Костадиновац), првенствено ради подмиривања потреба за основним јавним услугама, а затим и за садржаје из области културе.

На планском подручју треба наставити са организовањем културних манифестација, као добар начин промовисања компаративних предности општине.

Управа - Осим општинске управе у Меровини органи управе наставиће свој рад у оквиру постојећих месних канцеларија у Облацини, Азбресници, Дешилову, Балајнцу и Доњој Расовачи, које укључују управљање месним заједницама осталих сеоских насеља и равномерно покривају предметно подручје.

2.4. Просторни развој и дистрибуција привредних делатности

Имајући у виду компаративне и конкурентске предности планског подручја (демографски потенцијал, локални природни ресурси, природна и културна добра, искуство и традицију пољопривреде, занатству, трговини и у сектору услуга), а уз претпоставку да ће бити испуњени основни предуслови привредног развоја (изградња неопходне саобраћајне и комуналне инфраструктуре, побољшање базичних услуга, стварање динамичног пословног амбијента уз уважавање постојећих потенцијала и ограничења), развој привреде засниваће се на следећим стратешким приоритетима развоја:

- *Развој сектора пољопривреде (традиционалне и органске)* – прилагођене тржишним условима пословања. Развој пољопривреде је могућ захваљујући богатству природним ресурсима и традиционалним знањима која је потребно употпунити и осавременити најновијим достигнућима и сазнањима на подручју пољопривредне производње у погледу квалитетног сетвеног материјала, употребе адекватних агрохемијских и агротехничких мера, уз коришћење постојећих и формирање нових микропгона за откуп и прераду пољопривредних производа, развоја сточарства, брендирања сточног фонда и оснивања миникланица уз предузимање мера за укрупњавање поседа и удруживање пољопривредних произвођача у хоризонталне и вертикалне кластере;
- *Развој сектора прерађивачке индустрије (нарочито развој пољопривредно-прехранбене, али и машинске и текстилне индустрије)* – могућ је захваљујући развијеној пољопривредној производњи чији производи представљају добру сировинску основу за развој овог сектора привреде. Развој секундарног сектора привреде доприноси развоју динамичног пословног окружења, побољшању стандарда и запослености становништва, као и побољшању демографског потенцијала;
- *Туризам* (спортско-рекреативни, транзитни, сеоски, итд.) – развој туризма доприноси развоју динамичног пословног окружења, побољшању стандарда и запослености становништва, као и побољшању демографског потенцијала;
- *Развој сектора услуга* – развој овог сектора омогућава ново запошљавање подршком приватном предузетништву за оснивање и интензивнији развој трговине на велико и мало, развој производног и услужног занатства, саобраћајних услуга, активности у вези са некретностима, развој грађевинарства, али и развој базичних услуга (образовања, здравствене и социјалне заштите, птт и комуналних услуга и др.);
- *Развој сектора малих и средњих предузећа и предузетништва (МСПП)* - представља основни облик организовања фирми и генератор развоја, конкурентности и запошљавања. Развој овог сектора је могућ предузимањем мера и пружањем подстицаја оснивању мини и микро предузећа у секторима пољопривреде, пољопривредно-прехранбене индустрије, туризма и делатностима терцијалног сектора (трговине, занатства и домаће радиности). И у Стратегији одрживог развоја општине Меровина 2011-2015. године дефинисана је визија развоја по којој је општина Меровина "лидер у прерађивачкој производњи и туризму – подстичући тиме економски развој, отварање нових радних места и нових инвестиција у циљу унапређења квалитета живота својих суграђана".

2.4.1. Просторни развој пољопривреде

Пољопривреда је основна привредна грана на планском подручју тако да се посебна пажња мора посветити развоју овог сектора привреде (како традиционалне, тако и органске пољопривреде) и агрокомплекса у целини (производњи и преради здраве хране - у воћарству, виноградарству, ратарству, повртарству, сточарству, пчеларству, као и активностима везаним за сакупљање и прераду лековитог и зачинског биља, итд.).

Развој пољопривредне производње и агрокомплекса (посебно пољопривредних грана: воћарства – нарочито производња облачинске вишње, али и шљиве, јагода и малина, виноградарства, ратарства и сточарства, као и производњу зачинског и лековитог биља) базираће се на повољним природним условима и постојању неких употребљивих прерађивачких капацитета уз финансијску подршку шире друштвене заједнице и учешће локалне самоуправе. С обзиром да природни ресурси за развој пољопривреде представљају један од основних ресурса за развој привреде на планском подручју, треба предузети мере за заштиту и коришћење природних ресурса у складу са принципима одрживог привредног развоја.

Развој традиционалне пољопривреде ослања се на богатство природним ресурсима и знањима која се генерацијама преносе унутар пољопривредних домаћинстава уз поштовање принципа одрживог пољопривредног и руралног развоја (што подразумева строго контролисану примену савремених агротехничких и агрохемијских мера), постојању употребљивих и изградњи нових прерађивачких капацитета, као и уз финансијску подршку шире друштвене заједнице и учешће локалне самоуправе.

Поред традиционалне пољопривреде планско подручје је погодно и за развој органске пољопривредне производње, односно производње без употребе минералних ђубрива, пестицида и осталих агрохемијских мера. На тај начин је могуће оријентисати пољопривредну производњу на производњу здраве хране (по стандардима Европске Уније) са робном марком и географским пореклом. Развој органске пољопривредне производње (нарочито у области воћарства) је могућ у атарима готово свих насеља будући да на територији Просторног плана не постоји тешка индустрија као фактор загађења животне средине.

Општина Меровина је позната као воћарски крај и то нарочито по производњи облачинске вишње која уједно представља и извозну шансу, тако да је у планском периоду потребно обновити постојеће засаде уз истовремено предузимање мера за повећање површина под овом пољопривредном културом, повећање приноса по стаблу, квалитета производа, бољу организацију бербе, откуп, прераду, маркетиншку промоцију и дистрибуцију.

У циљу повећања тржишне конкурентности пољопривредне производње потребно је приступити реорганизацији пољопривредне производње:

1. *Са становишта унапређења организационих облика пољопривредне и агроиндустријске производње* потребно је обезбедити финансијске и нефинансијске услове за:
  - Удруживање произвођача у вертикалне (повезивање произвођача са агроиндустријом и директан пласман производа) и хоризонталне кластере (изузетно су значајни организациони облици за ефикасно и рентабилно коришћење скупе механизације, као и за едукацију и размену искустава пољопривредних произвођача);
  - Стимулисање процеса укрупњавања поседа и парцела породичних газдинстава и подстицање њихове специјализације и комерцијализације са циљем повећања економске ефикасности пољопривредне производње, а уз поштовање еколошких стандарда;
  - Економски опоравак и техничко опремање прехранбене индустрије, нарочито у функцији развоја производње здраве хране са познатим географским пореклом.
2. *Са становишта унапређења техничко-технолошке опремљености пољопривредне производње* потребно је обезбедити финансијска и нефинансијска средства за:
  - Повећање нивоа техничке опремљености пољопривредних домаћинстава: подстицајним мерама за замену амортизованих машина, подстицајним мерама за набавку прикључних машина и специјализоване опреме, набавку и ширу примену квалитетног сетвеног материјала, измену расног састава стоке и сл;
  - Опремање газдинстава машинама и опремом која олакшава рад у узгоју стоке, отварањем низа кланица за откуп и прераду стоке и др;

- Очување аутохтоних сорти биљака и раса стоке које су типичне за планско подручје;
  - Урадити биохемијску анализу земљишта и у складу са резултатима исте направити план набавке и садње висококвалитетних сорти уз строго контролисана употребу хемијских средстава у производњи, производња органске хране (без пестицида);
  - Развој сточарске производње (нарочито органске) базирати на квалитетнијој ветеринарској заштити и на побољшању услова чувања и смештаја стоке;
  - Побољшање саобраћајне и комуналне инфраструктуре, чиме се стварају услови лакшег протока роба и услуга, а у циљу повећања конкурентности пољопривредне производње.
3. *Са становништва унапређења квалитета пољопривредно-прехрамбених производа* је потребно обезбедити адекватна финансијска и нефинансијска средства за:
- Убрзање процеса регистрације пољопривредних газдинстава;
  - Спровести програм мелиорације ливада и пашњака мерама које штите земљиште од ероције тла и доприносе очувању биоценозе земљишта, донети програм поправке хемијских особина земљишта, ђубрења, уништавања корова и сл;
  - Обележавање стоке;
  - Увођење система контроле производа (НАССР, ИСО-9001 и др.).
4. *Са становништва унапређења људских ресурса* је потребно обезбедити адекватна финансијска и нефинансијска средства за:
- Организовање континуираних едукација и упознавање пољопривредних произвођача са најновијим и најсавременијим агротехничким и агрохемијским средствима, са и најновијим истраживањима у пољопривредној производњи, са значајем и начином пољопривредне производње у органском режиму и сл;
  - Посредовање у регионалној међуграничној сарадњи, а у циљу конкурисања за средства предприступних фондова Европске уније;
  - Вршење перманентне едукације пољопривредних произвођача у правцу увођења стандарда у пољопривредну производњу (НАССР, ИСО-9001 и др.);
  - Побољшање здравствено социјалне заштите остарелог пољопривредног становништва на планском подручју.

2.4.2. Просторни размештај индустрије

Основна планска оријентација у просторној организацији индустрије заснива се на моделу усмереног полицентричног развоја и размештаја активности. Просторну организацију индустрије треба базирати на развојно-просторним погодностима планског подручја, реалној сировинској основи, кадровском потенцијалу и постојећим капацитетима које треба структурално трансформисати уз поштовање принципа одрживог развоја и строгих мера заштите животне средине (заштита квалитетног пољопривредног земљишта, природних вредности, културне баштине и сл.).

Приликом смештаја производних активности у зонама мешовите намене (стамбено-пловне) неопходно је тачно одредити тип и обим производње, врсту технологије и могуће утицаје на животну средину. Размештај индустријских капацитета лоцирати у постојећој индустријско-привредној зони до попуњења капацитета, а тек потом активирати и нове локалитете ("Greenfield") у складу са просторним ограничењима и развојним потенцијалима самих локација.

За просторну дисперзију су нарочито погодне гране у агроиндустрији и текстилној индустрији које у великој мери радно-интензивне, чија се производња базира на локалној сировинској бази, које могу да се лоцирају у оквиру стамбеног ткива насеља, у оквиру постојећих привредних нуклеуса, чији се производи пласирају на локалном тржишту, и која у великој мери даје импулс развоју малих и средњих предузећа. Подстицањем развоја малих и средњих предузећа обезбедиће се измена привредне структуре и повећати њена флексибилност, ефикасност и степен тржишности.

Две су основне категорије локација на којима ће се у будућности инвестирати:

"Brownfield" локације - инфраструктурно опремљени неискоришћени капацитети у оквиру постојећих комплекса (привредни објекти, складишта, задруге и сл.) на којима ће се инвестирати у изградњу комплементарних привредних садржаја, у зависности од потреба тржишта и намене површина:

(1) Трикотажа "Омладинка" – у стечају (погодан за развој текстилне индустрије).

"Greenfield" локације - нове локације које се опредељују за привредне делатности у постојећим и новим радним зонама на којима ће се у планском периоду изградити велики број малих и средњих погона из области индустрије, занатства и других услужних делатности и сходно томе се предвиђа њихово опремање одговарајућим инфраструктурним и комуналним садржајима. Најповољније зоне за смештај привредних (производних и услужних капацитета) су:

(1) Радна зона "Александрово" и

(2) Радна зона "Југбогдановац".

2.4.3. Просторни размештај предузетништва и сектора мале привреде

Мала и средња предузећа су облик организовања фирми који поседује велику тржишну и технолошку флексибилност, повећавају конкурентност и доприноси повећању запослености. Она покривају све сфере привреде, али су најбројнија у пољопривреди, агроиндустрији, туризму, транспорту, трговини и сектору услуга, односно у гранама привреде које су у великој мери радно-интензивне. Посебну подршку треба обезбедити за активирање микро бизниса и тзв. мини породичних фирми, развојем и изградњом микро погона у оквиру постојећег стамбеног ткива насеља уз поштовање правила изградње и уређења простора, услова заштите животне средине и концепта одрживог привредног развоја.

За даљи развој овог сектора потребно је:

- Искористити потенцијале постојећих (*"Brownfield"*) локација које чине инфраструктурно опремљени неискоришћени капацитети у оквиру постојећих комплекса (привредни објекти, складишта, задруге и сл.) и отворити нове (*"Greenfield"*) локације;
- Линеарне форме, тј. појасе производно-услужних делатности, усмеравати на простор мање повољан за пољопривреду (непродуктивна земљишта) чиме се стварају услови за формирање мањих центара са обележјима урбане структуре на руралном подручју;
- На руралном подручју развој сектора МСПП биће усмераван у центре заједнице насеља и око оних насеља која својим природно-технолошким потенцијалима гарантују развој привредних делатности;
- Стварање хоризонталних и вертикалних кластера. Циљ стварања хоризонталних кластера може бити ефикаснија организација дистрибуције производа, промоције и маркетинга, као и пласмана, продаје и наплате робе. То доводи до смањења трошкова пословања, а све у циљу повећања конкурентности како самих предузећа, тако и локалне привреде. Што се вертикалног умрежавања тиче, од посебног значаја је стварање интерактивних веза овог сектора са Универзитетом у Нишу и локалном самоуправом. На тај начин се лакше долази до високообразованог кадра и до потребних теоријских знања за развој предузетничког духа и увођење савремених менаџерских техника у управљању, а све у циљу осавремењавања производње и преласка са занатске на индустријску производњу;
- Унапређење квалитета производа и услуга, увођење система квалитета ИСО 9000, НССР, нових технологија и иновација и повећање степена коришћења капацитета;
- Подршка локалне самоуправе развоју сектора МСПП преко подстицајних мера за смањење одређених такси и накнада, обезбеђења повољних кредитних аранжмана са повољним каматним стопама и одобравањем *"грејс"* периода;
- Кредити Министарства економије и регионалног развоја и Фонда за развој Србије – сектору МСПП се нуде бројни субвенционисани кредити за привреду, кредити за суфинансирање и *"start up"* кредити (кредити за samozapoшљавање, кредити за подстицај и развој предузећа и предузетништва у најнеразвијенијим општинама, кредити за ублажавање последица економске кризе и др.);
- Унапређење квалитета рада локалне самоуправе представља нефинансијску подршку сектору МСПП – локалну администрацију је потребно тако уредити да се на једном месту могу добити све информације, потребне дозволе и у једном дану обавити све радње неопходне за регистрацију фирме.

2.5. Просторни развој туризма, организација и уређење туристичких и рекреативних простора

У складу са основним дугорочним циљевима, концептом и критеријумима развоја и организације туристичке понуде, општина Меровина је Просторном планом Републике Србије 2020 сврстана у кластер средишње Србије који представља просторно-функционалну целину обједињене туристичке понуде. Територија општине је категорисана као секундарни туристички простор. Југоисточним делом општине, правцем север-југ, пролази друмски међународни транзитни туристички правац I степена, односно ДП I реда М-1 (ДП I А реда бр. 1)* Ниш - граница Републике Македоније, док централним делом општине, правцем исток-запад, пролази друмски међународни транзитни туристички правац II степена, односно ДП I реда М-25 (ДП I Б реда бр. 14)* Ниш-Прокупље-Приштина.

Развој туризма на планском подручју, засниваће се на стратешким приоритетима доминантних видова туризма дефинисаних на основу примењених критеријума (мотивски, просторни, еколошки, економски, функционални и др.) и поштовања принципа одрживог развоја. Према утврђеним природним вредностима и досадашњим развојем материјалне основе, туристичка понуда општине засниваће се на: културно-историјским знаменитостима, повољном гео-саобраћајном положају, унапређењу постојеће материјалне основе на туристички највреднијим локалитетима, туристичким садржајима руралне зоне општине (кроз организовање домаћинства за бављење сеоским туризмом и понуде спортско-рекреативних и манифестационих активности у атару села) и др.

Наведени ресурси предодређују коришћење овог простора за развој следећих видова туризма: спортско-манифестационог, сеоског, излетничко-рекреативног, лова и риболова, транзитног и других видова туризма локалног и регионалног значаја.

Спортско-манифестациони туризам на основу морфолошких и климатских особености омогућује првенствено летње спортове на отвореном простору. Летње спортске активности, поред стандардних (кошарка, одбојка, тенис, мали фудбал, бициклизам и пешачке - тренинг туре на уређеним стазама и видиковцима), обухватиће и развој *екстремних*, као што су бициклички крос, пењање и сл.

Сеоски туризам подразумева стационарни вид туризма у приватном смештају (сеоским домаћинствима) и да би постао стабилан вид туризма у општини зависиће од укупног развоја специјализованих облика пољопривреде, унапређења услова сеоског становања и проналажења интереса мештана за пружање услуга туристима, па би и сам по себи, овај вид туризма допринео унапређењу и стабилизацији села.

Излетничко-рекреативни туризам карактерише полудневна, дневна и викенд туристичка кретања, пасивна и активна рекреација (претежно домаћих туриста) као што су: шетње, излети, купање и планинарење до околних планинских масива и видиковаца, контакти са сеоским становништвом, сакупљање лековитог и ароматичног биља, а зими санкање, клизање и сл. Ово је иначе најмасовнији облик домаћег туризма. Он ће тај значај вероватно задржати и у будућности, само што ће његови економски ефекти варирати у зависности од опремљености и квалитета туристичке понуде сваког туристичког локалитета посебно. Излетничко-рекреативна туристичка кретања ка локалитетима на територији општине ће бити интензивнија уколико се она боље саобраћајно повежу са околним урбаним центрима у оквиру контрактивне зоне општине Меровина. Близина иницијативних простора, односно контрактивна зона од великог је значаја за обим туристичког промета. У првој зони, од које се очекује највећа дисперзија туриста, чија се граница удаљености од локалитета туристичке понуде креће до 30km, налази се већи број насеља: Ниш (центар међународног значаја), Крушевац (центар националног значаја), Прокупље, Алексинац, Блаце (локални урбани центри), Житорађа и Дољевац (остали локални центри). У другој зони, коју карактеришемо као зону продуженог викенда (до 60 km), налазе се насеља: Лесковац (центар националног значаја) и већи број локалних центара (Бела Плаланка, Власотинце, Сврљиг, Гацин Хан, Бојник, Лебане, Брус, Александровац, Ћићевац, Сокобања, Књажевац и др.). Анализиран екстерни фактор се мора посматрати у склопу укупног развоја окружења, тако да сви наведени емитивни центри, као могући извори туристичке тражње, имају низак животни стандард становништва које, у овом тренутку, није адекватна циљна група за пикник и викенд туризам.

Ловни туризам би према природним условима могао да постане перспективна и врло рентабилна привредно-туристичка делатност, али под условима да се мерама заштите и обнове популације дивљачи побољша капацитет ловишта и припреми узгој одређене врсте дивљачи (дивља свиња, срна, зец, фазан, пољска јаребица и др.), првенствено у установљеном ловишту "Мали Јастребац". *Спортски риболов* ће представљати комплементарни вид, првенствено излетничком виду, туризма на Облачинској и Крајковачкој акумулацији и водотоцима: Лужна Морава, Крајковачка река и др.

Транзитни туризам на планском подручју у потпуности зависи од саобраћајно-туристичког положаја и директно је везан за потребе корисника саобраћајног коридора X (ДП I реда М-1 (ДП I А реда бр. 1)*), ДП I реда М-25 (ДП I Б реда бр. 14)*, ДП II реда Р-245а (општински пут Меровина-Облачина-Мали Јастребац)* и државни пут II реда Р-221 (општински пут Пејковац-Бучић-Орљане)*, у даљем тексту II реда Р-221 (општински пут Пејковац-Бучић-Орљане)*. Одморишта и мотели представљају неопходан садржај за стандард путовања савременог туристе и у том смислу сва насеља која се иначе налазе на магистралним путним правцима имају перспективе за лоцирање угоститељских и рекреативних, али и смештајних капацитета.

Са становишта погодности, расположивих природних и антропогених туристичких ресурса, разноврсности и очувања предела за формирање и организацију препознатљиве туристичке понуде са могућностима повезивања и интегрисања, као туристичка подручја утврђују се:

Туристичка зона "А" коју чини Облачинско језеро – ДП I реда М-1 (ДП I А бр. 1)* и ДП I реда М-25 (ДП I Б реда бр. 14)* – општински центар Меровина-Брест – сеоска насеља у функцији туризма. Уређење плаже, изградња пристана за чамце и једрилице и развој спортског риболова на Облачинском језеру представљаће комплементарни сегмент летње понуде, претежно за излетничке кориснике, под условом да је усклађен са риболовним капацитетом вода и захтевима еколошке заштите саме акумулације. Главни услови за спортски риболов су у порибљавању постојећег језера аутохтоним врстама. Риболов на акумулацији, предвиђа се искључиво на уређеним местима и боксовима за рекреативни и такмичарски риболов на којима ће се обезбедити услови за пецање (дању и ноћу), што би омогућило и организовање професионалних такмичења. Сеоска насеља у оквиру ове зоне могу представљати агро-хотеле са понудом заснованом на одређењу домаћинства која ће за пружање ових видова услуга исказати интересовање. Планира се претежно летња понуда, посебно у насељима: Облачина, Баличевац и Рожина, укључујући производњу еко-хране, етно-занатских производа, интегрисана са ловним, риболовним, транзитним и другим видовима планиране туристичке понуде. Општински центар Меровина-Брест биће центар организовања туристичке понуде општине у коме је потребно реконструисати и изградити смештајне и угоститељске капацитете, али и решити питање презентације и обогаћења туристичке понуде. Са аспекта транзитног туризма највећи значај има друмски међународни транзитни правац I степена ДП I реда М-1 (ДП I А реда бр. 1)* (Е-75) и међународни транзитни правац II степена који представља ДП I реда М-25 (ДП I Б реда бр. 14)*. У том смислу ће се првенствено користити чињеница да се путници у транзиту по правилу не удаљавају од главних саобраћајница, те ће се уз исте формирати одговарајућа понуда (мотели, бензиске станице, одморишта и сл.). Развој туризма у овој зони усмераваће се више ка спортско-манифестационом, транзитном и излетничко-рекреативном туризму.

Туристичка зона "Б" представља јединствену контрактивну целину заједно са југозападним делом општине Алексинац и северним делом општине Прокупље. Поред села у функцији туризма (Крајковац, Азбресница, Дудулајце, Девча и др.), главни садржаји летње понуде у овој зони чиниће бројне стазе за спортски риболов (Крајковачко језеро и река), планинарење, излете (пешице, на коњу или планинском бициклу), биваковање у природи, сакупљање лековитог биља и др. У КО Девча, у оквиру туристичко-грађевинског комплекса, планира се уређење посебне излетничке пољане, караван-кампа, терена за мале спортове и других пратећих функција са потребном инфраструктуром, поред већ изграђених одмаралишта у којима ће се унапредити садржаји. Посебни мотиви биће природне и створене вредности Споменика природе "Гаткова земунца", чија презентација ће се остваривати у оквиру планираног визиторског центра и на "стазама природе" комбинованим са бројним излетничким и планинарским итинерерима, логориштима планинара, извиђача и др. На Малом Јастрепцу предвиђена су ловишта на високу и ниску дивљач у складу условима заштите и капацитетом ловишта.

2.6. Просторни развој саобраћаја и инфраструктурних система и повезивање са регионалним инфраструктурним мрежама

2.6.1. Саобраћај

Инфраструктура општине је кључни предуслов приступа и опремања свих насеља и искоришћења компаративних предности општине, као и један од основних услова квалитета живота становника. Према статистичким подацима општина Меровина има бољу путну инфраструктуру у односу на просек Републике Србије, односно саобраћајно је добро повезана са суседним општинама. Укупна путна мрежа општине представља 0,29% путне мреже Републике Србије, односно 8,33% путне мреже Нишавског округа. Добра повезаност свих насеља у оквиру општине, као и њена повезаност са великим центрима (Ниш и Прокупље), може се додатно побољшати. Реконструкција путне мреже је један од задатака у наредном периоду, као и радови на унапређењу хоризонталне и вертикалне саобраћајне сигнализације, па је потребно координираном модернизацијом повећати улагање у исту да би се довела на прихватљив ниво европског стандарда и оспособила за брз, ефикасан и безбедан транспорт.

Основна планска решења односе се на:

- *Интегрисање у заједнички, јединствени саобраћајни систем Европе* и то преко коридора X (ДП I реда М-1 (ДП I А реда бр. 1)* Београд-Ниш-Прешево) и ДП I реда М-25 (ДП IБ бр. 14)* (Ниш-Прокупље-Приштина) као сегмента међународног пута Е-80;
- *Повећање саобраћајне доступности планског подручја државним путевима I реда* и то: изграђеном на делу територије општине Меровина ДП I реда М-1 (ДП I А реда бр. 1)* Београд-Ниш-граница Републике Македоније, ДП I реда М-25 (ДП I Б реда бр. 14)* (Ниш-Прокупље-Приштина) као сегменту међународног пута Е-80 који је планиран као потенцијални путни коридор Ниш-Приштина-Пећ-Чакор (граница Републике Црне Горе)-веза са аутопутем Београд-Јужни Јадран;
- *Комплетирање мреже (реконструкција и изградња), модернизација, рехабилитација и појачано одржавање на државним путевима II реда* и то: ДП II реда Р-221 (општински пут Пејковац-Бучић-Орљане)* у дужини од 2,8km и државни пут II реда Р-245а (општински пут Меровина-Облачина-Мали Јастребац)*, у даљем тексту ДП II реда Р-245а (општински пут Меровина-Облачина-Мали Јастребац)* у дужини од 18,8km (неопходно је урадити реконструкцију деонице ДП II реда Р-245а (општински пут Меровина-Облачина-Мали Јастребац)* првенствено деонице према чвору 0609 "Гребац" која је непроходна) и изградити потребну техничку и пројектну документацију;
- *Реконструкција локалне путне мреже* - на територији општине постоји мрежа локалних путева у укупној дужини око 76km од којих је око 60km са савременим коловозом, а потребно је: реконструисати, односно проширити и опремити одговарајућом саобраћајном сигнализацијом општинске путеве чији је профил такав да захтева веће интервенције, затим предвидети осавремењавање постојећих путева на територији општине тако да до краја планског периода већина општинских путева буде са савременим коловозним застором, изградити или извршити реконструкцију аутобуских стајалишта на свим општинским путевима којима пролазе линије јавног превоза путника, реконструисати и изградити локалне путне мреже у циљу повећања саобраћајне доступности и повезаности насеља међусобно и са микроразвојним центрима на руралном подручју, односно општинским и регионалним центрима, као и због повезивања са зонама туристичког развоја уз израду идејних и главних пројеката;
- *Изградња нове локалне путне мреже* - потребно је изградити нове општинске путеве на трасама: Лепаја-Ђерен Девча-Доња Девча, Доња Девча-Горња Девча, Доња Девча-Клисурица, Меровина-Бучић, Чубура-Горња Девча, Арбанасце-Ђуревац, Мрамор-Балајнац, Александрово-Азбресница, Дудулајце-Лалинске Појате, Сибовац-Манастир Свети Јован, Сибовац-Азбресница, Меровина-Баличевац, "Таткова земуница"-ДП II реда Р-245а (општински пут Меровина-Облачина-Мали Јастребац)* и Чубура-ДП II реда Р-245а (општински пут Меровина-Облачина-Мали Јастребац)*;
- *Унапређење јавног линијског превоза* - превоз путника на територији општине обавља се искључиво друмским саобраћајем. Постоје 102 локалне линије са 131 поласком дневно, 50 међуградских линија са 47 полазака дневно и 32 даљинске линије са 53 поласка дневно. Развој јавног превоза путника потребно је усмерити тако да насеља на планском подручју имају аутобуску везу са општинским центром потребне фреквенције која гарантује могућност обављања свих дневних и повремених потреба, да општински центри остварују међусобне и

везе са другим урбаним центрима, општинама и регијама у окружењу аутобуским везама одговарајуће фреквенције како би се грађанима омогућили истоветни услови доступности на подручју региона и у односу на друге делове Србије, затим на развој постојећих и увођење нових линија у складу са потребама становника, давање приоритета овом виду саобраћаја у односу на индивидуални, адекватном опремању аутобуских стајалишта у складу са важећим законима и прописима (посебно на деоницама државних путева) како би се повећала безбедност путника при уласку и изласку из возила, оспособљавању општинске (локалне) путне мреже за безбедно одвијање јавног путничког саобраћаја у циљу оптималног повезивања свих насељских центара са општинским центром, усаглашавању реда возње са циљним корисницима (школска популација, радни контингент) и сл;

- *Повезивање са правцима железничког саобраћаја* - развој железничког саобраћаја не подразумева изградњу железничке пруге, али уз југоисточну границу општине пролази главна магистрална железничка пруга бр. 3: Београд-Младеновац-Ниш-Прешево-државна граница, а кроз јужну граничну општину пролази једноколосечна неелектрифицирана железничка пруга бр. 71: Ниш-Дољевац-Кастрат-Косово Поље. Близина ових железничких праваца становништву општине Мерошина омогућава добре комуникације са осталим деловима Републике и шире. Потребно је одговарајућим саобраћајницама обезбедити што бржи приступ најближим железничким правцима;
- *Развој бицикличког саобраћаја* - унапређење бицикличког саобраћаја подразумева израду студије у којој ће бити приоритетно, осим изградње бицикличких стаза уз државне путеве првог и другог реда, и повезивање истих са Европском мрежом бицикличких рута које пролазе кроз Србију, а то су руте *6 Euro Velo* и *11 Euro Velo*. За општину Мерошину проритетно је повезивање са рутом *11 Euro Velo* која пролази кроз Србију правцем север-југ.

2.6.2. Водопривредна инфраструктура

Водоснабдевање

Према плановима за развој система водоснабдевања на територији Републике, подручје општине Мерошина у оквиру доње-јужноморавског регионалног система припада Топличком подсистему чију окосницу чини акумулација Селова на реци Топлици која је у изградњи и Нишавском подсистему доње-јужноморавског регионалног система, који се ослања на изграђену акумулацију "Завој", акумулацију "Селова" која је у изградњи, извориште подземних вода "Медијана" и карстна врела (Уредба о утврђивању водопривредне основе Републике Србије "Службени гласник РС", бр. 11/02). Важно је истаћи да се овако обезбеђује снабдевање корисника из два независна правца, што је врло повољно са становишта високе обезбеђености и поузданости функционисања система.

Сва насеља у општини снабдеваће се са регионалног система "Селова", у оквиру кога је за то подручје предвиђено обезбеђење количина од 100 l/s, у које би били интегрисани и постојећи водоводни системи. Као прелазно решење, до довођења воде из система "Селова", могуће је користити систем водозаврата из акумулације на Крајковачкој реци. У првој фази ће се снабдевање насеља вршити са локалних изворишта подземних вода, а они ће се задржати и касније, са одговарајућом заштитом, као резервни систем, односно за потребе коришћења техничке воде у пољопривредне и друге сврхе. Овде се најпре мисли на постојеће извориште из алувиона Крајковачке реке, из два бушена бунара на локацији јужно од моста на Крајковачкој реци, дуж пута Ниш - Прокупље. Остала насеља се снабдевају захватањем воде из копаних бунара из плитких локалних издани, који немају ни резервоаре ни сеоску дистрибутивну мрежу.

Из ових разлога неопходно је дефинисати и успоставити зоне санитарне заштите око свих изворишта како би се спречило њихово загађивање. Обнова и реконструкција постојеће мреже у циљу смањивања губитака представљаће приоритетну активност у овој фази.

Постојећи објекти и мреже повезаће се у јединствен систем, а нови објекти градиће се тако да се омогући касније прикључење на регионални систем.

Планирана је изградња система за водоснабдевање целе општине, који ће се прикључити на регионални цевовод од акумулације "Селова" до Ниша. Цевовод од "Селове" је армирано-бетонски пречника $\varnothing 1200\text{mm}$ и на подручју општине Мерошина има планирана два резервоара: "Расовача" и "Мерошина". Предвиђено је да се планирани систем за водоснабдевање састоји од једанаест резервоара и седам пумпних станица (Табела 7).

Планска решења

- Дефинисање и успостављање зона санитарне заштите око постојећих изворишта водоснабдевања;
- Реконструкција постојеће мреже и објеката за водоснабдевање;
- Изградња планираног цевовода од "Селове" са два резервоара "Расовача" и "Мерошина";
- Изградња планираног система за водоснабдевање и разводне водоводне мреже у свим насељима;
- Изградња седам пумпних станица и једанаест новопланираних резервоара;
- Дефинисање и успостављање зона санитарне заштите око планираних резервоара;
- Изградња планираног резервоарског простора представљена је на рефералној карти бр. 2 – "Мрежа насеља и инфраструктурни системи" (подаци преузети из: "Главног пројекта система снабдевања водом за пиће насеља општине Мерошина из акумулације Крајковац" урађеног од стране "Института за документацију и консалтинг" при Вишој техничкој школи у Нишу 1997. године и "Водоводног система Селова", урађеног од стране "Енергопројект" Београд 1992. године) и то:

Табела 7: Планирани резервоари на територији општине Мерошина

РЕЗЕРВОАР	КОТА ДНА (mnm)	ВИСИНА (m)	ЗАПРЕМИНА (m ³)
"Расовача"	286.00	3	250
"Мерошина"	280.00	4	3000
"1"	466.50	3,5	250
"2"	561.50	3,5	250
"3"	470.00	3,5	250
"4"	445.00	3,5	400
"5"	381.50	3,5	400
"6"	366.00	4,0	700
"7"	416.50	3,5	400
"8"	341.00	4,0	2*700
"9"	371.00	4,0	700
"10"	301.00	4,0	700
"11"	261.00	4,0	2*700

Каналисање

Каналисање отпадних вода са подручја општине Мерошина одвијаће се сепаратним системом канализације. Топографија општине Мерошина је таква да се издвајају два сливна подручја: слив Крајковачке реке, коме припада највећи део планског подручја и мањи део слива Југбогдановачке реке. Развој каналисања на подручју општине одвијаће се сходно сливним подручјима.

Потребно је извршити реконструкцију и доградњу постојеће канализације у насељу Мерошина и изградити канализационе мреже у свим насељима на планском подручју. Употребљене воде сакупљаће се јединственим системима за одговарајуће групе насеља, односно за појединачна насеља и након пречишћавања испуштати у најближи водоток. Пре испуштања потребна је изградња ППОВ (постројење за пречишћавање отпадних вода) у већини насеља, односно групама насеља.

Употребљене воде сакупљаће се јединственим системима за следеће групе насеља: Александрово, Балајнац, Баличевац, Батушинац, Биљег, Брест, Градиште, Кованлук, Мерошина, Облачина, Рожина и Мраморски поток (територија Града Ниша) са око 8.000 становника; Девча и Дешилово са око 920 становника; Арбанасце, Бучић, Горња Расовача, Доња Расовача, Југбогданавац и Костадиновац са око 2.700 становника; Крајковац и Падина са око 1000 становника.

Индивидуални системи ће се изградити у следећим насељима: Азбресници са 853 становника, Дудулајцу са 363 становника, Јовановцу са 513 становника и Лепаји са 674 становника.

Насеља Мраморско Брдо и Чубура имају број становника мањи од 100, где ће се након изградње канализационих система одвођење употребљених вода вршити у заједничке водонепропусне септичке јаме са организованим пражњењем и одвожењем садржаја на за то планиране локације. Упојне бунаре и водопропусне јаме треба строго забранити. Индустијске отпадне воде, које садрже опасне материје, подвргаваће се предтретману пре упуштања у јавне канализационе системе. Употребљене воде са фарми и домаћинства која се баве сточарством, прикупљаће се у осокама (бетонским јамама) из којих ће се преврело органско ђубре разносити на пољопривредне површине. Преливне воде из осока морају се уводити у канализацију. У противном, подвргавају се пречишћавању.

Након реализације целокупног система потребно је донети општински пропис којим ће се наложити обавезно прикључење на канализацију и затварање свих водопропусних септичких јама у циљу спречавања даљег загађивања подземних вода.

Планска решења:

- Изградња централног ППОВ;
- Изградња секундарне канализационе мреже за употребљене воде у свим насељима;
- Изградња главних колектора од насеља до за то насеље предвиђеног групног ППОВ;
- Изградња групних ППОВ;
- Изградња водонепропусних септичких јама са организованим пражњењем и одвожењем садржаја на за то планиране локације;
- Изградња секундарне канализационе мреже за атмосферске воде у свим насељима;
- Дуж регионалних путева предвиђа се изградња инфраструктуре и уређаја за прикупљање, одвођење и санитарно прихватљив третман загађених атмосферских вода, као и пријем отпадних материја у случају акцидената приликом редовног саобраћаја;
- Обавезна заштита квалитета вода увођењем система мерења и осматрања за благовремено откривање појаве загађења.

Мелиорациони системи

Основни предуслов за реализацију мелиорационих система је комасација земљишта са укрупњавањем парцела, јер се савремени системи за наводњавање не могу примењивати у условима ситних пољопривредних парцела. Хидротехничке мелиорације треба да буду комплексне, што подразумева усклађену реализацију система за одводњавање и наводњавање уз оптимално коришћење агротехничких мера. Развој мелиорационих система могуће је изградити у долинама водотокова, а пре свега у долини Крајковачке реке. Погодна локација за наводњавање је од насеља Биљег, низводно, Крајковачком реком до насеља Мерошина, па источно, све до границе општине. Друге површине одредиће се зависно од потреба пољопривредне производње.

Планска решења:

- Комасација земљишта у за то планираним насељима;
- Израда техничке документације;
- Изградња мелиорационих система на површинама погодним за наводњавање у делу слива Крајковачке реке.

Одбрана од поплава и регулација река

На територији општине Мерошина, а уз консултацију са ЈВП "Србијаводе", општинским органима и увидом на терену, константована су потенцијална плавна подручја. Постоји "План одбране од поплава за подручје општине Мерошина" (по чл. 55. ст. 5. а у вези чл. 29. тач. 4. ЗОВ-а), па обрађивач није располагао тачним подацима о бујичним водотокима (хидрографску карту) и протицајима на сливу. Плавна подручја су идентификована у долини реке Јужне Мораве, Крајковачке реке, Лепајског потока (насеља Мерошина, Бучић, Горња Расовача, Доња Расовача Брест, Батушинац, Градиште, Облачина, Баличевац) и Југбогдановачке реке (насеља Ђакус, Пејковац и Самариновац).

Радови на уређењу водотока усмераваће се на обезбеђење стабилности и функционалности линијских система за заштиту од поплава (насипа). Уређење корита треба спроводити тако да буде уклопљено у природни амбијент што подразумева употребу природних материјала као што су земља, камен, зелени појасеви вегетације и сл. Заштита од поплава насеља и приобаља водотока, као и пољопривредног земљишта треба да буде најмање од педесетогодишњих великих вода. На водотокима, где се стекну повољни услови у смислу рационалног коришћења водног потенцијала и економске исплативости, могу се градити мале хидроелектране. Потенцијалне локације за изградњу хидроелектрана су плавна подручја која се проширењем и преграђивањем корита и уређењем обала могу користити за наводњавање и рекреативне потребе становништва, односно потенцијалних туриста.

Битан услов за остваривање укупних позитивних ефеката система за заштиту од поплава и уређење водних токова представља и заштита од ерозије и бујичних токова. Са аспекта ерозије земљишта, за планско подручје од значаја је поред претварања нископродуктивних и деградираних пољопривредних површина у шумске комплексе и заштита водопривредних објеката од наноса са механичког, хемијског и биолошког аспекта, у зависности од степена угрожености и степена осетљивости тих објеката на засипање наносом. Сви радови морају се

ускладити са прописаним нормама које не нарушавају природни амбијент и културно-историјске садржаје. То подразумева, пре свега, изградњу бујичних преграда за заустављање наноса.

Планска решења:

- Изградња линијских објеката за одбрану од поплава по следећим пројектима:
"Главни пројекат за уређење корита Девчанске реке" (Југбогдановачка река) израђен од стране ВРО "Велика Морава" 1984. године. Карактеристични рачунски протицаји великих вода Југбогдановачке реке преузети из наведеног пројекта (орјентациони) су:
  - стогодишња $Q_{1\%} = 12,5 \text{ m}^3/\text{s}$
  - педесетогодишња $Q_{2\%} = 10,0 \text{ m}^3/\text{s}$
  - двадесетогодишња $Q_{5\%} = 8,2 \text{ m}^3/\text{s}$
 "Главни пројекат регулације Крајковачке реке на деоници од моста на путу Ниш - Прокупље до локације постројења за прераду отпадних вода" сектор Меровина-Брест, у дужини од 1880m, израђен од стране Грађевинског факултета - Ниш, Института за грађевинарство и архитектуру 1995. године. Карактеристични рачунски протицаји великих вода Крајковачке реке преузети из наведеног пројекта (орјентациони) су:
  - стогодишња $Q_{1\%} = 66,4 \text{ m}^3/\text{s}$
  - педесетогодишња $Q_{2\%} = 50,3 \text{ m}^3/\text{s}$
  - двадесетогодишња $Q_{5\%} = 33,1 \text{ m}^3/\text{s}$
  - петогодишња $Q_{20\%} = 12,5 \text{ m}^3/\text{s}$
 Потребан појас у коме се не могу градити објекти за Крајковачку реку износи око 30m;
"Главни пројекат регулације реке Јужне Мораве од km 71+700 до km 74+470", израђен од стране РО "ХИДРОПРОЈЕКТ" РЈ "ВОДОПРИВРЕДА" из Београда, јануара 1989. године;
- Изградња бујичних преграда за заустављање наноса на свим водотоцима који пролазе кроз насеља;
- Изградња малих хидроелектрана.

2.6.3. Енергетска инфраструктура

Основна стратегија даљег развоја електроенергетског система је да створи оптимално решење сигурног, квалитетног и економичног снабдевања електричном енергијом потрошача на територији општине Меровина.

Развој електроенергетике засниваће се на изградњи и доградњи дистрибутивних водова и трафостаница 35 kV и 10 kV за сигурније задовољење све већих потреба потрошача.

Обезбеђење електричне енергије за потрошаче на територији општине Меровина вршиће се из следећих објеката:

- Трафостанице 35/10 kV "Меровина" која ће се реконструисати на снагу 2x8 MV;
- Индустијске трафостанице 35/10/6 kV "Техногас" (индустијска зона "Мраморско брдо") снаге на трансформацији 35/10 kV од 8 MVA и на трансформацији 35/6 kV од 8 MVA.

Основни правац напајања ових трафостаница биће из ТС 110/35 kV "Ниш 1", а резервно напајање из ТС 110/35 kV "Прокупље". Остваривање оваквог напајања би се остварило на следећи начин:

- Изградити нови вод 35 kV Al/ч-150mm², дужине 6km, између ТС 110/35 kV "Ниш 1" и ТС 35/10/6 kV "Техногас";
- Вод ТС 110/35 kV "Ниш 1"-ТС 35/10 kV "Меровина"-ТС 110/35 kV "Прокупље" пресека Cu-35mm² је стар и очекује се његов излазак из погона. Почетна деоница овог вода која у постојећој конфигурацији напаја ТС 35/10/6 kV "Техногас" изграђена је проводницима Al/ч-70mm². Уласком новог вода ка ТС 35/10/6 kV "Техногас", ова деоница може да преузме напајање ТС 35/10 kV "Меровина". Деоница старог вода Cu-35mm² ТС 110/35 kV "Ниш 1" - ТС 35/10 kV "Меровина", дужине 5,24km би се заменила проводницима Al/ч-150mm²;
- С обзиром да вод ТС 110/35 kV "Прокупље" - ТС 35/10 kV "Меровина", када се ТС 35/10 kV "Меровина" напаја из ТС 110/35 kV "Ниш 1" служи само као резервно напајање, довољно је да нови вод буде пресека Al/ч-70mm² (дужина 10,8km).

Мрежа 10 kV у највећем делу територије општине Меровине изводиће (задржати) се као надземна и као "антенска", сем у насељу Меровина, где ће се градити као кабловска - "затворена" са радом у "отвореном прстену".

За потребе обезбеђења електричне енергије за све кориснике у захвату Просторног плана извршиће се даља доградња и реконструкција постојеће електроенергетске мреже 10 kV (далеководи 10 kV и трафостанице 10/0,4 kV) и изградња нових извода 10 kV из трафостанице 35/10 kV.

Гасификација и топлификација

На подручју општине Меровина није рационално увођење централизованог система грејања топлим водом, па се ни за једно насеље на планском подручју не планира изградња система топлификације. Планира се дистрибутивна гасоводна мрежа, а као примарни енергент у домаћинствима, индустрији и осталих корисника планира се природни гас.

За снабдевање подручја општине Меровина природним гасом планира се изградња гасовода средњег притиска од планираног главног разводног чвора (ГРЧ) "Житорађа" на магистралном гасоводу МГ 11-02 (траса Орљане-Куршумлија) до мернорегулационих станица у захвату Плана.

На територији општине Меровина планирају се две мернорегулационе станице.

У делу општине између насеља Брест и Александрово планира се МРС "Александрово" са које ће се гасом снабдевати потрошачи у насељима: на истоку Александрово, на југу Балајнац, Градиште, Брест, Меровина и Баличевац, на западу Рожина, Облачина, Лепаја и Биљег и на северу Крајковац, Азбресница и Дудулајце.

На МРС "Горња Расовача", која се планира на југу планског подручја, прикључиће се потрошачи у насељима Бучић, Горња Расовача, Костадиновац, Југбогдановац, Арбанасце и Дешилово.

Са ових мернорегулационих станица гасоводом ниског притиска гасом ће се снабдевати корисници у захвату Просторног плана. Извршиће се конверзија свих котларница које користе чврста горива, мазут и лож уље тако да се као примарни енергент користи природни гас.

У случају спорије динамике изградње крака МГ 11-02 (траса Орљане-Куршумлија), могуће је за МРС "Александрово" обезбедити и алтернативни начин прикључивања на постојећи МГ-11. Траса алтернативног правца би се кретала од магистралног гасовода МГ-11, паралелно са трасом пута Батушинац-Мрамор (са западне стране), а затим паралелно и јужно од аутопута Ниш-Приштина. Уколико се јави потреба за овим правцем, тачна траса одредиће се Планом детаљне регулације.

Обновљиви извори енергије

"Катастром малих хидроелектрана на територији СР Србије ван САП" из 1987. године који су за потребе ЈП ЗЕПС израдили "Енергопројект - Хидроинжињеринг" и Институт "Јарослав Черни", на територији општине Меровина није предвиђена могућност изградње малих хидроелектрана. Неопходно је урадити студије, техно-економске и еколошке евалуације и мерења расположивих потенцијала водотокова. Могућа је изградња МХЕ на свим локацијама у захвату Просторног плана које задовољавају услове у складу са законима и прописима.

Просечна годишња вредност дневне енергије сунчевог зрачења на територији општине износи од више од 4.0 до 4.2 kWh/m²/дан (хоризонтална мерна површина), а вредности се крећу од 4.6 до 4.8 kWh/m² (мерна површина под углом 30° према југу), тако да подручје плана спада у подручја повољна за експлоатацију енергије сунца.

Неопходно је урадити студије, техно-економске анализе и мерења које ће показати исплативост великих инвестиција у овај вид обновљивих извора енергије, као и најповољније локације за изградњу у захвату Просторног плана. Коришћење соларних колектора за добијање санитарне топле воде у домаћинствима, пословним и индустријским објектима, један је од начина једноставног и ефикасног коришћења енергије сунца.

У домену пољопривредне производње енергија сунца се може користити за грејање пластеника и стакленика путем соларних колектора.

Коришћење ветра као алтернативног извора енергије условљено је пре свега снагом ветра на подручју обухваћеном границама Просторног плана, али и локацијом и економском исплативошћу транспорта те енергије до потрошача.

Подручје општине спада у подручја са средњом годишњом снагом ветра од 100-200 W/m² (на висини од 100,0m), што је сврстава у општине са осредњим капацитетима за производњу енергије коришћењем снаге ветра. Потребно је извршити детаљна мерења интензитета ветра и урадити студије које ће показати евентуалну исплативост изградње ветрогенератора, као и најповољније локације за њихову изградњу у захвату Просторног плана. Као неопходан предуслов изградње ветроелектрана треба предвидети њихово прикључење на преносну мрежу одговарајућег капацитета. Ветропаркови се могу градити на свим локацијама у захвату Просторног плана уколико испуњавају услове у складу са законима и прописима.

Биомаса представља биоразградив део производа и остатака у пољопривреди (биљне и животињске супстанце), отпада и остатака у шумарству, као и биоразградиви део градског и индустријског отпада. Подразумева се да ови отпаци не садрже штетне и опасне материје у себи. Због трошкова транспорта биомасу на овом простору треба користити углавном у непосредној близини настанка ових сировина ради задовољавања енергетских потреба објеката пољопривредне производње. Поред овога, прерађена биомаса у виду брикета и палета, може се ефикасно користити у котларницама на територији општине, као замена за друге врсте енергената.

Неадекватна изолованост стамбених и других објеката, као и лош квалитет грађевинске столарије утичу на велику и неефикасну потрошњу топлотне енергије. Коришћење електричне енергије за загревање објеката представља додатни проблем електроенергетског система и неопходно је радити на обезбеђивању алтернативних извора енергије потрошачима у захвату Просторног плана. Потребно је радити на повећању енергетске ефикасности у секторима зградарства, индустрије, саобраћаја и комуналних услуга. Неопходно је обезбедити податке о тренутном стању како би се могло кренути у дефинисање стратегија, решавање проблема и штедњу енергије, а база података би омогућила праћење напретка у свим областима.

Неопходно је сагледати потрошњу енергије у свим аспектима на подручју Просторног плана и предузети мере за повећање енергетске ефикасности и мању потрошњу енергената. Као стимуланс, потребно је увести подстицајне мере за индустрију и становништво за примену мера енергетске ефикасности. Све мере енергетске ефикасности морају бити у складу са Правилником о енергетској ефикасности зграда и Правилником о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда ("Службени гласник РС", бр. 61/11). Поред увођења ових мера, потребно је донети и строже прописе везане за област производње и преноса свих видова енергије.

Планира се веће ангажовање на процесу гасификације потрошача у захвату Просторног плана, чиме ће се смањити потрошња фосилних горива, девастација шума и смањити потрошња електричне енергије за грејање.

2.6.4. Електронске комуникације и поштански саобраћај

Фиксна телефонија

Кључне активности у јавној фиксној телекомуникационој мрежи морају бити сконцентрисане на убрзаном развоју и дигитализацији мреже, развоју приступне мреже одређеног квалитета и задовољењу потреба привреде и бизнис корисника.

Првенствени циљ у области фиксне телефоније је да у наредном периоду њена организација (архитектура) треба да се прилагоди најновијим технолошким решењима, тј. технологијама, које ће се примењивати у појединим деловима мреже, а то су :

- Комутациони системи (чворови): комутација кола и комутација пакета;
- Транспортна мрежа: оптички каблови и системи преноса, NGN мултисервисни уређаји и сл;
- Приступна мрежа: xDSL уређаји, MSAN, оптички и бакарни каблови.

Потребе за остваривањем сервиса "triple play", односно остваривање високих битских протока (изузетно велике брзине преноса, чак до 20 Mb/s), узрокује потребу за смањење претплатничке петље. Ово ће бити могуће остварити дубљим уласком оптичких каблова у приступне мреже и увођењем нових приступних уређаја у приступну мрежу - мултисервисних приступних чворова (МСАН). Ово истовремено захтева изградњу нових приступних мрежа и осавремењавање постојећих приступних мрежа (са супституцијама у постојећим комутацијама). У наредном периоду се планира замена постојећих аналогних и дигиталних централа, изградња нових комутација и припадајућих приступних мрежа са претходно наведеним карактеристикама, укупно 17 (седамнаест) на територији општине (Табела 8).

Табела 8: Списак планираних телефонских централа

бр	Назив приступног степена	Постојећи/планиран	Indoor/ Outdoor	POTs	ADSL	Капацитет приступне мреже
1.	MSAN "Мерошина"	Постојећи-реконстр.	Indoor	528	64	800
2.	MSAN "Биљеџ"	Постојећи-реконстр.	Indoor	320	128	550
3.	MSAN "Дешилово"	Постојећи-реконстр.	Indoor	256	128	400
4.	MSAN "Југбогдановац"	Постојећи-реконстр.	Indoor		128	300
5.	MSAN "Александрово"	Постојећи	Indoor	462	128	1400
6.	MSAN "Балајнац"	Планирани	Outdoor	512	192	950
7.	MSAN "Баличевац"	Планирани	Outdoor	512	128	600
8.	MSAN "Рожина"	Планирани	Outdoor	320	128	350
9.	MSAN "Облачина"	Планирани	Outdoor	320	128	400
10.	MSAN "Лепаја"	Планирани	Outdoor	256	128	400
11.	MSAN "Крајковац"	Планирани	Outdoor	320	128	550
12.	MSAN "Азбресница"	Планирани	Outdoor	576	192	1000
13.	MSAN "Девча"	Планирани	Outdoor	320	128	600
14.	MSAN "Арбанасце"	Планирани	Outdoor	256	128	300
15.	MSAN "Доња Расовача"	Планирани	Outdoor	512	192	1050
16.	MSAN "Батушинац"	Планирани	Outdoor	320	128	450
17.	MSAN "Мраморско Брдо"	Планирани	Outdoor		128	На MSAN "Мрамор"

Повезивање свих истурених комутационих степена - мултисервисних приступних чворова извршити оптичким кабловима што ће омогућити телефонским претплатницима приступ свим сервисима који буду примењивани у телекомуникацијама. Наставиће се даља надградња транспортне мреже (оптички каблови) на магистралним везама и на регионалним нивоима телекомуникационе мреже уз повезивање свих нових комутација. Укупна дужина нових оптичких каблова који ће се полагати износи око 44km.

Мобилна телефонија

Основни циљ мобилних телекомуникација у наредном периоду је повећање процента територије и процента становништва који су покривени услугама мобилних телекомуникација, повећање квалитета услуга мобилних телекомуникација и повећање асортимана корисничких услуга.

У наредном периоду треба очекивати даљи пораст тражње мобилних услуга, значајан развој видеоуслуга и повећање удела мобилног интернета и свих његових пратећих услуга.

Сва три оператера: "Телеком Србија" - (МТС), "Теленор" и "VIP Mobile" ће проширити мрежу базних радиостаница да би квалитетним сигнаlima покрили целокупну територију општине. Базне станице сва три оператера се углавном групишу на истим локалитетима и то:

- Постојећа на Дебелом брду, западно од насеља Мерошина;
- Планирана на брду западно од насеља Југбогдановац;
- У атару села Биљеџ;
- У индустријској зони на Мраморском брду.

Поштанска мрежа

Поштанске услуге на територији општине Мерошина обављају се у три поште (Радна јединица Ниш) и то у следећим насељима :

- Мерошина (18252);
- Југбогдановац (18253);
- Крајковац (18258).

Распоред пошти на територији општине није адекватан и не одговара конфигурацији размештаја насеља у општини. Радијуси опслуживања су изузетно велики и потребно је отварање нових пошти у насељима која ће представљати центре заједница насеља.

2.6.5. Комунална инфраструктура

Планска решења у области управљања комуналним отпадом заснована су на концепту регионалног управљања отпадом за подручје нишког региона, који обухвата општине Нишавског управног округа и општину Сокобања.

Планом се предвиђа успостављање интегралног управљања отпадом на територији целе општине, као и стална контрола одлагања отпада на прописан начин. Нарочито је потребно водити рачуна о начину управљања отпадом у зонама заштите природних и непокретних културних добара и изворишта водоснабдевања.

Неопходно је, пре свега, извршити уклањање дивљих сметлишта и чишћење водотокова од депонованог отпада, зауставити и санкционисати одлагање отпада дуж путева, водотокова и у насељима и спречити поновно настајање дивљих сметлишта на местима која су претходно очишћена. Потребно је проширити систем организованог сакупљања отпада на сва сеоска насеља у општини како би се спречило неконтролисано депоновање отпада у сеоским насељима. Организованим сакупљањем отпада неопходно је обухватити и новопланиране садржаје на територији општине (туристичке локалитете, радне зоне и др.).

У циљу ефикаснијег управљања отпадом на планском подручју и решавања проблема сакупљања отпада са сеоског подручја обавезно је формирање једног рециклажног дворишта у насељу Меровина чија ће локација бити дефинисана планом генералне регулације општинског центра. У рециклажном дворишту ће се вршити сепарација отпада на органске (зелени или баштенски отпад) и неорганске компоненте, при чему ће се органске компоненте одвозити даље на компостирање, а неорганске усмеравати у рециклажне центре. Рециклажна дворишта заузимају површину од око 3000-4000m² и могу се формирати у већ постојећим објектима (партнерство локалне самоуправе са власником објекта/локације), уз адекватно опремање. У складу са будућим потребама могуће је формирање рециклажних дворишта и у другим насељима, пре свега у центрима заједнице насеља (Балајнац и Југбогдановац).

Упоредо са успостављањем организованог сакупљања отпада у сеоским насељима, неопходно је успоставити и систем примарне сепарације отпада на територији целе општине постављањем контејнера за одвојено сакупљање отпада ("зелених острва") и коришћењем мобилних станица за сакупљање отпада у насељима у којима није могуће формирање зелених острва. Потребно је организовати селективно сакупљање отпада који се не може мешати са комуналним отпадом (опасан отпад из домаћинства, кабасти отпад, грађевински шут, дотрајала возила, електронски отпад и сл.) у одређеним временским интервалима.

На територији општине се дозвољава изградња погона за рециклажу уколико се укаже потреба. Изградња је могућа првенствено у радним зонама ван насеља, у складу са Просторним планом, прописима и уз обавезну израду студије процене утицаја на животну средину.

У области управљања опасним отпадом предвиђа се прихват и привремено складиштење опасног отпада из домаћинства у оквиру центара за одвојено сакупљање рециклабилног отпада, као и периодично сакупљање опасног отпада из домаћинства помоћу мобилних сакупљачких станица. Опасан отпад ће се даље транспортовати до планираног централног складишта опасног отпада на територији Нишавског управног округа или директно до планираног постројења за физичко-хемијски третман опасног отпада. (Према Стратегији управљања отпадом за период од 2010-2019. године, планирана је изградња Националног центра за управљање опасним отпадом у централној Србији, као и изградња регионалног складишта опасног отпада на подручју Нишавског управног округа).

Медицински отпад из свих здравствених установа на територији општине Меровина усмераваће се у Центар за третман инфективног медицинског отпада у оквиру Здравственог центра Ниш.

До успостављања система организованог управљања отпадом животињског порекла на нивоу Републике (третман у објектима за нешкодљиво уклањање животињског отпада), овим планом се предвиђа изградња једног сточног гробља/јаме за прихват животињских лешева и конфискаата са територије целе општине. За потребе изградње сточног гробља/јаме неопходна је претходна израда Плана детаљне регулације.

Изградња сточног гробља планира се на локацији постојеће несанитарне депоније (након њеног затварања и санације), или на другој повољној локацији која испуњава услове прописане Правилником о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објеката за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице ("Службени гласник РС", бр. 31/11), уз спровођење одговарајућих мера заштите животне средине.

Гробља

На територији општине у планском периоду за сахрањивање ће се користити постојећа сеоска гробља уз обавезно опремање свих гробља неопходном инфраструктуром и уређење комплекса са пратећим функцијама. Уређење постојећих гробља дефинисано је правилима уређења.

Гробља чији су капацитети попуњени и не постоји могућност за проширење, као и гробља која се налазе у зонама заштите природних, непокретних културних добара и зонама заштите изворишта водоснабдевања, неопходно је санирати и одредити нове локације за сахрањивање. Приликом одређивања локације потребно је водити рачуна о томе да гробља морају бити на погодном и истраженом терену са одговарајућим инжењерско-геолошким карактеристикама и у простору који је одмах могуће опремити комуналном инфраструктуром. За потребе проширења постојећих и одређивања нових локација за сахрањивање неопходна је претходна израда планова детаљне регулације.

У табели 9 приказане су површине постојећих гробља у сеоским насељима и потребне површине за сахрањивање у планском периоду добијене прорачуном на основу броја становника и просечне стопе морталитета. Уколико у оквиру постојећег гробља не постоји потребна површина за сахрањивање, неопходно је извршити проширење гробља или одредити нову локацију за сахрањивање.

Табела 9: Постојеће и потребне површине гробља

ред. бр.	насеље	број становника 2002. год. (S)	потребан бр. гробних места (G)	површина гробног места (m ²)	површина постојећег гробља (ar)	потребна површина гробља (ar)
1	Азбресница	1404	759	3,5	44,8	26,6
2	Александрово	393	212	3,5	39,0	7,4
3	Арбанасце	612	331	3,5	39,4	11,6
4	Балајнац	1256	679	3,5	0	23,8
5	Баличевац	1237	669	3,5	101,9	23,4
6	Батушинац	831	449	3,5	37,6	15,7
7	Биљег*	545	295	3,5	108,5	10,3
8	Брест	580	314	3,5	58,3	11,0
9	Бучић	585	316	3,5	43,6	11,1
10	Горња Расовача	254	137	3,5	15,9	4,8
11	Градиште	597	323	3,5	117,0	11,3
12	Девча	642	347	3,5	36,2	12,1
13	Дешилово	471	255	3,5	27,4	8,9
14	Доња Расовача	541	292	3,5	46,1	10,2
15	Дудулајце	365	197	3,5	26,5	6,9
16	Југбогдановац	505	273	3,5	23,1	9,6
17	Костадиновац	308	167	3,5	16,4	5,8
18	Крајковац	1270	687	3,5	55,7	24,0
19	Лепаја	687	371	3,5	77,8	13,0
20	Мерошина	980	530	3,5	48,1	18,5
21	Облачина*	464	251	3,5	0	8,8
22	Рожина	778	421	3,5	48,6	14,7

*Насеља Облачина и Биљег користе за сахрањивање заједничко гробље на територији КО Биљег. Приликом димензионисања гробља потребно узети у обзир и потребну површину за сахрањивање умрлих са територија оба насеља.

Пијаце

Планским решењима предвиђа се:

- Задржавање се мешовите пијаце (зелена, робна и сточна) у насељу Метрошина, која се налази у обухвату Плана генералне регулације општинског центра и чије ће уређење бити дефинисано тим планом;
- Изградња отворених зелених пијаца у центрима заједнице насеља (Облачина, Балајнац и Југбогдановац) и у насељу Крајковац;
- Постојећа сточна пијаца у Метрошини задовољава тренутне потребе становништва. Уколико се укаже потреба могуће је формирање сточних пијаца на територији других КО, у складу са правилима уређења и грађења која су предвиђена овим планом.

Зелене пијаце ће се уредити у оквиру грађевинског подручја насеља. Локације за сточне пијаце потребно је одредити на периферији насеља, на потребној удаљености од стамбених и јавних садржаја у насељу како својим функционисањем не би угрожавале живот становника и уредити у складу са правилима уређења и грађења донетим овим планом.

Ветеринарске услуге

Постојеће ветеринарске станице задовољавају потребе па се Просторним планом не предвиђа проширење постојеће мреже. Планира се задржавање постојеће мреже ветеринарских станица уз могућност унапређења услуга.

2.7. Пропозиције заштите животне средине предела, природних и културних добара

2.7.1. Пропозиције заштите животне средине

Заштита животне средине подразумева спровођење мера за очување квалитета и побољшање квалитета свих параметара животне средине. Применом мера заштите животне средине ефекти негативних тенденција идентификованих у простору биће кориговани у правцу побољшања квалитета појединих елемената животне средине, а применом свих расположивих инструмената спречиће се њихово ширење ван утврђеног планског оквира.

Заштита ваздуха

На основу анализе утицаја различитих извора на загађење ваздуха на подручју плана, неопходно је утврдити утврђене су пропозиције којима ће се негативни утицаји смањити.

- Неопходно је увођење система за контролу и праћење квалитета ваздуха, мерење концентрације полутаната у складу са Правилником о граничним вредностима штетних материја, методама мерења имисије, критеријумима за успостављање мерних места и евиденције података ("Службени гласник РС", бр. 54/92, 30/99 и 19/06), као и упоређивање добијених вредности са устаљеним нормама. Потребно је вршити континуално праћење квалитета ваздуха у насељу Метрошина у којем се налази највећа концентрација домаћинства са сопственим ложиштима и развијена саобраћајна инфраструктура где изразити негативни утицај на квалитет ваздуха има ДП I реда М-25 (ДП I Б реда бр. 14)*;
- Спровођење мера за умањење негативних утицаја ДП I реда М-25 (ДП I Б реда бр. 14)* који пролази кроз центар општине, као и планираног аутопута Ниш-Прокупље на квалитет ваздуха и здравље људи који живе у стамбеној зони у близини те саобраћајнице;
- Ограничење емисије загађујућих материја из привредних постројења, саобраћаја и домаћинства;
- Развој система гасификације и топлификације;
- Озелењавање јавних површина и стварање функционалног система зеленила са изградњом паркова и спортских рекреативних терена, нових дрвореда дуж саобраћајница и свуда где је то могуће;
- Уређење саобраћајне инфраструктуре и постављање заштитног зеленила око саобраћајница са интензивним саобраћајем, нарочито на местима где својом близином стамбеним објектима угрожавају здравље становништва (деонице планираног аутопута Ниш-Прокупље, ДП I реда М-25 (ДП I Б реда бр. 14)* и ДП II реда Р-245а (општински пут Метрошина-Облачина-Мали Јастребац)*);
- Коришћење алтернативних енергетских извора, сунчеве енергије, геотермалне енергије, енергије биомасе и отпада и еолске енергије;
- Развој информационог система квалитета ваздуха за подручје Просторног плана преко Екобилтена и интернет презентација, са доступном базом података о актуелном стању квалитета ваздуха.

Заштита и коришћење вода

На планском подручју налазе се површински токови и вештачке акумулације: Крајковачко језеро и Облачинско језеро. Квалитет вода је потребно очувати или га побољшати применом следећих мера и пропозиција:

- Спровођење системског праћења квалитета површинских вода;
- Спречавање даљег изливања отпадних вода насеља Мерошина у Крајковачку реку без претходног пречишћавања и наставак изградње и пуштање у рад постројења за пречишћавање отпадних вода;
- Израда елабората и овера резерви подземних вода за сва јавна изворишта;
- Санација несанитарних септичких јама у које се одводи отпадна вода из насеља у којима не постоји канализациони систем (само насеље Мерошина има делимично изграђену канализациону мрежу);
- Смањење и контрола негативног оптерећења отпадним водама Крајковачке реке и других мањих водотока;
- Ширење канализационе мреже;
- Забрана изградње објеката чије отпадне материје могу загадити воду и земљиште или угрозити безбедност водопривредне инфраструктуре;
- Изградња објеката ако се у пројектовању и извођењу обезбеди канализација и пречишћавање отпадних вода у складу са законом и у складу са стандардима прописаним законом, под условима заштите животне средине;
- Заштита приобаља и изворишта забраном градње, уклањањем дивљих депонија и забраном одлагања отпада на тим местима;
- Уклањање дивљих депонија које на местима плитких поземних вода могу имати велики утицај на њихово загађење патогеним организмима;
- Антиерозиони радови ради спречавања спирања земљишта и хемијског или механичког загађења водотокова;
- Успостављање информационог система о заштити вода.

Заштита земљишта

Квалитет земљишта као природног условно обновљивог ресурса, је потребно очувати од утицаја који у некој мери утичу на његово нарушавање применом следећих мера:

- Праћење квалитета земљишта и праћење концентрације тешких метала и азота у земљишту;
- Спречавање појаве ерозије;
- Спровођење принципа одрживе пољопривреде и контролисана употреба агрохемијских средстава у пољопривреди;
- Изградња непропусних септичких јама у деловима планског подручја без канализационе мреже;
- Рационално коришћење грађевинског и пољопривредног земљишта;
- Пошумљавање;
- Забрана изградње објеката на пољопривредном земљишту од I до V катастарске класе, осим у случајевима када је утврђен општи интерес на основу Закона;
- Забрана пренамене пољопривредног земљишта у шумско, осим ако је земљиште VII или VIII класе.

Заштита биодиверзитета, флоре, фауне, угрожених и заштићених врста

Један од битних сегмената очувања животне средине јесте очување и правилно управљање биљним и животињским врстама, као и посебан режим опхођења према угроженим врстама. Неопходно је заштитити популацију угрожених, ретких и у другом погледу значајних врста дивље флоре и фауне установљавањем заштићених подручја мале површине у виду станишта или споменика природе на местима која су идентификована кроз научне студије, пројекте и одговарајућа програмска документа. То ће се остваривати поштовањем следећих пропозиција:

- Интензивно проучавање биодиверзитета;
- Заштита биљних врста у долини реке спровођењем мера заштите од поплава;
- Учешће у пројектима израде еколошких мрежа заштићених подручја (EMERALD или NATURA 2000);
- Заштита биљних врста унутар граница подручја значајних за биљке (IPA подручја);
- Истраживање и заштита биљних врста Облачинске слатине (рогоз, оштрица - бусенасти вишегодишњи шаш, бодљаста јечам и др.);
- Валоризација геодиверзитета и заштита објеката геонаслеђа;

- Контрола коришћења дивље флоре и фауне у складу са Уредбом о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне, са нарочитим освртом на правилно коришћење и експлоатацију лековитог биља на Малом Јастрепцу;
- Промоција одрживог коришћења земљишта.

Планирана категоризација општине према степену загађености

На основу категоризације планског подручја према постојећем степену загађености планира се да ће се са развојем и изградњом али и применом мера за смањење негативних и увећање позитивних утицаја на животну средину подручје Просторног плана налазити у следећим категоријама загађености:

1. *Подручја загађене и деградирани животне средине*, за која се морају спровести мере спречавања даљег загађења, побољшања постојећег стања и смањења негативних утицаја загађивача. За ово подручје пожељно је формирати регистар загађивача и емитованих загађујућих материја и увести систем праћења и контроле квалитета свих сегмената животне средине. Ово се односи на подручје дуж магистралног пута и локације на којој се тренутно налази депонија а планира се изградња сточног гробља. Изградњом обилазнице око насеља Меровина насеље би било растерећено од саобраћајног загађења, али би повећана концентрација загађујућих материја могла да се измери на локацији измештања магистралног пута;
2. *Подручја угрожене животне средине* обухватају пољопривредно земљиште које заузима највећи проценат планског подручја, сеоска насеља, као и подручја дуж локалних путева. За њих се предвиђа спровођење мера унапређења квалитета животне средине уз адекватнији начин коришћења природних ресурса;
3. *Подручја квалитетне животне средине* имају релативно позитиван утицај на човека, квалитет живота и живи свет и морају се спроводити заштитне мере како би се тај позитиван утицај увећао и како би се елиминисали постојећи загађивачи и спречио настанак нових. У ова подручја су сврстане шуме и шумско земљиште у северном и северозападном делу општине;
4. *Подручје веома квалитетне животне средине* обухвата заштићено природно добро – Предео изузетних одлика "Таткова земуница" и ИРА подручја. На овом подручју неопходно је забранити све процесе и активности које би потенцијално могле нарушити квалитет животне средине.

2.7.2. Пропозиције заштите, уређења и унапређења предела

Заштита, уређење и унапређење предела огледа се у очувању карактера, структуре и разноврсности предела, обезбеђењу несметаног функционисања природних појава и процеса у природним пределима и заштити културног предела. У том смислу, усмеравање развоја ће се заснивати на одржању историјског континуитета у формирању одређених делова простора као препознатљивих структура, па је при извођењу интервенција неопходно поштовати интегритет положаја и везе са физичким окружењем и одржати специфичност предела. Смернице за уређење предела и очување њиховог идентитета су:

- Задржавање постојеће структуре и функционалне повезаности станишта;
- Развој усклађен са специфичним карактером предела и физичком структуром насеља;
- Јачање и промовисање постојећих и креирање нових вредности у просторима у којима је вредност предела и амбијента насеља од посебног значаја за развој (туристичка и културна подручја) и/или представљају део интернационалних мрежа;
- Очување карактеристичног предеоног обрасца заснованог на коришћењу земљишта, односу изграђеног и отвореног простора и карактеру изграђивања подстицањем традиционалних облика коришћења земљишта, регулацијом грађења и уређивања простора у складу са карактером предела и традицијом грађења;
- Усклађивање изградње инфраструктурних коридора и објеката са карактером и капацитетом предела;
- Ширење грађевинских подручја уз уважавање специфичне физичке структуре насеља;
- Очување елемената руралног предела (шуме, пољопривредне површине и сл.) у руралним подручјима;
- Заустављање непланске изградње и концентрације нове изградње уз инфраструктурне коридоре;
- Креирање позитивног архитектонског идентитета свих насеља подизањем општег нивоа културе грађења и његовим усклађивањем са природним и културним специфичностима.

2.7.3. Пропозиције заштите, уређења и унапређења природних добара

На планском подручју налазе се следећа природна добра: заштићено природно добро "Меморијални природни споменик - Таткова Земуница"(369,99ha) као предео изузетних одлика (према условима Завода за заштиту природе Србије бр. 019-46/2 од 296.02.2012. године) и као заштићени простор културно — историјских вредности (према "Регистру заштићених природних добара" - Завода за заштиту природе Србије); на Облачинском језеру налази се Облачинска слатина која припада Лалиначком слатиначком подручју као природно добро предложено за заштиту и евидентирана стара стабла – записи (стабло храста у селу Балајнац).

Заштита уређење и унапређење природних добара обезбеђује се: Актом о заштити природних добара; коришћењем и унапређивањем на начин који омогућава трајно очување и побољшање стања у складу са: Законом о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10); забраном активности којима се угрожава капацитет животне средине, природна равнотежа, биодиверзитет, хидрографске, геоморфолошке, геолошке и пејзажне вредности; очувањем, уређењем и презентацијом постојећих заштићених природних добара, са раније утврђеним или новим већим површинама заштите (на основу документације Завода за заштиту природе Србије); установљењем нових заштићених подручја за која је од стране Завода за заштиту природе Србије припремљена или је у току израда документације за проглашење; идентификацијом и заштитом просторних целина са посебним природним вредностима које су утврђене ППРС, другим плановима и стратешким документима; заштитом популација угрожених, ретких и у другом погледу значајних врста дивље флоре и фауне установљењем заштићених подручја мале површине у виду станишта или споменика природе на местима која су идентификована кроз научне студије и пројекте и одговарајућа програмска документа (као што су "Црвена књига флоре Србије", пројекат "Станишта Србије", ИРА пројекти и др.) у складу са: Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Службени гласник РС", бр. 5/10 и 47/11) и Правилником о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување ("Службени гласник РС", бр. 35/10). Посебно треба обратити пажњу на врсте које су веома ретке и угрожене у глобалном и националном погледу и чије би угрожавање довело до њиховог нестанка или угрожавања опстанка; и деловањем органа локалне самоуправе на успостављању заштите и организовању адекватног управљања, односно спровођења мера очувања, уређења и презентације мањих подручја и локалитета на својој територији.

2.7.4. Пропозиције заштите, уређења и унапређења непокретних културних добара

Планом се обезбеђује потпуна и трајна заштита непокретних културних добара као извора идентитета, територијалне препознатљивости и унапређења квалитета простора уз примерено активирање њиховог културно-историјског, научно-образовног и туристичког потенцијала. У заштићеној околини непокретних културних добара забрањују се активности које могу на било који начин да поремете перцепцију или угрозе својства непокретног културног добра. Планом се предвиђа уређење простора археолошког налазишта од великог значаја "Кулина" у функцији археолошког парка ради обезбеђивања адекватне заштите и туристичке презентације. Како обухват заштићене околине за ово археолошко налазиште није дефинисан, ради благовремене заштите и предупређења потенцијалних повреда у простору дефинише се планерска, прелиминарна заштићена околина, која има исти третман у погледу обавезе прибављања услова надлежне службе заштите као и заштићена околина и важи до дефинисања обухвата заштићене околине.

Планерска, прелиминарна заштићена околина обухвата катастарске парцеле број 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2190, 2188, 2189, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2163, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2173, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182 и 2183 КО Градиште, док ће се се катастарске парцеле које се граниче са њима, или се налазе у њиховој непосредној близини, по потреби, сматрати подручјем строго контролисаних активности са обавезом прибављања услова и сагласности надлежне службе заштите на пројектну документацију за све радове у њему.

Радови на конзервирању, рестаурирању, реконструкцији, ревитализацији и презентацији непокретних културних добара и евидентираних непокретности, радови у њиховој заштићеној околини, као и други радови којима се могу проузроковати промене облика или изгледа непокретног културног добра и евидентираних непокретности, или повредити њихова својства, могу се предузимати након што се прибаве Улови и сагласност надлежног Завода за заштиту споменика културе и Услови и одобрења на основу прописа о планирању простора и изградњи објеката. Ради потпуног увида у стање градитељске баштине, Завод за заштиту споменика културе Ниш ће извршити рекогносцирање планског подручја.

2.7.5. Организација простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода

На планском подручју нема комплекса специјалне намене, а уређење простора за потребе одбране земље и заштиту од ратних разарања засниваће се на важећим прописима, Условима и Ставовима Министарства одбране. Од елементарних непогода планско подручје угрожавају бујичне поплаве, шумски пожари, атмосферске непогоде, земљотреси, одрони, клизишта и др. Интензитет сеизмичког оптерећења за повратни период од 100 година на планском подручју износи 7° MCS. Хидроакмулациона језера, гасоводи, индустријски комплекси и складишта су објекти који услед ратних разарања или елементарних непогода могу имати значајне последице по становништво, насеља, инфраструктуру и стање животне средине. Планске мере у области заштите од ратних разарања и елементарних непогода ће се детаљно разрадити "Планом заштите од ратних разарања и елементарних непогода". По областима се издвајају:

Мере заштите од ратних разарања

- Функционално зонирање и обезбеђивање слободних простора у насељима заштићених од рушевина и пожара и међусобно повезаних саобраћајницама и водотоцима;
- Обезбедити алтернативне саобраћајне правце за евакуацију и спасавање;
- Ширину саобраћајница предвидети у складу са могућношћу потенцијалног зарушавања објектима;
- Електроснабдевање насеља вршити прстенастим разводом и изградњом мањих система способних за независно функционисање у посебним и ратним условима;
- Очување алтернативних извора воде за пиће (бунари, извори и сл.);
- Склањање становништва ће се у складу са Законом о Ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", бр. 111/09 и 92/11), вршити у заштитним објектима, подрумским просторијама, рововским заклонима и склоништима, а у зонама већег степена угрожености општинског центра, изградњом склоништа допунске заштите отпорности 50кПа.

Мере заштите од поплава

- Хидрограђевински радови и објекти за заштиту угрожених подручја (каскаде, кинете, скраћивање меандара, пошумљавање и стабилизација земљишта око бујиччастих потока и река);
- Стабилизација рушевних обала изложених флувијалној ерозији обалоутврдама од каменог набачаја или применом биотехничких мера заштите.

Мере заштите од пожара

- Шумске зоне и комплексе пресецати противпожарним путевима, појасевима и просекама;
- Подизати мешовите састојине и биолошке противпожарне пруге у чистим четинарским шумама;
- Излетишта снабдети водом, опремом и средствима за гашење пожара;
- Обезбедити проходност и одговарајући квалитет шумских путева у циљу бржег и ефикаснијег доласка до места избијања пожара;
- Забрана ложења отворене ватре у шуми и на удаљености мањој од 200m од руба шуме, изузев на одређеним и за то видно обележеним местима;
- У већим насељима организовати добровљне ватрогасне службе и систем контроле и праћења пожара, а у мањим ову улогу може да обавља и аутохтоно становништво;
- Водоводну мрежу димензионисати за евентуално гашење пожара, а у близини осетљивих зона и објеката предвидети уличне хидранте за воду;
- Предност дати употреби грађевинских материјала који имају већи степен ватроотпорности;
- Обезбедити максималну саобраћајну приступачност деловима насеља и објектима који су најугроженији од пожара;
- Оформити безбедносне појасеве између објеката ради спречавања ширења пожара;
- У сеоским насељима предвидети приступачна места за приручне танкове за воду.

Мере заштите од клизишта

- Израда катастра клизишта и карте стабилности терена;
- Забрана непланске сече шума на покренутим клизним теренима;
- Ограничавање испуштања воде из домаћинстава у растресите и нагнуте падине и обезбеђивање канализационог одвођења отпадних вода до природног реципијента;
- У зонама клизишта ширење насеља ускладити са степеном развијености клизишта;
- Забранити ратарску производњу у зонама угроженим од клизишта.

Мере заштите од земљотреса

- Примена норми везаних за асеизмичку изградњу приликом пројектовања и изградње објеката;
- Правилан избор локација за изградњу;
- Ширење грађевинског подручја ускладити са сеизмогеолошким особинама терена а статичке прорачуне прилагодити за VII° MCS и примењивати еластичне везе и преноснике.

3. ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Правила уређења и грађења доносе се за делове територије планског подручја за које није предвиђена даља разрада урбанистичким плановима на основу члана 20. тачка 5. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 и 24/11), у даљем тексту Закон.

Изградња објеката и уређење простора посебне намене дефинисани су важећим прописима надлежне службе Министарства одбране и не прописују се Правилима грађења.

Правила за реконструкцију и изградњу цркава и сакралних објеката утврђују се урбанистичким пројектом и не прописују се Правилима грађења.

3.1. Правила уређења

Правила уређења доносе се за:

- 1) Пољопривредно земљиште;
- 2) Шумско земљиште;
- 3) Водно земљиште;
- 4) Грађевинско земљиште.

3.1.1. Пољопривредно земљиште

Обезбеђује се заштита пољопривредне, еколошке, рекреативне и пејзажно-естетске функције пољопривредног високог бонитета дуж саобраћајних коридора.

Не дозвољава се стамбена и друга изградња на обрадивом пољопривредном земљишту прве, друге, треће, четврте и пете катастарске класе, осим изузетака забране у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

У складу са Законом, на пољопривредном земљишту забрањена је изградња, осим:

- За изградњу економских објеката у функцији пољопривреде, сточарства и воћарства, на пољопривредном земљишту шесте, седме и осме катастарске класе;
- За изградњу објеката инфраструктуре и то првенствено на земљишту нижег бонитета и
- За проширење грађевинског подручја кроз израду урбанистичкоих планова предвиђених овим Просторним планом као и плановима детаљне регулације за изградњу објеката комуналне и енергетске инфраструктуре.

Изградња економских објеката у функцији пољопривреде, сточарства и воћарства (објекти за прераду производа из ових области и њихово складиштење), могућа је уз предуслов да постоји могућност инфраструктурног опремања локације и уз израду претходне студије о процени утицаја на животну средину, а у складу са Законом, општим правилима грађења прописаним овим Планом и техничким прописима и нормативима за ову врсту објеката.

3.1.2. Шумско земљиште

Коришћење шума и шумског земљишта базирано је на поштовању и усклађивању општекорисних функција шума са привредном функцијом (коришћење шума ради остваривања прихода).

Ради очувања шума, у складу са чланом 9. Закона о шумама ("Службени гласник РС", бр. 30/10), забрањује се: пустошење и крчење шума; чиста сеча која није одобрена као редован вид обнављања шума; сеча ретких врста дрвећа; подбелживање стабала; паша и брст коза и друге стоке; жирење; гајење личичких шума; кресање лисника; сакупљање шумских плодова, лековитог биља, шушња и маховине; коришћење камена, шљунка, песка, хумуса, земље и др; сеча семенских састојина и семенских стабала која није предвиђена основама газдовања шумама; самовласно заузимање шума; уништавање или оштећивање шумских засада, ознака и граничних знакова; одлагање смећа и отпадака и других штетних и опасних материја и загађивање шума на други начин, као и друге радње којима се слаби приносна снага шуме или угрожава функција шуме.

Заштитне функције шума биће заступљене у обнови и рехабилитацији еродираних и деградираних површина.

Дозвољава се производња шумских сортимената, мануфактурна прерада дрвета, производња здраве хране, производња и сакупљање шумских плодова, гљива и лековитог биља, гајење и лов дивљачи.

Дозвољена је изградња:

- Објеката у функцији чувања и одржавања шума (шумске куће, чеке и сл.);
- Објеката у функцији шумске привреде;
- Објеката инфраструктуре у складу са Планом;
- Објеката у функцији туризма, лова и риболова према решењима овог плана;
- Приступних и шумских саобраћајница и пратеће инфраструктуре.

Изградња је могућа уз претходну израду процене утицаја на животну средину а у складу са Законом о шумама ("Службени гласник РС", бр. 30/10), општим правилима грађења прописаним овим планом и техничким прописима и нормативима за ову врсту објеката.

Величину, габарит и спратност објеката, као и избор материјала, облика и форме прилагодити шумском амбијенту и окружењу.

Стругаре и друга постројења за механичку прераду дрвета, кречане, пољске циглане и друге објекте шумске привреде забрањено је постављати у шуми и на удаљености мањој од 200m од руба шуме.

Корисници и сопственици шума дужни су да предузимају мере ради заштите шума од пожара, других елементарних непогода, биљних болести, штеточина и других штета, као и мере неге шумских засада.

Шумско земљиште користиће се у складу са планом развоја Топличког и Моравског шумског подручја, основама и програмом газдовања шумама припадајућих газдинских јединица, а кроз оперативне годишње планове газдовања.

3.1.3. Водно земљиште

На водном земљишту није дозвољена било каква градња сталних објеката, осим у складу са Планом и Законом о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10), али се може без ограничења користити за пољопривредну производњу, плантажне засаде (шуме, воћњаци, виногради), спортске и рекреационе површине - без објеката који ометају развој система за заштиту од вода и спровођење мера одбране (прилаз механизације, проширење постојећих насипа, реализацију дренажних система).

На водном земљишту забрањује се:

- На насипима и другим водним објектима копање и одлагање материјала, напасање крупне стоке, вуча посеченог дрвећа, прелажење и вожња моторних возила, осим на местима на којима је то дозвољено, као и обављање других радњи којима се може угрозити стабилност тих објеката;
- Изградња објеката којима се смањује пропусна моћ корита;
- Одлагање чврстог отпада и опасног и штетног материјала;
- Складиштење дрвета и другог чврстог материјала на начин којим се ремете услови проласка великих вода;
- Садња дрвећа на одбрамбеним насипима, у инундацијском појасу ширине најмање 10,0m од небрањене ножице насипа према водотоку и у брањеној зони супротно издатим водним условима;
- Прати возила и друге машине.

На водном земљишту дозвољава се:

- Иградња објеката јавне инфраструктуре у складу са Законом о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10);
- Сровођење мера очувања, унапређења и презентације природних вредности;
- Изградња објеката за коришћење вода, уређење водотока, обезбеђења пловидбе и спровођење заштитних мера на природним купалиштима, а у складу са Законом о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10);
- Иградња објеката за заштиту вода од загађења;
- Иградња објеката намењених одбрани државе;
- Фрмирање привремених депонија шљунка и песка тако да се не ремети пролазак великих вода и на удаљености не мањој од 30 m од небрањене ножице насипа;
- Педузимање радњи ради заштите људи, животиња и имовине;
- Вршење експлоатације минералних сировина у складу са Законом о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10).

Изградња наведених објеката вршиће се у складу са Законом о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10), техничким прописима и нормативима за ту врсту објеката и уз прибављање претходних водопривредних услова. Сва укрштања саобраћајница са водотоковима спровести тако да зазор од коте велике воде, вероватноће појаве Q1%, до доње ивице конструкције буде минимално $h=1,0m$. Изградња малих хидроелектрана могућа је под условом да не угрожава изворишта, еколошке функције водотока и захтеве у погледу обезбеђивања гарантованих еколошких протока низводно од захвата и др.

3.1.4. Грађевинско земљиште

Грађевинско земљиште јесте земљиште које је Законом и планским документом одређено као грађевинско и предвиђено за изградњу и редовно коришћење објеката, као и земљиште на коме су изграђени објекти у складу са Законом и земљиште које служи за редовну употребу тих објеката. Изградња ће се првенствено усмеравати на изграђено земљиште насељских центара. Изградња поред државних путева I и II реда, општинских путева могућа је на основу следећих смерница:

- Обезбедити инфраструктурну опремљеност електричном, водоводном, канализационом и телекомуникационом мрежом;
- Забрањује се изградња у инфраструктурним коридорима државних путева I реда и општинских путева изван грађевинског подручја;
- Забрањена је изградња привредних објеката који подлежу обавези изради "Процене утицаја на животну средину" у зонама претежно стамбене намене;
- Погоне у области производње и услуга развијати уз увођење нових технологија са смањеним негативним утицајем на животну средину;
- Пословање усмеравати на агрокомплекс и прераду пољопривредних производа, у зони побрђа и зони интензивне пољопривреде (складишта, хладњаче, млинове, силосе, коришћење природних ресурса, алтернативних извора енергије и сл.), док је у зони интензивне урбанизације предност даје привредним делатностима са већим потребама у виду инфраструктурне опремљености;
- Легализацију постојећих и изградњу нових објеката у засецима првенствено вршити у оквиру основне намене;
- Јавне и комерцијалне садржаје (просвета, здравство, култура, привреда, трговина и сл.) предвидети у централним деловима насеља уз поштовање локација постојећих садржаја.

3.1.5. Опис и одређење целина и зона за које плански документ садржи шематски приказ уређења

На подручју Просторног плана одређене су зоне директне примене плана које обухватају насеља за која је предвиђена израда шематских приказа уређења: Александрово, Мраморско Брдо, Арбанасце, Азбресница, Јовановац, Балајнац, Баличевац, Батушинац, Биљег, Бучић, Дешилово, Девча, Чубура, Доња Расовача, Дудулајце, Горња Расовача, Градиште, Југбогдановац, Костадиновац, Крајковац, Лепаја, Облачина и Рожина. Границе ових зона су приказане графички на Рефералној карти 4-Карта спровођења, као и у шематским приказима уређења насеља, а њихов текстуални опис приложен је уз одговарајуће шеме уређења насеља, респективно. У оквиру граница ових насеља дато је постојеће (изграђено), као и планирано (неизграђено) грађевинско подручје. Укупно грађевинско подручје (планирано грађевинско подручје) одређено је на основу следећих критеријума:

- Усмеравање изградње на неизграђен простор у оквиру постојећег грађевинског подручја, као интерполацију у постојећем изграђеном ткиву уз очување амбијенталних вредности;
- Нова изградња је планирана по ободу насеља ради рационалнијег опремања грађевинског земљишта, чиме се смањује и разуђеност постојећих граница изграђености;
- Омогућавање умереног проширења грађевинског подручја у зависности од предвиђених садржаја, потреба и броја становника, односно, у зависности од степена централитета које насеље заузима у мрежи насеља;

Грађевинско подручје насеља уређује се за следеће намене:

Стамбена зона C1 – Становање у централном делу насеља, са директним приступом на главне насељске саобраћајнице, које поред услужних делатности имају додатну могућност бављења трговином, угоститељством, занатством, туризмом и административним пословима. У овој зони препоручује се постепено смањивање економског дела дворишта (укидањем постојећих сточних стаја, ђубришта и магацина сточне хране) у корист стамбено–пословног.

Стамбена зона C2 – Индивидуално становање са услужним делатностима и економским објектима, заступљено у ободном делу грађевинског подручја насеља.

Привредне делатности – Привредни развој усмерен је првенствено ка центрима заједнице насеља и према насељима са ограниченим степеном централитета, али се у оквиру читаве зоне директног спровођења плана даје се могућност за обављање привредних делатности сваком насељу, и то као:

- Пољопривредни комплекси;
- Фарме за узгој стоке;
- Производне и комерцијалне делатности.

Површине и објекте јавне намене - просвета, здравство, култура, управа, саобраћајнице и инфраструктурна мрежа, затим спорт и рекреација, комуналне делатности – уређују се уз поштовање локација постојећих садржаја, уз ревитализацију и реконструкцију постојеће изградње, нарочито у оквиру насељских центара.

Верски објекти – биће уређивани у складу са предвиђеном наменом уз очување аутентичности објекта.

3.1.6. Планирано уређење и изградња јавних објеката за целине и зоне за које плански документ садржи шематски приказ уређења

Ова подручја уређују се уз поштовање локација постојећих садржаја, уз ревитализацију и реконструкцију постојеће изградње, нарочито у оквиру насељских центара, у складу са планираном мрежом насеља и јавних служби.

Саобраћајни и инфраструктурни коридори I и II реда уређују се посебном планском и урбанистичком документацијом.

Локални општински путеви, приступне саобраћајнице и насељска инфраструктура уређују се првенствено кроз одржавање постојећих површина и објеката и изградњу нових у зависности од конкретних потреба и могућности, а уз поштовање планираног просторног развоја саобраћаја и инфраструктурних система, као и пропозиција заштите животне средине, предела, природних и културних добара датих овим планским документом.

3.1.7. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене и мреже саобраћајне и друге инфраструктуре

Саобраћајне површине

Заштитни појас, са сваке стране јавног пута, има следеће ширине:

- Државни путеви првог реда – аутопутеви: 40,0m
- Остали државни путеви првог реда: 20,0m
- Државни путеви другог реда: 10,0m
- Општински путеви (ван граница грађевинског подручја насеља): 5,0m

У заштитном појасу поред јавног пута забрањена је изградња грађевинских или других објеката, отварање рудника, каменолома и депонија отпада и смећа као и постављање постројења, уређаја и инсталација, осим изградње саобраћајних површина пратећих садржаја јавног пута, постројења, уређаја и инсталација који служе потребама јавног пута и саобраћаја на јавном путу.

У заштитном појасу може да се гради, односно поставља, водовод, канализација, топовод, железничка пруга и други сличан објекат, као и телекомуникационе и електро водове, инсталације, постројења и сл., по претходно прибављеној сагласности управљача јавног пута која садржи саобраћајно-техничке услове.

У појасу контролисане изградње, чија је ширина иста као и ширина заштитног појаса, забрањено је отварање каменолома, рудника и депонија смећа и отпада. Одредбе о заштитном појасу у погледу ширине заштитног појаса, примењују се и у насељима, осим ако није другачије одређено урбанистичким планом односно пројектом.

Рекламне табле и панои, уређаји за сликовно или звучно обавештавање или оглашавање могу се постављати поред државног пута на минималној удаљености од 7,0m, поред општинског пута на минималној удаљености од 5,0m, мерено са спољне стране од ивице коловоза.

Ограде, дрвеће и засаде поред јавних путева подизати тако да не ометају прегледност јавног пута и не угрожавају безбедност одвијања саобраћаја.

У делу насељених места обавезно је спровођење мера заштите од буке, вибрација и загађења ваздуха, свих постојећих стамбених објеката и осталих јавних објекта и садржаја. Заштитни појас железничке пруге износи 25,0m обострано од осе последњег колосека. У овом појасу је забрањена било каква градња објеката која немају везе са одвијањем железничког саобраћаја, осим у изузетним случајевима уз одобрење надлежних органа.

Дозвољено је постављање каблова, електричних водова ниског напона за осветљење, телеграфских и телефонских ваздушних линија и водова, канализације и сличних цевовода. Попречни профил магистралних и градских саобраћајница је са коловозом, тротоарима, разделном траком и банкама. У изграђеним насељима обавезни садржај попречног профила чине коловоз, тротоари и заштитна трака између коловоза и тротоара, где то дозвољавају просторне могућности. На неизграђеном простору обавезна је заштитна трака.

Најмања дозвољена ширина појаса регулације за:

- Сабирне улице: 10,0m
- Стамбене улице: 8,0m
- Саобраћајнице у сеоским насељима: 7,0m
- Колски прилази: 5,0m
- Приватни пролази: 2.5m, а у радним зонама и у случају да је објекат (стамбени и др.) удаљен више од 25,0m: 3,5m за једносмерно кретање возила и 6,0m за двосмерно кретање возила;
- Пешачке стазе: 1,5m

Најмања дозвољена ширина тротоара је 1,5m (само изузетно једнострано тротоар ширине 2,0m) са прикупљањем и канализацијом атмосферских вода са коловоза, док се ван изграђеног простора насеља изводе обостране банке ширине по 1,5m са тврдом застором. Најмања дозвољена ширина разделне траке је 1,25m.

Укрштаји саобраћајница са аутопутевима су денivelисани. Међусобни укрштаји саобраћајница у насељеним местима и њихов укрштај са сабирним и општинским саобраћајницама су у истој равни. Минимално растојање прикључака јавних и некатегорисаних путева за државне путеве II реда је 400,0m, а за општинске 300,0m. Минимални радијус кривине прикључака је 10,0m. Укрштаји планираних друмских саобраћајница са железницом пругом су у два нивоа. Решење о положају укрштања доносиће се плановима нижег реда уз услов да је удаљеност два суседна укрштања на отвореној прузи што већа.

Услови за планирање инсталација уз државне путеве

У заштитном појасу јавног пута може да се гради, односно поставља, водовод, канализација, топловод, железничка пруга и други сличан објекат, као и телекомуникационе и електро водове, инсталације, постројења и сл., по претходно прибављеној сагласности управљача јавног пута која садржи саобраћајно-техничке услове. Инсталације се могу планирати на катастарским парцелама које се воде као јавно добро путевима - својина Републике Србије, и на којима се ЈП "Путеви Србије", Београд води као корисник, или је ЈП "Путеви Србије", Београд правни следбеник корисника.

Општи услови за постављање предметних инсталација

Предвидети двострано проширење предметних државних путева на пројектовану ширину и изградњу додатних саобраћајних трака у потезу уз евентуалне реконструкције постојећих и изградње додатних раскрсница; траса предметних инсталација мора се пројектно усагласити са постојећим инсталацијама поред и испод предметног пута.

Услови за укрштање предметних инсталација са државним путевима

Укрштање са путем предвиди искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на пут, у прописаној заштитној цеви, заштитна цев мора бити пројектована на целој дужини између крајних тачака попречног профила пута (изузетно спољња ивица реконструисаног коловоза), увећана за по 3,0m са сваке стране, минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви од најниже коте коловоза до горње коте заштитне цеви износи минимално 1,35m, минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до корње коте заштитне цеви износи 1,0m.

Услови за паралелно вођење предметних инсталација са државним путевима предметне инсталације морају бити поставље минимално 3,0m од крајње тачке попречног профила пута (ножице насипа трупа пута или срољње ивице путног канала за одводњавање) изузетно ивице реконструисаног коловоза уколико се тиме не ремети режим одводњавања коловоза; на местима где није могуће задовољити услове из претходног става мора се испројектовати и извести адекватна заштита трупа предметног пута.

Услови за аутобуска стајалишта на државним путевима

Аутобуска стајалишта планирати саобраћајно безбедно, у складу са саобраћајно безбедносним карактеристикама и просторним потребама, затим у складу са чланом 70. и 79. Закона о јавним путевима ("Службени гласник РС", бр. 101/05), као и уз поштовање следећих услова:

- Почетак, односно крај, аутобуских стајалишта мора бити удаљен минимално 20,0m од почетка, односно краја, лепеза прикључног пута у зони раскрснице;
- Дужина прегледности на деоници предметног пута на којој се пројектује и гради аутобуско стајалиште мора бити најмање 1,5m дужине зауставног пута возила у најнеповољнијим временским условима (снег на путу) за рачунску брзину кретања возила од 50km/h;
- Насправна (упарена) аутобуска стајалишта поред јавног пута пројектују се и граде тако да се гледајући у смеру вожње, прво наилази на стајалиште са леве стране пута и тада подужно растојање два насправна аутобуска стајалишта (од краја левог до почетка десног) мора износити минимално 30,0m;
- Изузетно, аутобуска стајалишта се могу пројектовати и градити тако да се прво аутобуско стајалиште поставља у смеру вожње са десне стране пута и тада међусобни размак крајњих тачака аутобуских стајалишта (од краја десног до почетка левог) не сме бити од 50,0m;
- Ширина коловоза аутобуских стајалишта поред предметног пута мора износити 3,5m;
- Дужина укључне траке са предметног пута на аутобуска стакалишта мора износити 30,5m;
- Дужина укључне траке са аутобуских стајалишта на предметни пут мора износити 24,8m;
- Дужина ниша аутобуских стајалишта мора износити 13,0m за један аутобус, односно 26,0m за два или за зглобни аутобус;
- Попречни пад коловоза аутобуских стајалишта мора бити најмање 2% од ивице коловоза пута;
- Коловозна конструкција аутобуских стајалишта мора бити једнаке носивости као и коловозна конструкција предметног пута.

Услови за бицикличке стазе

Потребно је планирати и пројектовати евентуалну изградњу бицикличких и пешачких стаза поред предметног пута:

- Са адекватном – стандардима утврђеном грађевинском конструкцијом;
- Која задовољава одредбе утврђене тачкама 7.1.2. 7.4.3. и 7.4.4 Правилника о основним условима које јавни путеви изван насеља и њихови елементи морају да испуњавају са гледишта безбедности саобраћаја ("Службени лист СФРЈ", бр. 35/81 и 45/81);
- Са удаљењем слободног профила бицикличке и пешачке стазе од ивице коловоза предметног пута од 1,5m (ширина банке предметног пута);
- Са размотреним и пројектно разрешеним свим аспектима коришћења и несметаног приступа бицикличкој и пешачкој стази од стране инвалидних - хендикепираних особа;
- Са обезбеђеним приступима бицикличке и пешачке стазе до постојећих или пројектом утврђених бицикличких и пешачких прелаза на предметном путу;
- Са саобраћајном анализом постојећег и перспективног бицикличког и пешачког саобраћаја и саобраћаја возила на предметном путу, у циљу утврђивања постојећих и перспективних пешачких прелаза на којима је потребно обезбедити позивне пешачке семафоре или упозоравајућу светлосну сигнализацију.

Паркирање и гаражирање

Паркинг простор за стамбене намене предвидети у оквиру припадајуће грађевинске парцеле, изван површине јавног пута и то једно паркинг или гаражно место за сваки стан (у породичном и вишепородичном објекту), с тим да најмање половина возила буде смештена у гаражама.

Гараже вишепородичних стамбених објеката планирају се у или испод објекта, у габариту, подземно, изван габарита објекта или надземно на грађевинској парцели.

Површине гаража вишепородичних стамбених објеката које се планирају надземно урачунавају се при утврђивању индекса искоришћености грађевинске парцеле, а подземне гараже се не урачунавају.

Паркинг простор за пословне намене предвидети у оквиру припадајуће грађевинске парцеле. Број паркинг места према намени одредити на следећи начин:

- Банка, здравствена, пословна, образовна или административна установа -1пм на 70m² корисног простора;
- Пошта – 1пм на 100m² корисног простора;
- Трговина на мало – 1пм на 100m² корисног простора;
- Угоститељски објекти – 1пм на користан простор за 8 столица;
- Хотелијерска установа -1пм на користан простор за 10 кревета;
- Позориште или биоскоп – 1пм на користан простор за 30 гледалаца;
- Спортска хала – 1пм на користан простор за 40 гледалаца;
- Производни, магацински и индустријски објекат -1пм на 200m² корисног простора;

Паркирање теретних возила и опреме мора се обезбедити на сопственој парцели.

Инфраструктурни коридори

У циљу заштите животне средине од негативних утицаја инфраструктурних коридора (у првом реду буке, аерозагађења, акцидената и др.) као и заштите објеката инфраструктуре од негативних утицаја из окружења (непланске изградње, неконтролисано одлагање отпада и др.) утврђују се следећи обострани заштитни појасеви траса и објеката постојећих и планираних инфраструктурних система:

1) *непосредни појас заштите* - простор заштитног појаса од:

- Осе далековода од 400 kV ширине 42,0m (2 x 21,0m од осе далековода);
- Осе далековода од 220 kV и 110 kV ширине 10,0m и нижег називног напона ширине 5,0m;
- Осе магистралног гасовода ширине 30,0m и доводно-разводног гасовода ширине 20,0m;
- Осе оптичког кабла ширине 1,0m.

Непосредни појас заштите радио коридора којим се штити правац простирања радио таласа, утврђује се за сваки радио коридор, према условима које утврђује корисник тог коридора.

2) *шири појас заштите* - простор од границе непосредног појаса заштите:

- ширине 170,0-180,0m за гасовод;

У непосредном појасу заштите:

1. Забрањује се изградња нових привредних, стамбених и других објеката и реконструкција и доградња постојећих који нису у функцији инфраструктурног система;
2. Забрањује се сађење биљака чији корен има дубину већу од 1,0m на удаљењу мањем од 5,0m од осе гасовода и у појасу заштите оптичког кабла;
3. Забрањује се сађење дрвећа испод далековода, док се постојећа стабла могу задржати уколико је задовољена сигурносна удаљеност вода од минимум 3,0m од било ког дела стабла;
4. Могу се постављати планиране паралелно вођене трасе осталих инфраструктурних система, објеката и постројења у инфраструктурном коридору на минималном међусобном растојању на основу закона и прописа, а под условима и на начин који утврди управљач јавног инфраструктурног система;
5. Дозвољава се изградња функционалних и пратећих садржаја, објеката, постројења и уређаја у функцији инфраструктурног система и спровођење мера заштите окружења од негативних утицаја инфраструктурног система (заштитно зеленило, заштитне баријере од буке, канализација, пречишћавање атмосферских вода и др.) као и потребне мере заштите инфраструктурног система (снегобрани, ветробрани и др.) на удаљењу које се утврђује према условима безбедног функционисања и одржавања инфраструктурног система.

У ширем појасу заштите:

1. Забрањује се изградња објеката који нису у функцији инфраструктурног система, реконструкција и доградња постојећих и изградња нових привредних, стамбених и осталих објеката;
2. Дозвољава се изградња објеката, тј. реконструкција и доградња постојећих и изградња нових објеката у зонама предвиђеним за изградњу с тим да је за изградњу стамбених објеката и објеката јавних служби, предуслов предузимање мера заштите на основу процене утицаја и ризика од инфраструктурног система на животну средину;
3. Сви планирани паралелно вођени инфраструктурни системи који нису постављени у непосредном појасу заштите смештају се у инфраструктурном коридору на минималном међусобном растојању на основу закона и прописа;
4. Изводе се потребни радови и спроводе мере заштите животне средине од негативних утицаја инфраструктурног система (заштитно зеленило, заштитне баријере од буке, канализација оборинских вода у депресијама поред инфраструктурног система и др.), као и потребне мере заштите инфраструктурног система које нису реализоване у непосредном појасу заштите.

Станице за снабдевање горивом

Станице за снабдевање горивом се могу градити у коридорима државних путева првог реда, државних путева другог реда и општинских путева у складу са противпожарним прописима и условима надлежних органа у области саобраћаја, екологије, водопривреде и санитарне заштите. Неопходна је претходна израда анализе утицаја на безбедност и функцију саобраћаја, загађење ваздуха, воде и земљишта, појаву буке и вибрација уз предвиђање мера за спречавање и смањење штетних утицаја. За прикључак бензинске станице на државни пут предвидети траке за успоравање-убрзавање.

- Забрањена је изградња бензинских станица у делу непрегледних кривина и деоницама пута у складу са техничким прописима у вези са несметаним и безбедним одвијањем саобраћаја на путу;
- Забрањена је изградња бензинских станица на удаљености мањој од 500,0m од раскрсница;
- Бензинска станица се гради са разделним острвом које треба да има ширину у складу са рангом пута и положајем, односно подручјем у ком се налази (градска односно ванградска зона);
- Обавезно је обезбеђење површине за паркирање возила у складу са важећим нормативима;
- Забрањена је локација бензинских станица у подручју појаса водозаштите и изнад водоносних слојева (подземних изворишта);
- Забрањена је локација бензинских станица близу водотока и заштићених природних добара;
- Обавезне су тампон зоне око станице ради смањења аерозагађења и буке.

Детаљније локације будућих станица генерално треба утврђивати у складу са противпожарним прописима и условима које утврђују надлежни органи у области саобраћаја, екологије, водопривреде и санитарне заштите.

Локацијском дозволом се утврђују правила за станице за напајање течним горивом и гасне станице уз постојеће општинске путеве у свим зонама, а уз прописане законске обавезе, као и израду процене утицаја објекта на животну средину.

Неопходна је усаглашеност са Законом о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04) и Уредбом о утврђивању листе пројекта за које је обавезна процена утицаја и листе пројекта за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 114/08).

Водоводна мрежа

Врста и класа цевног материјала за водоводну мрежу који ће бити уграђен, треба да испуни све потребне услове у погледу очувања физичких и хемијских карактеристика воде, притиска у цевоводу и његове заштите од спољних утицаја у току полагања, монтаже и експлоатације. Минимална дебљина слоја земље изнад горње ивице цеви 1,0m.

Хидранте у насељеним местима поставити према Правилнику о техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара.

У циљу рационализације потрошње извршити раздвајање водомера у објектима вишепородичног становања, тако да сваки стан има посебан водомер (обавезујуће за све нове објекте). За подручја где не постоји организовано снабдевање пијаћом водом дозвољава се изградња бунара или приватне водоводне мреже са бунаром или каптажом.

Канализациона мрежа

Канализациону мрежу за употребљене воде полагати у осовини саобраћајница, а за атмосферске воде у осовини коловозне траке супротне од траке за водоводну мрежу. Избор грађевинског материјала од кога су начињене цеви, пад цевовода и остале техничке карактеристике, одређују се на основу хидрауличког прорачуна.

За контролу рада канализације и могућност благовремене интервенције, на месту вертикалног прелома цевовода, промене хоризонталног правца пружања цевовода и улива бочног огранка, предвидети ревизионе силазе.

Радове око ископа рова, разупирања зидова рова, полагања и међусобног повезивања цеви, затрпавања цевовода и рова песком и ископаним материјалом, испитивања цевовода и пуштања у рад извршити на основу важећих техничких прописа и услова за ову врсту радова и инсталација.

За подручја где не постоји организовано одвођење отпадних вода, дозвољава се изградња водонепропусне септичке јаме.

Постројења за пречишћавање отпадних вода

Постројења за пречишћавање градити са таквим степеном пречишћавања да се не угрози квалитет прописане класе водотока који служи као реципијент. Прилаз постројењу мора се обезбедити са јавне површине. Омогућити фазну изградњу.

Регулација водотокова

За изградњу објеката на водном земљишту неопходни су претходни водопривредни услови.

Уређење водотокова ван насеља, вршити применом натуралне регулације. Сва укрштања саобраћајница са водотоковима спровести тако да зазор од коте велике воде, вероватноће појаве Q1%, до доње ивице конструкције буде најмање $h=1,0m$. Код подземних укрштања појединих инфраструктурних објеката са водотоцима и јаругама, горња ивица цеви мора бити најмање 1,0m испод постојећег дна корита.

Изградња малих хидроелектрана могућа је под условом да не угрожава изворишта, еколошке функције водотока, захтеве у погледу обезбеђивања гарантованих еколошких протока низводно од захвата и др. Забрањено је измештање водотока ради изградње МХЕ.

Гробља

Према Закону о сахрањивању и гробљима ("Службени гласник СРС" бр. 20/77, 24/85 и 6/89 и "Службени гласник РС", бр. 53/93, 67/93, 48/94 и 101/05), гробљем се сматра земљиште које је одговарајућим урбанистичким планом или одлуком скупштине општине одређено за сахрањивање умрлих. Сахрањивање умрлих, одређивање и стављање ван употребе гробља, одржавање и уређење врши се на начин утврђен прописом скупштине општине. Правила грађења за гробља примењују се за постојећа сеоска гробља уколико за њих није донет Урбанистички план.

Обавезни садржај сеоског гробља чине: површине за сахрањивање (гробне парцеле и гробна места) колске и пешачке саобраћајнице и прилазни пут. Минимална комунална опремљеност подразумева плато са чесмом, решеним одвођењем употребљене воде и површинске воде са платоа (по потреби септичка јама) и капелом са обавезним електричним прикључком.

Правила грађења за објекте на гробљима су следећа :

1. минималне димензије гробних места, пешачких стазе и колских саобраћајница
минималне димензије гробних места су:
  - појединачно гробно место: 1,0/2,1m
  - породично гробно место: 1,5/2,8mминималне ширине пролаза:
  - пролаз између гробних места 40cm
  - чеони пролаз 50cmминимална ширина пешачких стаза које деле гробне парцеле 1,2m
минимална ширина колске саобраћајнице (прилазног пута) је 5,0m, а изузетно минимално 2,5m
за сеоска гробља када се прилаз утврђује преко пољског односно некатегорисаног пута.

- уколико се постојеће гробље граничи са парцелама стамбених објеката, приликом изградње на неизграђеном делу гробља треба водити рачуна о томе да ивица гробне парцеле мора бити удаљена минимално 25,0m од најближег стамбеног објекта. Простор између гробне парцеле и границе гробља има улогу заштитног зеленила и мора се озеленити високом вегетацијом.
- комплекс гробља је потребно оградити зиданом оградом према стамбеним објектима (под условом да не угрожава осунчавање стамбених објеката) и транспарентном оградом према јавном путу и неизграђеном земљишту уз могућност формирања живе ограде.
- положај капеле и других објеката одређује се према просторним могућностима, функционалним захтевима (повезивање за колски и пешачки саобраћај) и рангу и потребама насеља.

Урбанистичкој разради локације новог гробља мора да предходи израда геолошког елабората и одговарајућег документа о утицају изградње гробља на животну средину.

Проширење и предвиђање нових локација гробља у складу са Просторним планом предвиђеним површинама. За проширење гробља обавезна је израда Плана детаљне регулације.

Сточно гробље

Формирање, уређење и одржавање сточног гробља на територији општине обављаће се у складу са Правилником о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објеката за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице ("Службени гласник РС", бр. 31/11).

Будући да сточно гробље представља најнеповољнији начин уклањања животињских лешина и конфиската, локација сточног гробља мора испуњавати одређене услове са хигијенског становишта. Локација сточног гробља мора бити:

- Изван насеља, на месту на коме неће узроковати непријатне мирисе, односно буку;
- На терену који није водоплаван и подводан, није поред водотокова и извора и где је ниво поземних вода низак (не сме бити виши од 2,5-3,0m испод површине тла);
- Лоцирана тако да не угрожава животну средину (воду, ваздух, земљиште, биљке и животиње, околину, односно места од посебног јавног интереса).

До сточног гробља мора постојати прилазни пут, а оно мора бити ограђено и обележено, са контролисаним улазом, како би се спречио улазак неовлашћених лица или животиња. Сточна гробља морају имати наткривен простор са потребном опремом, обезбеђеним доводом воде за пиће и одводом отпадних вода у случају да се на сточном гробљу врши обдукција животиња у циљу утврђивања узрока угинућа.

Површине потребне за димензионисање сточног гробља су: 4m² по грлу крупне стоке и 2m² по грлу ситне стоке. Свака лешина се закопава у засебну јаму. Временски турнус за сточна гробља је 10-15 година. Биљке са сточног гробља и околног простора не смеју се користити у исхрани људи и животиња већ се спаљују, могућа је само садња дрвећа. Обавезно је предвидети заштитни појас високог зеленила око сточног гробља.

За случај наглог помора стоке (епидемија) потребно је предвидети и *сточну јаму* за истовремено збрињавање већег броја угинулих животиња. Сточна јама се може налазити у оквиру сточног гробља или на другој локацији која задовољава услове прописане Правилником. Јама мора имати бочне зидове који су зидани тако да пропуштају течност, горњу површину са плочом од чврстог материјала и поклопац који се закључава и спречава ширење непријатних мириса.

Центри за одвојено сакупљање рециклабилног отпада (рециклажна дворишта)

Центри за одвојено сакупљање рециклабилног отпада (рециклажна дворишта) намењени су разврставању и привременом складиштењу посебних врста отпада.

Урбанистичким пројектом центара за одвојено сакупљање рециклабилног отпада дефинисаће се ситуационо решење, партерно уређење и саобраћајно и инфраструктурно повезивање.

Локације рециклажних дворишта, у складу са Правилником о критеријумима за одређивање локације и уређење депонија отпадних материја ("Службени гласник РС", бр. 54/92), морају задовољавати неколико основних услова:

- Рециклажно двориште треба лоцирати на ободу насеља или на локацији која није удаљена више од 2km од насеља;
- Локација треба да буде поред или у близини пута, тако да буде лако доступна возилима грађана и теретним возилима, мора имати ограду, капију и приступни асфалтни пут;
- Објект мора имати прикључак на основну инфраструктуру – водоводну, канализациону и електродистрибутивну мрежу;
- Рециклажно двориште треба да има подну површину која мора бити непропусна и отпорна на дејство ускладиштеног отпада.

Рециклажно двориште се не може се лоцирати:

- На земљишту у ужој зони санитарне заштите изворишта за снабдевање водом за пиће;
- У плавном појасу и на удаљености мањој од 100,0m од обале реке, језера, акумулација, гасовода, нафтовода и далековода;
- На удаљености мањој од 500,0m од природног или непокретног културног добра, стоваришта запаљивог материјала, војног објекта, здравственог објекта за стационарно лечење и природног лечилишта;
- На земљишту на коме је највиши сезонски ниво подземне воде 2,0m од површине терена, изнад тунела, подвожњака, склоништа и сл.

У оквиру рециклажног дворишта потребно је предвидети:

- Пријемно-отпремну зону;
- Халу за смештај пластике, ПЕТ амбалаже и папира;
- Надстрешницу за отпад од електричних и електронских производа, као и за кабасте отпад;
- Контејнерско острво за одвојено сакупљање отпада;
- Одвојен простор за прикупљање аутомобилских гума, отпадних уља, акумулатора и амбалаже од кућне хемије, боја и лакова;
- Контејнер за особље са инсталацијом санитарне воде, канализације, струје и грејања.

Пијаце

Према Правилнику о минималним техничким условима за обављање промета робе и вршење услуга у промету робе ("Службени гласник РС", бр. 47/96, 22/97, 6/99, 99/05 и 100/07) на зеленим пијацама обавља се промет на мало:

- Пољопривредно-прехрамбених производа;
- Цвећа, украсног и лековитог биља, садног материјала, украсних јелки, омота за паковање намирница;
- Непрехрамбених производа занатских радњи, домаће радиности;
- Других непрехрамбених производа и половне робе ако је за ту врсту производа уређен посебан простор на зеленој пијаци.

За зелене пијаце у сеоским насељима потребно је предвидети:

- Пијачни плато, тј. отворен простор за продају робе са неопходном опремом (тезге, пултови, столови и др);
- Одговарајуће прилазе продајним објектима и паркинг простор за теретна возила снабдевача и путничка возила купаца;
- Простор за продају сезонских кабастих производа (бостан, купус, кромпир и сл.);
- Могуће је предвидети мањи затворен простор за продају млечних производа, живине и сличне робе и одговарајуће просторије за управу пијаце.

На пијацама се обезбеђују општи санитарно-хигијенски услови у погледу изградње и уређења пијаца, снабдевања водом, одвода отпадних вода, уклањања чврстих отпадних материјала, потребан број тоалетних просторија сразмеран броју продајних објеката, односно продајних места на пијаци у складу са прописима којима се уређују санитарно-хигијенски услови за ту врсту објеката.

Предвиђање пријаца могуће је у склопу намене становања С1.

Сточне пијаце

Локације намењене за одржавање сточних пијаца, сајмова и изложби морају испуњавати услове прописане Правилником о уређењу сточних пијаца, вашара, сајмова, изложби и догона ("Службени гласник СРС", бр. 31/78), пре свега:

- Да се налазе изван насеља;
- Да се не граде на земљишту које је подводно и угрожено од поплава;
- Да имају везу са јавним путем;
- Да нису у последњих 20 година служиле за сточна гробља и јавно ђубриште;
- Да имају посебно издвојен простор за животиње за које се приликом контроле утврдило да су заражене или су сумњиве на заразу.

Величина потребног простора за сточну пијацу зависи од обима и врсте промета животиња, при чему треба предвидети повећање површине за 15% на име путева, манипулативних и санитарних обеката. Потребне површине по грлу животиња су: по грлу крупних животиња 2,0m²; по телету 1,2m²; по овци (односно свињи преко 50kg) 1m²; и по јагњету и прасету 0,5m².

Предвиђање сточних пијаца могуће у делу становања С2.

Електроенергетика

За далековод се обезбеђује заштитна зона (коридор) чија ширина је зависна од напонског нивоа и техничког решења далековода.

Заштитне зоне далековода, зависно од напонског нивоа износе:

- За далековод напонског нивоа 400 (380) kV заштитна зона је ширине 42,0m (2x21,0m од осе далековода);
- За далековод напонског нивоа 110kV – за једноструки вод заштитна зона је ширине 22,0m (2x11,0m од осе далековода), а за двоструки вод заштитна зона је ширине 24,0m (2x12,0m од осе далековода);
- За далековод напонског нивоа 35kV – за једноструки вод заштитна зона је ширине 15,0m (2x7,5m од осе далековода), а за двоструки вод заштитна зона је ширине 16,0m (2x8,0m од осе далековода).

У складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 до 400 kV ("Службени лист СФРЈ", бр. 65/88 и "Службени лист СРЈ", бр. 18/92), изградња објеката (који нису намењени за трајни боравак људи) и друге инфраструктуре у коридору заштитног и извођачког појаса далековода је по правилу могућа. Обавеза инвеститора је да у фази планирања, пројектовања и изградње објекта или инфраструктуре прибави услове, сагласност и по потреби обезбеди надзор од стране електропривредног предузећа надлежног за изградњу/газдовање далеководом.

У делу вода где постоје објекти високоградње и на прелазима саобраћајница, морају се задовољити прописана хоризонтална и вертикална одстојања. а сам вод мора имати појачану механичку и електричну сигурност. У коридору далековода забрањен је постављање засада високе вегетације. Наведени услови примењују се за све постојеће и планиране далеководе. За постојеће далеководе, за које се планом предвиђа измештање, до њиховог фактичког измештања, остају на снази све утврђене мере заштите. Трасе нових, као и реконструкција постојећих далековода, решиће се посебном урбанистичком и техничком документацијом.

Локација нових и реконструкција постојећих трафостаница 10/0,4 kV решиће се посебном урбанистичком и техничком документацијом. Величина парцеле за трафостаницу 10/0,4 kV износи до 5,5x6,5m. За изградњу трафостаница непосредне локације и величина парцела утврђују се конкретном разрадом, тако да буду испуњени следећи услови:

- Да иста буде постављена што ближе тежишту оптерећења;
- Да прикључни каблови буду што краћи;
- Да је расплет водова што једноставнији;
- Да постоји могућност лаког приступа ради монтаже, замене и одржавања опреме;
- Да постоје подземне и надземне инсталације у окружењу трафостанице;
- Да је израђена процена утицаја ТС на животну средину.

Планска решења за намену и коришћење простора у зони постојећих далековода, за које се планом предвиђа измештање, не могу се примењивати до обезбеђења њиховог измештања.

Ваздушни водови 10 kV, кабловски водови 10 kV и трафостанице 10/0,4 kV спадају у објекте за које се не издаје грађевинска дозвола, па се исти могу градити на основу идејног пројекта и решене имовине, уз услов обезбеђења свих потребних техничких услова усаглашености са другим објектима и мрежама.

Изградњу ваздушних и кабловских водова 10 kV и 0,4 kV изводити према техничким прописима дефинисаним одговарајућим Правилницима.

Прикључивање објеката на електроенергетску мрежу изводити према условима надлежних електродистрибутивних предузећа и техничким прописима.

Топлификација и гасификација

Објекат гасовода је цевовод опремљен потребним деловима и уређајима који служе за сигуран транспорт гаса, а као пратећи објекат планира се телекомуникациони оптички кабл за потребе даљинског надзора и управљања постројењима гасовода са полагањем у коридору гасовода.

Код изградње магистралних гасовода (притиска од 16 до 50 бара), као и продуктовода обезбеђују се две зоне заштите и то:

- Ужа зона заштите ширине 60,0m, односно по 30,0m са сваке стране гасовода (продуктовода), у којој је забрањена градња објеката за становање или боравак људи;
- Шира зона заштите гасовода је подручје у ком други објекти утичу на сигурност гасовода. Граница шире зоне гасовода износи 200,0m са сваке стране гасовода, рачунајући од осе цевовода.

Поред ових зона заштите, код градње гасовода и продуктовода мора се испоштовати и услов да је у појасу ширине од 5,0m са једне и друге стране, рачунајући од осе цевовода, забрањена садња биљака (дрвећа) чији корени досежу дубину већу од 1,0m, односно за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5m.

У насељима у захвату Просторног плана за која је планирана гасификација (дистрибутивна гасоводна мрежа ниског притиска, притиска мањег од 4 бара), а која се налазе ван захвата плана генералне регулације, могуће је издавање локацијске дозволе за изградњу дистрибутивне гасоводне мреже ниског притиска, уз обавезу дистрибутера да обезбеди службеност пролаза кроз саобраћајне површине, као и обавезу усклађивања са осталим инфраструктурним мрежама, у складу са Законом о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 и 24/11).

Услови изградње дистрибутивних мрежа ниског притиска:

- Код извођења радова на саобраћајници извршити заштиту гасовода на местима прелаза. Минимална дубина укопавања при укрштању са путевима и улицама износи 1,0m, мерено од горње ивице заштитне цеви до коте коловоза, с тим да се гасовод полаже у заштитну цев или се врши заштита гасовода на други начин;
- Заштитна зона за примарну градску гасоводну мрежу средњег притиска износи 3,0m са обе стране, мерено од ивице гасовода, а зона заштите за секундарну (дистрибутивну) мрежу ниског притиска (до 4 бара) је 1,0m са обе стране. У овим зонама је забрањена изградња објеката супраструктуре;
- Профил рова за полагање гасовода одређује се према пречнику цеви и према условима терена. Дубина полагања цевовода гасоводне мреже у тротоару износи 0,6-1,0m, мерено од горње ивице цеви до коте терена. Све радове изводити у складу са Правилником о техничким нормативима за пројектовање и полагање дистрибутивног гасовода од полиетиленских цеви за радни притисак до 4 бара ("Службени лист СРЈ", бр. 20/92) и другим важећим законима и прописима.

Приликом изградње мерно-регулационих станица, потребно је обезбедити зоне опасности, и то:

Зона опасности 1 – зона у којој се при нормалном раду могу појавити запаљиве или експлозивне смеше ваздуха и гаса – полупречника 1,0m од елемената гасних инсталација МРС;

Зона опасности 2 – зона у којој се могу појавити запаљиве или експлозивне смеше ваздуха и гаса у ненормалним условима – полупречника 3,0m од елемената гасних инсталација МРС.

Минимално растојање мерно-регулационих станица на гасоводу средњег притиска (примарној градској гасоводној мрежи) од објеката супраструктуре је 15,0m, а до регионалних и локалних путева 10,0m. Све радове изводити у складу са Правилником о техничким условима и нормативима за безбедан транспорт течних и гасовитих угљоводоника магистралним нафтоводима и гасоводима и нафтоводима и гасоводима за међународни транспорт ("Службени лист СФРЈ", бр. 26/85) и другим важећим законима и прописима.

Обновљиви извори енергије

Постојећи законски оквир који се непосредно односи на припрему документације и изградњу ОИЕ чине прописи из подручја енергетике, водопривреде, пољопривреде, уређења простора и изградње објеката, заштите животне средине и имовинско-правних односа.

За све пројекте везане за изградњу обновљивих извора енергије неопходно је, у складу са "Листом пројеката за које је обавезна процена утицаја" и "Листом пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину" ("Службени гласник РС", бр. 114/08) и другим законима везаним за заштиту животне средине, утврдити да ли постоји потреба за израду Студије о процени утицаја на животну средину.

Поред наведених потенцијалних локација за изградњу малих хидроелектрана могуће су и друге локације на водотоцима у обухвату плана уколико задовољавају одређене услове на основу хидролошких мерења и прорачуна енергетских ефеката, у складу са смерницама Просторног плана Републике Србије 2020, Водопривредне основе Србије, одговарајућих стратегија и планова за изградњу МХЕ.

Изградња ових хидроелектрана је условљена степеном и условима заштите простора у коме су исте лоциране јер оне нису еколошки прихватљиве и ограничава се њихова изградња у деловима планског подручја са режимом заштите II степена, а забрањује у деловима са режимом заштите I степена.

Дозвољава се издавање урбанистичких аката за изградњу малих хидроелектрана на основу техничке документације израђене од стране овлашћеног пројектанта (у складу са смерницама Просторног плана Републике Србије 2020) уз прибављање свих неопходних услова из домена заштите природе, водопривреде, енергетике и свих других области прописаних Законом.

Објекти малих хидроелектрана морају се градити тако да:

- После искоришћене енергије вода буде враћена истог квалитета у водоток;
- Не умањује степен заштите и не отежава спровођење мера заштите од штетног дејства вода;
- Не погоршава услове санитарне заштите;
- Не угрози биолошки минимум у водотоку.

У случају градње већег броја малих хидроелектрана на истом водотоку треба испитати њихов кумулативни утицај на животну средину.

Критеријуме енергетске ефикасности треба уважити код пројектовања и избора опреме постројења, а касније и приликом коришћења и одржавања објеката МХЕ.

За потребе изградње објеката МХЕ снаге веће од 1 MW предвиђена је даља разрада Просторног плана Плановима детаљне регулације. За објекте МХЕ снаге мање од 1 MW предвиђена је разрада Урбанистичким пројектима.

Приликом одређивања локација за изградњу ветропаркова потребно је посветити пажњу ризику по животну средину (бука, утицај на животињски свет) и процени прихватљивости тог ризика са становишта домаћих прописа у области заштите природе и животне средине.

Ветропаркови се могу градити на свим за то погодним локацијама у захвату Просторног плана, уколико се након мерења и анализа утврди да су погодне за изградњу и испуњавају све услове из области заштите природне средине.

Локације соларних електрана ће се одредити накнадно, након даљих истраживања, испитивања и утврђивања економске исплативости. Дозвољена је изградња соларних електрана на локацијама у захвату Просторног плана које испуњавају услове у складу са одредбама Просторног плана и закона, осим у зонама заштите простора са режимом заштите I степена, где је изградња забрањена и II степена, где је ограничена.

Локације за објекте предвиђене за коришћење биомасе у захвату Просторног плана утврдиће се на основу техноекономских анализа, и могуће их је градити на локацијама које испуњавају услове за то, у складу са одредбама Просторног плана, закона и важећих прописа.

За потребе изградње објеката ветрогенератора и соларних фотонапонских постројења (соларних електрана) и постројења за биомасу предвиђена је даља разрада Плановима детаљне регулације. За објекте снаге мање од 1 MW, предвиђена је разрада урбанистичким пројектима.

Критеријуме енергетске ефикасности треба уважити код пројектовања и избора опреме постројења, а касније и приликом коришћења и одржавања свих објеката обновљивих извора енергије.

Приликом изградње стамбених и пословних објеката за боравак и рад људи примењивати све стандарде и прописе везане за термичку изолованост објеката у складу са Правилником о енергетској ефикасности зграда ("Службени гласник РС", бр. 61/11) и Правилником о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда ("Службени гласник РС", бр. 61/11), као и све прописе у вези са квалитетом уграђених материјала и инсталација у објектима.

Телекомуникације

Примена принципа да величина претплатничке петље буде од 0,5-1,0km у просторима са већим густинама становања и до 2,0km у сеоским срединама и могућност надоградње мултисервисних приступних чворова (МСАН) одређеним модулским елементима не омогућује да се утврде локације истих без конкретнијих прорачуна густине телефонских претплатника на појединим подручјима.

Као норматив за прорачун потребног броја телефонских претплатника у наредном периоду користити: два телефонска прикључка по стамбеној јединици и један телефонски прикључак на 15,0-50,0m² пословног простора.

Истурене комутационе степене (MSAN) који се изводе као "outdoor" ормани постављати на бетонске темеље одговарајућих димензија (сагласно типу кабинета). У оквиру темеља за смештај кабинета изградити ревизионо окно димензија 80x80x90cm због лакшег прихвата каблова и њиховог увођења у "outdoor" кабинет.

У кабинет се смешта комутациона опрема, систем преноса, исправљач, батерије и разделник. MSAN кабинет се напаја електричном енергијом са насељске мреже 0,4 kV. Комплекс MSAN-а оградити транспарентном оградом (бетонска сокла висине 0,5m и металана ограда висине 1,2m.).

Полагање телекомуникационих каблова вршити по правилу у саобраћајним површинама. Инвеститор је у обавези да обезбеди услове и сагласност власника земљишта за службеност пролаза (тј. полагање) каблова.

За полагање оптичких каблова у ров полагати полиетиленске цеви пречника 40mm, који ће послужити као заштита или резерва за касније "удување" оптичког кабла.

Све базне радиостанице сва три оператера пројектовати и градити са примопредајницима малих снага, због смањења електромагнетног зрачења и мањег утицаја на животну средину. Ово изазива већу густину објеката базних станица, и због малих снага примопредајника и могућности покривања одређених простора, избор оптималне локације је могућ тек после одређених мерења, те се локације истих не могу утврђивати просторним (урбанистичким) плановима.

Базне радиостанице које се граде на отвореном простору обавезно оградити жичаном транспарентном оградом висине до 2,2m.

Наведени телекомуникациони објекти спадају у објекте за које се не издаје грађевинска дозвола (члан. 145. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 и 24/11)), већ се радови врше на основу решења којим се одобрава извођење радова, па је могуће издавање решења за истурене комутационе степене (MSAN) и за деонице каблова који нису дати на графичком прилогу ако инвеститор обезбеди документацију предвиђену чланом 145. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 и 24/11).

3.1.8. Степен комуналне опремљености грађевинског земљишта по зонама који је потребан за издавање локацијске и грађевинске дозволе

Степен комуналне опремљености на територији општине се изузетно разликује у зависности од тога да ли су подручја у урбаним или руралним целинама. У насељима која се удаљавају од центра општине опремљеност инфраструктуром је све лошија јер сем електро и телефонске мреже у појединим насељима постоје и водоводне мреже са локалних изворишта, а без канализационе мреже.

Просторним планом се предвиђа изградња нових и "надградња" - реконструкција постојећих инфраструктурних мрежа у урбаном подручју таквог капацитета који ће задовољити потребе постојећих и нових корисника. У том подручју је обавезно прибављања услова за прикључивање објеката на инфраструктурне мреже од одговарајућих надлежних предузећа која газдују инфраструктурним мрежама као предуслов код добијања локацијске и грађевинске дозволе.

У деловима планског подручја где преовлађују зоне руралног обележја инвеститори су код захтева за добијање грађевинске дозволе у обавези да обезбеде услове за прикључење на јавне инфраструктурне мреже од надлежних предузећа која газдују инфраструктурним мрежама (најчешће: електроенергетска, телефонска и гасификациона мрежа), а прикључак на водоводну мрежу од надлежног предузећа или "групе грађана" - учесника градње мреже и уз обавезу изградње воднепрпусне септичке јаме.

3.1.9. Објекти за које се пре обнове и реконструкције морају израдити конзерваторски и други услови

За активности које могу непосредно или посредно проузроковати промену облика, изгледа или особености непокретних културних добара или њихове заштићене околине, правила се утврђују на основу мера заштите овог Плана и услова надлежног Завода за заштиту споменика културе а на основу Закона о културним добрима ("Службени гласник РС" бр. 71/94) и прописа донетим на основу њега. Обавеза прибављања услова и сагласности надлежне службе заштите важи и за радове на, или у околини непокретности које уживају предходну заштиту. На планском подручју конзерваторске услове је потребно прибавити за археолошко налазиште од великог значаја "Кулина", и споменик подигнут Никодију Стојановићу "Татку" и палим борцима.

3.1.10. Општи и посебни услови и мере заштите природног и културног наслеђа, животне средине и живота и здравља људи

Природна добра:

На читавом заштићеном подручју природног добра "Таткова Земунца" прописују се следеће мере заштите:

Дозвољене активности:

- Активности у циљу научних проучавања или конзервације;
- Активности на уређењу простора у циљу коришћења у дозвољене научне, културно просветне и туристичке сврхе;
- Газдовање шумама у државној својини и стручна помоћ у газдовању шумама у приватној својини вршиће се путем стручних служби ЈП Србијашуме - ШГ "Топлица" - Кршумлија - Шумска управа Покупље, а у складу са решењем о стављању под заштиту дела природног подручја планине Мали Јастребац;
- Контролисање сакупљања шумских плодова и лековитог биља вршиће служба ЈП Србијашуме - Шумска управа Прокупље.

Забрањене активности:

- Свака градња осим адаптације постојећих објеката и пратећих објеката на локацијама и уз посебне услове прибављене од Републичког завода за заштиту природе и Завода за заштиту споменика културе у Нишу;
- Забрањује се депоновање грађевинског и др. материјала као и отпадака свих врста и смећа;
- Забрањује се уклањање – бесправна сеча дрвећа;
- Забрањује се раскопавање, рушење, преправљање, презиђивање и вршење било каквих радова који могу нарушити својство споменика Никодију Стојановићу "Татку", као и употреба у сврхе које нису у складу са његовом природом, наменом и значајем и на начин који може одовести до његовог оштећења;
- Остављање табли и других обавештења на стаблима;
- Ложење ватре, осим на уређеним местима;
- Промена намене заштићене површине.

На читавом ИРА подручју прописују се следеће мере заштите:

Шумска станишта:

- Очувати врсте значајне за тип станишта;
- Не уносити стране (алохтоне) врсте и генетски модификоване организме;
- Осигурати адекватне мере за очување угрожених и ретких дивљих врста као и редовно праћење њихова стања (мониторинг);
- У свим шумама обезбедити неопходан проценат зрелих, старих и сувих (стојећих и оборених) стабала, а нарочито стабала с дупљама, у зависности од типа станишта;
- Приликом завршног сека већих шумских површина, где год је то могуће и прикладно, остављати мање непосечене површине;
- Очувати у највећој мери рубове шума;
- Осигурати продужење сечиве зрелости домаћих врста дрвећа с обзиром на физиолошки век поједине врсте и здравствено стање шумске заједнице;
- Избегавати употребу хемијских средстава за заштиту биља и биолошких контролних средстава у строго контролисаним условима, а примењивати употребу сертификованих биолошких средстава;
- Не користити генетски модификоване организме;
- Пошумљавање, где то допуштају услови станишта, обављати аутохтоним врстама дрвећа у односу који одражава природни састав, користећи природи блиске методе;
- Управљање типовима шумских станишта спроводити сходно начелима сертификације шума.

Водена и влажна станишта (копнене површинске воде, мочварна, тресавска, ритска и слатинска станишта):

- Очувати водена и влажна станишта у што природнијем стању, а према потреби извршити њихову ревитализацију;
- Очувати биолошке врсте значајне за типове станишта;
- Не уносити стране (алохтоне) врсте и генетски модификоване организме;
- Очувати и побољшати повезаност водотокова;
- Осигурати неопходну количину воде у воденим, мочварним и тресавским стаништима која је нужна за опстанак станишта;
- Одржавати повољни режим вода за очување водених и влажних станишта;
- Очувати повољна физичко-хемијска и биолошка својства воде за дати тип станишта или их побољшати, уколико су неповољна за опстанак станишта;
- Очувати повољан састав и концентрације хранљивих минералних и органских материја у води и тлу водених и влажних станишта;
- Спречавати процесе даљег превођења природних и полу природних водених и влажних станишта у друге намене;
- Обезбедити разноликост станишта на водотоцима очувањем неутврђених обала, спрудова, брзака, слапова и др. и повољну динамику вода (меандрирање, преношење и одлагање наноса, повремено природно плављење рукаваца и др.);
- Приликом антропогених активности експлоатације шљунка и песка, регулације водотокова, изградњи насипа, канала, рибњака и сл. водити рачуна да се колико је год могуће очува постојање ниских, благо искошених приобалних површина;
- Вађење шљунка обављати на повишеним терасима или у неактивном поплавном подручју, а избегавати вађење шљунка у активним речним коритима и плавним подручјима;
- У заштити од штетног деловања вода дати предност коришћењу природних ретензија и водотокова као просторе за задржавање поплавних вода односно њихово отицање;
- Не искориштавати седименте из речних спрудова;
- Забранити отварање нових експлоатација тресета на преосталим тресавским површинама.

Станишта унутар агроекосистема:

- Планирати ревитализацију постојећих као и успостављање нових природних и блиско природних станишта унутар агросистема;
- Очувати врсте значајне за тип станишта;
- Не уносити стране (алохтоне) врсте и генетски модификоване организме;
- Спречити уништавање живица, међа, травних појасева, дрвореда, бара и др. као и нарушавање природних услова неопходних за њихов опстанак;
- Забранити паљење стрништа, живица, тршњака и других типова станишта унутар агросистема;
- Спречити одлагање отпада и друге видове загађења станишта унутар агросистема.

Травна станишта и станишта високих зелени:

- Забрана промене намене површина и уништавање тих типова станишта;
- Очување врста значајних за тип станишта;
- Не уносити стране (алохтоне) врсте и генетски модификоване организме;
- Управљати травним стаништима путем редовног сезонског сточарења и кошења, прилагођеном типу станишта и спречити зарастања травних станишта и станишта високих зелени;
- Подстицати оживљавање традиционалног сточарства на травним подручјима;
- Очувати повољан ниво вредности минералних и материја у тлу травних станишта;
- Очувати повољан водни режим, укључујући висок ниво подземних вода на подручјима влажних травних заједница и заједница високих зелени.

Заштитити сва евидентирана стара стабла – записе (стабло храста у селу Балајнац) са заштитним простором у пројекцији крошње.

Непокретна културна добра

Опште мере заштите непокретних културних добара:

- Обезбедити услове за чување, трајну заштиту и презентацију непокретног културног добра у изворној или одговарајућој намени на начин и под условима који неће ни у чему угрозити његова основна споменичка својства;
- Остварити заштиту кроз документацију као обавезни, примарни вид заштите израдом потпуне стручне и техничке документације свих непокретних културних добара евидентираних непокретности;
- На непокретним културним добрима, добрима под претходном заштитом и у обухвату њихове заштићене околине не смеју се изводити радови који могу променити њихов облик, природу или изглед без претходно прибављених услова и сагласности надлежног Завода за заштиту споменика културе, као и услови и одобрења на основу прописа о планирању простора и изградњи објеката;
- Непокретна културна добра не смеју се користити у сврхе које нису у складу са њиховом природом, наменом и значајем, нити на начин који може довести до њиховог оштећења;
- Забрањује се уништавање, прекопавање и заоравање археолошких локалитета као и извођење земљаних радова на дубини већој од 30cm, изградња свих врста објеката и инфраструктуре, неовлашћено ископавање, одношење камена и земље и прикупљање покретног материјала без сагласности надлежне установе заштите, претходних археолошких истраживања и адекватне презентације налаза;
- Приликом извођења реконструкција у амбијентима са споменичким вредностима, у највећој могућој мери успоставити хармоничан просторни склад пројектовањем у контексту и ослањањем на споменичке вредности наслеђа у окружењу.

Опште мере заштите заштићене околине непокретних културних добара:

- Заштићена околина у погледу предузимања мера заштите и свих других интервенција ужива исти третман као непокретно културно добро;
- Забрањује се препарцелација постојећих грађевинских парцела у обухвату заштићене околине;
- Забрањује се сеча стабала и уклањање остале вегетације у обухвату заштићене околине, осим под условима и надзором надлежне службе заштите;
- Забрањује се извођење радова којима се врши промена облика или нагиба терена у обухвату заштићене околине;
- Забрану градње објеката у обухвату заштићене околине који својом наменом, архитектуром и габаритом угрожавају непокретно културно добро;
- Забрану постављања ваздушних електро и ТТ водова преко парцела у обухвату заштићене околине;
- Обавезу извођења претходних заштитних археолошких ископавања у случају подземног извођења инфраструктуре и враћање терена у првобитно стање по окончању радова;
- Забрану складиштења материјала, формирања депонија и производних постројења;
- Све активности на уређењу простора у обухвату заштићене околине изводити тако да не угрожавају непокретно културно добро, нити да својим карактером, обликом или габаритом доминирају над њиме.

Животна средина

Одржавање зона санитарне заштите акумулације површинске воде "Крајковачко језеро":

У зони непосредне заштите (I зона) забрањује се:

- Изградња или употреба објеката и постројења, коришћење земљишта или вршење друге делатности из члана 28. Правилника о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања ("Службени гласник РС", бр. 92/08);
- Постављање уређаја, складиштење опреме и обављање делатности који нису у функцији водоснабдевања;
- Кретање возила која су у функцији водоснабдевања ван за то припремљених саобраћајница, прилаз возилима на моторни погон која нису у функцији водоснабдевања, коришћење пловила на моторни погон, одржавање спортова на води и купање људи и животиња;
- Напајање стоке;
- Узгајање рибе ради комерцијалног изловљавања.

У зони санитарне заштите (II зона) забрањује се:

- Изградња или употреба објеката и постројења, коришћење земљишта или вршење друге делатности из члана 27. Правилника о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања ("Службени гласник РС", бр. 92/20);
- Стамбена изградња;
- Употреба хемијског ђубрива, течног и чврстог стајњака;
- Употреба пестицида, хербицида и инсектицида;
- Узгајање, кретање и испаша стоке;
- Камповање, вашари и друга окупљања људи;
- Изградња и коришћење спортских објеката;
- Изградња и коришћење угоститељских и других објеката за смештај гостију;
- Продубљивање корита и вађење шљунка и песка;
- Формирање нових гробаља и проширење капацитета постојећих.

У зони заштите слива (III зона) забрањује се:

- Трајно подземно и надземно складиштење опасних материја и материја које се не смеју директно или индиректно уносити у воде;
- Производња, превоз и манипулисање опасним материјама и материјама које се не смеју директно или индиректно уносити у воде;
- Комерцијално складиштење нафте и нафтних деривата;
- Испуштање отпадне воде и воде која је служила за расхлађивање индустријских постројења;
- Изградња саобраћајница без канала за одвод атмосферских вода;
- Експлоатација нафте, гаса, радиоактивних материја, угља и минералних сировина;
- Неконтролисано депоновање комуналног отпада, хаварисаних возила, старих гума и других материја и материјала из којих се могу ослободити загађујуће материје испирањем или цурењем;
- Неконтролисано крчење шума;
- Изградња и коришћење ваздушне луке.

Очување прописане класе квалитета површинских вода:

- Заштитом изворишта и обезбеђењем снабдевања водом, применом прописаних активности у зони заштите изворишта, ревитализацијом и проширивањем водоводног система;
- Планским третманом комуналних отпадних вода – ширењем канализационе мреже (канализације за употребљене и атмосферске воде), одређивање локације и изградња ППОВ;
- Уградња постројења за пречишћавање отпадних вода загађених нафтним дериватима;
- Објекти у којима се обавља производња и постоје технолошке отпадне воде (кланице, млекаре, хладњаче и др.) морају имати посебно издата водна акта (услове, сагласности и дозволе) којима се регулишу услови и квалитет отпадне воде и њено упуштање у канализацију или природни реципијент. Није дозвољено испуштање оваквих отпадних вода без претходног пречишћавања у подземље, водотоке, језера, бунаре или јавну канализацију;
- Забрана изградње индустријских и других објеката чије отпадне материје могу загадити воду и земљиште, као и других објеката који могу загадити воду или земљиште или угрозити безбедност водопривредне инфраструктуре;

- Дозвољена изградња објеката ако се у пројектовању и извођењу обезбеди каналисање и пречишћавање отпадних вода у складу са стандардима прописаним законом и у складу са законом, дозвољена је изградња објеката за рекреацију и туризам под условима заштите животне средине;
- Постојећи индустријски објекти морају у најкраћем року обезбедити каналисање и пречишћавање отпадних вода у складу са законском регулативом;
- Отпад се сме сакупљати само на водонепропусним површинама, а депоновање је могуће само ван шире зоне заштите;
- Забрана депоновања било каквог материјала на обалама водотока, коришћења напуштених бунара као септичких јама, прања возила, машина, опреме и уређаја у површинским водама и на водном земљишту, транспорта и складиштења опасних и отровних материја;
- У зони изворишта забрањена је интензивна употреба пестицида, хербицида и вештачких ђубрива на земљишту које се користи у пољопривредне сврхе;
- Коришћење вода за туризам и рекреацију - риболов, излетнички туризам и др;
- Коришћење хидропотенцијала за производњу електричне енергије.

Општи и посебни услови и мере заштите животне средине, живота и здравља људи приказани су у поглављу 2.7.1 "Заштита животне средине".

3.1.11. Посебни услови којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним особама са инвалидитетом, особама са посебним потребама, старима особама и особама са децом, у складу са стандардима приступачности

Приликом изградње јавних површина и објеката потребно је пројектовањем тротоара потребне ширине и без већих степеника, закошавањем и спуштањем ивичњака тротоара и стаза, посебно на пешачким прелазима, као и изградњом рампи уз степеништа и пешачке комуникације на прилазима зграда, омогућити несметано кретање, коришћење слободних и јавних површина као и приступ јавним и комерцијалним садржајима особама са посебним потребама и инвалидним лицима, старим особама и особама са децом (у складу са стандардима за просторне потребе инвалида у зградама и околини за прилазне елементе и просторе). Одређене делове пешачких стаза, по потреби, опремити одговарајућим држачима за случај поледице.

Приликом уређења слободних и зелених парковских површина, стаза и пешачких токова, код пројектовања нових објеката, као и код реконструкције приземља постојећих објеката, где год је то могуће, уз (или уместо) степеништа предвидети косе рампе за кретање особа са посебним потребама, старих особа и особа са децјим колицима. Неопходно је поштовање Правилника о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица ("Службени Гласник РС", бр. 18/97).

3.1.12. Мере енергетске ефикасности

Сви новопланирани објекти морају да задовољавају све прописе везане за енергетску ефикасност објеката у складу са Правилником о енергетској ефикасности зграда ("Службени гласник РС", бр. 61/11) и Правилником о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда ("Службени гласник РС", бр. 61/11).

Правилником о енергетској ефикасности зграда ближе се прописују енергетска својства и начин израчунавања топлотних својстава објеката високоградње, као и енергетски захтеви за нове и постојеће објекте. Одредбе овог правилника не примењују се на: зграде за које се не издаје грађевинска дозвола, зграде које се граде на основу привремене грађевинске дозволе, као и зграде које се граде на основу грађевинске дозволе за припремне радове, затим радионице, производне хале и индустријске зграде које се не греју и не климатизују.

У оквиру правилника дати су параметри за постизање енергетске ефикасности планираних објеката. Поред овога, дат је и скуп параметара који се могу применити приликом извођења радова на постизању енергетске ефикасности већ постојећих зграда и објеката.

Технички захтеви и параметри за постизање енергетске ефикасности нових зграда се односе пре свега на оријентацију, облик зграде (енергетски најефикаснији однос површине и запремине омотача зграде), зонирање и позиционирање просторија унутар самог објекта у складу са њиховим енергетским потребама, коришћења природног осветљења и осунчања.

3.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

Правилима грађења се утврђују услови и елементи неопходни за издавање Информације о локацији и Локацијске дозволе за изградњу: стамбених, пословних и других објеката.

Правилима грађења се дефинишу:

УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ - основна и допунска намена, индекс заузетости грађевинске парцеле и услови за образовање грађевинске парцеле.

УРБАНИСТИЧКЕ МРЕЖЕ ЛИНИЈА - регулациона линија, грађевинска линија, осовинска линија саобраћајнице и гранична линија зоне.

ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ - постављање објекта у односу на регулацију, постављање објекта у односу на границе грађевинске парцеле, најмања дозвољена међусобна удаљеност објеката, услови заштите суседних објеката, највећа дозвољена спратност објеката, највећа дозвољена висина објеката, правила за архитектонско обликовање објеката, услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели, начин оградавања, услови и начин приступа парцели, паркирања и гаражирања, услови прикључења на комуналну и осталу инфраструктуру и услови заштите од пожара.

На основу анализе стања коришћења земљишта на планском подручју и еколошке подобности истог, имајући у виду евидентиране потребе за простором и делатностима, правила грађења за доносе следеће целине и зоне одређене шемама уређења насеља:

а) Стамбену зону:

- Становање С1
- Становање С2

б) Привредне делатности:

- Пољопривредни комплекси
- Фарме за узгој стоке
- Објекти производних и комерцијалних делатности

в) Површине и објекти јавне намене

3.2.1. Општи појмови

Грађевинска парцела јесте део грађевинског земљишта, са приступом регулисаној саобраћајници, која је изграђена или планом предвиђена за изградњу.

Минимална величина грађевинске парцеле (минимална површина парцеле и минимална ширина парцеле према саобраћајници) дефинисане су за сваку намену према типологији градње.

Позиционирање објеката на парцели дефинише се грађевинском линијом у односу на: регулациону линију, границу бочне суседне парцеле и границу унутрашње суседне парцеле. У зони у којој постоје изграђени објекти (потпуно или делимично формиран блокови), позиција објеката на парцели утврђује се у складу са правилима за одговарајућу типологију градње и на основу позиције већине изграђених објеката у блоку.

Правила за позиционирање објеката на парцели су дефинисана за сваку намену у складу са типологијом градње.

Према типологији градње, објекти могу бити слободностојећи, у непрекинутом низу (двострано узидани) или у прекинутом низу (једнострано узидани или двојни).

Нов објекат се може градити на растојању мањем од дозвољеног уз претходно прибављену сагласност власника односно корисника суседне парцеле. У том случају, на калканском зиду новог објекта забрањени су било какви наспрамни отвори.

На калканском зиду новог објекта у низу, односно новог једнострано узиданог објекта према суседном постојећем објекту на граници парцеле, а који има изграђен светларник, обавезна је изградња светларника исте величине симетричног постојећем светларнику. У светларнику је дозвољено формирање само отвора помоћних просторија и степеништа.

Регулациона линија јесте линија која раздваја површину одређене јавне намене од површина предвиђених за друге јавне и остале намене.

Грађевинска линија јесте линија на, изнад и испод површине земље и воде до које је дозвољено грађење основног габарита објекта.

Објекат се поставља на грађевинску линију, односно унутар простора оивиченог грађевинском линијом. Све грађевинске линије у границама парцеле морају бити постављене тако да не угрозе функционисање јавних површина (улица, тротоара, инфраструктурне мреже и сл.).

Индекс заузетости парцеле јесте однос габарита хоризонталне пројекције изграђеног или планираног објекта у нивоу терена и укупне површине грађевинске парцеле, а највећи дозвољени је дефинисан за сваку намену према типологији градње.

Висина објекта је растојање од нулте коте објекта до коте слемена (за објекте са косим кровом), односно до коте венца (за објекте са равним кровом).

Нулта (апсолутна) кота је тачка пресека линије терена и вертикалне осе објекта.

Висина објекта је:

- На релативно равном терену - растојање од нулте коте до коте слемена (за објекте са косим кровом), односно венца (за објекте са равним кровом);
- На стрмом терену са нагибом према улици (навише), кад је растојање од нулте коте до коте нивелете јавног или приступног пута мање или једнако 2,0m - растојање од нулте коте до коте слемена, односно венца;
- На стрмом терену са нагибом према улици (навише), кад је растојање од нулте коте до коте нивелете јавног или приступног пута веће од 2,0m - растојање од коте нивелете јавног пута до коте слемена (венца) умањено за разлику висине преко 2,0m;
- На стрмом терену са нагибом од улице (наниже), кад је нулта кота објекта нижа од коте јавног или приступног пута - растојање од коте нивелете пута до коте слемена (венца);
- На стрмом терену са нагибом који прати нагиб саобраћајнице висина објекта утврђује се применом одговарајућих тачака ових правила.

Релативна висина објекта је она која се одређује према другим објектима или ширини регулације. Одређује се кроз следеће односе, и то:

- Висина новог објекта мања је од 1,5 ширине регулације улице односно од растојања до грађевинске линије наспрамног објекта;
- Висина венца новог објекта се усклађује са висином венца суседног објекта.

Кота приземља објекта одређује се у односу на коту нивелете јавног или приступног пута, односно према нултој коти објекта, и то:

- Кота приземља нових објеката на равном терену не може бити нижа од коте пута;
- Кота приземља може бити највише 1,2m виша од нулте коте;
- За објекте на стрмом терену са нагибом од улице (наниже), када је нулта кота нижа од коте нивелете јавног пута, кота приземља може бити највише 1,2m нижа од коте нивелете јавног пута;
- За објекте на стрмом терену са нагибом који прати нагиб саобраћајнице кота приземља објекта одређује се применом одговарајућих тачака ових правила;
- За објекте са нестамбеном наменом у приземљу кота приземља може бити максимално 0,2m виша од коте тротоара (денивелација до 1,2m савладава се унутар објекта).

3.2.2. Општи услови

Постојећи објекти чији су параметри (индекс заузетости парцеле, спратност и сл.) већи од утврђених параметара, задржавају постојеће параметре, без могућности доградње. За постојеће објекте чији су параметри (индекс заузетости парцеле, спратност и сл.) мањи од утврђених вредности, могућа је доградња уз поштовање следећих услова:

- Неопходно је обезбедити потребан број паркинг-гаражних места на парцели;
- Доградња може бити извршена у виду анекса, односно у приземљу или другим деловима и етажама објекта, у складу са утврђеним правилима;

- Дограђивање се мора изводити тако да се не наруши однос према суседним објектима, тј. обавезно је поштовати правила о позиционирању објеката;
- Дограђени део објекта мора бити у складу са постојећим елементима објекта, у истој, односно усклађеној материјализацији и композицији у оквиру планом дозвољених параметара за предвиђену намену;
- Надградња нових етажа постојћих објеката могућа је у оквиру планом дозвољених параметара за предвиђену намену;
- Надзидани део објекта мора бити изведен у складу са постојећим делом зграде;
- Прозорске отворе дограђених делова поставити у складу са прозорским отворима, терасама и балконима на постојећем делу објекта.

За постојеће објекте чија су међусобна растојања и растојања од граница парцеле мања од утврђених вредности, у случају реконструкције, на суседним странама није дозвољено постављати отворе стамбених просторија.

У случају замене објекта новим, поштују се урбанистички параметри дефинисани овим планом.

Испади грађевинских елемената

Хоризонтална пројекција испада поставља се у односу на грађевинску, односно регулациону линију. Испади на објекту не могу прелазити грађевинску линију више од 1,6m, односно регулациону линију више од 1,2m и то на делу објекта вишем од 3,0m, тако да преостали део тротоара од хоризонталне пројекције испада износи најмање 3,0m.

Испади грађевинских елемената у приземљу

Грађевински елементи на нивоу приземља могу прећи грађевинску линију рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада и то:

- 1) Излози локала 0,3m, по целој висини, када најмања ширина тротоара износи 3,0m, а испод те ширине није дозвољена изградња испада излога локала у приземљу;
- 2) Излози локала 0,9m по целој висини у пешачким зонама (најмања дозвољена ширина пешачке зоне 10,0m);
- 3) Транспарентне браварске конзолне надстрешнице у зони приземне етаже 2,0m по целој ширини објекта са висином изнад 4,0m;
- 4) Платнене надстрешнице са масивном браварском конструкцијом 1,0m од спољне ивице тротоара на висини изнад 4,0m, а у пешачким зонама према конкретним условима локације;
- 5) Конзолне рекламе 1,2m на висини изнад 4,0m.

Испади грађевинских елемената у спрату

Грађевински елементи (еркери, дократи, балкони, улазне надстрешнице са и без стубова, надстрешнице и сл.) на нивоу првог спрата могу да пређу грађевинску, односно регулациону линију рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада), и то:

- 1) На делу објекта према предњем дворишту 1,2m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 50% уличне фасаде изнад приземља;
- 2) На делу објекта према бочном дворишту (најмањег растојања од 2,5m) 0,9m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% бочне фасаде изнад приземља;
- 3) На делу објекта према задњем дворишту (најмањег растојања од задње линије суседне грађевинске парцеле од 5,0m) 1,2m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% задње фасаде изнад приземља.

Степеништа

Отворене спољне степенице могу се постављати на објекат (предњи део) ако је грађевинска линија 3,0m увучена у односу на регулациону линију и ако савлађују висину до 0,9m. Отворене спољне степенице које савлађују висину преко 0,9m улазе у габарит објекта. Отворене спољне степенице које се постављају на бочни или задњи део објекта не могу ометати пролаз и друге функције дворишта.

Подрумске етаже

Грађевински елементи испод коте тротоара (подрумске етаже) могу прећи грађевинску, односно регулациону линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада), и то:

- 1) Стопе темеља и подрумски зидови 0,15m до дубине од 2,6m испод површине тротоара, а испод те дубине 0,5m;
- 2) Шахте подрумских просторија до нивоа коте тротоара 1,0m.
- 3) Стопе темеља не могу прелазити границу суседне парцеле, осим уз сагласност власника или корисника парцеле.

Назидак

Висина назидка стамбене поткровне етаже износи највише 1,6m, рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне косине.

Ограде

Грађевинске парцеле могу се ограђивати зиданом оградом до висине од 0,9m (рачунајући од коте тротоара) или транспарентном оградом до висине од 1,4m.

Парцеле чија је кота нивелете виша од 0,9m од суседне, могу се ограђивати транспарентном оградом до висине од 1,4m која се може постављати на подзид чију висину одређује надлежни општински орган.

Зидане и друге врсте ограда постављају се на регулациону линију тако да ограда, стубови ограде и капије буду на грађевинској парцели која се ограђује.

Суседне грађевинске парцеле могу се ограђивати живом зеленом оградом која се сади у осовини границе грађевинске парцеле или транспарентном оградом до висине од 1,4m, тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде.

Врата и капије на уличној оградни не могу се отварати ван регулационе линије.

Парцела у сеоском насељу може се преграђивати у функционалне целине (стамбени део, економски део, економски приступ, стамбени приступ и окућница), с тим да висина унутрашње ограде не може бити већа од висине спољне ограде.

Грађевинске парцеле на којима се налазе објекти који представљају непосредну опасност по живот људи, као и грађевинске парцеле специјалне намене, ограђују се на начин који одреди надлежни орган.

Грађевинске парцеле на којима се налазе привредни објекти и остали радни и пословни објекти радних зона (складишта, радионице и сл.) могу се ограђивати зиданом оградом висине до 2,2m.

Одводњавање

Површинске воде се одводе са парцеле слободним падом према риголама, односно према улици (код регулисане канализације), односно јарковима са најмањим падом од 1,5%.

Површинске воде са једне грађевинске парцеле не могу се усмеравати према другој.

Површинске и друге отпадне воде из економског дворишта у сеоским насељима одводе се регулисано до ђубришне јаме када се економско двориште налази уз јавни пут.

Архитектонско обликовање

Изглед објекта, материјали, боје, кровни покривач, архитектонски детаљи, ограде и други елементи утврђују се архитектонским пројектом и треба да су у складу са амбијентом и да доприносе очувању визуелног идентитета и унапређењу естетских вредности простора. Не користити нападни фолклоризам, плагијате детаља античке архитектуре, лажне мансардне кровове, архитектонски насилно претварање равних кровова у косе и сл.

Дозвољено је формирање вертикалних отвора у поткровљу, са висином од коте пода поткровне етаже до преломне линије отвора максимално 2,2m чиме се обезбеђују излази на балкон или лођу. Облик и ширина отвора мора бити усклађен са елементима фасаде и пратити ритам отвора на нижим етажама.

Услови за изградњу или реконструкцију непокретних културних добара као и објеката који се налазе у заштићеној околини непокретних културних добара утврђују се конзерваторским условима надлежног Завода за заштиту споменика културе.

3.2.3. СТАНОВАЊЕ С1

Основна намена: становање

Допунска намена: трговина, угоститељство, администрација, услуге, занатство, сервиси, објекти за пружање туристичких услуга у сеоском домаћинству, економски објекти

Индекс заузетости: до 40%

Највећа спратност: П+1+ПК, уз могућност изградње подрумских или сутеренских просторија ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе

Највећа висина: 10,0m

Услови за образовање грађевинске парцеле:

Најмања површина грађевинске парцеле за изградњу слободностојећег породичног стамбеног објекта је 300,0m², двојног објекта 400,0m² (две по 200,0m²), објекта у непрекинутом низу 150,0m², полуатријумских објекта 130,0m² и објекта у прекинутом низу 200,0m².

Најмања ширина фронта грађевинске парцеле за изградњу слободностојећег породичног стамбеног објекта је 10,0m, двојних објекта 16,0m (два по 8,0m) и објекта у непрекинутом низу 5,0m.

Положај у односу на регулацију:

Најмање дозвољено растојање између грађевинске и регулационе линије је 3,0m.

Растојање од граница парцеле:

Најмање дозвољено растојање основног габарита (без испада) објекта и линије суседне грађевинске парцеле је за:

1) Слободностојеће објекте на делу бочног дворишта северне оријентације	1,5m
2) Слободностојеће објекте на делу бочног дворишта јужне оријентације	2,5m
3) Двојне објекте и објекте у прекинутом низу на бочном делу дворишта	4,0m
4) Први или последњи објекат у непрекинутом низу	1,5m

За зоне изграђених стамбених објекта чије је растојање до границе грађевинске парцеле различито од наведених вредности нови објекти се могу постављати и на растојањима која су ранијим правилима постављена и то:

1) Слободностојећи објекти на делу бочног дворишта северне оријентације	1,0m
2) Слободностојећи објекти на делу бочног дворишта јужне оријентације	3,0m

Међусобна удаљеност објекта:

Најмања дозвољена међусобна удаљеност стамбених објекта, осим полуатријумских објекта и објекта у непрекинутом низу, као и удаљеност новог стамбеног објекта од другог објекта било које врсте изградње или нестамбеног објекта је 4,0m.

За изграђене стамбене објекте чија међусобна удаљеност износи мање од 3,0m, у случају реконструкције не могу се на суседним странама предвиђати наспрамни отвори стамбених просторија.

Услови за изградњу других објекта на истој грађевинској парцели

Дозвољени су економски објекти, објекти за пружање туристичких услуга у сеоском домаћинству и објекти за обављање делатности које не угрожавају основну намену и које немају негативних утицаја на животну средину.

Економске објекте је могуће планирати под условима задовољења свих хигијенских захтева и прописа везаних за заштиту животне средине.

Економски објекти се урачунавају при израчунавању индекса заузетости.

Архитектонску обраду стамбених, помоћних и економских објекта прилагодити амбијенту у традицији народног градитељства.

Највећа дозвољена висина економских и помоћних објеката износи 5m.

Економски објекти су:

- Сточне стаје (живинарници, свињци, говедарници, овчарници, козарници), испусти за стоку, ђубришне јаме (ђубришта), пољски клозети и др;
- Уз стамбени објекат: летња кухиња, млекара, санитарни пропусник, магацини хране за сопствену употребу и др;
- Пушнице, сушнице, кошеви, амбари, надстрешнице за машине и возила, магацини хране, објекти намењени исхрани стоке и мини хладњаче за потребе пољопривредног домаћинства.

Позиционирање помоћних и економских објеката

Објекти за обављање услужних, занатских, трговинских и угоститељских делатности могу бити у оквиру стамбених објеката (најчешће у приземљу) или у оквиру помоћног објекта на парцели.

Позиција економских објеката у односу на грађевинску линију утврђује се применом најмањих дозвољених растојања утврђених овим правилима. Најмање растојање стамбеног објекта и сточне стаје је 15,0m. Најмање удаљење септичке јаме од стамбеног објекта је 6,0m, а од границе суседне парцеле 3,0m. Ђубриште, стајњак и пољски клозет морају бити удаљени од стамбеног објекта, бунара, односно живог извора воде најмање 20,0m и то само на нижој коти, низ ветар. Ако се економски делови суседних парцела непосредно граниче, растојање нових економских објеката од границе парцеле не може бити мање од 1,0m. Ако се економски део једне парцеле непосредно граничи са стамбеним делом друге парцеле, растојање нових економских објеката зависе од организације економског дворишта, с тим да се прљави објекти могу постављати само низ ветар у односу на чисте објекте.

Распоред објеката у односу на правац доминантних ветрова је такав да се низ правац ветра постављају најпре чисте функција ка прљавијим, или је размештај такав да ваздух са мирисима, задахом и слично мимоилази чисте садржаје.

Распоред објеката у односу на нагиб терена је по групацијама, од чистијих функција и садржаја ка прљавијим. На парцели са нагибом терена према јавном путу (навише), у случају нове изградње, стамбено двориште се поставља на највишој коти, економско двориште може бити уз јавни пут ако ширина парцеле то дозвољава (растојање од регулационе до грађевинске линије економских објеката утврђује се применом општих правила регулације увећаним за најмање 3,0m зеленог простора). На парцели са нагибом терена од јавног пута (наниже), у случају нове изградње, стамбено двориште се поставља на највишој коти уз јавни пут.

Економско двориште се поставља иза стамбеног дворишта (наниже). Међусобна растојања помоћних објеката зависе од организације дворишта, с тим да се прљави објекти могу постављати само низ ветар у односу на чисте објекте. Сточне фарме већег капацитета од 10 грла нису дозвољене у оквиру стамбеног подручја.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и простору за паркирање

Сваки објекат мора да има одговарајућу везу са приступним саобраћајницама, саобраћај унутар грађевинске парцеле треба да буде добро организован, са функционалним приступом простору за паркирање. Најмања ширина приступног стамбеног пута је 2,5m, а економског 3,0m.

Ширина приватног пролаза за парцеле које немају директан приступ јавном путу не може бити мања од 2,5m ако растојање најудаљеније тачке габарита објекта од коловоза износи до 25,0m. Уколико није испуњен овај услов ширина приступног пута не може бити мања од 3,5m за дносмерно (кружно) кретање возила око објекта, односно 6,0m за двосмерно кретање.

Паркирање и гаражирање

Паркинг простор предвидети у оквиру грађевинске парцеле, изван површине јавног пута, и то једно паркинг или гаражно место за сваки стан или једно паркинг место на 70m² корисне површине с тим да најмање половина возила буде смештена у гаражама.

Услови заштите суседних објеката:

У току извођења радова и при експлоатацији, водити рачуна о техничким и еколошким условима на суседним парцелама и о безбедности објеката изграђених на њима (при ископу темеља, одводњавању површинске воде, гаражирању возила, изношењу шута, смећа и др.).

Услови прикључења на комуналну и осталу инфраструктуру

У складу са условима надлежних комуналних и осталих предузећа.

Услови: заштите животне средине, хигијенски, заштита о пожара, безбедносни

Мере заштите према нормативима и прописима за конкретну област.

Зеленило и слободне површине

Предвидети најмање 10% површине грађевинске парцеле за зелене и слободне површине.

3.2.4. СТАНОВАЊЕ С2

Основна намена: становање

Допунска намена: услуге, занатство, сервиси, објекти за пружање туристичких услуга у сеоском домаћинству, економски објекти

Индекс заузетости: до 30%

Највећа спратност: П+1+ПК, уз могућност изградње подземних етажа ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе

Највећа висина: 10,0m

Услови за образовање грађевинске парцеле:

Најмања дозвољена површина парцеле за пољопривредна домаћинства је 800,0m² а за мешовита 600,0m².

Најмања дозвољена ширина фронта грађевинске парцеле је за све врсте домаћинстава 15,0m.

Положај у односу на регулацију:

Најмање дозвољено растојање грађевинске линије од регулационе линије је 5,0m.

Растојање од граница парцеле:

Најмање дозвољено растојање основног габарита слободностојећег објекта на делу бочног дворишта северне оријентације и линије суседне грађевинске парцеле је 2,5m, а двојних и објеката у прекинутом низу 4,0m.

За изграђене стамбене објекте чије је растојање до границе грађевинске парцеле мање од наведених вредности не могу се на суседним странама предвиђати отвори стамбених просторија.

Међусобна удаљеност објекта:

Међусобна удаљеност објеката износи најмање половину висине вишег објекта, али не мање од 6,0m

За објекте на грађевинским парцелама чија је ширина фронта већа од 15,0m међусобна удаљеност је најмање 6,0m.

За изграђене објекте на грађевинским парцелама чија је ширина фронта мања од 15,0m међусобна удаљеност износи најмање 5,0m.

За изграђене објекте који су међусобно удаљени мање од 3,0m не могу се на суседним странама предвиђати отвори стамбених просторија.

Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

На грађевинској парцели могу се градити економски објекти и објекти за пружање туристичких услуга у сеоском домаћинству. Економске објекте је могуће планирати под условима задовољења свих хигијенских захтева и прописа везаних за заштиту животне средине. Економски објекти се урачунавају при израчунавању индекса заузетости.

Највећа дозвољена висина помоћних објеката износи 5,0m.

Економски објекти су:

- Сточне стаје (живинарници, свињци, говедарници, овчарници, козарници), испусти за стоку, ђубришне јаме (ђубришта), пољски клозети и др.
- Уз стамбени објекат: летња кухиња, млекара, санитарни пропусник, магацини хране за сопствену употребу и др;
- Пушнице, сушнице, кошеви, амбари, надстрешнице за машине и возила, магацини хране, објекти намењени исхрани стоке и мини хладњаче за потребе пољопривредног домаћинства.

Позиционирање економских објеката

Позиција економских објеката у односу на грађевинску линију утврђује се применом најмањих дозвољених растојања утврђених овим правилима. Најмање растојање стамбеног објекта и сточне стаје је 15,0m. Најмање удаљење септичке јаме од стамбеног објекта је 6,0m, а од границе суседне парцеле 3,0m. Ђубриште, стајњак и пољски клозет морају бити удаљени од стамбеног објекта, бунара, односно живог извора воде најмање 20,0m и то само на нижој коти, низ ветар. Ако се економски делови суседних парцела непосредно граниче, растојање нових економских објеката од границе парцеле не може бити мање од 1,0m. Ако се економски део једне парцеле непосредно граничи са стамбеним делом друге парцеле, растојање нових економских објеката зависе од организације економског дворишта, с тим да се прљави објекти могу постављати само низ ветар у односу на чисте објекте.

Распоред објеката у односу на правац доминантних ветрова је такав да се низ правац ветра постављају најпре чисте функција ка прљавијим, или је размештај такав да ваздух са мирисима, задахом и слично мимоилази чисте садржаје.

Распоред објеката у односу на нагиб терена је по групацијама, од чистијих функција и садржаја ка прљавијим. На парцели са нагибом терена према јавном путу (навише), у случају нове изградње, стамбено двориште се поставља на највишој коти, економско двориште може бити уз јавни пут ако ширина парцеле то дозвољава (растојање од регулационе до грађевинске линије економских објеката утврђује се применом општих правила регулације увећаним за најмање 3,0m зеленог простора). На парцели са нагибом терена од јавног пута (наниже), у случају нове изградње, стамбено двориште се поставља на највишој коти уз јавни пут.

Економско двориште се поставља иза стамбеног дворишта (наниже). Међусобна растојања помоћних објеката зависе од организације дворишта, с тим да се прљави објекти могу постављати само низ ветар у односу на чисте објекте. Сточне фарме већег капацитета од 10 грла нису дозвољене у оквиру стамбеног подручја.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и простору за паркирање

Сваки објекат мора да има одговарајућу везу са приступним саобраћајницама, саобраћај унутар грађевинске парцеле треба да буде добро организован, са функционалним приступом простору за паркирање. Најмања ширина приступног стамбеног пута је 2,5m, а економског 3,0m.

Ширина приватног пролаза за парцеле које немају директан приступ јавном путу не може бити мања од 2,5m ако растојање најудаљеније тачке габарита објекта од коловоза износи до 25,0m. Уколико није испуњен овај услов ширина приступног пута не може бити мања од 3,5m за дносмерно (кружно) кретање возила око објекта, односно 6,0m за двосмерно кретање.

Паркирање и гаражирање

Паркинг простор предвидети у оквиру грађевинске парцеле и то за сваки стан 1,5 паркинг место или једно паркинг место на 70,0m² корисне површине.

Услови заштите суседних објеката:

У току извођења радова и при експлоатацији, водити рачуна о техничким и еколошким условима на суседним парцелама и о безбедности објеката изграђених на њима (при ископу темеља, одводњавању површинске воде, гаражирању возила, изношењу шута, смећа и др.).

Услови прикључења на комуналну и осталу инфраструктуру

У складу са условима надлежних комуналних и осталих предузећа.

Услови заштите животне средине, хигијенски, противпожарни и безбедносни услови

Мере заштите према нормативима и прописима за конкретну област.

Зеленило и слободне површине

Предвидети најмање 20% површине грађевинске парцеле за зелене и слободне површине.

3.2.5. ПОЉОПРИВРЕДНИ КОМПЛЕКСИ

Основна намена: прерада и складиштење пољопривредних производа и воћа, производња хране и сточне хране

Допунска намена: сервиси и складишта

Индекс заузетости: до 1ха 30%, од 1ха до 3ха 25%, преко 3ха 20%

Највећа спратност: П+1, уз могућност изградње подземних етажа ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе

Највећа висина: 12,0m, осим за технолошке објекте (спратна складишта, силоси и сл.) где се може утврдити и већа висина према технолошким потребама. Уколико су технолошки објекти виши од 30,0m неопходно је прибавити мишљење и сагласност институција надлежних за безбедност ваздушног саобраћаја. Највећа висина рекламних стубова је 30,0m

Услови за образовање грађевинске парцеле:

Најмања дозвољена површина грађевинске парцеле 2000,0m²

Најмања дозвољена ширина грађевинске парцеле 30,0m

Минимално опремање грађевинске парцеле подразумева обезбеђење приступног пута, водоснабдевања, прикупљања и пречишћавања отпадних вода, прикључка за електроенергетску и телекомуникациону мрежу, уређење манипулативног простора, паркинга за различите врсте возила и посебне просторије или ограда простор са посудама за прикупљање отпада.

Положај у односу на регулацију:

Најмање дозвољено растојање између грађевинске и регулационе линије је 5,0m.

У простору између регулационе и грађевинске линије може се поставити само портирница, улазни и контролни пункт.

Комерцијалне објекте, административне и управне зграде или садржаје којима приступају посетиоци (изложбени салони, продајни простори и сл.) позиционирати према јавној површини (улици), а производне објекти (производне хале, магацини, складишта и сл.) у залеђу парцеле.

Растојање од граница парцеле:

Најмање дозвољено растојање грађевинске линије од регулационе линије	15,0m
Најмање дозвољено растојање објекта од бочних граница парцеле	6,0m
Најмање дозвољено растојање два објекта напарцели	8,0m
Најмање дозвољено растојање објекта од задње границе парцеле	12,0m

Међусобна удаљеност објекта:

Најмања дозвољена удаљеност објекта од бочних суседних објеката је 30% висине вишег објекта, али не мање од 12,0m.

Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

На грађевинској парцели може се дозволити изградња технолошких и других објеката који су у функцији главног објекта (димњаци, ветрењаче, водоводни торњеви, рекламни стубови, и сл.), у складу са техничко-технолошким параметрима, тако да укупан индекс заузетости не прекорачи максимално дозвољене вредности на нивоу одговарајуће грађевинске парцеле. Дозвољене су делатности које не угрожавају основну намену и које немају негативних утицаја на животну средину. Објекти морају бити позиционирани на парцели, у оквиру грађевинских линија. Забрањено је подизање стамбених објеката.

Објекти са високим пожарним оптерећењем (складишта кабасте хране, сењаци, складишта горива, складишта отровних и запаљивих хемикалија и сл.) се постављају у оквиру производних комплекса тако да не представљају опасност по здравље и безбедност људи и животну средину.

Распоред објеката у групацијама је од чистијих функција и садржаја ка прљавијим, у односу на нагиб терена а у односу на правац дувања доминантних ветрова равак да се низ правац доминантних ветрова постављају најпре чисте функције ка прљавијим, или је размештај такав да ваздух са мирисима мимоилази чисте садржаје.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и простору за паркирање

Сваки објекат мора да има одговарајућу везу са приступним саобраћајницама и функционални приступ простору за паркирање.

Најмања ширина приступног пута износи 3,5m уколико је могуће једносмерно (кружно) кретање возила око објекта, односно 6,0m уколико се ради о двосмерном кретању.

Паркирање и гаражирање

Паркинг простор предвидети у оквиру грађевинске парцеле и то једно паркинг место на 70,0m² корисне површине пословног простора или једно паркинг место на сваког запосленог.

Број гаража предвидети према потреби, у комплексу.

Паркирање теретних возила и опреме мора се обезбедити на сопственој парцели.

У зависности од технолошког процеса у оквиру комплекса потребно је планирати претоварно-манипулативне површине и паркинг површине за теретна возила.

Услови заштите суседних објеката:

У току извођења радова и при експлоатацији, водити рачуна о техничким и еколошким условима на суседним парцелама и о безбедности објеката изграђених на њима (при ископу темеља, одводњавању површинске воде, гаражирању возила, изношењу шута, смећа и др.).

Сва неопходна заштитна одстојања морају се остварити унутар саме парцеле.

Није дозвољено планирање површина за отворене депоније већ је неопходно предвидети посебне просторе за сакупљање, примарну селекцију и одношење комуналног и индустријског отпада.

Складиштење материјала и робе на отвореном делу парцеле не сме бити организовано у делу према јавној површини (улици), већ мора бити визуелно заклоњено објектима или зеленилом.

Отпадне воде се пре испуштања морају пречишћавати, а слив канализационе мреже мора бити најмање 1000,0m испод мреже града, низводно.

Услови прикључења на комуналну и осталу инфраструктуру

У складу са условима надлежних комуналних и осталих предузећа.

Услови заштите животне средине, хигијенски, противпожарни и безбедносни услови

Мере заштите према нормативима и прописима за конкретну област.

Обавезна је примена мера заштите животне средине за локалитете и појединачне производне капацитете на основу процене утицаја на животну средину.

Зеленило и слободне површине

Предвидети најмање 20% површине грађевинске парцеле за зелене и слободне површине. Предвидети појас заштитног зеленила ширине најмање 5,0m на бочним и задњим границама комплекса и најмање 10,0m према саобраћајници.

3.2.6. ФАРМЕ ЗА УЗГОЈ СТОКЕ

Основна намена:	сточне фарме, живинарске фарме и рибњаци
Допунска намена:	кланице и прерада меса
Индекс заузетости:	до 70%, осим за комплексе који за функционисање имају платое где може да буде до 40%
Највећа спратност:	П+ПК, уз могућност изградње подземних етажа ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе
Највећа висина:	15,0m, осим за технолошке објекте где се може утврдити већа висина према технолошким потребама. Уколико су објекти виши од 30,0m неопходно је прибавити мишљење и сагласност институција надлежних за безбедност ваздушног саобраћаја. Највећа висина рекламних стубова је 30,0m.

Услови за образовање грађевинске парцеле:

Најмања дозвољена површина грађевинске парцеле 3000,0m².

Најмања дозвољена ширина грађевинске парцеле 25,0m.

Терен мора бити раван или благо закошен, до 10% (објекти паралелни са изохипсама).

Минимално опремање грађевинске парцеле подразумева обезбеђење приступног пута, водоснабдевања, прикупљања и пречишћавања отпадних вода, прикључка за електроенергетску и телекомуникациону мрежу, уређење манипулативног простора, паркинга за различите врсте возила и посебне просторије или ограђене просторе са посудама за прикупљање отпада.

Положај у односу на регулацију:

Најмање дозвољено растојање између грађевинске и регулационе линије је 15,0m.

У простору између регулационе и грађевинске линије може се поставити само портирница, улазни и контролни пункт.

Комерцијалне објекте, административне и управне зграде или садржаје којима приступају посетиоци (изложбени салони, продајни простори и сл.) позиционирати према јавној површини (улици), а производне објекти (производне хале, магацини, складишта и сл.) у залеђу парцеле.

Растојање од граница парцеле:

Најмање дозвољено растојање грађевинске линије од регулационе линије	15,0m
Најмање дозвољено растојање објекта од бочних граница парцеле	6,0m
Најмање дозвољено растојање објекта од задње границе парцеле	12,0m

Међусобна удаљеност објекта:

Најмања дозвољена удаљеност објекта од бочних суседних објекта у оквиру комплекса је 50% висине вишег објекта, али не мање од 8,0m.

Код фарми за говеда растојање од стамбених објекта треба да је најмање 200,0m, од разне индустрије и магацина од 200,0-1000,0m.

Код фарми за свиње растојање од стамбених објекта треба да је најмање 1000,0m, од разне индустрије и магацина од 500,0-1000,0m, а од јавних комуникација 100,0m.

Код фарми за живину растојање од стамбених објекта треба да је најмање 1000,0m, од разне индустрије и магацина 1500,0m, а од јавних комуникација 500,0m.

Стаје се постављају на најмањем међусобном растојању 20,0m у правцу југ-север, а простор између њих озелењава. Око сваке стаје се ради кружна комуникација у виду пешачке стазе (осим када се предвиђају испусти за животиње непосредно наслоњени на објекте).

Складишта хране се постављају у непосредној близини стајских објеката како би транспортни путеви били максимално скраћени.

Растојање између складишта лакозапаљивих садржаја и осталих зграда је најмање 20,0m, низ ветар.

Ћубриште се поставља у најудаљенијем делу парцеле удаљено 50,0m од најближег производног објекта тако да ветрови не дувају према производним објектима.

Манипулативне површине у појединим блоковима објеката, у виду унутрашњих дворишта и простора испред хангара, гаража, сило ровова, стаја, стајњака и сл. су димензија 12,0-20,0m, а може бити и већа у зависности од примењене механизације и њене бројности.

Неопходно је обезбедити потпуну диференцијацију између путева хране и путева којима се крећу остали садржаји у комплексу.

Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

Може се дозволити изградња пратећих објеката везаних за процес производње (складишта, сило ровови, сењаци, бинциклони, објекте за смештај и одржавање пољопривредних машина и оруђа, ветеринарска амбуланта, дјубриште, просторије намењене особљу, управи, и сл.) спратности до П+1.

Посебни објекти морају бити позиционирани на парцели, у оквиру грађевинских линија.

Организација треба да омогући етапну изградњу и развијање комплекса а објекте груписати по функцијама и садржајима и предвидети простор за касније измене, допуне и прилагодјавање.

Распоред објеката у односу на нагиб терена је од најчистијих садржаја ка најпрљавијим а у односу на правац доминантних ветрова низ правац се постављају чисте функција ка прљавијим или је размештај такав да ваздух са мирисима мимоилази чисте садржаје.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и простору за паркирање

Сваки објекат мора да има одговарајућу везу са приступним саобраћајницама и функционални приступ простору за паркирање.

Најмања ширина приступног пута износи 3,5m уколико је могуће једносмерно (кружно) кретање возила око објекта, односно 6,0m уколико се ради о двосмерном кретању.

Комплекс се ограђује оградом висине 1,5-2,0m и предвиђа се најмањим потребним бројем улаза. Сви улази треба да су контролисани и да садрже портирницу, дезинфекциону баријеру и колску вагу.

Паркирање и гаражирање

Паркинг простор предвидети у оквиру грађевинске парцеле и то једно паркинг место на 100,0m² корисне површине пословног простора или једно паркинг место на сваког запосленог.

Број гаража предвидети према потреби, у оквиру граница комплекса.

Паркирање теретних возила и опреме обезбедити према потреби, у оквиру граница комплекса.

У зависности од технолошког процеса у оквиру комплекса потребно је планирати претоварно-манипулативне површине и паркинг површине за теретна возила.

Услови заштите суседних објеката:

У току извођења радова и при експлоатацији (при ископу темеља, одводњавању површинске воде, гаражирању возила, изношењу шута, смећа и др.), водити рачуна о техничким и еколошким условима на суседним парцелама, као и о безбедности објеката изграђених на њима

Сва неопходна заштитна одстојања морају се остварити унутар саме парцеле.

Распоред објеката је у групацијама од чистијих функција и садржаја ка прљавијим у односу на нагиб терена а у односу на ветар, низ правац доминантних ветрова се постављају најпре чисте функција ка прљавијим, или је размештај такав да ваздух са мирисима мимоилази чисте садржаје.

Није дозвољено планирање површина за отворене депоније већ је неопходно предвидети посебне просторе за сакупљање, примарну селекцију и одношење комуналног и индустријског отпада.

Услови прикључења на комуналну и осталу инфраструктуру

У складу са условима надлежних комуналних и осталих предузећа.

Дневне потребе за водом по грлу крупне стоке износе 100 l, ситне 10-50 l, код живине 1 l, за особље 30 l и за машине 100 l. За специјалне погоне (млекаре, прерада воћа, винарије) дневне потребе за водом се утврђују према одговарајућим нормативима.

Услови заштите животне средине, хигијенски, противпожарни и безбедносни услови

Обавезна је примена мера заштите животне средине за локалитете и појединачне производне капацитете на основу процене утицаја на животну средину.

Минимална ширина заштитног зеленог појаса према приступној саобраћајници износи 15,0m.

Минимална ширина заштитног зеленог појаса по ободу комплекса износи 10,0m.

Складиштење материјала и робе на отвореном делу парцеле не сме бити организовано у делу према јавној површини (улици), већ мора бити визуелно заклоњено објектима или зеленилом.

Складишта горива (нафта, бензин) се раде по посебним прописима.

Отпадне воде се пре испуштања морају пречишћавати, а слив канализационе мреже мора бити најмање 1000,0m испод мреже насеља, низводно.

Зеленило и слободне површине

Као апсорбциони појас за заштиту објеката изван комплекса и као заштиту између појединих групација или објеката предвидети најмање 20% површине грађевинске парцеле за зелене и слободне површине.

3.2.7. ОБЈЕКТИ ПРОИЗВОДНИХ И КОМЕРЦИЈАЛНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Основна намена: индустријска, занатска и мануфактурна производња

Допунска намена: складишта и стоваришта

Индекс заузетости: до 0,5 ха 70%, од 0,5ха до 1ха 60%, од 1ха до 3ха 50% и преко 3ха 40%

Највећа спратност: П+1, уз могућност изградње подземних етажа ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе

Највећа висина: 15,0m, осим за технолошке објекте где се може утврдити већа висина према технолошким потребама. Уколико су објекти виши од 30,0m неопходно је прибавити мишљење и сагласност институција надлежних за безбедност ваздушног саобраћаја. Највећа висина рекламних стубова је 30,0m

Услови за образовање грађевинске парцеле:

Најмања површина грађевинске парцеле 1500,0m².

Најмања дозвољена ширина грађевинске парцеле износи 20,0m.

Минимално опремање грађевинске парцеле подразумева обезбеђење приступног пута, водоснабдевања, прикупљања и пречишћавања отпадних вода, прикључка за електроенергетску и телекомуникациону мрежу, уређење манипулативног простора, паркинга за различите врсте возила и посебне просторије или ограђене просторе са посудама за прикупљање отпада.

Положај у односу на регулацију:

Најмање дозвољено растојање између грађевинске и регулационе линије је 15,0m. У простору између регулационе и грађевинске линије може се поставити само портирница, улазни и контролни пункт.

Комерцијалне објекте, административне и управне зграде или садржаје којима приступају посетиоци (изложбени салони, продајни простори и сл.) позиционирати према саобраћајници, а производне објекте (производне хале, магацини, складишта и сл.) планирати у залеђу парцеле.

Растојање од граница парцеле:

Најмање дозвољено растојање грађевинске линије од регулационе линије	15,0m
Најмање дозвољено растојање објекта од бочних граница парцеле	6,0m
Најмање дозвољено растојање објекта од задње границе парцеле	12,0m

Међусобна удаљеност објекта:

Најмања дозвољена удаљеност објеката од бочних суседних објеката у оквиру комплекса је 50% висине вишег објекта, али не мање од 8,0m. Растојање између складишта запаљивих материјала и осталих објеката је најмање 50,0m, низ ветар.

Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

У оквиру грађевинске парцеле се може дозволити изградња пратећих објеката везаних за процес производње (складишта, просторије за особље, управу, и сл.) спратности до П+1 и висине до 5,0m.

Организација треба да омогући етапну изградњу и развијање комплекса а објекте груписати по функцијама и садржајима и предвидети простор за касније измене, допуне и прилагођавање.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и простору за паркирање

Сваки објекат мора да има одговарајућу везу са приступним саобраћајницама и функционални приступ простору за паркирање. Најмања ширина приступног пута износи 3,5m уколико је могуће једносмерно (кружно) кретање возила око објекта, односно 6,0m уколико се ради о двосмерном кретању. Сви улази треба да су контролисани и да садрже портирницу.

Паркирање и гаражирање

Паркинг простор предвидети у оквиру грађевинске парцеле и то једно паркинг место на 70m² корисне површине.

Број гаража предвидети према потреби, у оквиру граница комплекса. Паркирање теретних возила и опреме обезбедити према потреби, у оквиру граница комплекса.

Претоварно-манипулативне и паркинг површине за теретна возила предвидети у зависности од технолошког процеса, у оквиру граница комплекса.

Услови заштите суседних објеката:

У току извођења радова и при експлоатацији (при ископу темеља, одводњавању површинске воде, гаражирању возила, изношењу шута, смећа и др.), водити рачуна о техничким и еколошким условима на суседним парцелама и о безбедности објеката изграђених на њима.

Сва неопходна заштитна одстојања морају се остварити унутар саме парцеле.

У оквиру комплекса предвидети подизање појасева заштитног зеленила (компактни засади).

Није дозвољено планирање површина за отворене депоније већ је неопходно предвидети посебне просторе за сакупљање, примарну селекцију и одношење комуналног и индустријског отпада.

Складиштење материјала и робе на отвореном делу парцеле не сме бити организовано у делу према саобраћајници, већ мора бити визуелно заклоњено објектима или зеленилом.

Отпадне воде се пре испуштања морају пречишћавати, а слив канализационе мреже мора бити најмање 1000,0m испод мреже насеља, низводно.

Услови прикључења на комуналну и осталу инфраструктуру

У складу са условима надлежних комуналних и осталих предузећа.

Услови заштите животне средине, хигијенски, противпожарни и безбедносни услови

Обавезна је примена мера заштите животне средине за локалитете и појединачне производне капацитете на основу процене утицаја на животну средину. Складишта горива (нафта, бензин) се раде по посебним прописима.

Зеленило и слободне површине

Као апсорбциони појас за заштиту објеката изван комплекса и као заштиту између појединих групација или објеката предвидети најмање 20% површине грађевинске парцеле за зелене и слободне површине.

3.2.8. ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ

Основна намена: просвета, култура, управа, администрација, комерцијалне услуге и услуге које подразумевају канцеларијско пословање, лекарске и ветеринарске амбуланте, апотеке, спорт и рекреација

Допунска намена: објекти у функцији основне делатности

Индекс заузетости: до 80%

Највећа спратност: П+1+ПК, уз могућност изградње подземних етажа ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе

Највећа висина: 12,0m

Услови за образовање грађевинске парцеле:

Величина парцеле усаглашава се са потребама конкретне намене у складу са прописима и одговарајућим техничким нормативима.

Растојање од граница парцеле:

Најмање дозвољено растојање између регулационе и грађевинске линије је 2,0m.

Положај у односу на регулацију:

Најмање дозвољено растојање од граница парцеле је 1,5m, осим центру насеља, где је могуће постављање објеката јавних служби и на граници парцеле.

Међусобна удаљеност објекта:

Најмања дозвољена међусобна удаљеност објеката је 50% висине вишег објекта, али не мање од 4,0m.

Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

Могу се градити пратећи објекти у функцији делатности спратности до П+ПК.

Услови заштите суседних објеката:

У току извођења радова и при експлоатацији (при ископу темеља, одводњавању површинске воде, гаражирању возила, изношењу шута, смећа и др.), водити рачуна о техничким и еколошким условима на суседним парцелама и о безбедности објеката изграђених на њима.

Паркирање и гаражирање

Објекат мора да има везу најмање дозвољене ширине 3,5m са регулисаном саобраћајницом.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и простору за паркирање

Паркирање возила се обезбеђује у оквиру парцеле или јавне површине испред парцеле (уколико то дозвољава стање на терену), и то једно паркинг место на 100,0m² пословног простора или једно паркинг место на сваког запосленог, односно према стандарду за специфичну намену.

Паркирање теретних возила и опреме се обеђује на сопственој парцели.

Услови прикључења на комуналну и осталу инфраструктуру

У складу са условима надлежних комуналних и осталих предузећа.

Услови заштите животне средине, хигијенски, противпожарни и безбедносни услови

Делатности које се обављају на парцелама не смеју ни у ком случају да производе штетне утицаје на околину у смислу емисије буке, аеро и других врста загађења.

Мере заштите према нормативима и прописима за конкретну област.

Зеленило и слободне површине

За зеленило и слободне површине предвидети најмање 10% површине грађевинске парцеле.

3.3. Имплементација

Просторни план представља плански и правни основ за израду: урбанистичких планова, урбанистичко техничких докумената, као и за издавање информације о локацији и локацијске дозволе за делове планског подручја за које није предвиђена израда урбанистичких планова и пројеката у периоду до 2024. године.

3.3.1. Смернице за спровођење просторног плана

Као обавезујућа у спровођењу Просторног плана утврђују се планска решења, пропозиције и режими заштите Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора Ниш – граница Републике Македоније за линијске и пунктуалне инфраструктурне системе и објекте у обухвату генералног пројекта аутопута Ниш-граница Републике Македоније.

Просторни план спроводиће се

- (1) Директном применом Просторног плана кроз издавање информације о локацији и локацијске дозволе за делове територије за које није предвиђена израда урбанистичких планова, урбанистичких пројеката и шематских приказа уређења насеља, а у складу са правилима уређења за основне намене простора и општим правилима грађења;
- (2) Директном применом Просторног плана кроз издавање информације о локацији и локацијске дозволе применом правила уређења и грађења на основу шематских приказа уређења за насеља: Азбресница, Александрово, Арбанасце, Балајнац, Баличевац, Батушинац, Биљег, Бучић, Горња Расовача, Доња Расовача, Градиште, Девча, Дешилово, Дудулајце, Јовановац, Југ Богдановац, Кованлук, Костадиновац, Крајковац, Лепаја, Мраморско Брдо, Облачина, Падина, Рожина и Чубура;
- (3) Разрадом Просторног плана Планом генералне регулације за општински центар Меровина-Брест, у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи;
- (4) Разрадом Просторног плана Плановима детаљне регулације за:
  1. Коридор ДП I реда М-25 (ДП I Б реда бр. 14)*;
  2. Радну зону "Александрово";
  3. Радну зону "Југбогдановац";
  4. Туристичко насеље "Мраморско Брдо";
  5. Туристички комплекс "Крајковачко језеро";
  6. Туристички комплекс "Облачинско језеро";
  7. Археолошки парк "Кулина".
- (5) Разрадом Просторног плана израдом Урбанистичких пројеката за:
  1. Туристички комплекс "Мали Јастребац";
  2. Визиторски центар за споменик природе "Таткова земунца";

Доношење Плана детаљне регулације предвиђа се и за потребе проширења простора за сахрањивање, а у складу са одредбама овог Плана.

До доношења Плана детаљне регулације туристичког комплекса "Облачинско Језеро", на предметној локацији ће се примењивати одредбе Регулационог плана туристичког комплекса "Облачинско језеро".

До доношења Главног пројекта аутопута и дефинисања трасе обилазнице забрањује се свака изградња у резервисаном коридору планираног аутопута.

По престанку функције акумулације водоснабдевања Крајковачког језера, Планом детаљне регулације ће се дефинисати уређење и намена простора у обухвату друге зоне заштите водоизворишта.

Урбанистички планови и пројекти ће се радити у складу са концепцијом, смерницама, планским решењима коришћења, уређења и заштите планског подручја, а на основу утврђених Правила уређења и грађења. Обухват сваког појединачног урбанистичког плана и урбанистичког пројекта биће утврђен катастарским парцелама приликом доношења Одлуке о његовој изради.

Израда Плана детаљних регулација и Урбанистичких пројеката из области инфраструктуре могућа је на основу одредаба овог Плана и члана 27. Закона о планирању и изградњи.

План детаљне регулације археолошког парка "Кулина"

Планом детаљне регулације археолошког парка "Кулина" регулисаће се власнички односи, приступ, заштита и адекватна презентација овог непокретног културног добра од великог значаја. Режим заштите искључује извођење било каквих радова на непокретном културном добру осим конзерваторско-рестаураторских. У заштићеној околини је забрањено подизања објеката високе градње и промене облика терена а могуће је извођење приступних путева и стаза, обележавање и партерно уређење у циљу обезбеђивања примарне туристичке инфраструктуре, тако да се не ремете визууре нити пејзажне карактеристике простора од значаја за адекватан доживљај непокретног културног добра. Забрањено је увођење садржаја који могу компромитовати непокретно културно добро али се дозвољава ревитализација у намени која укључује делатности из области културе.

Урбанистички пројекат туристичког комплекса "Мали Јастребац"

Урбанистички пројекат туристичког комплекса "Мали Јастребац" регулисаће заштиту, уређење и презентацију природних, културно-историјских и научно-образовних потенцијала овог споменика природе и валоризовати његове туристичке потенцијале. Овај простор ће се штитити и уређивати, уз могућност увођења додатних садржаја у оквиру парцела постојећег грађевинског подручја поред већ изграђених одмаралишта, у којима ће се унапредити садржаји. Обавезно очувати просторно-амбијентални склад између изграђених објеката и околног амбијента.

Урбанистичким пројекат визиторског центра "Таткова Земунца"

Урбанистичким пројектом за уређење визиторског центра за споменик природе "Таткова Земунца" уредиће се презентација и регулисати извођење приступних путева и стаза, обележавање и партерно уређење у циљу обезбеђења примарне туристичке инфраструктуре. При пројектовању обавезно је очувати просторно-амбијентални склад између објеката и околног амбијента. С обзиром да се овај простор налази у обухвату истоименог заштићеног природног добра, радове је потребно ускладити са условима Завода за заштиту природе Србије.

3.3.2. Приоритетна планска решења и пројекти

У области коришћења природних ресурса

Пољопривредно земљиште:

1. Уређење и организација земљишног простора за интензивну пољопривредну производњу;
2. Зауостављање деградираних пољопривредног земљишта, очување површина и његовог бонитета;
3. Зауостављање стихијског заузимања плодног пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе;
4. Потпуна санација дивљих депонија на пољопривредном земљишту;
5. Строго контролисана употреба хемијских ђубрива и средстава за заштиту биља.

Минералне сировине:

Експлоатација песка и шљунка у долини Крајковачке и Југбогдановачке реке.

Шуме и шумско земљиште:

Доношење програма еколошке санације земљишта у складу са степеном деградираниости простора и потреба планиране намене простора.

У области демографског развоја

1. Зауостављање негативних демографских токова и обнова становништва:
  - Израда програма запошљавања и самозапошљавања радноспособног становништва, нарочито младих и женског-фертилног становништва у агропрерађивачкој индустрији, трговини, туризму и делатностима терцијалног сектора;
  - Израда програма за обезбеђење додатних извора прихода породичним пољопривредним газдинствима у склопу програма запошљавања и самозапошљавања и развоја сектора предузетништва и МСП;
  - Израда програма и дефинисање мера за ублажавање негативних демографских токова стварањем услова за повратак расељеног становништва и његову редистрибуцију (побољшање нивоа комуналног и инфраструктурног опремања насеља, побољшање нивоа базичних услуга – птт услуга, услуга интернета, услуга из домена социјалне и здравствене заштите и сл.);

2. Развој људских ресурса:

- Побољшање образовне структуре становништва и развој нових знања и вештина организовањем програма образовања одраслих и циљне преквалификације у складу са потребама привреде;
- Израда и реализација програма стручног образовања пољопривредника;
- Побољшавање услова социјалног статуса појединих категорија становништва (одраслих особа без образовања, жена, деце, старих, избеглих и интерно расељених лица, војних инвалида и других посебно угрожених група);

У области јавних служби

1. Адаптација/изградња капацитета мултифункционалних центара-пунктова за пружање основних јавних услуга (примарне здравствене и социјалне заштите, предшколског и основног четворогодишњег образовања), као једне од мера за ублажавање негативних демографских трендова и подстицања равномерног развоја, према плану организације јавних служби по насељима;
2. Уређење, реконструкција, адаптација и изградња садржаја јавних служби према плану њиховог просторног размештаја на планском подручју, првенствено:
  - Адаптација, реконструкција и осавремењивање опреме школских објеката, уз организовање услуга предшколског образовања у Облачини, као центру заједнице насеља;
  - Адаптација и проширење постојећих капацитета Центра за социјални рад у Меровини;
  - Адаптација и осавремењивање опреме Дома здравља и свих здравствених станица/ амбуланти на планском подручју;
  - Изградња физкултурне сале у Меровини;
  - Комплетирање спортско-рекреативних садржаја на Облачинском језеру;
  - Реконструкција објекта Дома културе у Меровини и осавремењивање/увођење нових садржаја;
  - Одржавање, инфраструктурно и техничко опремање и осавремењивање опреме свих капацитета јавних услуга.

У области привреде

Сектор пољопривреде

Развој пољопривреде и повећање тржишне конкурентности пољопривредне производње:

- Подршка развоју интензивне традиционалне пољопривредне производње;
- Подршка развоју и промоцији органске пољопривредне производње (нарочито у воћарској производњи);
- Подршка развоју и промоцији производње здраве хране (по стандардима Европске Уније) са познатим географским пореклом;
- Издавање посебне буџетске позиције за развој пољопривреде и пољопривредне производње;
- Подршка убрзаној регистрацији пољопривредних газдинстава, уз предузимање мера за укрупњавање поседа, пораст нивоа специјализације и комерцијализације, као и пораст нивоа техничко-технолошке опремљености истих;
- Подршка оснивању мини и микро погона на селу за откуп, смештај и прераду пољопривредних сировина подршка формирању центара за откуп и прераду лековитог и зачинског биља, гљива, шумских плодова и сл, отварању капацитета за откуп и прераду конзервирање, сушење и смрзавање воћа и поврћа, за изградњу и опремање мини фарми и кланица, погона за прераду меса и сл;
- Оснивање ефикасне саветодавне пољопривредне службе, осавремењавање рада ветеринарске службе, као и организовање перманентне обуке пољопривредних произвођача нарочито у погледу значаја и начина производње пољопривредних производа у органском режиму, адекватног смештаја и исхране стоке, начина употребе савремених агротехничких и агрохемијских средстава и сл;
- Подршка кластерном повезивању пољопривредних произвођача у свим областима пољопривредне производње, а са циљем ефикасног и рентабилног коришћења скупе механизације, едукације и размене искустава, лакшег пласмана производа и сл.

Сектор индустрије

Реструктурирање привреде, повећање конкурентности и развој сектора прерађивачке индустрије:

- Подршка привлачењу инвестиција и предузимање мера да се проиозводне делатности лоцирају у постојећим пословно-индустријским зонама и локалитетима;
- Подршка реструктурирању постојећих индустријских система (трикотажа Омладинка);
- Подршка инфраструктурном опремању и уређењу постојеће радне зоне у Александрову;
- Подршка уређењу и опремању нове радне зоне у Југбогдановацу;
- Предузимање мера за заштиту животне средине у постојећим и новим зонама у складу са режимом заштите и проценом утицаја привредних субјеката на животну средину.

Сектор мале и средње привреде и предузетништва

Реструктурирање привреде и развој сектора мале привреде и предузетништва:

- Обезбеђење просторних, саобраћајних и инфраструктурних услова као стимулација развоја постојећих и отварања нових малих и средњих предузећа као ефикасних и флексибилних привредних субјеката у погледу прилагођавања тржишту;
- Предузимање мера за усмерење производно-услугних делатности (мини и микро погона на селу за откуп, смештај и прераду пољопривредних сировина, фарми, кланица и погона за прераду меса, млекара и сл.) на простор мање повољан за пољопривреду (непродуктивна земљишта) у микроразвијеним центрима на руралном подручју;
- Подршка развоју сектора мале привреде и предузетништва преко канцеларије за локални економски развој и других служби за развој овог сектора привреде, пружањем финансијске (јавно-приватно партнерство) и нефинансијске помоћи (формирање базе привредних субјеката, ефикаснија администрација, едукација предузетника за израду бизнис планова, подршка удруживању привредних субјеката и стварању мреже пословних удружења и сл.);
- Подршка формирању хоризонталних и вертикалних кластера са циљем заједничке дистрибуције и промоције производа, наступа, лакшег пласмана производа, лакше наплате, едукације, размене искустава и сл.

У области туризма

1. Формирање базе података о природним и антропогеним туристичким вредностима;
2. Израда Стратегија развоја туризма општине Меровина;
3. Формирање општинске туристичке организације и помоћ њеној одрживости и функционисању;
4. Уређење пешачких стаза, одморишта и видиковаца у оквиру туристичке зоне "Б";
5. Израда програма промоције и едукације за бављење сеоским туризмом;
6. Реконструкција и изградња смештајних капацитета;
7. Унапређење постојећих и организација нових културно-спортских манифестација у циљу употпуњавања туристичке понуде општине;
8. Подршка адаптацији сеоских домаћинстава у циљу стварања услова за туристичку категоризацију;
9. Изградња и одржавање ловно техничких и других објеката у ловиштима (првенствено у ловишту "Мали Јастребац");
10. Презентација туристичких вредности општине;
11. Учествовање у организацији туристичких аранжмана обједињавањем туристичке понуде региона.

У области саобраћаја и инфраструктурних система

Саобраћај

1. Повећање саобраћајне доступности целог подручја државним путевима I реда:
  - Активности на изградњи путева у северном делу општине ради што бољег повезивања планског подручја са државним путевима I реда - са изграђеним ДП I реда М-1 (ДП I А реда бр. 1)* (Београд-Ниш-граница Републике Македоније) и са потенцијалном обилазницом ДП I реда М-25 (ДП I Б реда бр. 14)* (Ниш-Прокупље-Приштина) као сегмента међународног пута Е-80;
  - Асфалтирање постојећих општинских путева према ДП II реда Р-245а (општински пут Меровина-Облачина-Мали Јастребац)* у циљу повезивања насеља општине Меровина са ДП I реда М-25 (ДП I Б реда бр. 14)*, тј. будућим Е-80;
  - Изградња прикључних путева на државне путеве I реда;
  - Изградња обилазних путева у смислу непрекинуте мреже општинских путева;

2. Повећање саобраћајне доступности целог подручја државним путевима II реда:
  - Осавремењивање државних путева II реда на читавој територији општине;
  - Реконструкција оштећених деоница државних путева II реда;
  - Изградња нових општинских и приступних путева у циљу повезивања насељених места са државним путевима II реда;
3. Реконструкција и изградња локалне путне мреже:
  - Приоритетне деонице за реконструкцију: Југбогдановац-Доња Девча, Југбогдановац-Бучић, Меровина-Баличевац-Лепаја и Градиште-Батушинац;
  - Приоритетне деонице за изградњу: Лепаја-Ђерен Девча-Доња Девча, Доња Девча - Горња Девча, Доња Девча -Клисурица, Меровина-Бучић, Чубура-Горња Девча и Арбанасце-Ђуревац;
  - Изградња адекватних саобраћајница до туристичких дестинација и културно историјских споменика;
  - Израда конкретних пројеката реализације и формирање нових приступних путева до зона где се очекује интензивнији саобраћај.

Електроенергетика и телекомуникације

1. Реконструкција далековода 35 kV од ТС110/35/10 kV "Ниш 1" до ТС 35/10 kV "Меровина";
2. Реконструкција трафостанице 35/10 kV "Меровина";
3. Замена постојећих комутационих система (аналогне и дигиталне централе) MSAN "Меровина", MSAN "Биљег" и MSAN "Југбогдановац";
4. Изградња нове комутације типа -истурених комутационих степенса (MSAN) са одговарајућом приступном и транспортном мрежом и то: MSAN "Балајнац", MSAN "Облачина", MSAN "Азбресница", и MSAN "Доња Расовача";
5. Приоритети у делу мобилне телефоније је изградња базних радиостаница у непосредној близини насеља која немају или имају слабе сигнале (постојећих и потенцијалних оператера).

Водопривреда

1. Дефинисање и успостављање зона санитарне заштите око постојећих изворишта;
2. Реконструкција постојеће мреже и објеката за водоснабдевање;
3. Доградња разводне водоводне мреже у свим насељима;
4. Изградња централног ППОВ;
5. Изградња секундарне канализационе мреже за употребљене воде у свим насељима;
6. Изградња главних колектора од насеља до за то насеље предвиђено групно ППОВ;
7. Изградња групних постројења за пречишћавање отпадних вода;
8. Изградња линијских објеката за одбрану од поплава на Крајковачкој реци од педесетогодишњих великих вода;
9. Израда пројектне документације и изградња линијских објеката за одбрану од поплава на Југбогдановачкој реци;
10. Изградња бујичних преграда за заустављање наноса на свим водотоцима који пролазе кроз насеља.

Гасификација, топлификација ОИЕ

1. Изградња гасовода до МРС "Александрово" и изградња МРС "Александрово";
2. Припремне активности за изградњу соларних електрана и ветроелектрана, пре свега испитивање потенцијалних локација, одређивање њихових потенцијала и капацитета, израда студије просторног размештаја на територији Просторног плана, као и могућност интеграције у енергетски систем Републике Србије;
3. Израда студија о могућности коришћења биомасе и других капацитета ОИЕ локалног карактера.

Комунална инфраструктура

1. Интегрално управљање комуналним отпадом:
  - Затварање и санација постојећих депонија и сметлишта и рекултивација земљишта;
  - Успостављање система организованог сакупљања отпада у свим насељима на територији општине;
  - Увођење система примарне сепарације отпада на територији општине ("зелена острва" и мобилне станице за сакупљање отпада);
  - Изградња центра за одвојено сакупљање рециклабилног отпада (рециклажног дворишта);
2. Управљање опасним отпадом:
  - Одвојено сакупљање опасног отпада из домаћинства и транспорт до централног регионалног складишта опасног отпада;
3. Управљање отпадом животињског порекла:
  - Изградња сточног гробља/јаме на територији општине;
4. Сахрањивање у складу са санитарним прописима:
  - Уређење гробаља и опремање потребном комуналном инфраструктуром;
5. Опремање насеља пијацама и ветеринарским станицама:
  - Опремање и уређење зелене и мешовите пијаце у општинском центру Меровина-Брест;
  - Изградња отворених зелених пијаца у центрима заједнице насеља (Облачина, Балајнац, Југбогдановац) и у насељу Крајковац.

У области заштите животне средине

1. Развој система за праћење квалитета ваздуха, воде, земљишта и нивоа буке, уз претходно одређивање локација за постављање мерних станица:
  - Израда програма вршења мониторинга квалитета животне средине;
  - Оређивање локација и постављање мерних станица за праћење и контролу квалитета ваздуха, воде, земљишта и нивоа буке;
  - Оезбеђивање доступности резултата мониторинга;
  - Рзвијање информационог подсистема јединственог информационог система Републике Србије у области заштите животне средине;
2. Наставак изградње постројења за пречишћавање отпадних вода на Крајковачкој реци и проширење интересних кругова са локалних како би се обезбедила средства за проналажење решења за коначну диспозицију отпадних вода:
  - Израда пројекта изградње постројења за пречишћавање отпадних вода и проналажење адекватног решења за настале проблеме приликом изградње постројења како би се могло пустити у рад;
  - Обезбеђивање средстава за завршетак радова на изградњи постројења за пречишћавање отпадних вода;
  - Ширење свести о важности изградње постројења за пречишћавање отпадних вода и очувања квалитета воде и воденог биодиверзитета међу грађанима, општинским властима и странкама које би могле од овог пројекта имати користи;
3. Смањење утицаја саобраћаја на квалитет ваздуха и прекорачење дозвољеног нивоа буке у насељеном подручју, нарочито у општинском центру:
  - Смањење саобраћајног оптерећења кроз општински центар Меровина-Брест изградњом обилазнице;
  - Израда баријера, природних (зеленим засадама) и вештачких ради смањења ширења буке до стамбених објеката;
4. Организовање група, радионица и акција које би деловале у смеру побољшања квалитета животне средине на планском подручју и које би популаризовале идеју о значају очувања животне средине:
  - Обезбеђивање услова за вршење неформалног образовања кроз информисање људи о важности свих питања која се тичу квалитета животне средине;
  - Спровођење сталне кампање на локалном нивоу;

5. Заштита угрожених биљних и животињских врста:

- Поступање са дивљим биљним врстама и промет угрожених и заштићених врста флоре према Закону о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09);
- Контрола активности које се обављају на подручју природног станишта угрожених биљних врста;
- Контролисана сеча шума и контрола лова на подручју карактеристичних природних вредности на планском подручју;
- Повећање свести људи о важности очувања биљних врста.

У области заштите природних добара

1. Заштита, презентација и контролисано коришћење природних добара (природних простора око заштићених објеката, очување разноврсности и слике предела, унапређење његове чистоће и уређености, спровођење приоритетних активности санације и рекултивације деградираних површина, одржавање и очување станишта и разноврсности дивље флоре и фауне, њено јачање и просторно ширење);
2. Истраживање и установљавање заштићених природних добара (истраживање, вредновање и израда потребне документације за заштиту целина предвиђених за стицање статуса заштићених природних добара/подручја: успостављање заштите и организовање адекватног управљања, очувања, уређења и презентације мањих подручја и локалитета од локалног значаја – подручје Малог Јастрепца);
3. Предузимање мера на међународној афирмацији заштите природних вредности (заштита популација угрожених, ретких и у другом погледу значајних врста дивље флоре и фауне установљењем заштићених подручја мале површине у виду станишта или споменика природе на местима која су идентификована кроз научне студије и пројекте и одговарајућа програмска документа, успостављање мреже еколошки значајних подручја, на основу Закона о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/20 и 88/10) и меродавних подзаконских аката).

У области заштите непокретних културних добара

Израда Студије са перспекцијом градитељског наслеђа планског подручја и утврђивањем обухвата и мера заштите, чувања и коришћења објеката и њихове и заштићене околине.

3.3.3. Мере за подстицање равномерног територијалног развоја и кооперације са суседним јединицама локалне самоуправе

Основно планско опредељење је постизање већег степена просторно-функционалне интегрисаности како унутар планског подручја тако и у односу на окружење, чему посебно погодују саобраћајно-географски положај и планирани развој привредно-радних зона и инфраструктурних система. Положај на коридору X и осовини која повезује Ниш као макрорегионални и Прокупље као регионални центар, представљао је и наставиће да представља најзначајнији фактор развоја планског подручја. Овакав положај утицао је да централно подручје општине уз ДП I реда М-25 (ДП I Б реда бр. 14)* постане осовина просторног и привредног развоја, где је сконцентрисан највећи број новоизграђених привредних капацитета, функционално инфраструктурно углавном ослоњених на на Ниш и Прокупље. На простору већ формираних нуклеуса радних зона планира се наставак привредног развоја (радне зоне "Југбогдановац" и "Александрово") уз обезбеђење услова за већом саобраћајном, инфраструктурном, социо-економском и културолошком интеграцијом планског подручја.

Упоришта за подстицање равномерног територијалног развоја:

- Кроз модернизацију и изградњу комуналне и саобраћајне инфраструктуре и објеката јавних служби подићи ниво квалитета живота и услуга у центрима заједнице насеља и њиховом гравитрационим подручјима;
- Обезбеђењем подстицајних мера и средстава од стране државних и других фондова за развој локалних самоуправа и заједница;
- Изградњом профитабилних привредно-радних зона заснованих на тржишној економији и стварању вишкова;
- За развој руралних насеља, активности је потребно усмеравати ка постепеном и одрживом економском, социјалном и физичком развоју и обнови и спроводити их паралелно са развојем општинског центра.

Основне мере ће се спроводити:

- Реконструкцијом локалних саобраћајних и инфраструктурних веза и бољим опремањем сеоских насеља јавним и услужним садржајима побољшати квалитет живота руралног становништва и учинити му доступним све функције;
- Комбинованим и компатибилним развојем пољопривреде и других привредних, услужних и посредничких делатности (мали и средњи производни погони, домаћа радиност, занатство, трговина, скупљање шумских плодова, туризам, сервисне услуге и др.), унапредити економски статус становништа а тиме и могућност квалитетног живљења на селу;
- Обезбеђење повољних услова који би се манифестовали кроз одговарајуће пореске, стимулативне и субвентивне политике;
- Поспешити активности везане за ангажовање руралног становништва на развоју неаграрних и других делатности као што су: услужне делатности, перманентна едукација пољопривредног становништва, едукација о новим техничко-технолошким достигнућима у области пољопривреде, промовисање старих етно-заната, укључивање приватне иницијативе у области јавних служби, стимулисање и подстицање у циљу спречавања даље стагнације духовне и материјалне вредности села посебним програмима везаних за културу, етнографију, фолклор, спорт, рекреацију, итд;
- Организовање културних манифестација, спортских такмичења, сајмова, вашара и др;
- Функционална просторно-системска интеграција свих насеља планског подручја.

3.3.4. Учесници у имплементацији

У области заштите и коришћења природних ресурса

Локална самоуправа, Завод за заштиту природе Србије, невладин сектор, Министарства надлежна за пољопривреду, шумарство, заштиту животне средине и просторно планирање, Општина Меровина; Републички фондови за развој и заштиту животне средине; Органи управљања општине Меровина; Обласна развојна агенција ЈУГ; Породична пољопривредна газдинства, пољопривредни произвођачи, заинтересовани пословни субјекти и други актери на регионалном, националном и међународном нивоу.

У области развоја мреже насеља и јавних служби

Министарство културе, информисања и информационог друштва, приватни сектор, Општинске установе надлежне за културу, Фонд за развој Републике Србије, Републички геодетски завод, Општинска управа, Републичка и општинска јавна предузећа, Дирекције и фондови за изградњу, развој саобраћајне и друге инфраструктуре и објекте заједничке комуналне потрошње, Републичке, регионалне и општинске јавне установе у домену здравства, образовања, културе и социјалне заштите, туристичке организације на локалном и регионалном нивоу, Национални савет за регионални развој.

У области привредних делатности

Министарства надлежна за привреду, приватизацију, трговину и услуге, економију и регионални развој са одговарајућим управама, дирекцијама и агенцијама (Агенција за национални инвестициони план, Агенција за развој МСП, Агенција за страна улагања и промоцију извоза – СИЕПА, Агенција за приватизацију, Агенција за регионални развој), Фонд за развој Републике Србије, Привредна комора Србије, Регионална привредна комора Ниш; Обласна развојна асоцијација "Југ" д.о.о, Локална самоуправа, Републичка и општинска јавна предузећа, Асоцијације/удружења привредника и предузетника, сеоска домаћинства, НВО, Предприступни фондови Европске уније (за регионалну и преко-граничну сарадњу, регионални развој и сл.), Европска банка за обнову и развој (EBRD), Домаћи банкарски систем уз партнерство јавног и приватног сектора и др.

У области туризма

Министарства надлежна за туризам, животну средину и просторно планирање, инфраструктуру, водопривреду, шумарство, културу и спорт, Локална самоуправа, приватни инвеститори као носиоци комерцијалних улагања у развој свих видова туризма, будућа туристичка организација, сеоска домаћинства, НВО, Регионална привредна комора Ниш, Агенција за развој малих и средњих предузећа, Путеви Србије, Обласна развојна асоцијација "Југ" д.о.о, Завод за заштиту природе Србије, Републички завод за заштиту споменика културе, Завод за заштиту споменика културе Ниш, спортски клубови и др.

У области развоја инфраструктурних система и саобраћаја

Министарства надлежна за инфраструктуру и просторно планирање, ЈП "Путеви Србије", републички фондови (за развој, регионални развој, животну средину и др.), Општинска управа, локална предузећа надлежна за општинске путеве, Министарства надлежна за енергетику и заштиту животне средине, Локална самоуправа, ЈП "Електромрежа Србије", ЈП "Електропривреда Србије", ЕД "Југоисток", ЈП "Електродистрибуција Ниш", Предузеће за изградњу гасоводних система, транспорт и промет природног гаса а. д. "YUGOROSGAZ", Агенција за енергетску ефикасност, органи локалне самоуправе надлежни за урбанизам и заштиту животне средине, приватни сектор, Министарство за телекомуникације и информационо друштво, постојећи оператери у делу фиксне телефоније ("Телеком Србија", Орион-груп), постојећи оператери у мобилној телефонији ("Телеком Србија" - (МТС), "Теленор" и "VIP Mobile") и потенцијални оператери у фиксној и мобилној телефонији, ЈП Дирекција за изградњу општине Мeroшина, ЈКП, привредни субјекти у општини; Министарство надлежно за пољопривреду, шумарство и водопривреду, Републичка дирекција за воде, ЈП "Србијаводе" и др.

У области комуналних и стамбених делатности

Министарство животне средине, рударства и просторног планирања, Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде, Агенција за заштиту животне средине, Фонд за заштиту животне средине, Општинска управа општине Мeroшина, Ветеринарски специјалистички институт Ниш, ветеринарска станица Мeroшина, Јавна комунална предузећа, Привредни субјекти, Невладине организације и др.

У области заштите животне средине, предела, природних и непокретних културних добара

Министарство културе, информисања и информационог друштва; Републички завод за заштиту споменика културе, Завод за заштиту споменика културе Ниш, приватни сектор, Невладине организације из области културе, будућа општинска туристичка организација, Министарство животне средине, рударства и просторног планирања; Министарство надлежно за пољопривреду, шумарство и водопривреду, Републички хидрометеоролошки завод Србије и др.

3.3.5. Мере и инструменти за имплементацију

Планско-програмске

- Израда урбанистичких планова/пројеката;
- Израда локалног плана управљања отпадом са смерницама за проширење сакупљања комуналног отпада у сеоским подручјима (Општина Мeroшина);
- Израда плана чишћења дивљих сметлишта према приоритетима;
- Израда Програма организовања, начина селекције и сакупљања отпада ради рециклаже;
- Дефинисање програма сакупљања опасног отпада из домаћинства у оквиру локалних планова управљања отпадом;
- Дефинисање програма управљања отпадом животињског порекла;
- Повећање капацитета ЈКП за проширени обим сакупљања комуналног отпада;
- Организовање селекције, сакупљања и промета рециклабила у оквиру центара за одвојено сакупљање рециклабила и на терену (зелена острва и мобилне сакупљачке станице);
- Организовање одвојеног сакупљања опасног отпада из домаћинства и привременог складиштења у оквиру рециклажног дворишта;
- Програм мониторинга квалитета воде Крајковачке реке, Југбогдановачке реке и притока;
- Одређивање зона санитарне заштите изворишта;
- Програм и пројекти регулације и уређења водотокова;
- Средњорочни и годишњи програм развоја водоводне и канализационе инфраструктуре;
- План ерозионих подручја и програм антиерозионог уређења подручја.

Организационо-техничке

- Успостављање јавно-приватног партнерства у организовању услуга од јавног интереса;
- Израда програма и пројеката развоја и уређења туристичких локалитета, реконструкције саобраћајне инфраструктуре, програма изградње планираних смештајних капацитета и програма едукације становништва који врши прихват туриста у оквиру сеоског туризма;
- Подстицање развоја сеоске привреде и интегралног управљања природним ресурсима кроз повећање привлачности појединих локација за приватне инвеститоре;

- Пружање подршке млађим генерацијама за бављење пољопривредном делатношћу;
- Спречавање уситњавања пољопривредних поседа;
- Организација различитих услужних делатности на селу, откуп и прерада шумских плодова, ветеринарских станица, сервиса за пољопривредну механизацију и сл.;
- Укључити одвојено сакупљање рециклабилног материјала са пољопривредног земљишта;
- Оснивање независне професионалне организације (асоцијације, удружења или коморе) за све учеснике у управљању отпадом;
- Промовисати органску производњу, производњу компоста и примену природних ђубрива, као и производњу и употребу енергије из обновљивих извора;
- Упознати пољопривреднике са утицајима загађујућих материја ради бољег разумевања начина за смањење утицања нутријента и пестицида и проналажење економичних и еколошких решења за коришћење ђубрива;
- Унапређење пољопривредне механизације;
- Одржавање и унапређење пољопривредне производње и пласмана производа, унапређење сеоске инфраструктуре, заштита животне средине и развој и промоција сеоских предела;
- Обезбедити услове за прикупљање, транспорт, сортирање, рециклажу, одлагање, праћење и мониторинг отпада;
- Спровести имплементацију "кодекса добре пољопривредне праксе";
- Унапређење технологије;
- Унапређење праћења квалитета животне средине;
- Подстицање рециклаже;
- Програм уређења шумског земљишта у зонама које су утврђене Просторним планом;
- Израда програма газдовања шумама и пошумљавања земљишта у приватном власништву;
- Успоставити сарадњу између органа општине и организације која је задужена за транспорт гаса, као и сарадњу свих општина на траси магистралног гасовода МГ-11-02;
- Пружање поузданих и потпуних информација о енергетским потенцијалима од стране општине и сарадња свих надлежних министарства, агенција и јавних предузећа из домена енергетике, енергетске ефикасности, заштите животне средине, пољопривреде, заштите вода и шума, као и свих других из области ОИЕ;
- Пружање поузданих, потпуних и правовремених информација о енергетским потенцијалима од стране општине и сарадња свих надлежних општинских служби;
- Извршити детаљна мерења интензитета ветра и сунца у захвату Просторног плана и испитати могућности и близину прикључка на преносну мрежу ЕПС-а на датим локацијама;
- Извршити детаљна истраживања о локацијама и доступним количинама биомасе, као и могућности коришћења геотермалних извора.

Економско-финансијске

- Обезбеђивање приступа државним фондовима (Фонд за развој РС) приватном сектору;
- Укључивање различитих извора финансирања (спонзорство, задужбинарство, партиципација корисника);
- Обезбеђење средстава из буџета Републике Србије преко Министарства животне средине, рударства и просторног планирања и Фонда за заштиту животне средине (неповратна средства и кредити Фонда);
- Буџетска средства општине;
- Средства јавних комуналних предузећа (сопствена средства) и приватног сектора;
- Коришћење средстава Европске банке за обнову и развој (EBRD), Светске банке за инвестиционе програме и других кредита и средстава из донација;
- Коришћење међународног капитала – приватно улагање (Стратегија управљања отпадом за период од 2010-2019. године);
- Обезбеђење директних државних улагања из буџета РС и буџета општине Меровина, НИП-а и других фондова, развојни кредити и субвенције за израду и спровођење програма развоја туризма, развој туристичке инфра и супрасруктуре, прибављање и уређење грађевинског земљишта, ослобађање или смањење пореза на добит, ослобађање или смањење пореза на новозапослене, пенали за изградњу неадекватних капацитета на приоритетним туристичким локацијама, убрзана амортизација, концесија, ниже царине на увоз опреме и др;
- Појачати контроле и казне за продају неквалитетних пољопривредних инпута код произвођача, увозника и продаваца;
- Обезбеђивање повољних кредита за инвестирање у уређење пољопривредног земљишта;

- Обезбеђење директних државних улагања из буџета Републике Србије и улагања из буџета општине Мерошина;
- Ослобађање од пореза за улагања у оснивање малих предузећа за откуп и прераду пољопривредних производа;
- Створити услове да комерцијално-кредитни и финансијски сектор одговори потребама пољопривредника за краткорочним, средњерочним и дугорочним кредитима;
- Унапредити ефикасност коришћења државног пољопривредног земљишта;
- Започети са давањем концесија предузећима, пре свега за послове сакупљања и одлагања отпада са пољопривредних површина;
- Обезбеђивање директних државних улагања из буџета Републике Србије, Министарста животне средине, рударства и просторног планирања, као и из буџета општине Мерошина;
- Инвестиције у образовање кадрова;
- Пружање поузданих, потпуних, истинитих и правовремених информација о минералним ресурсима;
- Успостављање међусобног разумевања, комуникације, кооперације и координације међу заинтересованим учесницима (министарства, инспекције, привредници, општина, становништво и сл.);
- Перманентна едукација становништва и стална обука предузетника у погледу техничко-технолошких достигнућа у шумарској производњи и могућностима развоја пословања;
- Могућност удруживања и партнерство јавног и приватног сектора;
- Обезбеђивање директних државних улагања из буџета Републике Србије или мешовита улагања са иностраним партнером (Југоросгаз а.д.);
- Обезбеђивање директних улагања приватног сектора и/или државног сектора (Електропривреде Србије, Министарста животне средине, рударства и просторног планирања);
- Обезбеђивање директних улагања приватног сектора и/или улагања из буџета општине Мерошина.

Нормативно-правне

- Забрана коришћења земљишта у власништву општине/државе намењеног пружању јавних услуга у друге сврхе (пренамена простора);
- Правила уређења и грађења дефинисана Просторним планом;
- Доношење одлуке о поверавању послова сакупљања опасног отпада ЈКП-у или другом предузећу које је регистровано за послове управљања опасним отпадом;
- Доношење одлуке о утврђивању надлежности за управљање сточним гробљем;
- Општинска одлука о сахрањивању и гробљима;
- Одлука о утврђивању надлежности за управљање сеоским гробљима;
- Доношење одговарајућих одлука о изради програма и планова развоја везаних за туризам, израда и доношење стратегије развоја туризма општине Мерошина, одрживо коришћење туристичких простора од посебног значаја за развој туризма, лиценцијање и утврђивање стандарда и др;
- Спровођење законских и подзаконских аката којима се регулише развој пољопривреде и села;
- Подела задружне својине на мање групе приватних својина и сигурност дугорочних права закупа земљишта, механизације и других пољопривредних фондова;
- Увођење правног реда у власничке односе;
- Израда локалног плана управљања отпадом;
- Доследна примена важећих прописа о фитосанитарним питањима, ветеринарским питањима, питањима безбедности хране, генетски модификованим организмима, као и другим примарним питањима у пољопривреди;
- Усклађивање законских и подзаконских аката (допуна постојећих и доношење нових);
- Ефикасан надзор и ефективно спровођење законских (казнених) мера;
- Пореске олакшице и мере кредитно-монетарне политике (развоја дрвне индустрије и сл.);
- Средства локалне самоуправе за реализацију предвиђених инфраструктурних опремања;
- Коришћење средстава из приступних и структурних фондова ЕУ;
- Израда студија и усклађивање са условима министарстава и јавних предузећа надлежних за заштиту животне средине, вода и шума и пољопривреду.

*Према **Уредби о категоризацији државних путева** ("Службени гласник РС", бр. 14/12).

Доношењем наведене Уредбе у току излагања Просторног плана на јавни увид престале су да важе Одлука о утврђивању магистралних путева ("Службени лист СФРЈ", бр.39/84 и 4/87) и Одлука о утврђивању регионалних путева ("Службени гласник СРС", бр. 20/76 и 14/77 и "Службени гласник РС", број 35/91) и на територији општине Мерошина категоризација је извршена на начин приказан у заградама.

4. ПРИЛОГ

4.1. Списак табела

Табела 1	Општи подаци (стање према попису из 2002. године).....	1
Табела 2	Општи подаци по катастарским општинама.....	1
Табела 3	Биланс површина према основним наменама простора.....	10
Табела 4	Прогноза кретања броја становника до 2024. године.....	18
Табела 5	Прогноза кретања броја становника до 2024. године – индекс промене.....	19
Табела 6	План организације јавних служби по насељима.....	21
Табела 7	Планирани резервоари на територији општине Меровина.....	32
Табела 8	Списак планираних телефонских централа.....	37
Табела 9	Постојеће и потребне површине гробаља.....	39

4.2. Списак слика

Слика 1	Микрорејони пољопривредне орјентације.....	11
----------------	--	----

4.3. Списак карата

Рефералне карте 1:25.000

Реферална карта 1	"НАМЕНА ПРОСТОРА"
Реферална карта 2	"МРЕЖА НАСЕЉА И ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ"
Реферална карта 3	"ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРОСТОРА"
Реферална карта 4	"КАРТА СПРОВОЂЕЊА"

Шематски прикази уређења насеља 1:5.000 са описом обухвата грађевинских подручја

<i>Шематски приказ 1:</i>	Шема уређења насеља Александрово и Мраморско Брдо
<i>Шематски приказ 2:</i>	Шема уређења насеља Арбанасце
<i>Шематски приказ 3:</i>	Шема уређења насеља Азбресница и Јовановац
<i>Шематски приказ 4:</i>	Шема уређења насеља Балајнац
<i>Шематски приказ 5:</i>	Шема уређења насеља Баличевац
<i>Шематски приказ 6:</i>	Шема уређења насеља Батушинац
<i>Шематски приказ 7:</i>	Шема уређења насеља Биљег
<i>Шематски приказ 8:</i>	Шема уређења насеља Бучић
<i>Шематски приказ 9:</i>	Шема уређења насеља Дешилово
<i>Шематски приказ 10:</i>	Шема уређења насеља Девча и Чубура
<i>Шематски приказ 11:</i>	Шема уређења насеља Доња Расовача
<i>Шематски приказ 12:</i>	Шема уређења насеља Дудулајце
<i>Шематски приказ 13:</i>	Шема уређења насеља Горња Расовача
<i>Шематски приказ 14:</i>	Шема уређења насеља Градиште
<i>Шематски приказ 15:</i>	Шема уређења насеља Југбогдановац
<i>Шематски приказ 16:</i>	Шема уређења насеља Костадиновац
<i>Шематски приказ 17:</i>	Шема уређења насеља Крајковац, Кованлук и Падина
<i>Шематски приказ 18:</i>	Шема уређења насеља Лепаја
<i>Шематски приказ 19:</i>	Шема уређења насеља Облачина
<i>Шематски приказ 20:</i>	Шема уређења насеља Рожина

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Просторни план је израђен у аналогном и дигиталном облику и налази се у: Општинској управи општине Мeрошина, Министарству природних ресурса, рударства и просторног планирања (Републичка агенција за просторно планирање) и ЈП Завод за урбанизам Ниш.

Просторни план ступа на снагу осмог дана од дана објављивања, а објављује се и у електронском облику и доступан је путем интернета.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ МЕРОШИНА

Број:
У Мeрошини,

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ

Сања Миладиновић

T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y
8	4800853.638	7555327.466	8	4800715.107	7555254.582									
9	4800856.532	7555330.058	9	4800710.65	7555256.7									
10	4800861.427	7555333.061	10	4800693.05	7555267.11									
11	4800861.507	7555307.991	11	4800680.07	7555284.28									
12	4800861.999	7555293.295	12	4800656.75	7555303.27									
13	4800860.588	7555282.209	13	4800652.967	7555307.169									
14	4800861.888	7555277.653	14	4800662.206	7555318.355									
15	4800862.733	7555273.943	15	4800699.216	7555354.213									
16	4800862.213	7555270.038												
17	4800860.523	7555261.641												
18	4800857.337	7555249.274												
19	4800854.99	7555240.536												
20	4800852.675	7555232.653												
21	4800855.892	7555232.421												
22	4800878.654	7555227.925												
23	4800924.003	7555222.8												
24	4800915.902	7555194.381												
25	4800901.189	7555195.313												
26	4800874.138	7555198.444												
27	4800845.6	7555204.152												
28	4800846.473	7555211.666												
29	4800843.752	7555212.529												
30	4800832.356	7555215.354												
31	4800825.701	7555201.893												
32	4800817.008	7555187.227												
33	4800811.179	7555176.936												
34	4800808.933	7555176.312												
35	4800826.731	7555152.566												
36	4800782.912	7555155.488												
37	4800766.55	7555187.414												
38	4800753.685	7555207.882												
39	4800743.761	7555218.313												
40	4800727.147	7555241.143												
41	4800736.33	7555243.934												
42	4800730.68	7555247.18												
43	4800749.397	7555253.744												
44	4800753.215	7555249.923												
45	4800773.803	7555252.711												
46	4800785.606	7555259.78												
47	4800767.988	7555286.654												
48	4800762.63	7555285.933												
49	4800743.645	7555315.414												
50	4800756.22	7555320.243												
51	4800782.615	7555351.485												
1	4800699.216	7555354.213												
2	4800697.892	7555333.885												
3	4800700.149	7555325.375												
4	4800708.332	7555310.792												
5	4800718.843	7555289.468												
6	4800724.985	7555277.495												
7	4800725.485	7555252.691												

T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y
246	4794452.756	7556504.429	8	4794505.978	7557804.729									
247	4794485.762	7556551.207												
248	4794505.294	7556570.748												
249	4794418.598	7556637.768												
250	4794240.69	7556729.096												
251	4794287.316	7556822.995												
252	4794129.922	7556878.057												
1	4793301.663	7556003.609												
2	4793292.095	7556000.663												
3	4793235.791	7555964.944												
4	4793208.927	7555946.164												
5	4793181.327	7555929.226												
6	4793175.071	7555902.713												
7	4793164.399	7555879.514												
8	4793219.599	7555838.64												
9	4793235.423	7555855.21												
10	4793265.859	7555908.452												
11	4793265.859	7555908.452												
12	4793265.859	7555908.452												
13	4793314.083	7555911.12												
14	4793340.686	7555915.261												
15	4793370.245	7555919.993												
16	4793397.994	7555925.736												
17	4793398.531	7555967.357												
1	4793612.011	7557216.01												
2	4793623.137	7557196.221												
3	4793623.137	7557190.655												
4	4793611.548	7557183.853												
5	4793593.777	7557178.597												
6	4793590.686	7557188.182												
7	4793587.045	7557199.474												
8	4793594.086	7557205.497												
9	4793612.011	7557216.01												
1	4794159.916	7558548.45												
2	4794170.666	7558527.381												
3	4794108.459	7558471.681												
4	4794135.382	7558456.108												
5	4794070.796	7558386.898												
6	4794054.556	7558375.972												
7	4794031.133	7558336.454												
8	4794011.843	7558342.888												
9	4793965.18	7558381.849												
10	4794001.996	7558413.991												
11	4794095.649	7558508.405												
1	4794505.978	7557804.729												
2	4794498.497	7557769.179												
3	4794495.012	7557752.614												
4	4794423.277	7557779.989												
5	4794438.238	7557842.359												
6	4794441.441	7557855.711												
7	4794482.913	7557819.906												

T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y
246	4797504.285	7554908.597	9	4796961.9	7555642.044									
247	4797508.415	7554911.147	10	4796919.759	7555629.846									
248	4797508.24	7554914.927	11	4796884.244	7555622.421									
249	4797499.628	7554928.82	12	4796864.631	7555610.488									
250	4797497.321	7554931.827	13	4796859.33	7555567.794									
251	4797495.212	7554939.564	14	4796854.307	7555559.314									
252	4797491.082	7554945.895	15	4796863.607	7555539.255									
253	4797482.558	7554967.877	16	4796879.953	7555495.185									
254	4797477.286	7554984.319	17	4796884.5	7555476.987									
255	4797474.017	7555000.439	18	4796884.706	7555462.925									
256	4797472.348	7555005.715	19	4796882.229	7555454.419									
257	4797471.03	7555010.023	20	4796873.862	7555435.542									
258	4797469.887	7555013.101	21	4796870.581	7555424.708									
259	4797464.319	7555026.046	22	4796872.222	7555418.799									
260	4797459.298	7555037.768	23	4796883.377	7555411.248									
261	4797458.462	7555043.49	24	4796900.11	7555404.354									
262	4797455.393	7555048.793	25	4796917.499	7555387.611									
263	4797452.325	7555058.84	26	4796926.193	7555382.851									
264	4797449.118	7555066.236	27	4796932.755	7555375.464									
265	4797446.607	7555074.749	28	4796938.044	7555365.946									
266	4797443.4	7555082.005	29	4796949.276	7555356.181									
267	4797440.052	7555087.169	30	4796954.432	7555351.022									
268	4797437.961	7555093.867	31	4796970.819	7555344.205									
269	4797435.729	7555096.797	32	4796979.657	7555338.678									
270	4797428.477	7555115.637	33	4796990.705	7555332.046									
271	4797424.851	7555126.521	34	4797010.959	7555320.807									
272	4797423.456	7555128.196	35	4797022.375	7555362.814									
273	4797421.624	7555135.337	36	4797041.893	7555356.365									
274	4797416.045	7555143.989	37	4797047.501	7555392.484									
275	4797412.28	7555151.804	38	4797079.679	7555454.145									
276	4797409.211	7555169.108	39	4797078.17	7555461.949									
277	4797397.313	7555183.807	40	4797037.919	7555488.633									
278	4797386.016	7555196.925	41	4796977.575	7555489.904									
279	4797374.022	7555209.484												
280	4797370.675	7555215.904												
281	4797360.634	7555245.488												
282	4797354.311	7555266.744												
283	4797341.201	7555288.374												
284	4797337.994	7555311.818												
285	4797335.204	7555338.472												
286	4797328.15	7555354.544												
287	4797342.636	7555360.616												
288	4797369.655	7555371.175												
1	4796977.538	7555486.915												
2	4796977.803	7555508.395												
3	4796977.803	7555534.117												
4	4796981.248	7555551.884												
5	4796981.248	7555573.098												
6	4796976.478	7555583.97												
7	4796982.308	7555594.047												
8	4796982.308	7555603.063												

T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y
246	4788019.926	7555838.601												
247	4788019.926	7555838.601												
248	4788029.772	7555826.71												
249	4788042.947	7555819.548												
250	4788058.666	7555809.504												
251	4788070.882	7555798.796												
252	4788073.195	7555796.77												
253	4788076.28	7555800.028												
254	4788123.915	7555791.903												
255	4788138.969	7555788.271												
256	4788153.046	7555783.123												
257	4788193.658	7555765.537												
258	4788200.997	7555762.359												
1	4788614.595	7555699.258												
2	4788655.6	7555710.554												
3	4788704.452	7555721.531												
4	4788718.639	7555714.798												
5	4788723.32	7555710.993												
6	4788675.007	7555700.191												
7	4788631.04	7555690.264												
8	4788596.566	7555681.265												
9	4788547.771	7555669.597												
10	4788499.335	7555658.467												
11	4788494.85	7555670.494												
12	4788535.034	7555680.547												
13	4788561.553	7555686.292												
14	4788614.595	7555699.258												
1	4787740.621	7555668.709												
2	4787728.891	7555678.148												
3	4787716.486	7555697.205												
4	4787709.846	7555702.799												
5	4787690.278	7555719.233												
6	4787681.716	7555727.45												
7	4787672.369	7555738.803												
8	4787659.562	7555759.387												
9	4787679.354	7555774.922												
10	4787692.16	7555786.185												
11	4787708.847	7555786.185												
12	4787726.699	7555780.748												
13	4787738.335	7555758.579												
14	4787742.004	7555744.593												
15	4787740.257	7555740.222												
16	4787746.547	7555718.893												
17	4787750.565	7555688.299												
18	4787753.551	7555676.576												

Горња Расовача

Границе грађевинског подручја су у следећим координатама:

T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y
1	4788715.928	7554725.132	50	4788960.31	7555167.972	99	4788737.856	7555290.777	5	4788846.241	7554987.674			
2	4788687.772	7554761.132	51	4788987.124	7555145.768	100	4788657.067	7555257.012	6	4788840.167	7554992.613			
3	4788663.603	7554788.317	52	4789029.488	7555112.052	101	4788648.69	7555277.506	7	4788824.755	7555008.414			
4	4788706.311	7554821.23	53	4789038.685	7555120.89	102	4788634.084	7555302.529	1	4788194.718	7554975.65			
5	4788730.522	7554842.703	54	4789046.376	7555132.126	103	4788570.873	7555267.434	2	4788208.622	7554987.779			
6	4788695.31	7554878.327	55	4789053.912	7555133.05	104	4788577.092	7555256.97	3	4788223.06	7555002.583			
7	4788722.742	7554901.286	56	4789068.829	7555128.835	105	4788562.536	7555248.485	4	4788237.677	7555020.776			
8	4788756.38	7554865.183	57	4789097.756	7555141.108	106	4788543.116	7555235.783	5	4788252.472	7555011.858			
9	4788796.697	7554901.326	58	4789085.313	7555179.261	107	4788525.983	7555215.187	6	4788222.704	7554977.256			
10	4788829.117	7554930.391	59	4789139.756	7555195.116	108	4788515.178	7555197.475	7	4788211.296	7554967.089			
11	4788794.434	7554972.592	60	4789119.319	7555263.586	109	4788513.799	7555187.584	8	4788203.809	7554970.3			
12	4788807.953	7554984.951	61	4789140.808	7555268.182	110	4788508.268	7555182.894						
13	4788798.927	7555005.371	62	4789148.457	7555243.275	111	4788492.59	7555183.53						
14	4788770.626	7555029.531	63	4789169.708	7555248.395	112	4788484.078	7555188.013						
15	4788771.523	7555039.893	64	4789178.497	7555251.414	113	4788481.569	7555185.143						
16	4788748.269	7555060.506	65	4789159.899	7555313.231	114	4788490.26	7555177.433						
17	4788741.151	7555060.885	66	4789191.197	7555324.393	115	4788468.756	7555149.728						
18	4788724.269	7555093.158	67	4789184.208	7555348.507	116	4788483.129	7555135.038						
19	4788719.322	7555099.467	68	4789181.568	7555350.434	117	4788485.607	7555133.46						
20	4788720.691	7555121.898	69	4789165.57	7555392.048	118	4788467.813	7555098.639						
21	4788723.429	7555133.499	70	4789144.032	7555380.829	119	4788457.049	7555089.995						
22	4788725.825	7555153.319	71	4789092.643	7555365.099	120	4788470.155	7555071.487						
23	4788729.932	7555159.741	72	4789050.772	7555349.266	121	4788466.642	7555067.963						
24	4788736.092	7555165.22	73	4789019.175	7555332.222	122	4788500.06	7555029.329						
25	4788755.802	7555133.489	74	4788920.139	7555272.737	123	4788497.532	7555024.71						
26	4788769.672	7555125.454	75	4788901.081	7555263.779	124	4788547.11	7554993.828						
27	4788780.308	7555125.393	76	4788888.574	7555255.38	125	4788542.329	7554987.754						
28	4788794.168	7555111.915	77	4788885.869	7555258.824	126	4788576.97	7554964.86						
29	4788796.315	7555115.138	78	4788846.19	7555369.983	127	4788541.374	7554921.959						
30	4788800.219	7555113.282	79	4788838.519	7555366.611	128	4788543.003	7554920.739						
31	4788802.367	7555114.552	80	4788807.1	7555475.787	129	4788502.367	7554858.278						
32	4788808.223	7555111.524	81	4788800.785	7555499.458	130	4788495.023	7554853.342						
33	4788819.057	7555111.622	82	4788862.017	7555510.856	131	4788470.099	7554819.949						
34	4788831.452	7555118.361	83	4788880.85	7555514.362	132	4788472.534	7554816.788						
35	4788829.598	7555123.049	84	4788871.687	7555532.7	133	4788481.907	7554808.512						
36	4788831.159	7555124.905	85	4788895.332	7555540.528	134	4788511.417	7554791.893						
37	4788835.356	7555125.979	86	4788870.817	7555596.707	135	4788540.075	7554831.726						
38	4788840.56	7555136.969	87	4788870.817	7555596.707	136	4788546.26	7554838.348						
39	4788846.542	7555155.479	88	4788804.89	7555584.231	137	4788553.419	7554827.127						
40	4788845.902	7555158.549	89	4788746.196	7555584.231	138	4788560.602	7554815.868						
41	4788847.345	7555165.905	90	4788749.043	7555551.898	139	4788575.843	7554795.734						
42	4788867.524	7555159.475	91	4788754.543	7555521.034	140	4788607.369	7554755.008						
43	4788887.058	7555143.015	92	4788754.543	7555521.034	141	4788623.654	7554734.417						
44	4788910.389	7555133.656	93	4788739.1	7555518.346	142	4788677.487	7554687.739						
45	4788930.965	7555127.479	94	4788712.671	7555514.971	143	4788684.537	7554688.935						
46	4788942.84	7555149.231	95	4788725.802	7555449.157	1	4788824.755	7555008.414						
47	4788926.096	7555160.107	96	4788750.81	7555361.551	2	4788835.536	7555015.1						
48	4788929.612	7555188.686	97	4788756.233	7555351.191	3	4788845.634	7555003.476						
49	4788936.906	7555186.812	98	4788774.059	7555304.026	4	4788855.2	7554994.284						

T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y
246	4792167.109	7563004.483	297	4792447.966	7563123.785	348	4793204.639	7562884.515	2	4793771.743	7562279.047			
247	4792133.802	7563021.826	298	4792465.251	7563119.462	349	4793217.963	7562884.22	3	4793783.716	7562290.068			
248	4792092.122	7563043.366	299	4792478.468	7563116.74	350	4793218.884	7562870.978	4	4793789.942	7562295.818			
249	4792072.318	7563053.6	300	4792485.812	7563114.051	351	4793223.304	7562857.488	5	4793795.929	7562300.85			
250	4792064.164	7563058.773	301	4792499.403	7563109.547	352	4793227.313	7562845.255	6	4793778.328	7562320.736			
251	4792049.028	7563070.353	302	4792502.19	7563109.321	353	4793228.609	7562829.845	7	4793771.383	7562313.069			
252	4792064.164	7563072.313	303	4792528.795	7563096.632	354	4793229.303	7562821.591	8	4793765.516	7562307.199			
253	4792086.601	7563075.52	304	4792544.177	7563092.605	355	4793229.267	7562784.634	9	4793754.142	7562293.183			
254	4792097.641	7563074.808	305	4792560.506	7563088.454	356	4793317.846	7562776.514	10	4793746.359	7562285.396			
255	4792121.325	7563079.618	306	4792586.667	7563087.155	357	4793331.815	7562775.658	11	4793742.887	7562280.844			
256	4792135.392	7563102.423	307	4792607.583	7563088.459	358	4793351.964	7562774.524	12	4793746	7562279.526			
257	4792125.242	7563109.549	308	4792619.619	7563089.278	359	4793366.618	7562761.175	13	4793751.867	7562275.573			
258	4792119.366	7563120.774	309	4792632.833	7563089.948	360	4793386.889	7562746.734						
259	4792115.092	7563131.998	310	4792658.692	7563090.669	361	4793432.349	7562714.311						
260	4792111.611	7563146.034	311	4792689.966	7563092.509	362	4793464.381	7562690.856						
261	4792110.361	7563154.666	312	4792730.286	7563096.54	363	4793488.693	7562673.534						
262	4792109.716	7563163.59	313	4792752.611	7563098.029	364	4793503.102	7562664.521						
263	4792109.42	7563173.654	314	4792763.476	7563098.029	365	4793517.553	7562654.372						
264	4792109.791	7563196.588	315	4792762.88	7563103.39	366	4793553.438	7562633.234						
265	4792115.445	7563193.524	316	4792763.231	7563114.013	367	4793583.814	7562618.189						
266	4792141.592	7563185.392	317	4792763.898	7563123.582	368	4793560.12	7562584.3						
267	4792154.313	7563178.086	318	4792765.856	7563147.039	369	4793545.132	7562562.791						
268	4792161.615	7563175.022	319	4792766.251	7563154.246	370	4793528.973	7562540.154						
269	4792164.14	7563171.821	320	4792768.642	7563183.579	1	4793019.96	7563049.888						
270	4792167.085	7563171.35	321	4792769.642	7563196.977	2	4793008.857	7563049.336						
271	4792175.33	7563166.4	322	4792780.555	7563189.197	3	4792998.103	7563027.566						
272	4792191.819	7563155.441	323	4792796.112	7563180.455	4	4792984.349	7563014.304						
273	4792197.119	7563153.32	324	4792808.685	7563175.338	5	4792969.093	7563029.818						
274	4792211.461	7563145.429	325	4792826.18	7563166.713	6	4792963.808	7563034.524						
275	4792223.307	7563138.224	326	4792845.897	7563156.443	7	4792955.522	7563041.902						
276	4792230.699	7563134.382	327	4792871.015	7563134.283	8	4792949.344	7563048.802						
277	4792240.519	7563131.571	328	4792888.301	7563115.906	9	4792940.61	7563055.548						
278	4792258.945	7563125.522	329	4792882.904	7563109.648	10	4792934.608	7563061.283						
279	4792263.496	7563124.128	330	4792876.851	7563070.851	11	4792929.732	7563067.647						
280	4792272.321	7563123.663	331	4792873.407	7563048.773	12	4792924.416	7563074.585						
281	4792287.675	7563125.895	332	4792870.938	7563012.658	13	4792917.724	7563081.354						
282	4792314.552	7563127.66	333	4792867.953	7562971.451	14	4792910.22	7563089.669						
283	4792323.469	7563127.66	334	4792883.865	7562970.594	15	4792903.017	7563097.65						
284	4792323.099	7563141.955	335	4792897.14	7562969.408	16	4792889.8	7563111.08						
285	4792334.926	7563134.176	336	4792907.692	7562967.899	17	4792917.189	7563120.996						
286	4792345.33	7563129.903	337	4793051.008	7562925.112	18	4792943.123	7563128.839						
287	4792359.896	7563126.506	338	4793072.515	7562918.594	19	4792953.292	7563130.648						
288	4792370.664	7563124.963	339	4793070.104	7562899.98	20	4792969.745	7563132.165						
289	4792385.23	7563121.347	340	4793065.751	7562884.477	21	4792978.906	7563133.009						
290	4792391.063	7563119.905	341	4793070.741	7562882.604	22	4792983.999	7563133.478						
291	4792395.985	7563119.905	342	4793094.94	7562883.478	23	4792993.159	7563134.322						
292	4792407.981	7563120.597	343	4793098.798	7562880.882	24	4793032.924	7563134.574						
293	4792416.401	7563121.792	344	4793180.435	7562881.847	25	4793031.643	7563109.098						
294	4792436.338	7563128.428	345	4793181.248	7562879.895	26	4793031.759	7563080.341						
295	4792440.294	7563131.421	346	4793191.239	7562881.734	27	4793035.842	7563052.895						
296	4792447.049	7563126.594	347	4793197.778	7562883.302	1	4793760.966	7562267.906						

Градиште 2

T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y
19	4790694.369	7553204.514	24	4790972.464	7552888.657	3	4791054.77	7552699.5						
20	4790706.88	7553219.579	25	4790988.69	7552912.387	4	4791070.37	7552723.1						
21	4790710.273	7553224.884	26	4791013.376	7552949.578	5	4791036.482	7552749.491						
1	4790705.909	7553155.291	27	4790976.467	7552978.574	6	4791042.093	7552757.903						
2	4790719.96	7553144.43	28	4790962.436	7552985.475	7	4791034.378	7552767.301						
3	4790726.24	7553138.759	29	4790935.565	7553003.56	8	4791030.353	7552768.979						
4	4790729.17	7553134.162	30	4790946.504	7553012.126	9	4791016.566	7552742.65						
5	4790730.502	7553130.097	31	4790955.54	7553020.216	10	4791009.174	7552730.322						
6	4790724.842	7553122.701	32	4790969.095	7553036.397	11	4790997.831	7552703.263						
7	4790716.119	7553112.306	33	4790970.997	7553040.205	12	4790998.482	7552700.983						
8	4790699.682	7553092.838	34	4790992.162	7553022.357	13	4790972.358	7552641.946						
9	4790686.04	7553073.24	35	4791015.71	7553002.502	14	4790990.644	7552632.907						
10	4790676.382	7553057.467	36	4791028.108	7553015.822	15	4791007.122	7552624.662						
11	4790647.185	7553062.324	37	4791040.763	7553032.573	16	4791035.434	7552686.104						
12	4790650.984	7553071.448	38	4791052.056	7553046.471	1	4791422.538	7553117.181						
13	4790655.258	7553077.056	39	4791071.533	7553070.439	2	4791434.992	7553109.969						
14	4790661.622	7553087.606	40	4791062.986	7553079.324	3	4791434.992	7553109.969						
15	4790665.137	7553093.213	41	4791037.151	7553102.844	4	4791377.428	7553045.907						
16	4790686.318	7553126.384	42	4791013.949	7553124.06	5	4791320.247	7552979.894						
1	4790544.627	7553072.792	43	4791023.185	7553136.029	6	4791318.387	7552980.618						
2	4790538.506	7553064.56	44	4791007.062	7553142.293	7	4791314.72	7552983.874						
3	4790535.827	7553059.2	45	4790999.397	7553143.077	8	4791311.053	7552987.13						
4	4790528.749	7553047.714	46	4790996.523	7553143.861	9	4791302.825	7552993.178						
5	4790510.953	7553024.502	47	4790991.454	7553143.148	10	4791327.872	7553024.024						
6	4790502.963	7553030.695	48	4790986.384	7553142.435	11	4791359.888	7553063.178						
7	4790509.618	7553041.014	49	4790984.41	7553154.287	12	4791413.676	7553122.193						
8	4790515.549	7553050.968	50	4790980.603	7553165.715	13	4791422.538	7553117.181						
9	4790529.897	7553076.429	51	4790978.065	7553170.089	1	4791492.413	7553078.6						
1	4790839.789	7552986.537	52	4790974.188	7553165.856	2	4791513.636	7553104.713						
2	4790831.862	7552985.302	53	4790970.31	7553161.624	3	4791531.274	7553125.561						
3	4790819.38	7552978.282	54	4790963.965	7553155.274	4	4791531.274	7553125.561						
4	4790803.716	7552968.24	55	4790959.167	7553151.365	5	4791531.274	7553125.561						
5	4790794.61	7552954.896	56	4790954.966	7553149.498	6	4791531.274	7553125.561						
6	4790827.482	7552928.822	57	4790954.29	7553146.772	7	4791531.274	7553125.561						
7	4790844.792	7552956.035	58	4790958.88	7553145.911	8	4791549.108	7553148.229						
8	4790860.006	7552949.308	59	4790957.521	7553138.494	9	4791549.108	7553148.229						
9	4790869.825	7552946.652	60	4790956.028	7553133.469	10	4791558.912	7553139.007						
10	4790829.69	7552889.609	61	4790944.95	7553113.389	11	4791552.31	7553131.22						
11	4790841.99	7552879.709	62	4790942.59	7553109.664	12	4791544.292	7553121.074						
12	4790844.396	7552877.97	63	4790940.501	7553105.485	13	4791559.856	7553110.691						
13	4790887.445	7552935.227	64	4790938.413	7553101.305	14	4791572.59	7553100.309						
14	4790904.557	7552958.772	65	4790933.144	7553093.299	15	4791529.812	7553048.85						
15	4790912.708	7552968.046	66	4790927.373	7553095.98	16	4791529.812	7553048.85						
16	4790918.551	7552963.153	67	4790920.778	7553096.599	17	4791510.335	7553065.386						
17	4790922.248	7552962.318	68	4790884.093	7553047.31	18	4791501.609	7553072.229						
18	4790920.698	7552947.402	69	4790880.125	7553042.396	19	4791492.413	7553078.6						
19	4790918.194	7552938.452	70	4790869.269	7553029.177									
20	4790914.258	7552929.384	71	4790845.574	7552998.295									
21	4790936.98	7552910.322	72	4790839.789	7552986.537									
22	4790957.733	7552898.764	1	4791035.434	7552686.104									
23	4790964.373	7552894.316	2	4791040.89	7552683.68									

Крајковац

Границе грађевинског подручја су у следећим координатама:

Т	Х	У	Т	Х	У	Т	Х	У	Т	Х	У	Т	Х	У
1	4799536.485	7554000.766	54	4799934.434	7553087.723	107	4800307.583	7552956.342	160	4799966.299	7553257.159	213	4799980.659	7553609.87
2	4799526.485	7553984.508	55	4799932.561	7553080.566	108	4800293.618	7552959.748	161	4799925.988	7553237.757	214	4799965.835	7553631.527
3	4799510.505	7553963.917	56	4799916.551	7553071.364	109	4800277.289	7552957.025	162	4799924.61	7553248.827	215	4799951.043	7553656.647
4	4799497.698	7553944.422	57	4799920.682	7553058.972	110	4800269.579	7552970.3	163	4799924.247	7553251.74	216	4799942.075	7553650.253
5	4799484.742	7553922.121	58	4799931.542	7553044.285	111	4800248.675	7552969.735	164	4799939.456	7553262.422	217	4799929.713	7553660.243
6	4799508.993	7553882.307	59	4799952.575	7553011.382	112	4800247.315	7552975.635	165	4799955.129	7553273.431	218	4799919.482	7553667.77
7	4799529.964	7553847.879	60	4799959.269	7552996.219	113	4800262.396	7552995.037	166	4799957.573	7553277.78	219	4799925.295	7553679.753
8	4799551.342	7553865.398	61	4799956.555	7552982.64	114	4800251.964	7553006.837	167	4799968.932	7553292.776	220	4799886.349	7553703.832
9	4799580.661	7553813.451	62	4799950.537	7552967.173	115	4800253.098	7553013.532	168	4799975.348	7553306.498	221	4799903.103	7553730.931
10	4799587.38	7553794.913	63	4799950.537	7552957.843	116	4800220.758	7553016.381	169	4799979.193	7553306.492	222	4799920.63	7553763.559
11	4799603.921	7553751.822	64	4799954.144	7552938.384	117	4800214.584	7553022.781	170	4799979.211	7553318.162	223	4799922.698	7553767.522
12	4799593.951	7553746.725	65	4799955.777	7552931.799	118	4800208.768	7553028.226	171	4799990.954	7553303.525	224	4799937.707	7553785.781
13	4799613.609	7553707.813	66	4799959.492	7552921.308	119	4800221.26	7553041.572	172	4799992.344	7553301.792	225	4799947.94	7553801.993
14	4799627.546	7553672.444	67	4799969.684	7552900.441	120	4800241.769	7553063.484	173	4799994.816	7553292.517	226	4799911.783	7553822.3
15	4799640.797	7553638.813	68	4799969.098	7552858.512	121	4800238.272	7553066.757	174	4800010.47	7553294.1	227	4799917.478	7553832.44
16	4799644.858	7553636.27	69	4799984.58	7552850.438	122	4800231.545	7553069.482	175	4800049.841	7553287.613	228	4799923.9	7553837.53
17	4799625.182	7553604.85	70	4800004.044	7552864.413	123	4800226.909	7553069.084	176	4800049.583	7553295.35	229	4799929.187	7553846.063
18	4799650.508	7553554.974	71	4800029.292	7552868.364	124	4800222.803	7553072.132	177	4800046.105	7553307.156	230	4799937.374	7553853.571
19	4799657.141	7553521.589	72	4800039.604	7552862.239	125	4800217.815	7553077.677	178	4800037.659	7553310.015	231	4799948.119	7553866.029
20	4799660.759	7553512.74	73	4800038.456	7552849.016	126	4800211.291	7553084.738	179	4800017.537	7553327.165	232	4799968.788	7553887.058
21	4799663.925	7553495.846	74	4800041.078	7552835.079	127	4800205.111	7553092.812	180	4800015.318	7553332.628	233	4799947.64	7553892.689
22	4799649.87	7553491.099	75	4800045.175	7552826.553	128	4800194.844	7553099.278	181	4800014.084	7553335.668	234	4799942.746	7553893.992
23	4799683.472	7553462.398	76	4800049.599	7552818.191	129	4800169.278	7553080.046	182	4800057.049	7553330.441	235	4799938.771	7553896.955
24	4799703.974	7553431.225	77	4800059.595	7552806.058	130	4800145.42	7553077.945	183	4800066.23	7553358.341	236	4799934.848	7553896.443
25	4799714.426	7553414.935	78	4800088.453	7552813.689	131	4800131.559	7553074.281	184	4800013.621	7553383.94	237	4799951.051	7553911.46
26	4799719.987	7553399.563	79	4800105.17	7552823.982	132	4800118.614	7553063.03	185	4800021.059	7553390.069	238	4799972.446	7553931.29
27	4799717.789	7553389.806	80	4800109.997	7552820.09	133	4800114.952	7553074.412	186	4800027.512	7553399.152	239	4799988.096	7553951.765
28	4799719.525	7553382.484	81	4800114.723	7552816.078	134	4800104.753	7553090.505	187	4800023.056	7553402.318	240	4799999.523	7553964.223
29	4799729.696	7553362.504	82	4800122.806	7552806.888	135	4800109.53	7553092.957	188	4800023.574	7553407.798	241	4800006.686	7553973.096
30	4799729.696	7553354.438	83	4800148.205	7552820.679	136	4800126.095	7553114.224	189	4800016.422	7553414.868	242	4800032.68	7554009.724
31	4799743.676	7553322.07	84	4800143.801	7552829.404	137	4800133.717	7553128.598	190	4800005.425	7553419.682	243	4800049.697	7554032.298
32	4799751.613	7553308.171	85	4800152.863	7552836.204	138	4800131.812	7553134.318	191	4799992.88	7553432.907	244	4800058.396	7554043.427
33	4799759.352	7553296.656	86	4800163.778	7552817.246	139	4800147.368	7553127.579	192	4799977.19	7553445.128	245	4800038.799	7554059.655
34	4799763.321	7553286.729	87	4800173.663	7552796.64	140	4800164.812	7553109.098	193	4799977.806	7553476.583	246	4800030.96	7554065.585
35	4799766.099	7553283.75	88	4800183.342	7552796.846	141	4800181.23	7553113.352	194	4799987.87	7553489.444	247	4800013.369	7554079.168
36	4799767.289	7553279.978	89	4800190.55	7552795.61	142	4800180.216	7553117.267	195	4799990.776	7553496.105	248	4799987.366	7554038.228
37	4799764.511	7553271.043	90	4800191.629	7552810.235	143	4800158.949	7553140.339	196	4799997.918	7553506.401	249	4800005.652	7554027.803
38	4799764.301	7553265.526	91	4800224.786	7552797.871	144	4800157.19	7553145.62	197	4800011.432	7553520.097	250	4799980.197	7553986.247
39	4799765.308	7553260.255	92	4800233.023	7552824.865	145	4800173.022	7553163.513	198	4800015.112	7553527.073	251	4799965.995	7553967.212
40	4799774.201	7553246.59	93	4800241.879	7552832.283	146	4800142.921	7553174.849	199	4800050.554	7553502.85	252	4799951.526	7553976.461
41	4799787.132	7553225.609	94	4800243.164	7552837.443	147	4800151.907	7553198.71	200	4800061.79	7553519.29	253	4799936.469	7553948.023
42	4799797.092	7553216.692	95	4800283.528	7552819.722	148	4800119.38	7553206.068	201	4800081.53	7553548.174	254	4799933.655	7553943.867
43	4799808.218	7553209.547	96	4800289.707	7552834.352	149	4800094.929	7553211.598	202	4800060.667	7553570.684	255	4799925.215	7553921.749
44	4799818.6	7553194.65	97	4800289.501	7552855.988	150	4800070.714	7553216.633	203	4800068.598	7553578.034	256	4799920.928	7553909.818
45	4799833.097	7553186.026	98	4800292.214	7552860.325	151	4800039.406	7553223.143	204	4800089.98	7553594.31	257	4799917.705	7553898.674
46	4799861.083	7553178.708	99	4800306.218	7552891.439	152	4800045.828	7553244.897	205	4800101.963	7553603.432	258	4799914.087	7553890.363
47	4799870.93	7553172.296	100	4800309.719	7552894.118	153	4800033.344	7553248.784	206	4800114.543	7553614.814	259	4799908.058	7553880.175
48	4799883.073	7553154.853	101	4800335.919	7552875.851	154	4800027.009	7553257.558	207	4800095.951	7553617.937	260	4799903.717	7553869.963
49	4799892.951	7553145.802	102	4800348.564	7552933.625	155	4800018.548	7553256.745	208	4800086.18	7553624.183	261	4799896.658	7553866.958
50	4799909.014	7553130.122	103	4800332.415	7552930.728	156	4800014.365	7553251.286	209	4800043.267	7553589.423	262	4799893.489	7553858.615
51	4799910.777	7553125.81	104	4800320.118	7552940.091	157	4799996.723	7553260.203	210	4800017.709	7553575.297	263	4799859.901	7553878.623
52	4799928.845	7553106.174	105	4800314.83	7552944.117	158	4799986.538	7553262.022	211	4800002.354	7553566.81	264	4799852.802	7553866.706
53	4799941.186	7553091.866	106	4800310.758	7552948.627	159	4799980.498	7553258.767	212	4799967.464	7553590.113	265	4799848.475	7553864.815

T	X	V	T	X	V	T	X	V	T	X	V	T	X	V
266	4799839.851	7553853.425	15	4800569.731	7554483.145	70	4800257.422	7554471.875	36	4800722.078	7555219.935			
267	4799834.698	7553845.299	16	4800567.555	7554487.5	71	4800292.016	7554464.241	37	4800685.303	7555251.423			
268	4799806.256	7553863.336	17	4800543.338	7554517.788	72	4800290.373	7554456.796	38	4800668.786	7555228.724			
269	4799798.569	7553852.389	18	4800528.274	7554534.583	73	4800357.036	7554440.433	39	4800644.707	7555184.124			
270	4799772.334	7553867.658	19	4800522.965	7554547.216	74	4800337.608	7554413.773	40	4800619.594	7555143.079			
271	4799722.557	7553895.315	20	4800547.087	7554563.483	75	4800350.653	7554416.55	41	4800594.313	7555101.758			
272	4799701.467	7553905.119	21	4800544.585	7554574.309	76	4800359.534	7554414.884	42	4800638.698	7555096.686			
273	4799660.821	7553927.58	22	4800542.816	7554588.149	77	4800363.42	7554409.329	43	4800657.352	7555093.024			
274	4799645.661	7553936.481	23	4800541.69	7554601.023	78	4800385.142	7554401.125	44	4800685.067	7555087.983			
275	4799629.576	7553946.056	24	4800541.69	7554613.897	79	4800391.783	7554393.55	45	4800714.604	7555079.663			
276	4799660.311	7553985.504	25	4800536.704	7554625.322	80	4800414.362	7554384.114	46	4800708.456	7555066.103			
277	4799688.262	7554018.866	26	4800525.767	7554636.587	81	4800422.597	7554378.267	47	4800707.19	7555055.649			
278	4799673.756	7554031.655	27	4800513.948	7554649.51	82	4800438.313	7554367.107	48	4800702.018	7555041.71			
279	4799659.116	7554044.564	28	4800513.402	7554654.169	83	4800448.968	7554363.24	49	4800697.48	7555034.951			
280	4799649.213	7554050.963	29	4800555.388	7554757.441	84	4800460.126	7554359.19	50	4800693.047	7555026.081			
281	4799640.465	7554054.927	30	4800527.084	7554767.997	85	4800466.062	7554357.909	51	4800675.217	7554996.806			
282	4799630.208	7554062.573	31	4800514.035	7554735.684	86	4800475.563	7554360.537	52	4800664.633	7554986.133			
283	4799619.009	7554068.921	32	4800510.194	7554737.707	87	4800484.359	7554352.053	53	4800656.484	7554975.954			
284	4799599.784	7554082.135	33	4800470.173	7554757.122	88	4800494.719	7554341.156	54	4800640.739	7554956.286			
285	4799586.922	7554061.395	34	4800459.46	7554742.359	89	4800502.423	7554333.847	55	4800620.401	7554923.304			
286	4799531.195	7554103.561	35	4800449.178	7554730.301	1	4800586.598	7554867.586	56	4800606.936	7554899.305			
287	4799515.553	7554114.448	36	4800435.2	7554712.625	2	4800621.107	7554845.749	57	4800600.765	7554887.796			
288	4799492.071	7554131.744	37	4800428.758	7554700.37	3	4800627.858	7554841.833	58	4800591.788	7554873.761			
289	4799476.797	7554144.355	38	4800423.853	7554688.923	4	4800648.895	7554863.567	59	4800586.598	7554867.586			
290	4799464.067	7554154.922	39	4800413.811	7554670.262	5	4800659.798	7554853.015	1	4800627.333	7554317.049			
291	4799445.963	7554169.369	40	4800400.804	7554656.664	6	4800681.817	7554837.946	2	4800629.616	7554311.158			
292	4799435.176	7554176.52	41	4800365.63	7554619.74	7	4800688.89	7554828.784	3	4800633.22	7554306.229			
293	4799421.367	7554186.243	42	4800324.967	7554649.286	8	4800705.169	7554837.805	4	4800638.386	7554301.18			
294	4799403.089	7554201.407	43	4800308.946	7554622.377	9	4800714.494	7554847.592	5	4800622.267	7554279.262			
295	4799387.234	7554212.493	44	4800298.904	7554609.648	10	4800730.273	7554870.395	6	4800627.109	7554266.074			
296	4799380.243	7554217.381	45	4800256.866	7554550.642	11	4800752.863	7554854.764	7	4800634.919	7554251.648			
297	4799373.982	7554207.341	46	4800234.549	7554564.005	12	4800777.357	7554880.669	8	4800646.092	7554239.506			
298	4799368.276	7554200.267	47	4800226.067	7554569.083	13	4800751.992	7554904.652	9	4800632.996	7554227.724			
299	4799362.008	7554191.906	48	4800232.44	7554583.697	14	4800771.096	7554940.56	10	4800619.628	7554235.06			
300	4799380.255	7554177.83	49	4800217.071	7554592.863	15	4800779.608	7554943.419	11	4800610.712	7554242.647			
301	4799403.378	7554159.156	50	4800224.901	7554610.16	16	4800784.498	7554976.664	12	4800605.331	7554249.968			
302	4799424.207	7554137.241	51	4800271.279	7554684.627	17	4800778.621	7555007.971	13	4800594.886	7554264.18			
303	4799438.328	7554120.682	52	4800234.835	7554727.974	18	4800786.36	7555020.323	14	4800591.344	7554268.269			
304	4799459.884	7554095.406	53	4800187.353	7554763.329	19	4800787.346	7555023.277	15	4800583.103	7554277.783			
305	4799485.793	7554065.026	54	4800175.595	7554671.289	20	4800798.753	7555019.47	16	4800573.497	7554288.874			
306	4799502.916	7554041.392	55	4800134.555	7554700.788	21	4800809.264	7555014.758	17	4800569.063	7554292.57			
1	4800502.423	7554333.847	56	4800123.734	7554676.26	22	4800821.665	7555006.629	18	4800562.885	7554304.013			
2	4800507.694	7554333.847	57	4800888.932	7554597.378	23	4800850.604	7554973.644	19	4800565.368	7554304.585			
3	4800522.08	7554338.365	58	4800096.749	7554593.929	24	4800871.812	7554986.65	20	4800600.653	7554312.718			
4	4800527.925	7554345.813	59	4800128.776	7554566.642	25	4800897.468	7554992.297	21	4800627.333	7554317.049			
5	4800526.179	7554355.466	60	4800137.269	7554560.878	26	4800869.76	7555029.262	1	4800688.146	7554612.559			
6	4800532.396	7554377.548	61	4800144.792	7554554.823	27	4800848.893	7555063.489	2	4800666.204	7554577.998			
7	4800530.729	7554392.505	62	4800154.523	7554549.177	28	4800831.553	7555084.955	3	4800642.837	7554546.788			
8	4800533.067	7554418.232	63	4800165.216	7554544.324	29	4800816.692	7555097.666	4	4800620.475	7554560.549			
9	4800539.007	7554435.356	64	4800201.647	7554524.992	30	4800803.817	7555105.241	5	4800590.974	7554571.685			
10	4800539.731	7554437.445	65	4800198.509	7554523.438	31	4800774.814	7555117.232	6	4800621.007	7554594.281			
11	4800580.073	7554425.627	66	4800194.822	7554498.158	32	4800763.463	7555122.946	7	4800628.041	7554629.368			
12	4800586.978	7554443.408	67	4800194.171	7554493.694	33	4800777.042	7555150.88	8	4800650.352	7554653.424			
13	4800577.861	7554451.06	68	4800228.375	7554485.238	34	4800755.063	7555182.984	9	4800658.855	7554645.755			
14	4800575.155	7554481.016	69	4800226.935	7554479.412	35	4800737.126	7555207.05	10	4800688.146	7554612.559			

Кованлук

Границе грађевинског подручја су у следећим координатама:

Т	Х	У	Т	Х	У	Т	Х	У	Т	Х	У	Т	Х	У
1	4798061.804	7553798.13	50	4798642.908	7553851.263	99	4797974.588	7554387.234	14	4798523.628	7553720.413	14	4797864.595	7554655.204
2	4798080.917	7553809.058	51	4798657.492	7553850.195	100	4798011.599	7554324.298	15	4798520.014	7553730.621	15	4797870.062	7554637.286
3	4798080.722	7553821.352	52	4798662.65	7553860.605	101	4797953.808	7554290.313	16	4798509.629	7553747.855	16	4797853.407	7554631.258
4	4798107.247	7553837.94	53	4798639.869	7553883.677	102	4797945.319	7554286.852	17	4798514.914	7553752.572	17	4797829.317	7554687.691
5	4798102.371	7553857.259	54	4798614.969	7553910.45	103	4797925.473	7554273.62	18	4798629.675	7553808.386	18	4797826.66	7554692.832
6	4798138.948	7553885.026	55	4798585.666	7553938.666	104	4797922.486	7554271.733	19	4798625.705	7553824.643	19	4797837.113	7554704.533
7	4798176.98	7553914.688	56	4798555.944	7553969.64	105	4797921.7	7554264.498	20	4798509.637	7553767.95	20	4797834.987	7554724.743
8	4798192.388	7553926.006	57	4798564.265	7553976.501	106	4797890.261	7554252.387	21	4798509.637	7553764.793	21	4797838.353	7554746.904
9	4798232.921	7553961.918	58	4798511.075	7554045.586	107	4797905.509	7554222.817	22	4798494.951	7553755.15	22	4797823.293	7554756.682
10	4798221.997	7553974.247	59	4798499.778	7554057.352	108	4797899.536	7554219.828	23	4798487.201	7553763.897	23	4797797.957	7554781.324
11	4798185.63	7553987.926	60	4798471.834	7554092.941	109	4797913.369	7554203.156	24	4798482.902	7553761.296	24	4797808.056	7554798.697
12	4798176.037	7553995.506	61	4798452.586	7554117.455	110	4797886.019	7554184.033	25	4798472.388	7553778.671	25	4797816.914	7554816.603
13	4798166.654	7554001.613	62	4798443.55	7554108.834	111	4797821.967	7554152.574	26	4798452.619	7553769.45	26	4797824.71	7554825.113
14	4798157.91	7554009.177	63	4798438.689	7554113.929	112	4797856.332	7554098.794	27	4798443.05	7553783.752	27	4797827.19	7554830.963
15	4798153.537	7554015.102	64	4798421.771	7554135.439	113	4797895.023	7554124.816	28	4798437.234	7553770.786	28	4797809.296	7554849.932
16	4798148.238	7554026.687	65	4798411.97	7554148.174	114	4797912.092	7554099.249	29	4798425.891	7553762.527	29	4797841.584	7554875.985
17	4798152.131	7554028.075	66	4798432.636	7554164.08	115	4797925.823	7554089.941	30	4798399.338	7553798.995	30	4797879.499	7554834.501
18	4798214.684	7554068.243	67	4798446.138	7554146.538	116	4797928.703	7554088.39	31	4798384.241	7553820.216	31	4797898.665	7554833.605
19	4798226.196	7554053.386	68	4798466.609	7554162.293	117	4797928.481	7554082.629	32	4798354.755	7553803.307	1	4797812.72	7553978.391
20	4798246.848	7554066.147	69	4798405.422	7554241.792	118	4797949.768	7554038.272	33	4798340.63	7553797.796	2	4797822.417	7553957.083
21	4798236.89	7554082.262	70	4798415.235	7554252.372	119	4797989.634	7554060.211	34	4798333.475	7553804.766	3	4797838.949	7553969.827
22	4798265.255	7554098.202	71	4798325.34	7554377.39	120	4798006.808	7554075.814	35	4798326.658	7553819.668	4	4797850.401	7553978.65
23	4798258.693	7554113.603	72	4798298.343	7554332.146	121	4798010.694	7554080.313	36	4798299.966	7553794.487	5	4797862.607	7553988.054
24	4798285.454	7554123.904	73	4798337.25	7554277.501	122	4798042.677	7554098.824	37	4798256.877	7553755.57	6	4797867.534	7553993.027
25	4798307.897	7554131.082	74	4798316.748	7554257.971	123	4798060.035	7554112.485	38	4798266.792	7553747.94	7	4797880.42	7554003.341
26	4798321.371	7554134.445	75	4798310.352	7554269.972	124	4798066.666	7554098.239	39	4798285.485	7553734.831	8	4797869.593	7554016.867
27	4798335.509	7554117.647	76	4798292.989	7554264.382	125	4798049.503	7554089.262	40	4798324.218	7553702.2	9	4797866.519	7554020.707
28	4798333.4	7554112.678	77	4798292.054	7554275.43	126	4798033.315	7554079.31	41	4798344.471	7553683.56	10	4797858.402	7554014.209
29	4798339.939	7554106.312	78	4798271.642	7554269.716	127	4798011.471	7554058.624	42	4798313.443	7553661.796	11	4797853.251	7554010.086
30	4798347.361	7554091.282	79	4798278.128	7554260.456	128	4798029.024	7554012.96	43	4798300.263	7553652.551	12	4797845.242	7554003.675
31	4798346.905	7554080.315	80	4798261.904	7554256.428	129	4798045.602	7553967.101	44	4798320.716	7553630.321	13	4797830.191	7553991.628
32	4798357.612	7554075.19	81	4798255.294	7554252.648	130	4798016.932	7553947.507	45	4798329.601	7553638.495	14	4797812.72	7553978.391
33	4798369.191	7554062.764	82	4798238.061	7554245.927	131	4798034.095	7553915.698	46	4798344.675	7553617.54	1	4797805.516	7553988.637
34	4798382.102	7554053.457	83	4798232.08	7554244.562	132	4798043.652	7553891.5	47	4798351.96	7553609.259	2	4797812.72	7553978.391
35	4798383.073	7554049.984	84	4798225.319	7554241.006	133	4798051.063	7553873.742	48	4798340.029	7553598.716	3	4797769.626	7553947.93
36	4798399.038	7554027.621	85	4798217.869	7554239.851	134	4798061.804	7553798.13	49	4798363.89	7553577.32	4	4797762.917	7553961.498
37	4798402.438	7554025.767	86	4798206.222	7554234.182	1	4798363.89	7553577.32	1	4797898.665	7554833.605	5	4797805.516	7553988.637
38	4798417.912	7554013.156	87	4798188.699	7554260.323	2	4798418.034	7553619.458	2	4797916.438	7554826.499			
39	4798437.159	7554001.07	88	4798200.708	7554266.69	3	4798443.479	7553637.326	3	4797936.431	7554822.073			
40	4798453.334	7553985.502	89	4798176.497	7554303.705	4	4798447.211	7553632.149	4	4797956.452	7554817.641			
41	4798462.753	7553973.006	90	4798163.337	7554323.825	5	4798451.307	7553632.004	5	4797915.702	7554777.575			
42	4798481.385	7553949.653	91	4798164.841	7554325.48	6	4798463.684	7553618.297	6	4797930.939	7554760.556			
43	4798489.159	7553939.541	92	4798069.908	7554411.753	7	4798499.953	7553644.151	7	4797979.685	7554792.407			
44	4798505.679	7553918.666	93	4798064.775	7554409.8	8	4798516.85	7553656.018	8	4797983.913	7554785.198			
45	4798520.377	7553902.246	94	4798054.817	7554435.972	9	4798541.882	7553672.658	9	4797988.697	7554777.043			
46	4798546.431	7553922.339	95	4798037.771	7554428.126	10	4798540.061	7553680.022	10	4797914.601	7554719.581			
47	4798609.854	7553867.781	96	4798015.566	7554416.978	11	4798540.388	7553683.108	11	4797917.38	7554714.25			
48	4798616.685	7553857.019	97	4797991.786	7554399.557	12	4798531.95	7553692.269	12	4797913.671	7554711.226			
49	4798630.636	7553853.754	98	4797972.464	7554391.059	13	4798526.026	7553705.202	13	4797859.103	7554666.728			

Падина

Границе грађевинског подручја су у следећим координатама:

T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y
1	4799359.49	7552157.487	12	4799330.464	7552735.056	61	4799805.186	7551966.893	110	4800105.919	7552115.875	159	4799744.512	7552935.807
2	4799431.388	7552199.836	13	4799326.848	7552727.505	62	4799800.577	7551983.137	111	4800107.731	7552123.363	160	4799724.361	7552917.593
3	4799429.489	7552214.496	14	4799318.201	7552718.067	63	4799802.781	7552004.194	112	4800123.312	7552137.03	161	4799730.306	7552912.438
4	4799427.036	7552228.62	15	4799305.613	7552678.074	64	4799808.193	7552011.413	113	4800161.943	7552139.806	162	4799717.309	7552897.002
5	4799427.85	7552238.665	16	4799294.607	7552659.197	65	4799832.646	7552019.836	114	4800158.955	7552153.046	163	4799690.65	7552911.311
6	4799432.462	7552246.809	17	4799318.072	7552645.867	66	4799838.859	7552025.852	115	4800163.01	7552159.239	164	4799702.315	7552932.22
7	4799437.888	7552253.595	18	4799328.877	7552633.576	67	4799843.469	7552032.871	116	4800164.504	7552169.49	165	4799658.732	7552946.86
8	4799441.958	7552275.584	19	4799318.682	7552615.046	68	4799841.865	7552049.717	117	4800167.065	7552176.324	166	4799669.448	7552960.762
9	4799447.384	7552297.845	20	4799341.407	7552599.105	69	4799835.452	7552067.565	118	4800163.402	7552176.723	167	4799677.649	7552980.841
10	4799481.107	7552297.034	21	4799363.501	7552575.376	70	4799831.643	7552081.202	119	4800161.893	7552184.775	168	4799649.73	7552996.729
11	4799500.642	7552297.306	22	4799401.576	7552552.795	71	4799866.611	7552078.279	120	4800164.073	7552188.13	169	4799639.958	7552980.666
12	4799620.057	7552302.857	23	4799417.034	7552584.807	72	4799880.495	7552092.437	121	4800155.858	7552191.653	170	4799647.636	7552972.286
13	4799619.183	7552321.657	24	4799422.157	7552604.685	73	4799911.764	7552096.72	122	4800150.828	7552212.118	171	4799637.689	7552951.509
14	4799455.538	7552319.919	25	4799428.703	7552602.681	74	4799928.979	7552100.086	123	4800130.685	7552187.988	172	4799626.696	7552953.953
15	4799450.695	7552324.475	26	4799439.879	7552578.92	75	4799940.895	7552085.24	124	4800122.043	7552203.248	173	4799638.562	7552981.19
16	4799459.694	7552340.914	27	4799461.978	7552551.433	76	4799961.474	7552064.056	125	4800068.664	7552252.896	174	4799626.638	7552984.47
17	4799470.405	7552361.396	28	4799484.824	7552527.332	77	4799970.543	7552057.212	126	4800045.922	7552282.233	175	4799631.515	7553002.199
18	4799444.156	7552389.537	29	4799490.495	7552520.767	78	4799981.856	7552045.893	127	4800079.693	7552324.623	176	4799643.839	7553024.121
19	4799419.514	7552360.324	30	4799503.334	7552511.667	79	4800006.478	7552074.302	128	4800059.907	7552334.368	177	4799623.494	7553033.516
20	4799406.121	7552372.652	31	4799534.026	7552482.278	80	4800034.65	7552088.507	129	4800037.151	7552343.855	178	4799616.061	7553029.797
21	4799413.889	7552397.577	32	4799563.382	7552454.168	81	4800039.974	7552096.053	130	4800057.8	7552394.874	179	4799612.54	7553018.249
22	4799402.103	7552416.337	33	4799572.824	7552437.42	82	4800044.057	7552107.38	131	4800069.88	7552412.113	180	4799611.366	7552981.06
23	4799396.479	7552409.905	34	4799599.513	7552422.153	83	4800048.609	7552112.176	132	4800007.231	7552456.013	181	4799604.4	7552962.11
24	4799367.43	7552366.763	35	4799658.406	7552388.464	84	4800075.911	7552086.268	133	4800028.214	7552490.875	182	4799594.531	7552951.358
25	4799361.537	7552363.547	36	4799686.83	7552379.42	85	4800081.502	7552080.781	134	4800001.244	7552515.12	183	4799592.338	7552954.869
26	4799337.699	7552383.379	37	4799703.003	7552377.35	86	4800109.035	7552054.702	135	4800038.154	7552573.756	184	4799576.987	7552963.207
27	4799313.86	7552365.423	38	4799696.125	7552358.546	87	4800142.783	7552020.741	136	4800011.815	7552594.627	185	4799534.744	7552949.122
28	4799293.771	7552356.311	39	4799733.174	7552331.544	88	4800173.59	7551993.1	137	4800022.834	7552614.32	186	4799528.238	7552975.286
29	4799273.944	7552348.371	40	4799727.942	7552325.068	89	4800190.56	7551964.082	138	4800079.457	7552558.631	187	4799529.992	7552983.393
30	4799283.44	7552313.08	41	4799727.942	7552299.014	90	4800200.174	7551904.601	139	4800087.756	7552573.925	188	4799536.257	7552994.007
31	4799296.862	7552279.763	42	4799738.149	7552291.094	91	4800202.749	7551891.717	140	4800087.756	7552605.824	189	4799537.76	7553000.944
32	4799286.153	7552274.514	43	4799755.439	7552285.883	92	4800240.319	7551884.139	141	4800116.145	7552600.143	190	4799538.346	7553013.101
33	4799290.087	7552253.958	44	4799761.752	7552282.911	93	4800287.381	7551891.644	142	4800119.896	7552605.513	191	4799540.437	7553024.221
34	4799303.2	7552261.612	45	4799770.918	7552273.741	94	4800315.011	7551897.706	143	4800102.328	7552617.783	192	4799549.393	7553060.561
35	4799321.121	7552227.715	46	4799752.17	7552253.94	95	4800318.209	7551925.124	144	4800068.343	7552627.585	193	4799551.6	7553076.238
36	4799329.644	7552208.471	47	4799717.054	7552207.969	96	4800314.573	7551944.282	145	4800029.203	7552645.643	194	4799548.717	7553076.644
37	4799341.854	7552185.449	48	4799692.151	7552181.916	97	4800297.365	7551977.504	146	4799983.495	7552694.061	195	4799542.246	7553080.963
38	4799359.49	7552157.487	49	4799683.642	7552173.566	98	4800285.936	7551999.592	147	4799970.266	7552708.074	196	4799527.118	7553089.101
1	4799212.072	7552892.543	50	4799666.951	7552162.924	99	4800269.697	7552019.962	148	4799941.624	7552750.141	197	4799504.701	7553133.215
2	4799189.974	7552874.084	51	4799672.024	7552151.954	100	4800242.253	7552028.21	149	4799855.484	7552797.088	198	4799490.183	7553159.344
3	4799179.635	7552867.187	52	4799680.206	7552153.428	101	4800213.654	7552037.91	150	4799832.118	7552803.666	199	4799462.888	7553137.944
4	4799199.908	7552845.482	53	4799690.888	7552143.96	102	4800200.861	7552037.148	151	4799804.846	7552819.647	200	4799477.456	7553114.032
5	4799226.872	7552867.187	54	4799698.675	7552129.283	103	4800200.861	7552037.148	152	4799787.322	7552836.026	201	4799449.138	7553099.947
6	4799248.297	7552886.104	55	4799728.528	7552094.79	104	4800205.446	7552047.173	153	4799807.297	7552857.398	202	4799422.817	7553087.574
7	4799251.8	7552882.917	56	4799736.04	7552078.133	105	4800224.271	7552084.46	154	4799829.238	7552874.145	203	4799417.124	7553085.214
8	4799272.038	7552854.177	57	4799738.07	7552060.46	106	4800210.42	7552089.391	155	4799833.779	7552887.668	204	4799370.669	7553065.589
9	4799287.606	7552825.911	58	4799747.765	7552039.201	107	4800183.115	7552093.922	156	4799806.722	7552915.273	205	4799346.397	7553047.339
10	4799303.712	7552796.432	59	4799756.696	7552026.116	108	4800160.873	7552099.52	157	4799791.155	7552900.014	206	4799328.556	7553042.267
11	4799314.113	7552768.72	60	4799797.205	7551980.638	109	4800143.911	7552101.238	158	4799766.31	7552921.06	207	4799303.766	7553073.458

T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y
208	4799293.492	7553091.608												
209	4799283.217	7553112.805												
210	4799277.255	7553110.647												
211	4799269.518	7553107.22												
212	4799261.191	7553104.372												
213	4799251.663	7553100.315												
214	4799225.529	7553082.508												
215	4799208.401	7553103.026												
216	4799168.738	7553148.147												
217	4799146.001	7553176.828												
218	4799133.426	7553191.012												
219	4799114.417	7553207.951												
220	4799102.985	7553218.245												
221	4799092.467	7553229.226												
222	4799088.68	7553227.437												
223	4799077.791	7553224.18												
224	4799064.768	7553220.024												
225	4799062.048	7553219.282												
226	4799045.502	7553214.762												
227	4799033.792	7553210.809												
228	4799082.648	7553105.787												
229	4799095.739	7553080.266												
230	4799097.319	7553075.523												
231	4799106.555	7553054.396												
232	4799125.507	7553058.832												
233	4799137.403	7553026.631												
234	4799150.26	7552990.147												
235	4799155.152	7552977.045												
236	4799159.918	7552963.849												
237	4799170.104	7552968.223												
238	4799176.651	7552956.795												
239	4799184.172	7552947.318												
240	4799188.211	7552933.521												
241	4799190.022	7552934.636												
242	4799202.581	7552911.062												

Ленаја

Границе грађевинског подручја су у следећим координатама:

T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y
1	4796102.641	7553119.893	50	4795158.045	7554023.504	99	4795259.029	7554310.54	148	4794831.966	7554814.466	197	4796103.117	7555087.734
2	4796077.401	7553103.973	51	4795138.821	7553975.182	100	4795275.246	7554322.059	149	4794815.787	7554777.353	198	4796100.868	7555088.234
3	4796041.327	7553208.083	52	4795138.508	7553959.375	101	4795291.672	7554334.476	150	4794810.664	7554766.166	199	4796084.383	7555044.571
4	4796045.952	7553251.116	53	4795121.679	7553936.498	102	4795301.387	7554346.445	151	4794810.397	7554766.144	200	4796108.065	7555035.588
5	4796015.71	7553274.572	54	4795066.866	7553972.883	103	4795288.612	7554358.88	152	4794882.07	7554727.553	201	4796174.614	7555027.472
6	4795934.137	7553205.97	55	4795041.568	7553993.448	104	4795278.16	7554365.524	153	4794950.19	7554701.99	202	4796172.06	7555009.586
7	4795912.257	7553238.879	56	4795095.73	7554067.982	105	4795235.783	7554416.839	154	4794941.811	7554682.326	203	4796181.656	7554973.774
8	4795998.873	7553303.678	57	4795056.217	7554102.589	106	4795233.888	7554418.982	155	4794955.409	7554677.725	204	4796185.257	7554946.986
9	4795973.135	7553321.074	58	4795070.132	7554117.849	107	4795185.573	7554373.343	156	4795058.32	7554616.27	205	4796112.659	7554931.421
10	4795986.347	7553336.757	59	4795059.064	7554126.798	108	4795181.303	7554377.787	157	4795071.897	7554630.431	206	4796125.198	7554844.838
11	4795928.063	7553415.028	60	4795014.565	7554162.37	109	4795212.541	7554416.311	158	4795053.452	7554649.434	207	4796102.332	7554822.945
12	4795908.092	7553445.316	61	4794996.645	7554144.969	110	4795207.173	7554421.422	159	4795067.774	7554669.095	208	4796124.867	7554772.018
13	4795884.107	7553470.646	62	4794984.523	7554163.425	111	4795202.687	7554428.89	160	4795088.271	7554645.893	209	4796066.078	7554726.097
14	4795867.736	7553480.254	63	4795024.578	7554208.773	112	4795195.975	7554431.352	161	4795095.398	7554657.718	210	4796100.751	7554673.536
15	4795952.339	7553545.441	64	4795045.033	7554271.576	113	4795191.37	7554429.62	162	4795126.874	7554617.937	211	4796143.315	7554601.647
16	4795880.96	7553633.107	65	4795021.843	7554280.54	114	4795182.005	7554428.8	163	4795136.503	7554626.574	212	4796170.166	7554557.533
17	4795851.636	7553608.945	66	4795005.504	7554243.629	115	4795174.104	7554427.558	164	4795143.807	7554636.54	213	4796206.881	7554573.205
18	4795835.384	7553684.946	67	4794971.246	7554284.759	116	4795171.04	7554430.452	165	4795204.431	7554623.299	214	4796227.89	7554555.789
19	4795812.91	7553698.024	68	4794982.314	7554299.524	117	4795135.983	7554469.36	166	4795226.108	7554632.802	215	4796262.602	7554485.978
20	4795795.985	7553713.637	69	4794964.172	7554305.728	118	4795091.934	7554440.014	167	4795209.981	7554669.688	216	4796268.774	7554476.574
21	4795783.792	7553731.716	70	4794946.475	7554272.631	119	4795083.399	7554459.494	168	4795222.991	7554673.69	217	4796280.174	7554454.536
22	4795747.892	7553757.906	71	4794883.757	7554330.635	120	4795050.526	7554437.884	169	4795251.28	7554709.235	218	4796293.923	7554430.394
23	4795716.76	7553794.526	72	4794853.715	7554309.015	121	4795041.135	7554453.387	170	4795275.271	7554702.353	219	4796307.122	7554418.865
24	4795683.57	7553833.218	73	4794822.619	7554299.524	122	4795018.589	7554491.286	171	4795276.892	7554720.798	220	4796253.08	7554381.634
25	4795693.349	7553837.963	74	4794823.674	7554321.143	123	4795001.223	7554518.687	172	4795382.669	7554723.19	221	4796179.85	7554309.568
26	4795652.876	7553897.727	75	4794802.065	7554323.78	124	4794981.303	7554547.377	173	4795390.351	7554676.25	222	4796154.039	7554338.995
27	4795614.061	7553881.299	76	4794803.119	7554344.872	125	4794963.033	7554576.102	174	4795462.13	7554690.427	223	4796096.36	7554389.469
28	4795598.185	7553906.471	77	4794790.47	7554351.2	126	4794935.721	7554558.439	175	4795471.477	7554689.108	224	4796082.555	7554430.306
29	4795580.927	7553960.358	78	4794778.348	7554365.437	127	4794899.656	7554590.18	176	4795479.136	7554728.444	225	4796075.352	7554437.513
30	4795624.491	7553977.931	79	4794783.618	7554421.86	128	4794834.331	7554626.436	177	4795495.996	7554726.441	226	4796046.54	7554487.959
31	4795613.525	7554007.358	80	4794795.74	7554421.86	129	4794823.323	7554616.127	178	4795527.114	7554706.199	227	4795974.959	7554415.366
32	4795579.533	7553991.9	81	4794823.674	7554436.624	130	4794814.225	7554620.439	179	4795556.617	7554741.626	228	4795930.634	7554461.328
33	4795546.046	7554069.217	82	4794836.85	7554444.534	131	4794801.775	7554627.146	180	4795604.901	7554703.67	229	4795868.571	7554526.248
34	4795532.075	7554060.198	83	4794851.607	7554465.626	132	4794814.943	7554646.549	181	4795675.515	7554724.077	230	4795843.669	7554463.849
35	4795514.505	7554083.205	84	4794888.119	7554489.372	133	4794833.308	7554667.992	182	4795683.633	7554726.715	231	4795807.575	7554491.149
36	4795530.599	7554099.498	85	4794935.553	7554462.479	134	4794799.626	7554688.439	183	4795698.782	7554742.947	232	4795781.513	7554439.783
37	4795475.48	7554135.011	86	4794999.853	7554418.712	135	4794797.166	7554703.396	184	4795679.212	7554762.092	233	4795768.462	7554418.322
38	4795480.285	7554157.314	87	4794983.827	7554398.266	136	4794797.166	7554703.396	185	4795812.469	7554891.889	234	4795777.628	7554403.745
39	4795458.901	7554162.823	88	4794977.068	7554388.498	137	4794772.409	7554710.898	186	4795798.421	7554912.555	235	4795825.226	7554393.651
40	4795458.901	7554162.823	89	4795006.358	7554370.464	138	4794778.7	7554718.909	187	4795854.396	7554972.824	236	4795832.639	7554392.118
41	4795370.119	7554190.584	90	4795031.141	7554396.968	139	4794737.882	7554733.264	188	4795893.15	7555012.296	237	4795850.608	7554374.69
42	4795368.826	7554166.377	91	4795042.407	7554390.752	140	4794645.227	7554765.173	189	4795920.358	7555045.898	238	4795870.947	7554356.376
43	4795338.892	7554117.32	92	4795007.86	7554353.933	141	4794651.825	7554780.882	190	4795998.779	7555166.656	239	4795878.631	7554347.65
44	4795314.101	7554143.733	93	4795058.178	7554348.674	142	4794656.751	7554799.39	191	4796019.099	7555193.245	240	4795889.937	7554344.09
45	4795309.329	7554126.856	94	4795076.355	7554339.174	143	4794696.343	7554875.312	192	4796070.569	7555147.248	241	4795920.208	7554280.058
46	4795285.837	7554140.077	95	4795099.832	7554332.222	144	4794726.279	7554863.75	193	4796085.561	7555168.747	242	4795945.538	7554267.636
47	4795255.177	7554124.82	96	4795170.919	7554316.628	145	4794771.568	7554913.008	194	4796093.307	7555156.998	243	4795953.346	7554239.994
48	4795249.759	7554091.454	97	4795196.744	7554320.386	146	4794795.664	7554895.529	195	4796092.807	7555154.998	244	4795967.16	7554242.998
49	4795181.762	7554106.292	98	4795232.851	7554290.557	147	4794773.355	7554841.069	196	4796122.04	7555131.499	245	4795985.945	7554219.225

T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y
246	4796007.402	7554188.915	297	4796542.409	7553199.968									
247	4795934.396	7554049.972	298	4796481.784	7553117.681									
248	4795890.683	7554078.906	299	4796409.617	7553025.457									
249	4795842.503	7554120.26	300	4796389.814	7553081.833									
250	4795774.052	7554166.601	301	4796373.109	7553174.276									
251	4795737.111	7554122.434	302	4796369.902	7553188.63									
252	4795817.993	7554051.18	303	4796358.629	7553175.904									
253	4795793.902	7554022.436	304	4796313.05	7553169.194									
254	4795820.658	7553993.096	305	4796269.939	7553168.437									
255	4795788.065	7553937.633	306	4796258.09	7553169.699									
256	4795823.016	7553913.665	307	4796232.626	7553174.24									
257	4795808.614	7553888.148	308	4796214.779	7553177.091									
258	4795855.691	7553858.136	309	4796226.323	7553199.971									
259	4795991.277	7553771.194	310	4796227.08	7553219.395									
260	4796026.378	7553834.166	311	4796227.332	7553227.973									
261	4796045.139	7553850.514	312	4796230.166	7553245.984									
262	4796061.471	7553878.078	313	4796173.766	7553231.676									
263	4796085.676	7553862.325	314	4796181.016	7553212.529									
264	4796123.933	7553837.492	315	4796188.374	7553194.767									
265	4796120.682	7553815.928	316	4796193.104	7553181.437									
266	4796099.002	7553783.304	317	4796191.935	7553148.319									
267	4796036.062	7553728.809	318	4796183.35	7553132.076									
268	4796017.906	7553693.69	319	4796178.534	7553124.152									
269	4796099.607	7553652.517	320	4796175.245	7553118.916									
270	4796127.1	7553632.73	321	4796142.678	7553137.496									
271	4796136.314	7553628.757	322	4796099.745	7553145.997									
272	4796152.114	7553618.517	1	4796573.221	7554260.621									
273	4796152.114	7553618.517	2	4796553.303	7554278.095									
274	4796152.114	7553618.517	3	4796540.479	7554292.293									
275	4796205.763	7553566.242	4	4796515.65	7554285.194									
276	4796231.421	7553600.081	5	4796500.097	7554300.757									
277	4796261.977	7553587.245	6	4796485.909	7554317.412									
278	4796262.226	7553585.799	7	4796440.07	7554284.648									
279	4796297.084	7553574.454	8	4796416.605	7554256.525									
280	4796276.925	7553538.739	9	4796449.074	7554256.798									
281	4796243.921	7553503.85	10	4796482.362	7554241.235									
282	4796190.758	7553452.575	11	4796505.827	7554219.939									
283	4796209.237	7553440.389	12	4796525.199	7554210.11									
284	4796234.801	7553430.77												
285	4796314.138	7553373.743												
286	4796340.463	7553368.372												
287	4796366.13	7553366.843												
288	4796405.559	7553380.193												
289	4796417.197	7553333.817												
290	4796480.639	7553343.567												
291	4796499.765	7553344.216												
292	4796524.403	7553345.838												
293	4796533.804	7553342.918												
294	4796539.507	7553340.338												
295	4796598.843	7553300.325												
296	4796611.097	7553291.289												

Облачина

Границе грађевинског подручја су у следећим координатама:

T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y
1	4795856.057	7556444.832	50	4796709.846	7555826.645	99	4796312.794	7556577.197	148	4795934.931	7556593.995	197	4795442.648	7556442.249
2	4795868.059	7556447.212	51	4796755.121	7555904.665	100	4796253.075	7556625.264	149	4795897.296	7556613.141	198	4795440.272	7556389.303
3	4795853.293	7556432.359	52	4796793.928	7555962.91	101	4796226.067	7556643.224	150	4795872.692	7556634.411	199	4795438.334	7556356.33
4	4795877.245	7556399.145	53	4796804.035	7555974.898	102	4796247.386	7556691.84	151	4795872.899	7556635.583	200	4795434.457	7556275.574
5	4795900.565	7556356.263	54	4796824.875	7555993.234	103	4796270.164	7556716.873	152	4795792.106	7556685.536	201	4795430.228	7556269.579
6	4795918.843	7556338.606	55	4796814.606	7556020.702	104	4796246.814	7556738.936	153	4795785.894	7556676.706	202	4795447.497	7556274.163
7	4795900.781	7556316.608	56	4796802.238	7556077.007	105	4796303.47	7556797.762	154	4795721.592	7556743.797	203	4795495.251	7556288.798
8	4795889.184	7556302.685	57	4796790.38	7556110.766	106	4796309.896	7556791.01	155	4795700.287	7556710.487	204	4795507.763	7556294.617
9	4795866.407	7556281.381	58	4796747.98	7556096.422	107	4796357.746	7556837.603	156	4795700.287	7556710.487	205	4795516.995	7556297.589
10	4795838.432	7556255.122	59	4796727.845	7556078.392	108	4796322.895	7556865.686	157	4795692.374	7556717.859	206	4795545.561	7556303.455
11	4795913.198	7556170.154	60	4796727.845	7556078.392	109	4796293.245	7556835.576	158	4795683.378	7556705.68	207	4795565.352	7556307.336
12	4795958.804	7556214.494	61	4796727.845	7556078.392	110	4796271.124	7556857.128	159	4795675.968	7556697.207	208	4795578.812	7556310.855
13	4795978.88	7556232.955	62	4796717.869	7556055.699	111	4796253.576	7556873.112	160	4795668.951	7556683.753	209	4795574.875	7556300.351
14	4795989.154	7556221.951	63	4796717.869	7556055.699	112	4796228.453	7556894.751	161	4795664.271	7556675.421	210	4795560.704	7556264.625
15	4796005.333	7556214.346	64	4796717.869	7556055.699	113	4796199.923	7556908.103	162	4795659.079	7556667.432	211	4795549.477	7556237.739
16	4796024.319	7556205.422	65	4796717.869	7556055.699	114	4796180.904	7556918.525	163	4795647.895	7556648.457	212	4795573.347	7556228.504
17	4796039.158	7556193.7	66	4796717.869	7556055.699	115	4796168.678	7556925.775	164	4795644.37	7556642.558	213	4795624.511	7556208.063
18	4796059.902	7556179.557	67	4796692.714	7556065.016	116	4796151.47	7556945.26	165	4795639.554	7556634.353	214	4795694.314	7556180.245
19	4796089.507	7556161.618	68	4796667.158	7556081.962	117	4796120.367	7556906.941	166	4795638.528	7556629.942	215	4795732.26	7556165.502
20	4796130.514	7556138.243	69	4796675.267	7556086.134	118	4796091.465	7556866.748	167	4795636.276	7556626.512	216	4795747.336	7556204.694
21	4796144.989	7556127.515	70	4796655.172	7556093.279	119	4796061.747	7556825.247	168	4795631.64	7556619.363	217	4795757.916	7556233.429
22	4796289.449	7556007.968	71	4796604.325	7556092.915	120	4796036.601	7556792.896	169	4795628.865	7556613.924	218	4795720.499	7556249.207
23	4796304.4	7556026.87	72	4796570.709	7556108.119	121	4796023.611	7556776.186	170	4795626.282	7556607.965	219	4795722.912	7556267.593
24	4796325.135	7556015.223	73	4796559.289	7556108.119	122	4796032.94	7556770.636	171	4795623.196	7556600.975	220	4795726.019	7556294.812
25	4796336.775	7556002.483	74	4796489.28	7556144.922	123	4796045.295	7556762.814	172	4795620.589	7556594.515	221	4795735.416	7556344.194
26	4796351.69	7555982.645	75	4796455.585	7556156.95	124	4796056.137	7556752.217	173	4795617.774	7556586.55	222	4795738.347	7556386.668
27	4796364.24	7555968.268	76	4796445.203	7556157.469	125	4796064.71	7556740.863	174	4795610.084	7556572.895	223	4795750.507	7556399.13
28	4796379.155	7555954.436	77	4796429.107	7556171.169	126	4796070.509	7556733.294	175	4795602.503	7556559.674	224	4795756.303	7556406.191
29	4796394.296	7555940.288	78	4796372.925	7556206.082	127	4796081.351	7556732.789	176	4795599.254	7556554.31	225	4795764.787	7556415.352
30	4796355.547	7555912.687	79	4796362.802	7556206.082	128	4796090.002	7556730.34	177	4795597.667	7556551.636	226	4795773.355	7556422.665
31	4796308.558	7555890.926	80	4796346.87	7556218.646	129	4796099.337	7556736.447	178	4795586.753	7556533.997	227	4795782.7	7556428.392
32	4796284.735	7555862.251	81	4796340.055	7556218.646	130	4796110.467	7556731.417	179	4795577.051	7556520.302	228	4795793.704	7556433.939
33	4796244.222	7555833.393	82	4796318.151	7556234.718	131	4796115.134	7556726.747	180	4795574.322	7556515.448	229	4795808.824	7556442.596
34	4796267.951	7555792.584	83	4796307.105	7556251.563	132	4796120.161	7556720.998	181	4795571.982	7556510.554	230	4795837.071	7556442.563
35	4796297.182	7555746.851	84	4796345.89	7556291.486	133	4796125.187	7556707.346	182	4795568.834	7556501.97	1	4796235.739	7555542.165
36	4796317.242	7555714.07	85	4796354.524	7556282.876	134	4796128.418	7556702.676	183	4795565.131	7556489.126	2	4796247.436	7555524.883
37	4796321.48	7555707.146	86	4796363.137	7556260.514	135	4796144.01	7556698.292	184	4795559.725	7556481.523	3	4796188.915	7555485.694
38	4796299.434	7555687.891	87	4796372.411	7556265.259	136	4796158.064	7556689.896	185	4795551.801	7556476.714	4	4796202.565	7555478.053
39	4796326.546	7555647.642	88	4796388.393	7556285.593	137	4796181.476	7556675.546	186	4795546.988	7556474.306	5	4796210.11	7555472.42
40	4796358.238	7555615.814	89	4796409.527	7556313.03	138	4796196.099	7556645.012	187	4795537.298	7556470.867	6	4796216.634	7555464.462
41	4796379.81	7555624.59	90	4796425.083	7556320.135	139	4796212.428	7556629.68	188	4795524.173	7556470.694	7	4796267.075	7555496.901
42	4796473.772	7555682.172	91	4796455.795	7556302.742	140	4796226.275	7556600.081	189	4795517.479	7556471.675	8	4796277.357	7555474.207
43	4796491.721	7555669.236	92	4796524.082	7556409.609	141	4796177.712	7556514.108	190	4795497.745	7556470.156	9	4796283.06	7555456.918
44	4796508.308	7555681.429	93	4796497.233	7556426.356	142	4796152.245	7556486.343	191	4795474.975	7556470.156	10	4796274.337	7555443.321
45	4796587.363	7555654.325	94	4796477.006	7556399.629	143	4796127.807	7556503.975	192	4795456.759	7556466.865	11	4796273.834	7555431.403
46	4796600.674	7555676.733	95	4796371.367	7556483.807	144	4796078.21	7556532.117	193	4795449.675	7556465.852	12	4796293.294	7555442.482
47	4796611.371	7555686.671	96	4796382.14	7556513.841	145	4796088.348	7556547.808	194	4795444.362	7556468.131	13	4796307.385	7555414.449
48	4796685.014	7555773.897	97	4796345.241	7556546.229	146	4796049.531	7556580.282	195	4795443.735	7556460.77	14	4796276.458	7555396.78
49	4796713.799	7555820.173	98	4796336.88	7556552.01	147	4796022.444	7556547.959	196	4795442.964	7556448.091	15	4796271.349	7555390.305

T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y	T	X	Y
16	4796272.645	7555368.804												
17	4796362.826	7555403.59												
18	4796459.637	7555462.299												
19	4796447.685	7555486.758												
20	4796493.089	7555513.457												
21	4796483.675	7555530.839												
22	4796434.994	7555503.95												
23	4796369.586	7555605.521												
24	4796358.238	7555615.814												
1	4795524.268	7555357.486												
2	4795534.546	7555329.937												
3	4795546.582	7555285.252												
4	4795552.717	7555251.796												
5	4795561.028	7555212.483												
6	4795567.45	7555189.047												
7	4795575.006	7555167.5												
8	4795585.206	7555142.93												
9	4795594.147	7555126.158												
10	4795609.406	7555104.746												
11	4795619.641	7555093.202												
12	4795641.357	7555068.774												
13	4795660.436	7555044.774												
14	4795686.065	7555022.671												
15	4795705.813	7555001.048												
16	4795722.313	7554983.737												
17	4795740.413	7554965.626												
18	4795764.826	7554940.145												
19	4795777.651	7554921.572												
20	4795766.237	7554906.922												
21	4795660.097	7554998.691												
22	4795643.89	7554982.981												
23	4795615.736	7555011.774												
24	4795581.988	7555042.943												
25	4795480.241	7555194.661												
26	4795455.481	7555232.977												
27	4795417.883	7555289.469												
28	4795460.416	7555343.831												
29	4795512.309	7555389.545												
30	4795524.268	7555357.486												

